

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 16 oktober 2008

§ 6 Förslag till budget 2009 för Stockholms stad och inriktning för 2010 och 2011 samt ägardirektiv 2009-2011 för koncernen Stockholms Stadshus AB samt ärenden som avslutas eller besvaras i samband med kommunfullmäktiges beslut om budget 2009 för Stockholms stad (bilaga 13 till budgetutlåtandet)

Inledning

Anförande nr 1

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande, ärade ledamöter, stockholmare! Jag tänkte påminna om något som vi alla vet, men som vi föredrar att inte tänka på, nämligen det faktum att tiden går fort. Det kommer vi att tycka allihop i morgon kväll när budgetdebatten är över.

Jag har sedan 1994 haft förtroendet att debattera och besluta om stadens budget med ett par års undantag. Det har varit i såväl ekonomisk medgång som motgång. När den här församlingen för ett år sedan fattade beslut om budgeten för 2008 stod vi på toppen av en långvarig internationell högkonjunktur. Nu, bara ett år senare, är prognoserna dystrare. Vi är halvvägs inne i mandatperioden, och det här är faktiskt den sista budgeten på 2000-talets första decennium. Tiden går fort.

När jag nu för första gången har förtroendet att som finansborgarråd i Sveriges huvudstad överlämna en budget är jag mycket stolt över att få göra det, och detta efter ett synnerligen gott samarbete med mina alliansvänner. Jag är även stolt över att få överlämna en budget som rustar staden väl när mycket tyvärr tyder på att sämre tider stundar.

Herr ordförande! Trots att finansmarknaderna har varit turbulenta och orosmolnen hopar sig över ekonomin står Stockholm starkt rustat. Under alliansregeringen har utanförskapet i Sverige minskat med 180 000 personer. I Stockholm har vi i dag en stark arbetsmarknad. Det, mina vänner, är den bästa grund man kan ha när svårare tider kan komma. Att stadens och nationens ekonomi är stark gör att vi kan tillåta oss att blicka framåt även när det finns orosmoln på himlen.

I samband med att jag nu överlämnar min första budget skulle jag vilja ta tillfället i akt innan vi går in på debatten om våra konkreta förslag för ett Stockholm i världsklass att beskriva det Stockholm som jag hoppas vi skapar förutsättningar för. Tiden går fortare än vi anar. Om 15 år hoppas jag att Stockholm har blivit en miljonstad och att vi har fattat de politiska beslut som krävs för att vi ska vara den ledande regionen i norra Europa. Om 15 år är vi ett Stockholm som präglas av tolerans och nytänkande gentemot såväl människor med olika bakgrunder som nya idéer. Om 15 år är mitt Stockholm en region dit människor söker sig för att kunna förverkliga sina drömmar, och där detta är möjligt. Det är ett Stockholm som välkomnar och ett Stockholm som präglas av entreprenörskap. Det är ett Stockholm där mänsklig kreativitet blomstrar och tas till vara. Det är invånarnas Stockholm.

Den grund vi nu lägger för ett långsiktigt och hållbart Stockholm innebär att vi om 15 år inte ställer ett växande Stockholm mot miljömässiga eller sociala utmaningar. Vi klarar båda delarna. Transporter, även när de sker enskilt, sker i huvudsak med helt förnybara energikällor. Fordonen på den nyöppnade Förbifart Stockholm drivs med fossila bränslen, och genom teknikutveckling som stimuleras av såväl staten som Stockholm minskas den andelen ytterligare.

En socialtjänst med individen i fokus har lett till att färre drabbas av utanförskap och alltfler ges möjligheten till egen försörjning och den egenmakt och stolthet detta skänker. Arbetslinjen handlar ytterst om solidaritet med samhällets mest utsatta genom att den medför att samhället kan vara riktigt starkt i sina insatser för dem som verkligen behöver vårt gemensamma stöd.

Tack vare Stockholms attraktionskraft söker sig människor från hela världen till Stockholm för att studera och arbeta. Stockholmare inser att detta är till gagn för oss alla och att det bidrar till att göra Stockholm till navet i Östersjöregionen och norra Europa. Vi har skolor och utbildning i världsklass där alla elever ges möjlighet att finna glädje att lära. Svaga elever stöttas, men även begåvade elever känner en utmaning att nå nya individuella mål.

I Stockholm finns om 15 år inte *en* äldreomsorg, utan äldreomsorgen präglas av en mångfald av omsorgsgivare för att möta de individuella behoven och önskemålen.

Det här är några exempel på det Stockholm som alliansen arbetar för. Våra utmaningar är givetvis fler än dem jag har nämnt. Ödmjukhet inför dessa utmaningar är en förutsättning för att förverkliga visionen om ett Stockholm i världsklass. Vi räds inte att erkänna vilka Stockholms utmaningar är och att anta dem. Budgeten som överlämnas är ett steg i den riktningen. Jag vill framhäva såväl investeringarna i vår gemensamma välfärd – en välfärd i ordets vidaste bemärkelse – som att vi också tar nya steg i att sänka skatterna för att göra det ännu mer lönsamt för alla att arbeta. En genomsnittlig stockholmsfamilj får nästa år genom den politiken 3 000 kronor mer att leva på. Det är ingen oansenlig summa när matpriser och boräntor ökar.

Herr ordförande! Tiden går fort, inte minst när man står i talarstolen. Nu återstår det mig att med dessa ord och med stor stolthet yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för 2009.

Anförande nr 2

Borgarrådet J ä m t i n (s): Ordförande, åhörare, fullmäktige och stockholmare som sitter hemma och lyssnar på radio eller tittar på webb-tv! I spåren av en omskakande finanskris möts vi här i dag till budgetdebatt i Stockholms stadshus. Det är en finanskris, men det är också en ideologisk kris för dem som i decennier har prisat avregleringar och utförsäljningar och hyllat en fri marknads intrång på alla områden inom samhället. Marknaden måste hållas i strama tyglar oavsett om det handlar om privatiserade äldreboenden eller stora multinationella finansinstitut.

Det är en kris som också ger en läxa till dem som ibland står i den här talarstolen och ganska obekymrat säljer ut stadens tillgångar och verksamheter till multinationella

företag med hemvist i skatteparadis. Det är en fråga vi säkert kommer att komma tillbaka till.

Men vi ska akta oss för att blanda ihop lågkonjunkturen med den pågående finanskrisen. Vi skönjde lågkonjunkturen redan innan finanskrisen var här. Vi ska inte skylla lågkonjunkturen på finanskrisen, med andra ord. Den fanns runt hörnet redan långt tidigare.

För två år sedan hade vi val i staden, i landet och i landstinget. Innan ni kom till det här dukade bordet var ekonomin helt annorlunda. Jag tänker inte skylla lågkonjunkturen på moderatstyret i den här staden, men jag tänker diskutera hur man sköter om de konjunkturer vi befinner oss i.

Tillväxten steg, arbetslösheten minskade och skatteunderlaget ökade. Socialbidragen hade minskat i ett antal år. De viktiga kurvorna pekade helt enkelt åt rätt håll. Majoriteten har hanterat högkonjunkturen som om man kan luta sig tillbaka, rulla tummarna och låta konjunkturen göra jobbet. Samtidigt tror jag att vi alla i den här salen är medvetna om att konjunktursvängningarna i Stockholm ofta blir så mycket kraftigare. Högkonjunkturer blir högre och lågkonjunkturer blir helt enkelt lägre.

Nu ökar varslen också i Stockholm. Antalet lediga jobb minskar, och vi har den snabbaste ökningen av socialbidragskostnaderna på många år. De goda tiderna har slarvats bort.

Det vi politiker gör får ofta effekt först långt efter det att klubban har fallit här i fullmäktige. Många av oss kommer inte att vara kvar i den här salen när effekten av det här budgetfullmäktiges beslut kommer att vara verklighet.

Men oavsett konjunkturcykel har ert svar varit detsamma. Oavsett vilka långsiktiga beslut som borde ha fattats har svaret varit detsamma. Svaret har varit: Sänk skatten! Så enkel är inte politiken. Ibland har jag funderat på vad ni egentligen vill med makten i Stadshuset mer än att sänka skatten, för det räcker inte långt.

Fullmäktige och åhörare! Vi socialdemokrater tycker att skatten måste prövas mot de behov Stockholm och stockholmarna har. Den måste prövas mot kvaliteten i välfärden. Därför vill vi investera i Stockholm. Det syns i vår budgetreservation. Vi vill tidigarelägga och vi vill sätta i gång massiva investeringar nu för att hålla hjulen rullande. Vi vill använda lågkonjunkturen för att rusta Stockholm för framtiden. Vi avsätter drygt tre miljarder mer än vad ni gör för investeringar i boende, i miljö och i infrastruktur. Det är miljömiljard och investeringar avsatta för upprustning och annan utveckling i söder- och västerort men också på Järva.

Vi gör satsningar på komvux, på sfi, på jobbcoachning, på näringslivet och på marknadsföringsinsatser för att få hit fler turister. Vi vill investera för framtiden. Men vi vill också satsa på stockholmarna. Kvaliteten i välfärden är det som för oss är det viktigaste. Barngrupperna växer i dag i 11 av 14 stadsdelar. I det läget ökar ni budgeten till förskolan med 1,7 procent. Vi tillför ordentligt med resurser till förskolan – 207,6 miljoner mer än ni. Barnen är viktigare än skattesänkningar.

Skolan har svårt att få pengarna att räcka till dess att månaden är slut. Antalet vuxna i skolan minskar. Kunskapsresultaten sjunker. Vi vill skjuta till mer än hälften av den skattesänkning ni har valt att göra till skola och utbildning. Stockholm tjänar på att satsa på en bra skola för alla.

Stadens mätningar visar att personalen inom äldreomsorgen har minskat med 468 personer under 2007. Det är inte bättre kvalitet i äldreomsorgen. I valet mellan skattesänkningar och omsorgen av våra äldre väljer vi även här våra äldre. Därför satsar vi 120 miljoner kronor mer än majoriteten på äldreomsorgen.

Mot er politik står ett alternativ som vill fortsätta ett arbete för bättre kvalitet i välfärden och ökad livskvalitet för stockholmarna. Det är ett samlat alternativ som gemensamt jobbade under förra mandatperioden för högre kvalitet och en hållbar utveckling i vår stad. Mot den bakgrunden har stockholmarna att under den här budgetdebatten se två alternativ ställas mot varandra.

Jag vill med de orden yrka bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 3

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande och fullmäktige! Vi har förmånen att leva i en av världens vackraste städer. Också vår omvärld har börjat att alltmer uppleva vår attraktionskraft. Turistströmmarna ökar varje år. Också här i Stadshuset är det nu en tydlig ökning av antalet turister. I de öppna delarna får man trängas på sommaren, och det tycker jag är väldigt roligt.

Men också när det gäller människor som vill flytta hit ser vi en positiv utveckling. Allt fler vill komma hit. I somras nådde vi för första gången 800 000 invånare i vår stad. Det om något är ett mått på Stockholms attraktionskraft. Om vi ska behålla den här attraktionskraften krävs att vi förmår leverera en god välfärd till medborgarna, men också att vi lyckas hålla skatten på en rimlig nivå.

Det råder inga som helst tvivel om att vi levererar god välfärd. Förskola, skola och äldreomsorg fungerar väl i Stockholm. Både brukarundersökningar och våra egna kvalitetsredovisningar ger ett gott betyg till våra verksamheter. Mångfalden är stor. Trots ett starkt ideologiskt motstånd från vänsterkanten är valfriheten fast förankrad i staden. De e-tjänster som nu utvecklas kommer att göra det ännu enklare för stockholmarna att göra väl avvägda val. Men vi måste också hålla skatten på en rimlig nivå. Stockholmarna tjänar visserligen mer än genomsnittssvensken, men det är också betydligt dyrare att bo och leva här. Om vi ska behålla attraktionskraften måste det finnas rimliga förutsättningar att faktiskt kunna flytta hit.

Om vi menar allvar med vision 2030 måste vi hela tiden ställa oss frågan: Vad är det som bidrar till Stockholms attraktivitet? En god service och en rimlig skatt är naturligtvis några beståndsdelar, men det är inte allt. Personligen tror jag att många söker sig till Stockholm för att leva i en stad med puls, mångfald, kultur, kommersialism, idrott och ett nästan obegränsat utbud av nöjen och rekreation. Vår roll som politiker tycker jag är att arbeta för att människor känner att staden lever upp till deras förväntningar när de väljer att komma hit både som turister och inflyttare.

Till detta kommer naturligtvis en god miljö och en väl fungerande trafik. Efter maktskiftet 2006 har andelen jobbpendlare som åker kollektivt faktiskt ökat kraftigt. Samtidigt har kollektivtrafikresenärerna aldrig varit så nöjda som de är i dag sedan man började mäta.

Men det här räcker inte. Vi måste medverka till ytterligare utbyggnad både av vägar och kollektivtrafik. Beslutet att låta Djurgårdslinjen förlängas till nordvästra Kungsholmen är sannolikt ett av den här tidens viktigaste beslut för vår generations politiker. Våra företrädare var med om att lägga ned spårvägslinjerna i Stockholm. Nu är vi med och rättar till det misstaget. För mig är det en gåta att Socialdemokraterna i Stockholm är emot en förlängning av Djurgårdslinjen.

Den vanliga stockholmaren kräver att saker och ting ska fungera. Han eller hon vill att tunnelbanan ska gå i tid och att det finns bra barnomsorg och tillgång till äldreomsorg den dag som mamma inte kan bo kvar ensam längre. Men den vanliga stockholmaren vill inte att någon annan, läs politiker, ska dirigera hans eller hennes vardag. Jag tror att stockholmarna skulle löpa amok i den här staden om de plötsligt inte fick välja förskola eller skola eller om de plötsligt återigen tvångsplacerades i en kö till en läkare som de inte har förtroende för.

Trots det här genomsyras Socialdemokraterna och Vänsterpartiets alternativbudgetar av en total misstro mot den enskildes möjlighet att själv träffa de viktigaste valen i livet. Valfrihet förknippas enbart med problem. Varje ansats till mer valfrihet motarbetas friskt.

Jag tror att en del av det som är Stockholms attraktionskraft faktiskt är tilltron till människan. Hit kommer människor som bryter sig loss från gamla miljöer, jag själv till exempel, både i Sverige men också utomlands. De är vana att fatta sina egna beslut. De behöver inga politiska pekpinnar. Min förhoppning, ordförande och fullmäktige, är att det ska förbli på det sättet.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 4

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Hej alla stockholmare! Miljöpartiet har en vision om ett modernt, mänskligt och miljövänligt Stockholm. I det moderna Stockholm är staden en bra arbetsgivare som sätter sina medarbetare i fokus. Pris- och löneökningar redovisas i budgeten. Staden har nolltolerans mot diskriminering och trakasserier. Alla anställda har rätt till heltid, och omsorgsyrkena får 35 timmars normalarbetstid.

Vi ställer hårda miljökrav och har antidiskrimineringsklausuler vid all upphandling. Vi investerar i framtiden. 4 miljarder avsätts till kollektivtrafik i Stockholm. Vi satsar på de felande länkarna i och runt staden genom miljövänlig sjöfart. En ny markanvisnings- och bostadspolitik skapar nya hyresrätter i staden. Miljonprogrammen upprustas och energieffektiviseras med 50 procent till 2014 utan att chockhöja hyror. Staden satsar 2 miljarder.

I det mänskliga Stockholm sätts barnen i centrum. Nästa år finns 360 fler anställda inom förskolan. Både förskola och skola arbetar med könsroller och mot både rasism och våld. Elevers inflytande stärks. Elevhälsan förbättras. Ungdomar får en bättre fritid med kultur, idrott, friluftsliv och ungdomssatsningar. Äldre har bra livskvalitet, och de anställda i omsorgen får bättre arbetsvillkor med sänkt arbetstid. Barn, ungdomar och äldre får bra, näringsriktig och ekologisk mat.

I den mänskliga staden får de som behöver läsa svenska för invandrare till motsvarande årskurs 9. Kommunala lönebidrag och socialt företagande ger långtidsarbetslösa en livschans. Andelen hemlösa minskar kraftigt. I det miljövänliga Stockholm omvandlas stockholmarnas matavfall till biogas. Stockholmarnas klimatutsläpp minskar till 2 ton koldioxid per invånare. Vi börjar mäta de utsläpp som hitintills har ökat. Det gäller konsumtion och resor utanför staden. Med Agenda 21 och konsumentarbete samt miljöstöd för företag och bostadsbolag i staden får dessa stöd och hjälp att ändra livsstil.

Staden bygger bostäder klimatsmart. Nya bostäder från 2010 får högst förbruka 45 kilowattimmar per kvadratmeter och år. Vi bygger tre klimatneutrala stadsdelar – norra Djurgårdsstaden, Bromma flygfält och Norra Stationsområdet. Staden satsar på bilfria kvarter, på gång- och cykeltrafikanter, solceller, vindkraft och all möjlig miljöteknik.

I Stockholm ska det vara billigt att vara miljövänlig. Den som förstör miljön ska bära en större del av sina egna kostnader. I dag subventionerar hälften av Stockholms hushåll den halva av hushållen som har bil. Genom att införa parkeringsavgifter i hela staden och höja dem betalar bilägarna för de utsläpp och för den värdefulla mark som tas i anspråk. Vi växlar de höjda parkeringsavgifterna mot lägre inkomstskatt.

Den borgerliga majoriteten här i dag finansierar sina skattesänkningar genom att tära på stadens kapital. Det är en ekonomiskt oansvarig politik. Nu viker skattebasen med finanskris och lågkonjunktur. Då är det ännu viktigare med framtidssatsningar och trygghet. Stockholm är en av de få kommuner som inte redovisar vad ökade priser och löner kommer att innebära för det närmaste året. Det är skamligt. Det är ingenting annat än falsk marknadsföring.

Jag illustrerar detta med de guldpengar jag har med mig här i talarstolen. Det här är stadens verksamhetskostnad. Den borgerliga majoriteten ökar verksamhetens kostnader med 1 miljard 525 miljoner kronor. Det är de här 15 guldpengarna. Volymförändringarna i staden, det vill säga att vi har fler i förskolan och så vidare – förändringar som vi inte kan påverka – kostar ungefär 5 guldmynt eller 469 miljoner kronor. De fem guldmynten lägger jag här. Så försvann de! Sedan har vi priser och löner, som vi har varit tvungna att betala för att få fram uppgifter om – men det är en annan sak. Det är 1 miljard 73 miljoner som ökade priser och löner i staden kommer att kosta under nästa år. Men det finns inte ens 1 miljard 73 miljoner kvar. Det saknas 17 miljoner.

Nu står jag här tomhänt, för det finns inga satsningar i borgarnas budget. Det är Stockholms barn och ungdomar, socialt utsatta människor, miljön, idrotten och

kulturen som får betala för era skattesänkningar. Det är stockholmarna som är förlorarna i er budget.

Du ska få de här guldpengarna, Sten Nordin, så att du kan öva på hur man räknar med ökade priser och löner i Stockholms stads budget. Stockholmarna förtjänar och vill ha en ärlig budget.

Anförande nr 5

Borgarrådet L i v h (v): Stockholmare och stockholmsbarn! Den här budgeten har ingen barnbilaga, vilket vi tycker att den ska ha. Men vi kommer att under de här dagarna när vi ska prata om hur stadens pengar ska användas att i varje beslut som fattas i den här salen visa vilka konsekvenser det får för barnen.

Ordförande, fullmäktige! En stad som är bra för barnen är bra för alla människor. I Stockholm – *the capital of ökade orättvisor* – gäller det att ha rätt föräldrar om man ska få en bra start här i livet. Det tycker vi är ovärdigt en rik stad som Stockholm. Därför har vi tagit fram *Barnens lilla röda*. Det är 101 förslag som skapar en stad för alla barn.

Nu, Sten, hoppas jag att du och alliansen lyssnar riktigt ordentligt. Så här olika lever nämligen barn i Stockholm i dag. Sebastian går i högstadiet i Bromma. Han har välavlönade föräldrar. Avgiften till kulturskolan på 900 kronor går två för honom och hans syster är inget problem för hans föräldrar. Han simmar och spelar tennis för flera tusen i månaden. Skolbetygen höjs när man anlitar en privat firma som ger läxhjälp. Farsan fixar feriejobb. Sedan åker Sebastian på språkresa, när han inte är på landet.

Sara, däremot, hade lite otur. Hon bor i en förort. Hennes ensamstående mamma har försörjningsstöd och har därmed av stockholmsalliansen dömts till stadsdelsarrest. En sådan dom drabbar givetvis också hennes barn. Utan SL-kort kan hon inte följa Saras lillebror till Rum för barn i Kulturhuset. Sara har inte pengar att åka till Lava eller någon annanstans i staden. Hon är beroende av vad som händer i hennes förort. Eftersom ni i alliansen satsar noll kronor på barn och ungdomar är det inte så mycket, speciellt inte eftersom ni redan i förra budgeten sparade 7 miljoner. Avgiften på 500 kronor till kulturskolan är omöjlig för Saras mamma. Alliansen har halverat feriejobben, så Sara blir utan. Kollo är dyrt, och semester finns inte på kartan. Sara, hennes mamma och lillebror får nöja sig med att drömma sig bort.

Ordförande, fullmäktige och alla stockholmare! Jag tror att de drömmer om att bo i en stad där barns rätt till ett bra liv inte heter pengar. De drömmer om att bo i en stad där några hundralappar i skattesänkning för välavlönade är viktigare än barns rättigheter. Är denna skillnad mellan barns möjligheter värdig en stad i världsklass, Sten Nordin?

Ordförande, fullmäktige! Senast vi hade en kris var i början på 90-talet. Då hade tidningarna fullt av bilder på bebisar där det stod att barnet hade si och så mycket i skuld. Men de skrev inte så mycket om att barn också hade tillgångar. Vi äger saker tillsammans – järnvägar, skolor och gruvor. Nu är det kris igen. Nyliberaler, era kompisar i hela världen, låter plötsligt som tvättakta röda socialister som tävlar om

att förstatliga banker och finansinstitut. Nu tycker vi att offentligt ägande är en klok ekonomi och att det är dåligt att sänka skatten. Därför återställer vi skatten till 2006 års nivå och får därmed i vår budget mer än 1 miljard mer än alliansen till välfärds-satsningar. Av dem går ungefär 700 miljoner till barnen. Vi har över 60 miljoner mer till barns kultur och skapande, 245 miljoner till nya sim- och idrottshallar i söderort och 116 miljoner mer till skolbarnsomsorgen och grundskolans lägre åldrar. Alla våra satsningar – rättvisemiljarden, miljömiljarden som ska rena stadens sjöar, personalpolitiken med sänkt arbetstid – gynnar också barnen.

Sten! Jag tycker att du ska se krisen som en möjlighet. Se nu till att barnen i framtiden får ett stort gemensamt ägande! Och starta nu, Sten! Låt inte Sara vänta till dess att det blir ett rödgrönt styre i Stockholm igen vid nästa majoritetsskifte, utan starta nu!

För att inspirera er alla har vi gett er en present. Förra året gav vi bara finansborgarrådet en present. Vi tyckte att det var lite orättvist, så i år har ni alla fått vår lilla röda. Här finns förslag om hur vi skapar ett barnens Stockholm. Låt oss hjälpas åt allihop. Kom till oss, och lämna tillbaka vår lilla röda med en anteckning om vad just ni vill hjälpa till med!

Därmed yrkar jag bifall till Vänsterpartiets förslag till budget.

Anförande nr 6

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag tänkte rensa i en av mina bokhyllor häromdagen. Ni vet säkert vad som händer då; man fastnar gärna och skulle helst vilja börja läsa om en del av böckerna. Jag tar mig friheten att låna några titlar på böcker i serier om staden av Per Anders Fogelström.

Stockholm är verkligen mina drömmars stad. Som född och uppvuxen i Stockholm kan jag också säga att jag var barn i min stad. Vi är sex syskon. Min far hade gått sex års folkskola, men mor tog studenten 1938 och far var väldigt stolt över sin studentska. Vi barn blev uppmuntrade att studera vidare. Det fanns inte så gott om pengar i familjen. Månaden kändes ofta längre än vad lönen räckte. Det talades inte så mycket om det, men visst fick vi ärva kläder och vi delade på en cykel. Trots det gavs i familjen en framtidstro. Vi fick veta att man kunde förverkliga sina drömmar om man tog ansvar för sitt liv och sina handlingar. Det handlade inte om att bli matad med silversked, utan i familjen lades grunden för ett synsätt att ingenting är omöjligt.

Vi lever i en förvandlad stad. Men fortfarande gäller att om vi ska kunna få det starka samhälle där vi alla känner delaktighet måste vi tala om att vi alla har ett eget ansvar och att vi också måste ta ett eget ansvar för våra liv och för samhället i stort. Vi ska inte vara några curlingpolitiker som enbart sopar undan hinder och lägger saker till rätta. Vi ska uppmuntra till eget ansvar, men samhället ska finnas där som skyddsnet. Där det civila samhället fungerar bryr man sig. Där vågar man lägga sig i, och då blir det också tryggare. Människor vill kunna påverka, ha makt över sina liv och kunna forma sin egen vardag.

Därför ger vi tillbaka en del skattemedel som vi har lånat av stockholmarna. Det ger mer pengar i den egna plånboken och därigenom större makt att prioritera i vardagskonomin. Därför ger vi föräldrar rätt att välja vårdnadsbidrag för att få lite mer tid med barnen. Vi ger föräldrar rätt att välja förskola, och vi ger de äldre rätt att välja vem som ska komma hem och ge stöd och hjälp i ett arbetsamt vardagsliv. Vi ger de äldre rätt att välja vård- och omsorgsboende. Att välja när man är mitt i livet är inte så konstigt. Men den känsla som det innebär att också när man är äldre räknas med och lyssnas till och att kunna välja och inte enbart vara beroende av andras beslutsfattande kan inte underskattas.

När människor får förtroende och möjlighet att påverka sina liv tar de ansvar för sina barn och sina åldrande släktingar utöver det ansvar de har för sig själva. Att ge människor ansvar, inte minst de unga, gör att de växer. Vi behöver alla ingå i ett sammanhang. Familjen är basen, men vänner och arbetskamrater finns också med. Vi är beroende av varandra, samtidigt som vi i vårt samhälle lever omgivna av höga värderingar om frihet och oberoende. Det är inte helt enkelt att få det hela att gå ihop. Saker händer – sjukdom och åldrande och kanske en kärleksrelation som gör att vi ser att det här med suveränitet och oberoende gör att vi behöver varandra ännu mer.

Stockholm är en förvandlad stad på väg mot att bli en stad i världen – en stad i världsklass. Hit vill människor flytta, studera och arbeta. Här vill man uppleva kultur och man vill turista och hålla konferenser. Här möts olika kulturer. Stockholm växer. Det går bra för Stockholm, och vi stockholmare har all anledning att vara stolta över vår stad. Stockholm är motorn i den svenska ekonomin. Arbetslösheten är låg, och socialbidragen har varit nere på sin lägsta nivå sedan början av 90-talet. Det gör att vi står stadigt inför den lågkonjunktur som vi nu alla beräknas känna av. Med den insikten kan vi möta människors oro, minska risken för hopplöshet och misströstan och förhoppningsvis också inge framtidstro.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 7

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande, fullmäktige! Vi stockholmare är med i en tävling. Det är inte en tävling där man sjunger en låt inför en elak jury. Det är inte heller en tävling där det gäller att åka vackert på skridsko på lördagskvällarna. Nej, vi tävlar med hela vår stad som insats. Sveriges och världens investerare och företagsledare lägger hela tiden ut världens mest intressanta städer och regioner på ett bord. Man skärskådar och jämför dem, och fattar sedan beslut om var någonstans man ska investera. Där hamnar jobben och välfärden.

En av tävlingarna utspelar sig i det viktiga och ansedda affärsmagasinet Monocle, som varje år rankar de mest intressanta städerna att leva och verka i. Årets lista toppas av Danmarks huvudstad Köpenhamn. På plats fem hittar vi Helsingfors. Stockholm hamnar på plats sju. Det är ingen dålig placering för Sveriges huvudstad. Möjligen är den sämre om man kallar sig för *the capital of Scandinavia*. Det som gör att Stockholm uppskattas i sådana här tävlingar är ofta den livskvalitet som finns här med närheten till vatten, parker och grönområden. Sverige är dessutom duktigt på

miljöföretagande. Vi har en uppsjö av nya miljöföretag inom återvinning, sophantering och energibranscher, inte minst när det gäller solenergi. Stockholm borde vara centrum för allt detta. Det är vi som är Sveriges skyltfönster.

Vi noterar att majoriteten i sin budget inte med ett ord nämner att det svenska ordförandeskapet i Europeiska unionen inleds i sommar. Det innebär att tusentals makthavare, tjänstemän och journalister kommer att befinna sig i staden under ett halvårs tid. Då måste vi passa på att visa en politisk vilja att vara bäst på miljöpolitik, bäst när det gäller klimatet för miljöföretagen och bäst när det gäller att ta hand om våra parker och vårt vatten – vårt gröna och blå guld.

Därför tycker Centerpartiet att det är dags att vi går ifrån att vara *the capital of Scandinavia* till att bli *the green capital of Scandinavia*. Vi i Centerpartiet kallar oss nämligen inte bara för det borgerliga miljöalternativet; vi är det också på riktigt. Hela vårt budgetförslag för 2009 genomsyras av tanken på Stockholm som den miljövänligaste staden i Europa.

Jag var i London för några veckor sedan och träffade vd för London Climate Change Agency, Mr Allen Jones, som har fått i uppdrag att leda staden Londons satsning för att dra ned koldioxidutsläppen med 60 procent till 2025. Man tänker kanske inte på London som den främsta miljöstaden, men med de utmaningar de står inför där har de nu blivit tvungna till ordentliga och mycket imponerande åtgärder.

Det finns mycket vi kan göra här också. Vi föreslår att staden inrättar ett klimatkontor direkt under stadsdirektören. Vi vill ha en satsning på nya moderna solceller. Bland annat tycker vi att taket här på Stadshuset mycket väl kan bidra till elförsörjningen. Vi måste återta ledartröjan när det gäller miljöbilar. Naturligtvis ska miljöbilarna få fortsätta att boendeparkera avgiftsfritt i Centerpartiets Stockholm.

The green capital of Scandinavia har självfallet en eller flera klimatvänliga ekoskyskrapor som symboliserar att Stockholm är en stad som tror på både ekonomisk tillväxt och utveckling och en god miljö i en levande tät och effektiv stad med god tillgång till kollektivtrafik, inte minst spårvagnar och kollektivtrafik på vattnet. Vi föreslår också att staden satsar 20 miljoner kronor ytterligare på att utveckla och underhålla stadens parker – det gröna guld.

Stockholm står inför utmaningen att växa och samtidigt klara miljön. Om det är någon stad som har förutsättningen att klara den utmaningen är det definitivt Stockholm. Därför säger vi: Låt staden växa både på bredden och på höjden, och speciellt på höjden! Men vi måste också vårda de värden som har gjort att många vill hit. Exempelvis ska föräldrar på Södermalm inte behöva vara oroliga för sina barns hälsa och lungor när barnen leker i parkerna kring Hornsgatan.

Centerpartiet är ett borgerligt alternativ som har större miljöambitioner för staden samtidigt som vi tycker att det är viktigt med frihet och privata alternativ. Vi står för en ansvarsfull skattepolitik där vi politiker ska hålla oss i skinnen och anstränga oss hårt för att ta ut så lite skatt som möjligt av stockholmarna. Förra året sänkte vi skatten med 10 öre mer än majoriteten. I år ser vi till vår glädje att majoriteten har kommit ifatt oss. Därför nöjer vi oss med den skattesats som har föreslagits.

Ordförande, fullmäktige! Centerpartiet har gjort ett eget budgetförslag med rubriken *The green capital of Scandinavia*. Det är en budget med mycket stark borgerlig miljöprofil som dessutom innehåller väl valda satsningar på nyföretagande i staden och på trygghet. Allting är finansierat.

Jag vill med detta yrka bifall till Centerpartiets budgetförslag för 2009.

Anförande nr 8

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Stockholm har sedan valet 2006 varit en mycket aktiv stad när det gäller jobbpolitiken. Vi har ett aktivt samarbete med näringsliv, akademi och forskning. Vi utmejslar de långsiktiga förutsättningarna för nya jobb. Med aktiva investeringar i bostäder, vägar och spår skapar vi jobb, men lägger också grunden för god tillväxt. Med aktiv marknadsföring välkomnar vi människor och företag till Stockholm. Vi för en miljöpolitik som tar till vara ny teknik och forskning. Jobbtorgen medför aktiva åtgärder för jobb och utbildning för dem som står längst från arbetsmarknaden. Trygg välfärd gör staden bra att leva i men skapar också stabilitet för jobben.

Stark ekonomi i staden och sänkta skatter har gjort det mer lönsamt att arbeta. Under alliansen har 180 000 lämnat utanförskapet. Färska siffror visar i dag att under det tredje kvartalet i år fortsätter antalet sysselsatta i Stockholms stad att öka.

Men, herr ordförande, vad skulle vänta Sverige och Stockholm om Reinfeldt och Nordin ersattes med Sahlin och Jämtin? Då skulle en ideologisk skattehöjarchock rulla in som en ny ekonomisk istid. Ekonomin skulle djupfrysas och jobben bli färre. Jag tror inte att det finns någon ekonom i dag som förordar höjda skatter. Jag tror inte ens att Dan Andersson på LO förordar det. Min fråga till Carin Jämtin blir: Hur ska metallaren och sjuksköterskan i Stockholm ha råd med Sahlins och Jämtins skattehöjningar? För ett stockholmsspar i vården och industrin höjer Sahlin skatten med 6 000–8 000 kronor per år. Jämtin spär på med ytterligare 3 000 kronor. Mina vänner – det blir 1 000 spänn i månaden! Och detta när finanskrisen har höjt räntorna och mat och bensin har blivit dyrare.

Jag tycker att det är provocerande när man talar om att den kommunala skattehöjningen är småpengar. Det är inte småpengar. Det är 3 000 kronor i månaden, och detta ovanpå de skattehöjningar som Sahlin vill genomföra på riksplanet. Och finge era kompisar i Vänstern råda skulle det bli ännu mer.

Herr ordförande! Om ekonomisk djupfrysningspolitik får råda kommer alla Stockholms mammor att släcka kvällslampan med en orosknut i magen.

Anförande nr 9

Borgarrådet J ä m t i n (s): Man kan beskriva verkligheten på olika sätt. Om man mäter det som Moderaterna väljer att kalla för utanförskap på samma sätt som Moderaterna gjorde före förra valet är sanningen den att 20 000 fler personer är i utanförskap i dag än 2006 – detta trots att vi har gått igenom en av de starkaste högkonjunkturerna i mannaminne.

Riksrevisionen sågade alldeles nyligen helt regeringens jobbpolitik. Sänkta arbetsgivaravgifter kostar upp till 2 miljoner kronor per nytt jobb. De nya jobb som arbetsgivaravgiftssänkningen har skapat är väldigt få. Sanningen är egentligen den att i vår stad just nu ökar varslen tyvärr ganska fort. Antalet nyanmälda jobb minskar.

Om man tittar på majoritetens egen politik ser man att det är en lägre andel personer som går från socialbidrag till jobb i dag än det var under den förra perioden, när vi styrde. Det är visserligen sant att det är färre än på mycket, mycket länge som tvingas söka ekonomiskt bistånd. Men det är just i högkonjunkturer som man ännu snabbare borde kunna få ut folk i jobb än vad ni har klarat av.

Det största sveket under den här mandatperioden, mina vänner, är ändå jobbgarantin. Ni stod i valrörelsen och även i den här talarstolen efter det att ni hade vunnit valet och lovade personer som hade sökt ekonomiskt bistånd jobb till avtalsenlig lön fem dagar efter det att de hade ansökt om ekonomiskt bistånd. Av detta blev intet. Av detta blev i stället längre tid från socialbidrag till jobb. Det är ett vallöfte som man svek mitt i en brinnande högkonjunktur, och det har lett till att staden i dag står sämre rustad än vad vi hade kunnat göra med en klokare politik.

Anförande nr 10

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Siffrorna talar sitt tydliga språk när det gäller hur utanförskapet har minskat. Ekonomin talar också sitt tydliga språk när det gäller hur många fler som betalar skatt och kan bidra till välfärden.

Men, herr ordförande, jag kan konstatera att Carin Jämtin blev svaret skyldig till Stockholms mammor, pappor och ungdomar. Hur ska de ha råd med den skatteköning som förvisso du kallar för småpengar, men som inte är några småpengar för stockholmarna? Det är 3 000 kronor per år för det vanliga stockholmsparet. Du samarbetar ju friskt med Mona Sahlin i olika arbetsgrupper och annat. Hon vill höja skatten med ytterligare 6 000–8 000 kronor för det här paret. Du blev svaret skyldig. Var ska de ta pengarna ifrån?

Anförande nr 11

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Sten Nordin! Du kommer precis från riksdagen. Jag har också suttit där. Som du kanske vet är det riksdagen som fattar beslut om statens budget. I den redovisar man ökade priser och löner. Varför tar du inte med dig den rutinen från riksdagen? Är du verkligen stolt över att presentera en budget där man inte redovisar eller kompenserar för pris- och löneökningar? Jag vill ha ett svar på den frågan, Sten Nordin.

Jag har också en annan fråga, som rör miljöarbetet. Ni i den borgerliga alliansen nedrustar miljöarbetet. Ni tar inte på er ett grönt ledarskap. Ni ställer inte några krav och ser inte till att staden är en bra beställare. Ni försämrar för miljöbilar. I Göteborg är nu 72 procent av stadens bilar miljöbilar, och i Malmö är hela 80 procent miljöbilar. Här i staden är det bara 51 procent. Samtidigt inför ni försämringar för miljöbilsägarna i staden. På område efter område på miljöområdet vägrar ni att ställa krav. När ska ni börja bedriva en vettig miljöpolitik?

Anförande nr 12

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Vad vi redovisade väldigt tydligt när vi lade fram vår budget var att vi har ökade kostnader för stigande löner. Jag har sagt flera gånger att vi har ökade kostnader för det. Det är kostnader som vi gärna tar för att våra medarbetare ska få en anständig lön för det fina jobb de utför. Det har jag sagt flera gånger i tidningsartiklar och offentligt på olika sätt. Jag tror inte att Yvonne Ruwaida har hängt med.

Tvärtom var det så att Miljöpartiet ingick i majoriteten förra mandatperioden, och då satte ni en ära i att inte hade någon pris- och lönekompensation. Ni sade att det var andra pengar, men ni talade inte om pris- och lönekompensation på den tiden. Miljöpartiets inflytande kanske var begränsat – vad vet jag?

Om man tittar på en annan fråga, till exempel miljöfrågorna i Stockholm som ni tar upp, kan man undra: Vad gjorde ni åt Hornsgatan under fyra år? Ni pratade mycket om det här; jag hörde massor om Hornsgatan här inne och även i pressen. Men vad gjorde ni konkret? Ni gjorde ingenting. Nu gör vi någonting konkret, inte bara för Hornsgatan utan för alla gator och vrår i Stockholm som har dålig luftkvalitet.

Anförande nr 13

Borgarrådet L i v h (v): Sten Nordin! Jag tycker att det är provocerande när du pratar om skattesänkningar som går till dem som faktiskt inte behöver så mycket skattesänkningar. Men du pratar aldrig om de människor som tjänar 20 000 kronor eller mindre i månaden. För dem räcker skattesänkningen möjligtvis till den billigaste sortens Coca-Cola. Du pratar aldrig om att de människorna kommer att få betala dina skattesänkningar med ökade avgifter. Vi har flera gånger i den här salen visat er att man förlorar på de här skattesänkningarna om man är lågavlönad eftersom man får så mycket höga avgifter.

Jag vill ställa en fråga till dig, Sten. Vad gör du för de här människorna? Vad säger du till dem som tjänar 20 000 kronor i månaden och sitter där med en valfrihet för 20 kronor skattesänkning? Vad säger du till dem? Hur ska de få det bra i denna världens bästa stad – ett Stockholm i världsklass? Tala om det för mig!

Anförande nr 14

Borgarrådet N o r d i n (m): Det är inte minst den som tjänar 20 000 kronor i månaden som har störst nytta av både alliansregeringens jobbskatteavdrag och av de kommunalskattesänkningar som vi gör. Det är precis dem vi hela tiden talar om. Vi talar om människor i vården och människor i industrin. Det är den vanliga arbetaren och jobbaren i Stockholm som vi talar om.

Ni är cyniska när ni säger att det är småpengar. Då har ni inte koll på hur vanliga människor har det i dag. Det handlar om marginalerna. Trots skattesänkningar och trots jobb kan det vara tufft för en familj med marginalerna. Det gäller att jobba vidare, framför allt för att göra jobben stabila men även för att när vi kan med ansvar för välfärdens utveckling också ta ned skatten bit för bit. Ni kommer att chockhöja skatterna om ni får chansen. Det kommer att märkas för alla, inte minst för Saras mamma.

Anförande nr 15

Borgarrådet J ä m t i n (s): Ordförande, åhörare! Det kommer att föras en lång diskussion i dag om kvaliteten i välfärden och om hur de nya jobben kommer till. Jag tycker att vi ska vara lite försiktiga med hur vi räknar våra summor. 60 öre är 180 kronor i månaden för någon som tjänar 30 000 kronor. Det är inte lite pengar; det är inte det vi säger. Men det är väldigt mycket pengar i staden – det är 1 miljard 53 miljoner. Det motsvarar 2 500 förskollärare, 2 100 färre gymnasielärare eller 2 900 anställda i äldreomsorgen.

Stockholms stad är den kommun i länet som har en minskande andel lärare i relation till eleverna i grundskolan. Det är för mig en försämrad kvalitet i välfärden, och det skapar ofrihet för alla som har någon kontakt med välfärdssystemen. Jag tror inte att kvaliteten blir bättre med färre anställda. Därför undrar jag, Sten Nordin, om du tycker att kvaliteten på förskolan blir bättre med färre anställda och större barngrupper. Därför undrar jag, Sten, varför du tycker att stockholmsungarna ska ha färre lärare i relation till antalet elever i grundskolan än vad andra barn i Stockholms län har. Det är våra duktiga anställda som är kvaliteten i välfärden.

Det handlar också om en annan sak, nämligen hur man finansierar olika saker. Det finns alltid en utgiftssida och en intäktssida. Vem betalar skattesänkningarna? Delvis betalar vi dem med sämre kvalitet i välfärden. Men Sverige är också det enda land i den rika delen av världen där pensioner beskattas annorlunda än lön. Det tycker jag är skamligt. Pension är uppskjuten lön och ska beskattas på samma sätt som lön. En moderatledda regering gör skillnad på folk och folk på ett sätt som jag emellanåt tycker är obehagligt. Vi ska inte göra skillnad på folk och folk. Frihet är en rättighet för alla i Sverige.

Anförande nr 16

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag välkomnar att Carin Jämtin nu erkänner att skattehöjningen inte är lite pengar. Men det är obegripligt för mig hur Carin Jämtin kan föreslå skattehöjningar i ett läge där staten har en stark ekonomi. Nu kan vi även för 2008 redovisa att vi har klarat ekonomin och satsningarna på välfärden. I det läget går ni ut till medborgarna och säger: Nu måste ni betala ännu mer skatt! Någonstans är ni ju ändå medvetna om att det är rätt tufft för medborgarna att avstå från det här.

Jag tror att människor är fullt beredda att betala skatt. De vill betala skatt för äldreomsorg, välfärd och bra skola. Det gör stockholmarna, och det gör svenskarna. Här finns det en stark uppslutning kring en stark finansierad välfärd. Men vi måste samtidigt se till att vi har en politik som fungerar för nya jobb så att människor kan klara sig på sin lön. Det är den balansen som Socialdemokraterna inte klarar av.

Anförande nr 17

Borgarrådet J ä m t i n (s): Herr ordförande! Jag håller med dig, Sten, om att Stockholm i relation till många andra kommuner runt omkring i Sverige har en stark ekonomi. Det ska vi vara stolta över och känna trygghet i när vi går in i knökigare ekonomiska tider.

Men jag förstår fortfarande inte varför Stockholmsbarnen ska få färre förskollärare än andra runt omkring i Sverige, varför ni bara lägger på 1,7 procent när de som jobbar i förskolan också har rättmätig rätt till lönehöjningar på mellan 3 och 4 procent. Jag förstår inte heller varför Stockholmsungarna som går i skolan ska ha färre lärare i relation till antalet barn i klassen än vad andra har.

Jag förstod det framför allt inte när jag läste det som jag tror är husorganet för många på den här sidan och tittade på skattelistan över Stockholms län, där Stockholm har tredje lägst kommunalskatt i hela länet och en av de lägsta kommunalskatterna i hela landet. Även med vår skattenivå blir den mycket låg. Jag förstår inte hur man kan kalla det en skattechock. Däremot får vi dålig kvalitet i välfärden.

Anförande nr 18

Borgarrådet E d h o l m (fp): Ett fel, herr ordförande, blir inte mer rätt för att man upprepar det många gånger. Carin Jämtin och Socialdemokraterna borde vid det här laget veta att andelen lärare i våra skolor inte har sjunkit. Den statistiska missen har utbildningsförvaltningen rättat till, och det har gått ut brev om detta, också till Socialdemokraterna, hoppas jag.

Carin Jämtin lägger sig vinn om att värna om pensionärerna men glömmer bort att det viktigaste som har inträffat för pensionärerna i Stockholm under den här mandatperioden är avskaffandet av fastighetsskatten. Det är lätt att glömma bort de artiklar som fanns i tidningarna före valet om människor som hade jobbat och slitit i hela sitt liv för att slippa ha lån på sina kåkar fick gå från hus och hem på grund av den fastighetsskatt som ni lät skena.

Anförande nr 19

Borgarrådet J ä m t i n (s): Ja, det var också ett intressant inlägg. Er historiska satsning på skolan under förra året ledde till stora nedskärningar i många skolor, både på grund- och på gymnasieskolor. Den debatten kommer säkert min kollega Roger Mogert att komma tillbaka till med stor tydlighet i morgon. Kunskap är en viktig sak för alla Stockholmsungar oavsett vilken bakgrund man har.

Många saker har hänt i politiken under den här mandatperioden. Några saker kommer vi säkert att tycka var bra trots att det var en moderatledd regering och moderat styre i Stockholm. Men en del saker har inte varit bra, framför allt för stockholmarna, och en sådan sak är fastighetsskatten. Andelen som får betala ränta på uppskjuten reavinst är enormt mycket större i Stockholm än i övriga Sverige. Stockholmarna straffbeskattas av en ny fastighetsskatt, som ni inte ens var överens om att införa. 39 procent av dem som betalar ränta på reavinstskatten kommer från vårt län. Det är sanningen om er nya fastighetsskatt.

Anförande nr 20

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande, fullmäktige! Jag själv och Centerpartiet tycker att det är bra om verksamhet kan drivas på ett bra sätt utan onödigt högt skatteuttag. Ni socialdemokrater har ju gjort en sak av att behålla skattenivån från 2006 i era budgetar fast skatten i verkligheten har sänkts varje år. Faktum är att

stadens verksamhet också har effektiviserats under två år. Konsekvensen blir att ni använder det utrymme som skapas av effektiviseringen till nya reformer som läggs till varje år. Samtidigt hade era egna budgetar sannolikt inte lett till den här effektiviseringen. Är inte det, om fullmäktige ursäktar, aningen ohederligt?

Hur hög kan skatten bli i ert Stockholm egentligen, också med tanke på att det väntar en ordentlig skattechock i rikspolitiken om olyckan skulle vara framme 2010?

Anförande nr 21

Borgarrådet J ä m t i n (s): Man kan göra ideologi av saker, eller man kan göra praktik av saker. Jag har sagt det från den här talarstolen redan under de få timmar vi har stått här hur många gånger som helst: Kvalitet i välfärden är det som vägleder vår bedömning av vilka intäkter staden behöver. Kvalitet i välfärden innebär att vi måste jobba mot mindre grupper i förskolan – i dag ökar grupperna i förskolan i 11 av 14 stadsdelar. Vi måste ha fler lärare i grundskolan, inte färre. Vi måste ha fler som har möjlighet att gå på komvux.

Jag tänker inte säga någon exakt skattenivå åt ena eller andra hållet på det sättet. Det är oseriöst, och det är att göra överideologi av skattenivåer. För mig är skatten ett medel att skapa god välfärd, ingenting annat. Det är ni som gör skatten till en överideologi.

Anförande nr 22

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande! Jag slutar aldrig förundras över den här diskussionen om skatterna, som om det fanns en skattekista där nivån var konstant. Här handlar det om att när fler människor har kommit i arbete ökar skatteintäkterna, och då behöver inte skattetrycket vara lika högt för alla. Vi får in mer, och då kan vi se till att var och en kan få betala mindre. Det är märkligt att det inte går ihop.

Om man tittar på pensionärerna är det intressant: På tolv år i riksdagen hände ingenting för dem, men när alliansen nu har tagit initiativ till att förbättra framför allt för de sämst ställda kommer i er oppositionsbudget också förslag på att pensionärerna ska få en del.

I Stockholm kan man titta på andelen som får hemtjänst och särskilt boende jämfört med länet och hela riket, och då ser man att det är fler i procent som får möjlighet till hemtjänst och fler som får möjlighet att komma till särskilt boende.

Anförande nr 23

Borgarrådet J ä m t i n (s): Ordförande, åhörare! Vi förundras nog över lite olika saker, Ewa Samuelsson. När jag lyssnar på er på den andra sidan slutar jag inte förundras över er brist på förmåga att titta på både utgifts- och inkomstsidan.

Du har så klart rätt i att skatteintäkterna ökar när fler kommer i jobb. De har ökat under ganska många år nu, för vi har varit i högkonjunktur ett antal år, långt innan ni tog över. Det är helt riktigt. Men det är också så: Både du och jag sitter i styrelsen för

en arbetsgivarorganisation som har varit med och slutit ett avtal om rättmätiga lönehöjningar till våra anställda. Vi läser i tidningarna om en annan utgiftsökning, och det är inflationen, som möjligen har spänts på av regeringens politik. Det kan vi diskutera en annan gång.

Man måste titta på utgifter och inkomster för att förstå vilken skattenivå som krävs för att vi ska ha en god kvalitet i välfärden. Det förundras jag över att ni inte gör.

Anförande nr 24

Borgarrådet E d h o l m (fp): Ordförande, fullmäktige! Även om Stockholm står starkt i den finanskris som nu pågår är det ganska många stockholmare som sover oroligt på nätterna. Det kanske inte beror på att man är så orolig för att förlora jobbet – det är fortfarande stor arbetskraftsbrist i den här staden. Nej, jag tror att stockholmarna snarare oroar sig för räntenivån.

Det senaste årets räntehöjning innebär att månadskostnaden för den som har 1 miljon i lån — det är snittet för dem som har lån i Stockholm — har ökat med drygt 1 500 kronor i månaden efter ränteavdrag. Samtidigt har skatterna sänkts betydligt mer, och här i Stockholm är naturligtvis den avskaffade fastighetsskatten mest betydelsefull för den som har ett litet hus.

Socialdemokraterna uttalar sig ofta som att den vanlige stockholmaren bor i en hyresrätt, men så är det ju inte. Det är fördelat rätt lika mellan hyresrätter och eget, köpt hem. Därför har räntenivån en enorm betydelse för den vanlige stockholmaren.

För den vanliga Stockholmsfamiljen där båda två arbetar och har en sammanlagd inkomst på 42 000 kronor i månaden ger jobbavdrag och kommunalskattesänkningen mer än 2 000 kronor mer i månaden. Läger man till fastighetsskattens avskaffande blir det naturligtvis en ännu större nettoeffekt.

Vad gör då Socialdemokraterna i det här läget, när många stockholmare är bekymrade? Ja, de chockhöjer skatten. De har varit emot varje sänkning av inkomstskatten hittills på statlig nivå, och nu vill de höja kommunalskatten med 60 öre i ett enda svep.

Jag tror att stockholmarna inte har råd att bo i en stad som styrs av Socialdemokraterna. För utan de skattesänkningar som har gjorts de senaste åren hade många stockholmare fått lämna sina hem. Jag undrar om Socialdemokraterna någon gång ägnar dem en tanke. Hur hög kan skatten egentligen bli i Stockholm?

Anförande nr 25

Borgarrådet J ä m t i n (s): Jag vill bara påminna Lotta Edholm om att den vanlige stockholmaren tjänar 27 000 kronor i månaden. Den vanlige stockholmaren är också en pensionär som har fått skattehöjningar tack vare den borgerliga regeringen. Den vanliga stockholmsfamiljen är i knappt 30 procent av fallen en ensamstående person med barn som går på dagis och har fått en avgiftshöjning med 1 260 kronor i månaden eftersom ni har tagit bort den avgiftsfria månaden.

Jag tror att det är det som är utmaningen för oss som är politiker i Stockholm. Det finns ingenting som snittstockholmaren. Det är det som är så fantastiskt med Stockholm – vi är alla olika. Det är det som gör att vi måste ha en välfärd som räcker ut i alla delar av staden. Det är därför vi måste se att stockholmaren bor och lever på en massa olika sätt. Det undrar jag om du gör.

Anförande nr 26

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Stockholmarna tjänar faktiskt mer än vad svenskarna i genomsnitt gör, och vi jobbar också mer än vad svenskarna i genomsnitt gör. Men det är betydligt högre kostnader för att leva här än att leva på andra ställen runt om i Sverige. Det gör att vi måste vara oerhört mycket mer försiktiga med vilket skatteuttag vi gör, om vi vill att Stockholm ska behålla sin attraktionskraft.

Självklart går det att höja skatten och höja skatten, men hur långt kan vi göra det innan människor inte längre har råd att bo i den här staden? Jag tycker att det är en stor fördel att många människor kan komma hit, bo, leva och arbeta, men ska de kunna göra det måste de också kunna leva på den lön de får. Det kan de inte göra om era enorma skatteökningar går igenom.

Anförande nr 27

Borgarrådet L i v h (v): Då skulle jag bara stillsamt vilja påpeka att många av dem som tvingas lämna sina hem nu är de som, bland annat med hjälp av er propaganda, har tvingats köpa sina lägenheter och dessutom tagit väldigt oförmånliga lån. Om ni vill komma till rätta med det är det första ni ska göra att stoppa företaget bildabostad.nu och stoppa de här låneföretagen som har skyhöga räntor för dem som de lyckas övertala att köpa sina lägenheter.

Anförande nr 28

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Det där var väl ett ganska symtomatiskt inlägg. Människor luras att ta lån, enligt Vänsterpartiet. Människor kan inte tänka själva. Människor kan inte ta ansvar för sitt eget liv. Det är den syn som präglar Vänsterpartiet. Då förstår jag att man måste ha skyhöga skatter, för då måste människor i varje läge i livet styras och föras till rätta av Vänsterpartiet. Bevare mig för det samhället!

Anförande nr 29

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Lotta Edholm! Jag tycker att jag behöver prata skolpolitik med dig.

Förra året minskade antalet anställda i skolan, enligt personal- och jämställdhetsutskottets sammanräkning, med 544 personer. Förra årets skolbudget var en total katastrof. Jag måste säga att du har lyckats förhandla lite bättre i år, men det är fortfarande en besparing på skolan. Bara inom förskolan till exempel kommer antalet anställda att minska med 162 personer. Det är det som är konsekvensen av er budget.

Jag vill också säga till dig: Hur kan ni i Folkpartiet marknadsföra ökade priser och löner som satsningar? Ni lägger inte ens in pris- och löneökningarna i alla verksamheterna. I grundskolan saknas jättemycket pengar. Förskolan sparar ni allra mest på, skolbarnsomsorgen också.

Stockholm borde vara en av Sveriges bästa skolkommuner – vi är en rik kommun. Lund är Sveriges bästa skolkommun. Jag skäms.

Anförande nr 30

Borgarrådet E d h o l m (fp): En del partier är bäst att styra ett land eller en stad. En del partier är bättre i opposition. Miljöpartiet tillhör de sistnämnda, skulle jag säga.

Vi har satsat på grundskolan under de här två åren, betydligt mer än Miljöpartiet lyckades medverka till under fyra år. Ett av de åren då Miljöpartiet var med och styrde sänkte man till och med schablonen till gymnasieskolan.

Jag tycker ändå att det är viktigt att påpeka att det är skillnad på träningspass och match.

Anförande nr 31

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag är ändå väldigt stolt över att Miljöpartiets budget är den enda budgeten som tydligt redovisar och kompenserar för ökade priser och löner. Det gör vi i årets budget, och det gjorde vi i förra årets budget.

Det är så här, Sten Nordin, att jag tror att Anders Borg faktiskt skulle skämmas för dig. När du pratar om priser och löner är det bara retorik – det finns inga siffror i budgeten. Anders Borg skulle aldrig göra som du, att bara ha retorik och inte i handling lägga in priser och löner i sin budget. Jag tror att Anders Borg skulle skämmas.

När det gäller luftkvaliteten i Stockholm är det en fråga där ni står totalt svarslösa. För att få bättre luftkvalitet i Stockholm behöver vi trängselavgifter på Essingeleden. Vi behöver ha avgifter på dubbdäck, och här i kommunen kan vi höja parkeringsavgifterna för de bilar som har dubbdäck. Det är ett verktyg vi kan använda i morgon. Vi måste se till att samordna trafik, och vi måste se till att ibland stoppa viss lastbilstrafik under vissa tider, det vill säga ha minskad trafik. Det är de enda lösningarna som fungerar, och det är lösningar som ger resultat i morgon.

Jag vet att Sten Nordin här i kommunstyrelsen, innan han hamnade i riksdagen, förnekade att luftkvalitet och partiklar ens var ett problem. Ni röstade nej till handlingsplanen när det gällde partiklar i kommunstyrelsen, och ni stoppade en del av det när ni fick makten här efter valet.

Luftkvaliteten i Stockholm är en oerhört viktig fråga, men det handlar också om att ha en trafiksituation utan trängsel. Där har vi visat resultat. Vi såg till att införa trängselavgifterna. De är framgångsrika. Se nu också till att de pengarna går, såsom folkomröstningen lovade, till kollektivtrafik!

Anförande nr 32

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Jag har full respekt för Miljöpartiets miljöpolitik, och jag tror att det finns många områden där man skulle kunna samarbeta mer i den frågan. Min fråga till Yvonne Ruwaida är: Kommer ni att försöka tvinga Socialdemokraterna att se till att vi får en förlängning av Djurgårdslinjen till nordvästra Kungsholmen, eftersom de så tydligt har markerat att de är emot det?

Anförande nr 33

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Som jag ser det är det faktiskt så, om jag tittar på riksdagsbudgeten och landstingsbudgeten, att det är de som levererar infrastruktur, inte borgerligheten. Ni har inte ens finansierat Citybanan. Jag ser väldigt lite pengar till infrastruktur i Stockholmsregionen. Där har den borgerliga majoriteten verkligen misslyckats med att få med sig sin regering. Jag tycker att samtliga oppositionsbudgetar i riksdagen är mycket bättre.

Vi kommer att se till att det blir mer spår och även mer sjöfart i Stockholm.

Anförande nr 34

P e r A n k e r s j ö (c): Jag tänkte passa på att hylla er i Miljöpartiet lite grann, åtminstone inledningsvis. Jag blir lite svag för er när ni vägrar hänga med på den övriga vänsterns skattechocksrace. Ni har tuffa miljökrav, varav en del är riktigt bra. Ni vill direktvälja stadsdelsnämnderna, vilket jag också gillar.

Men samtidigt har jag bilden av er inställning till ekonomisk politik och utvecklingen av Stockholm. En genomsökning av er budget stärkte den bilden. Jag sökte med datorns hjälp och hittade nämligen inte ordet ”tillväxt” någonstans i er budget – ordet existerar inte. Däremot hittade jag ordet ”stoppa” 16 gånger, ”bevara” 17 gånger, och ”hindra” 22 gånger.

Frågan är då: Vill ni ha tillväxt i Stockholm? Hur ser ni på att välkomna fler stockholmare hit, speciellt med tanke på att de måste ha någonstans att bo också?

Anförande nr 35

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag får väl börja språkgranska vår budgetmotion och lägga in lite mer positiva ord.

Vi är för en hållbar tillväxt, vilket Per Ankersjö vet. Vi vill stötta företagen i Stockholm på väldigt många olika sätt. Vi är väldigt ledsna över att den borgerliga majoriteten stoppade allt stöd till företagarna genom att lägga ned Miljöcentrum för företag. Vi är också väldigt ledsna över att man inte stöttar små, lokala köpcentrum, som tyvärr nu håller på att dö, i Akalla, i Tensta och i Skärholmen. Vi står för att stötta småföretagandet, och där tror jag att vi och Centern står nära varandra.

Men jag förstår inte hur du kan acceptera att det saknas ett grönt ledarskap i Stockholm, att man har avskaffat mål, att man nästan inte ställer några krav och att man har nedrustat miljöarbetet. Hur kan du försvara det?

Och sedan: Hur kan du acceptera Förbifart Stockholm, som ökar bilismen och förstör kultur- och naturvärden i Ekerö?

Anförande nr 36

Borgarrådet N o r d i n (m): Det vore väl spännande att få se under den här budgetdebatten hur självständigt Miljöpartiet är. På riksplanet har Mona Sahlin ställt fram två stolar och satt sig själv på den ena, och så slåss Miljöpartiet och Vänstern om den andra stolen.

Just nu här i staden verkar Vänstern ha fördel, för om man tittar på reservationer gemensamt med Socialdemokraterna verkar ni inte leda. Men det kan vara ett tecken på självständighet, och det vore glädjande.

Herr ordförande! Jag kanske får lämna tillbaka guldpengarna till Yvonne Ruwaida, även om jag måste erkänna att de var ganska goda.

När det gäller ekonomi har du nog missat en del när det gäller ert budgetförslag. Det är inte bara språket som behöver granskas. Ni plockar ut 3 miljarder från förväntade reavinster som ni tänker sätta sprätt på. Det är väldigt intressant, därför att det är en utdelning som vida slår det vi gör. Och dessutom är det förväntade reavinster. Ni motsätter er också alla försäljningar. Jag är lite fascinerad över det, och du får gärna redovisa hur ni har tänkt.

Ni tar vidare ut 1 miljard från det fria kapital om ca 13–14 miljarder som finns i koncernen. 4 miljarder – hur redovisar du det, Yvonne Ruwaida?

Anförande nr 37

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Sten Nordin! Jag får fortfarande inget tydligt svar när det gäller pris- och löneökningar.

När det gäller din granskning av vår budget har du inte läst det finstilla. Det står väldigt tydligt i budgeten att de 3 miljarder som vi plockar från reavinsterna av försäljningen är sådant som inom bolaget går till att effektivisera och upprusta miljonprogramsområdena. Vi lägger 2 miljarder i närtid.

Ni lägger väldigt lite pengar men på tio års sikt. Vi anser att miljonprogramsområdena måste upprustas väldigt snabbt och att vi inte har råd att vänta med en energieffektivisering. Vi har också tydliga mål för energieffektivisering, med 50 procent för miljonprogramsområden och olika mål för de olika bostadsbolagen. Ni har inte ett enda tydligt mål. Och 1 miljard går till att bygga nya bostäder inom bostadsbolagen, små, billiga och miljövänliga hyresrätter.

Vad vi gör är att använda pengarna från era försäljningar till att förstärka inom allmännyttan. Vi plockar inte ut det till drift. Ni använder däremot pengar utanför koncernen till drift och skattesänkningar. Det är inte ekonomiskt ansvarigt.

Anförande nr 38

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det är synd att du inte har märkt den förändring som har skett på den här sidan när det gäller miljöprofilen. Vi hade ju långtgående diskussioner också med Miljöpartiet under förra mandatperioden, men ni valde till sist i alla fall att vara gröna utanpå och röda inuti.

Jag tycker att det är intressant att du hela tiden pratar om detta med trängsel. Ja, om alla skulle använda miljöbilar skulle trängseln vara kvar. Det är fråga om vad som är det viktigaste i ditt arbete. Är det att vi ska ha mest miljöbilar, att vi ska ha bort trängseln eller att vi ska se till att också få in pengarna så att vi kan gå vidare i arbetet med kollektivtrafiken?

Anförande nr 39

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag tror att det är ett ypperligt tillfälle att vidareutveckla vår trafikpolitik i Stockholm. Vi vill satsa mycket mer på kollektivtrafik än vad ni gör. Från vårt riksparti lägger vi också 8,6 miljarder kronor i Stockholm på att bygga ut kollektivtrafiken, på att till exempel också kunna förlänga pendeltågsstationerna, pendeltågsvagnarna. Ni tar på riksplanet bort det stöd som SL har haft för att köpa upp nya tågvagnar till exempel. Vi lägger väldigt mycket mer pengar än vad ni gör på att utveckla kollektivtrafiken.

Men sedan måste vi se till att Stockholm verkligen blir ett Promenad-Stockholm, som Alvdal pratade om i dag. Ni har ju motsatt politik. Hornsgatan och Götgatspuckeln är till exempel inte gågator – det är inte fler gågator i Stockholm. Vi har inte fler cykelbanor, snarare färre. Vi måste se till att få minskad bilism i innerstaden och även ha bilfria kvarter och bilfria gator. Vi måste kunna bygga nya bostäder utan att bygga parkeringsplatser, för då får vi också billigare bostäder. Det finns oerhört mycket att göra som vi i Miljöpartiet väldigt gärna sätter tänderna i efter nästa val.

Anförande nr 40

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Den här debatten handlar väldigt mycket om skatter och om ekonomi, och det är väl självklart att det kommer i fokus när det är en budgetdebatt. Vi är på väg in i en kraftig lågkonjunktur, och risken för recession är stor om vi inte håller i gång den ekonomiska motorn.

Men i Stockholm är det som om ingenting händer, för ni i alliansen fortsätter glatt att trampa på i gamla fotspår. I stället för att bygga ut välfärden så att vanliga människor kan bibehålla en god levnadsstandard fortsätter ni med skattesänkningar och privatiseringar, detta trots att marknaden inte bara visat sig oförmögen att sköta välfärdstjänster – marknaden kan just nu inte ens ta hand om sig själv.

Om Stockholm ska ta sitt ansvar och stimulera efterfrågan i ekonomin är det dålig politik att ge några hundralappar i skattesänkning till dem som inte behöver det. I stället ska vi väl nu i Stockholm satsa på dem som inte har råd att gå till tandläkaren eller köpa nya vinterkläder, se till att de som behöver konsumera får mer pengar att göra det för. Det gör vi till exempel genom att höja lönerna för dem som tjänar sämst i Stockholms stad, anställa mer personal så att fler får jobb, i äldreomsorgen till

exempel som vi föreslår i vår budget, införa avgiftsfri månad i förskolan och se till att barnen får bada gratis i våra simhallar så att föräldrarna slipper den utgiften.

Det finns mycket som vi som kommunalpolitiker i Stockholm kan göra för att hålla i gång motorn i ekonomin. Varför gör inte ni det, Sten Nordin? Det skulle jag väldigt gärna vilja att du svarade på.

Anförande nr 41

Borgarrådet N o r d i n (m): Så lämpligt, herr ordförande, att jag hade begärt replik.

Vi satsar väldigt mycket på investeringar. Det är det som är otroligt viktigt, och inte minst bostadsbyggandet men även spår och vägar satsar vi mycket på. Det betyder mycket för Stockholms framtida tillväxt, och det betyder mycket för jobben i dag.

När det gäller skattehöjningen skulle jag ändå vilja fråga dig, Ann-Margarethe Livh, om du verkligen har räknat på vad de totala skattehöjningar som er politik innebär betyder för den som tjänar 20 000 i månaden. Då får du ta med även vad Lars Ohly vill genomföra i riksdagen. Politiken hänger ihop, det du vill genomföra här och vad Lars Ohly vill genomföra i riksdagen. Även om han inte har så många kompisar där just nu får vi tänka oss att han skulle kunna få majoritet för det han föreslår.

Dessutom skulle du kunna förklara en sak, kanske inte så mycket för mig men för stockholmarna: 50 miljoner av er skattehöjning lägger ni i kassan på Stockholms Stadshus AB. Det är fascinerande, när vi har en kassa på 14 miljarder.

Anförande nr 42

Borgarrådet L i v h (v): Vi blir väldigt fixerade vid det här med skatter. Det är klart att vi inom Vänstern ser skillnaderna. Ibland när vi pratar om stockholmare tycker jag att vi pratar om helt olika människor. Jag undrar vilken del av staden som vi befinner oss i.

När du pratar om skattesänkningar pratar du om människor som kan tjäna några tusenlappar per år. Vi, Sten, tittar på människor som i princip förlorar på era skattesänkningar. Det är många människor i Stockholms stad, och det är fler människor som kommer att drabbas av det här utanförskapet.

Vi har suttit och räknat på den skattesänkning ni har genomfört sedan ni tillträdde här i staden, och vi har räknat ut att för en lågavlönad person räckte er förra skattesänkning till en påse chips. Efter den här senaste kan de komplettera med en billig Coca-Cola. Det är vad de lågavlönade får av era skattesänkningar.

Anförande nr 43

P e r A n k e r s j ö (c): Ann-Margarethe Livh pratar om förutsättningarna för att bo och leva i Stockholm, och ni föreslår en bilfri innerstad. Jag minns när det kom ett gäng gymnasiestudenter och lade fram den idén för flera av partierna i Stockholms stadshus som en del av ett skolarbete. Vi diskuterade med dem, och vi landade i

slutsatsen att det var ett kul tankeexperiment rent teoretiskt men att det nog helst borde få stanna där. Jag har för mig att några av studenterna till och med höll med om den bedömningen. Döm sedan om vår förvåning när Vänsterpartiet gör politik av det här! Hur har ni egentligen tänkt?

Finans- och bolånekrisen kommer att te sig som en ljum bris i jämförelse om ni genomför det här tillsammans med Socialdemokraterna i någon framtid, om de nu går med på det. Innerstadsborna ska få ett begränsat antal passager till och från sina bostäder per år. Vad händer sedan? Får man ställa bilen vid Gullmarsplan i september och hämta den i januari? Ni vill inte heller bygga förbifarten. Hur tror ni att det kommer att se ut på Essingeleden i er stad?

Anförande nr 44

Borgarrådet L i v h (v): Jag tycker att du, Per, ska följa med mig till Montpellier eller till Lyon, där man har börjat sakta men säkert införa en bilfri innerstad. En bilfri innerstad hänger ju ihop med hela stadens infrastruktur, det vill säga vad som händer i förorterna.

Men det vi säger är: Titta nu på Lyon! Titta på Montpellier! Titta till och med på innerstaden i Paris! Vad gör man? Man ökar kollektivtrafiken. Man har bra infartsparkeringar. Man bygger ut cykelbanor.

Det vi föreslår i vår budget är en satsning på lånecyklar i innerstaden och en satsning på cykelbanor i ytterstaden. I städer som till exempel Montpellier har man löst väldigt mycket av det här som vi nu kämpar med att lösa: Hur ska människor som bor i Stockholms innerstad kunna sköta sina transporter? Jag tycker att man har ett väldigt genomtänkt system.

Anförande nr 45

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Det är något märkligt med Ann-Margarethe Livhs resonemang. När det gäller att gå på badhusen och så vidare med sina barn finns det inga pengar alls i familjernas budgetar. Men när det gäller att ta ut skatt från samma människor finns det hur mycket pengar som helst.

Jag förstår faktiskt den synen när jag sedan hör att vanliga människor inte betalar skatt. Ann-Margarethe Livh lever i en föreställningsvärld där de flesta stockholmare inte betalar skatt, inte arbetar och gör rätt för sig.

De allra flesta stockholmare jobbar väldigt hårt och betalar väldigt mycket skatt. Om vi ska behålla den tillväxt som vi har i Stockholm är det nödvändigt att skatten hålls på en rimlig nivå. Annars kommer vi aldrig att klara de svåra sociala åtaganden som vi också har i Stockholm i den segregerade stad vi lever i.

Anförande nr 46

Borgarrådet L i v h (v): Ja, men, Lotta, det är ju det jag säger. Väldigt många i den här staden arbetar väldigt mycket för väldigt låga löner och får väldigt lite av era

skattesänkningar men i stället väldigt höga avgiftshöjningar när ni ska sänka skatterna för dem som tjänar mest. Det är ju det jag säger.

Anförande nr 47

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det är intressant, Ann-Margarethe, att du pratar så mycket om detta med höjda löner. Den enorma löneökning som ändå kom nu, även om vi kan diskutera nivåer, har skett under den tid som alliansen har suttit i regeringen. Kommunal strejkade här utanför Stadshuset för några år sedan, och de blev inte hörda när ni hade makten här.

Jag tycker att du skulle ta kontakt med din partikamrat Stig Henriksson och prata lite mer med honom. Han har visat vägen att också Vänstern kan våga sänka skatten.

Anförande nr 48

Borgarrådet L i v h (v): Jag pratar väldigt mycket med Stig, men han bor i Fagersta med 10 000 invånare. Vi bor i Stockholm med 800 000, och våra villkor är lite annorlunda.

Det vi gjorde förra mandatperioden, Ewa, var att vi gjorde en speciell låglönesättning. Vi gav dem som tjänade minst inom äldreomsorgen extrapengar.

Det som är viktigt i Stockholms stad, Ewa, är också att minska löneklyftorna, ge mer till dem som tjänar minst. Men sätt också ett tak för de orimliga, höga löner som vi ibland har på chefsnivå! Det kommer att gynna dem som tjänar minst.

Anförande nr 49

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det var givet att det skulle bli mycket prat om skatter. Sverige är fortfarande ett av de länder som har högst skattetryck i världen. Med den politik med s-majoritet som vi har haft i regering under så många år borde det nu vara ett land där människorna är lyckliga, där våra offentliga verksamheter bara rullar på och allting fungerar, eftersom vi har bland de högsta skattetrycken i världen.

Men det är ju inte där som skon klämmer. Det är ju inte höjda eller sänkta skatter som är det som vi absolut ska strida om, utan det är hur vi arbetar effektivt.

Om du nu inte vill jämföra med Fagersta, Ann-Margarethe, är det ändå så att vi i Stockholm med människor som har högre löner får in mycket mer i skatt, återigen. Då kan vi sänka skattetrycket för den stora massan, som inte behöver vara med och betala lika mycket då vi får in mycket i skatt.

Anförande nr 50

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Äldre i Stockholm behöver bättre livskvalitet. I dag är det så, Ewa, att många äldre inte vågar gå över stadens gator. Man hinner knappt över gatan om man går i vanlig takt. Mikael Söderlund satsade i staden för att

öka framkomligheten för bilar. När staden ska ta hänsyn till gångtrafikanter med behov, såsom äldre, och förlänga övergångstiden gör man inte det.

När ska den kvartersarrest som äldre befinner sig i när de inte vågar gå över gatan avskaffas, Ewa? När ska vi få längre tid att gå över gatan? Det är inte bara äldre som drabbas av det.

Ett annat allvarligt problem för äldre är partikelhalter i luften. Det är väldigt många äldre som bor i områden som har alldeles för höga nivåer. Det förkortar stockholmarnas liv och livskvalitet. Luften behöver förbättras för de äldres hälsa.

Vad ska äldreborgarrådet göra för att lösa dessa två viktiga frågor för äldre?

Anförande nr 51

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): När det gäller framkomligheten är det en fråga som har varit uppe till diskussion många gånger. Förskolegrupper är lite större och har möjlighet att med nyckel ändra hastigheten så att de får lite längre tid att gå över. Men det blir lite knepigare om alla pensionärer plötsligt skulle få en egen sådan nyckel för att ändra övergångstiden vid de olika övergångsställena. Hur vi ska lösa det får vi väl se. Vi måste ju också ha ett flyt i staden – det går inte att ha för långa tider överallt på våra övergångsställen.

När det gäller partikelhalten arbetar vi nu effektivt med den frågan. Jag tycker verkligen att vårt miljöborgarråd har tagit tag i de här frågorna för att minska risken för att vi stockholmare ska drabbas av för mycket partiklar i luften. Nu senast diskuterades också dubbdäcksfrågan, och vi får se exakt var vi landar i den.

Anförande nr 52

Borgarrådet J ä m t i n (s): Tack för det, Ewa Samuelsson! Jag är glad för att det inte är skatten vi ska diskutera, utan jag hoppas att vi kan ägna budgetdebatten åt att diskutera kvaliteten i välfärden. Därför har jag två enkla frågor till dig.

Den ena frågan gäller om du är stolt över din egen regering, som beskattar pensionärer högre än löntagare.

Den fråga som jag verkligen vill att du svarar på är om du är stolt över att det är 468 färre anställda i äldreomsorgen i Stockholm i dag och om du är stolt över att Socialstyrelsens äldreguide rankar Stockholms äldreboenden som liggande klart under genomsnittet i landet när det gäller bemanning och personaltäthet.

Vad gäller äldreomsorgen, precis som de andra delarna av välfärden, är det den duktiga personalen som garanterar kvaliteten. Där är det inte tekniken som garanterar kvaliteten, som här i talarstolarna. Jag vill gärna att du svarar på den frågan: Är du stolt över kvaliteten i Stockholms äldreomsorg?

Anförande nr 53

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ja, på väldigt många håll är jag väldigt stolt över kvaliteten. Jag är ute varje vecka, och jag möter en fantastisk personalgrupp som arbetar där. Och nu går vi vidare, inte minst med utvärdering av arbetet ute i de olika delarna, för att kunna jämföra och se där man jobbar väldigt bra, ger goda exempel och går vidare.

Det är inte färre anställda i äldreomsorgen. En del personal har gått över till privata utförare i den upphandling som vi har sett nu, och det är klart att den del som finns i kommunal verksamhet då minskar. Det är inget konstigt med det.

Anförande nr 54

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Vi har ju pratat mycket om utanförskap och bidragsberoende, och då skulle jag vilja fråga Ewa hur hon försvarar vårdnadsbidraget. Om du nu är så angelägen om att alla ska betala skatt och göra rätt för sig har du ändå varit en av de mest drivande för att man ska få ett bidrag för att vara hemma. Jag tycker att det är detsamma.

Avdrag för hushållsnära tjänster är också ett bidrag som vi ger som alla vi skattebetalare är med och betalar.

I allt detta tal om bidragsberoende och utanförskap vill jag gärna höra din åsikt om just de här två bidragen.

Anförande nr 55

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det ska du gärna få. När det gäller vårdnadsbidraget handlar det om att en kort tid efter föräldraledigheten kunna förlänga tiden och vara hemma med sina barn, en möjlighet som ges till de föräldrar som vill förskjuta starten av förskola lite grann för att barnen kanske ska hinna fylla tre år.

Det är en möjlighet. Det är frivilligt. Det är ingen som blir tvingad till det. Men vi har sett bakåt i tiden att det är ett antal föräldrar som pusslar och pysslar och försöker få livet att gå ihop för att just förskjuta tiden så att barnen kanske är tre år när de börjar förskolan.

Den andra frågan gällde hushållsnära tjänster. Det är intressant, för det finns undersökningar i alla partier som visar att det är en ganska stor procent som är positiva till det. Det är något lägre på er sida, men det finns stora grupper som är positiva till hushållsnära tjänster. Det har gett ungefär 10 000 nya jobb, så det är väl någonting som är positivt, och det har minskat utanförskapet för de grupper som inte fanns i arbete tidigare.

Anförande nr 56

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte att vi skulle prata film. Om ett par veckor har den nya James Bond-filmen världspremiär, och nye James Bond, Daniel Craig, var i staden i veckan för att göra reklam för filmen. Jag

kommer definitivt att se den – jag har varit Bondfan sedan tonåren. Men i väntan på den kan jag göra en egen Bondfilm här i Stadshuset.

Först har vi nämligen Carin ”Goldfinger” Jämtin, som älskar guld och skatter till den milda grad att hon vill ta in 1 miljard kronor från skattebetalarna, mer eller mindre av principskäl. Stockholmarna ska nämligen inte bestämma över sina egna pengar.

Sedan har vi Yvonne ”Dr. No” Ruwaida, som är ledare för ett parti som säger nej till nya hus, speciellt höga hus, vägar och allt annat utom spårvagnar och cykelvägar. Det blir väldigt långt att cykla när det inte får byggas någonting i staden.

Till sist, kanske något oväntat, går huvudrollen till Vänsterpartiet och Agent Ann-Margarethe Livh, ”med rätt att döda” den privata företagsamheten. Hon representerar ett parti som tycker att bra företagsklimat kräver en stark offentlig sektor. Hon siktar inte med pistol, men hon siktar utan att darra på handen på plats nr 290 i Svenskt Näringslivs ranking över kommunalt företagsklimat.

Det är viktiga besked som kommer fram i vänsteroppositionens budgetalternativ. Det är ett Stockholm med hög kommunalskatt fast det egentligen inte behövs. Det är ett Stockholm där det blir glest mellan byggkranarna, ett Stockholm där bilarna kastas ut från innerstaden hur miljövänliga de än är och ett Stockholm där nya företagare inom vården och omsorgen får det mycket tufft. Om ni kommer överens, vill säga – det har varit lite si och så med den saken på alla plan sista tiden.

Centerpartiet kommer i alla fall ganska bra överens med våra borgerliga vänner här, speciellt med tanke på att vi formellt inte är med i majoriteten. Vi har ett bra och fungerande samarbete i de nämnder där vi sitter med, vilket avspeglas i vårt budgetförslag.

Däremot tycker vi att det behövs en starkare röst för prioriteringen av miljön. Så ska man se på vårt budgetförslag, det vill säga hur det kan se ut i Stockholm om trekvartsalliansen, om ni ursäktar, blir en riktig allians och om The Capital of Scandinavia blir The Green Capital of Scandinavia.

R I FINANSROTELN

Koncernen Stockholms Stadshus AB, Stockholm Business Region AB, AB Stokab, S:t Erik Försäkrings AB, S:t Erik Livförsäkrings AB, S:t Erik Markutveckling AB, Stockholms stads utrednings- och statistikkontor AB, AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad, Mässfästigheter i Stockholm AB, Stadsdelsnämnderna: Övergripande, Överförmyndarnämnden Punkt 21, 32, 28, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 5, 18)

Anförande nr 57

Borgarrådet Nordin (m): Herr ordförande! Det är många viktiga områden i staden som ligger under den här rubriken. Jag skulle vilja inleda mitt anförande med stadsdelsnämndssektorn.

Herr ordförande! Det finns all anledning i dag att lyfta på hatten för det arbete som utförs i stadsdelarna, av våra medarbetare i förskola och äldreomsorg och många andra delar, av våra tjänstemän och av våra trogna politiker, fritidspolitiker som jobbar hårt i stadsdelarna.

Det här året, 2008, kunde vi i Tertialrapport 2 visa att stadsdelsnämndssektorn som sektor håller sin budget, med 8 miljoner i överskott. Nu har jag precis fått siffror för september, och då har det vuxit till 15 miljoner. Men det är inte det viktiga, herr ordförande. Målet är inte att ha så mycket överskott som möjligt.

Målet är att använda de pengar man har rätt, för att ge stockholmaren den välfärd och den trygghet som han har rätt att fråga efter. Och stadsdelarna klarar sitt uppdrag, herr ordförande. Stadsdelarna klarar uppdraget att leverera välfärden till stockholmarna, att hålla sin budget, vilket ger en stark utgångspunkt inför nästa år. Att hålla budget är också en demokratisk plikt.

Herr ordförande! Jag har tidigare sagt att vi har haft en stark utveckling i Stockholm under året. Till och med är det så – man kanske kan tycka att det nästan är oväntat – att antalet sysselsatta i Stockholm har fortsatt att öka även den senaste månaden. Vi följer nu utvecklingen mycket noga. Vi är ödmjuka inför det som rör sig i de starka krafter som rör sig i vår omvärld. Självklart kommer Stockholm att påverkas.

Desto viktigare är det att vi har ett företagande och ett företagsklimat i världsklass. Det är inte bottennoteringen på rankingslistorna vi ska sikta mot, utan det är världsklass. Vi menar allvar med det uttrycket, därför att det är i världsklass som vi är utsatta för konkurrens. Det är därför som vi måste se till att vi håller denna klass, såväl i välfärdsområdena – äldreomsorgen, förskola och skola – som när det gäller företagsklimatet och näringspolitiken. Vi tydliggör med våra mål stadens långsiktiga ambitioner att bli norra Europas mest företagsvänliga stad.

Vi måste gå vidare och sätta upp tuffa mål för oss själva för att ytterligare förbättra företagsklimatet. Stockholm måste utvecklas vidare som etablerings- och besöksstad. Det handlar om fortsatta satsningar på bostadsbyggande, utbyggnad av spår och vägar men även arenor, kongressanläggningar och hotell. Vi måste se till att flyg- och färjeförbindelser fungerar.

Vi gör förenklingar i vardagen för många av våra företagare med lotsfunktioner, One Stop Shop och allt vad vi nu kallar det, som allt har en sammanfattning: Det ska vara enkelt att ta kontakt med oss, enkelt att lotsas genom den snårskog som många kan uppleva det av kommunal byråkrati men som helt enkelt handlar om att vi måste sköta vårt åliggande när det gäller myndighetsutövning.

Vi stöder dem som vill driva verksamheter med enskilda företag. Vi stöder personal som vill knoppa av. Vi är beredda att konkurrensutsätta det som inte är myndighetsutövning. Vi övervakar kvaliteten Vi sätter allvar bakom varumärket Stockholm, The Capital of Scandinavia. Vi genomför valfrihetsreformer som både ökar stockholmarnas valmöjligheter och välkomnar nya entreprenörer att vara med om att utveckla och förbättra välfärden.

Det är viktigt, herr ordförande, att staden för en nära dialog med näringslivet om vilka åtgärder som behöver vidtas. Ett viktigt uttryck för det är Stockholmsmötet, som vi har genomfört ett antal gånger och som nästa år äger rum den 1 juni.

Herr ordförande! Jag vill gärna ge ett erkännande till två av mina företrädare, Annika Billström och Kristina Axén Olin, som tillsammans drog i gång Stockholmsmötet. Det har blivit en värdefull plattform där staden möter näringslivet i en mycket öppen dialog. Vi klappar inte varandra vänskapligt på ryggen och säger ”vad bra vi är”, utan vi lyfter fram de frågor som är besvärliga och som handlar om hur vi ska kunna förbättra den här staden vidare.

Spjutspetsbranscher som ICT och Life Science, finans- och miljöteknik inte minst, är viktiga områden att utveckla vidare. Satsning på utbildning och forskning är centralt. Vi gläder oss åt att vi har en regering som förstår att forskningen är viktig och som nu har vidtagit åtgärder för att vi ska nå målet att 1 procent av bnp går till forskning. Detta är oerhört viktigt för Stockholms framtid. Vi känner väl till de många infrastrukturprojekt som är planerade och som är viktiga.

Herr ordförande! Vi möter den ekonomiska avmattningen med en stark budget men också med ett starkt och aktivt samarbete med vår omvärld. Och det kanske inte minst är en av de viktigaste nycklarna till hur vi på ett bra sätt ska klara även en sämre konjunktur.

Fru ordförande! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för Stockholms stad.

Anförande nr 58

Borgarrådet J ä m t i n (s): Fru ordförande, åhörare, fullmäktige! Det är en minst sagt bred debatt som ska föras under den här rubriken, om allt från demokrati i stadsdelsnämnder till koncernuttag, hur vi håller våra budgetar ute i stadsdelsnämnderna men också hur vi hanterar alla våra bolag på en övergripande nivå. Det är minst sagt svårt att på dessa få minuter omfatta alla de här områdena, så jag ska försöka fokusera något.

Jag ska börja med att lite kort understryka den viktiga roll som stadsdelsnämnderna spelar, bland annat som genomförare av stora delar av välfärden, framför allt

äldreomsorg och barnomsorg. Men jag ska också beklaga att under den här mandatperioden har stora centraliseringar skett, dels genom att man har flyttat områden från stadsdelsnämnder till centrala staden, dels som en indirekt följd av det utökade antalet pengssystem, som gör det demokratiska inflytandet på lokal nivå mycket litet.

Nu ska jag gå över till ekonomin och glädja mig åt att vi verkar vara överens om att de ekonomiska tiderna viker något och att vi kommer att gå in i lite knökigare tider. Därför förvånar det mig, som sagt, att man har valt att sänka skatten i dessa osäkra tider. Men framför allt förvånar det mig att det är en total avsaknad på konkreta satsningar, på jobsatsningar och på näringslivssatsningar, i majoritetens budget. Det är många och långa ord och stycken om satsningar på näringsliv och jobbtillväxt, men vi hittar inget konkret.

I vår budget har vi valt att öka anslaget till Stockholm Business Region, alltså näringslivskontoret, med 20 miljoner kronor, stödjade besöksnäringen och utveckla de olika kluster som finns i staden. Vi måste hjälpas åt. Vi måste jobba tillsammans mellan staden, kommunerna runt omkring, näringslivet, akademien och staten för att öka antalet arbetstillfällen och stärka staden inför framtiden.

Vi vill också satsa för att stärka stockholmarna inför framtiden, och därför finns det satsningar på komvux i vår budget. Den diskussionen passar inte här, men jag vill stryka under att för att stärka arbetsmarknaden i Stockholm måste vi orka ta det dubbla greppet: avsätta pengar till näringslivssatsningar, inte bara ord, och satsa på utbildning.

Även jag tycker att satsningarna på Stockholmsmötet, men framför allt kanske samarbetet i Stockholm Business Alliance, är alldeles fantastiskt. Även jag vill passa på att tacka min och Stens företrädare, Annika Billström och Kristina Axén Olin. Arbetet blir allt bättre, och det är bara tillsammans i den här regionen som vi kommer att fortsätta att vara en ekonomiskt stark del av Sverige.

Bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 59

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Stockholm har en urstark ekonomi, inte minst beroende på att vi har väldigt många välskötta bolag inom Koncernen Stockholms Stadshus AB. Avkastningen från de här bolagen gör det möjligt att satsa betydligt mer på våra viktiga kärnområden som skola, förskola och äldreomsorg än vad som annars hade varit möjligt.

Samtidigt är det naturligtvis viktigt att en kommun inte förvandlas till en affärsdrivande verksamhet. Alltför många gånger har vi sett exempel på att kommuner har lekt näringsliv och därigenom både försvårat för det lokala, riktiga, näringslivet och satt sprätt på skattebetalarnas pengar. Också Stockholm har sin beskärda del av fiaskon inom bolagssektorn. En viktig princip tycker jag är att en kommun inte ska bedriva verksamhet inom områden där det privata näringslivet redan agerar.

Försäljningen av Centrumkompaniet ska ses i ljuset av den här principen. Skattebetalarna i Stockholm ska inte behöva stå som garant för den verksamhet som bedrivs

lika bra, eller kanske till och med bättre, av privata intressenter. Jag vill inte heller sticka under stol med att försäljningen av just Centrumkompaniet skedde vid exakt rätt tidpunkt. Varken förr eller senare hade vi sannolikt fått så mycket betalt.

Det är bland annat avkastningen från den försäljningen som nu kan gå tillbaka till stockholmarna i form av satsningar inom välfärdsområdet och en liten skattesänkning. Jag tycker att det är viktigt att visa att pengarna från försäljningar av den här typen inte bara försvinner in i ett svart hål utan att medborgarna faktiskt kan se att pengarna gör nytta inom områden som är bra mycket viktigare än att driva och förvalta centrumanläggningar.

Socialdemokraterna har ofta ett ryggmärgsmässigt motstånd mot alla typer av försäljningar. I teorin kan de ofta tänka sig att sälja något, men i praktiken är tidpunkten alltid fel. Men om man aldrig vågar eller vill sälja kommunal verksamhet väljer man samtidigt bort andra satsningar.

För min del är det självklart att prioritera resurser till skolan i stället för till kommunala centrumanläggningar. Jag tycker att det är viktigt att visa väljarna att man som politiker ibland tvingas göra det valet.

Jag skulle vilja avsluta med en fråga till Carin Jämtin: Om ni får makten efter nästa val, tänker ni då använda skattemedel till att återigen köpa in centrumanläggningar?

Anförande nr 60

Stefan Nilsson (mp): Fullmäktige, åhörare! Moderaterna på riksnivå har under de tre fyra senaste åren marknadsfört sig som Nya Moderaterna. Till viss del har det haft fog för sig. Moderaterna i riksdag och regering har gjort flera positionsförflyttningar i riktning mot mitten, bland annat när det gäller skattepolitik, arbetsrätt och synen på invandringen, som några exempel.

Samtidigt har Folkpartiet och Centern i flera viktiga frågor gått åt höger. Ibland har de borgerliga partierna på riksnivå bytt politiska ståndpunkter med varandra till den grad att borgerligt sinnade väljare har känt sig lätt förvirrade.

I Stockholm däremot behöver inte väljarna känna sig osäkra på vad de borgerliga står för. I Stockholm styr Moderaterna nästan helt på egen hand, och här är Moderaterna lika med högerpartiet. Tre fjärdedelar av Stockholms fullmäktiges borgerliga ledamöter tillhör Moderaterna, och det är de gamla Moderaterna, ett nyliberalt, miljöfientligt betongparti, som styr Stockholmspolitiken.

I Moderaternas Stockholm bör alltid skatten sänkas även om verksamheterna går på knäna. I denna budget minskar Moderaterna kommunens intäkter med ytterligare 170 miljoner kronor, vilket motsvarar skattesänkningen på 10 öre. Detta ska läggas till de drygt 800 miljoner kronor som Moderaterna har sänkt kommunens intäkter med under de två föregående åren.

Listan med dystra exempel på försämringar är lång, inte minst när man ser på stadsdelarnas verksamheter. Kvaliteten på förskolan har kraftigt försämrats. Det finns nu betydligt fler barn per förskollärare än för två år sedan. Inom omsorgen om

utsatta barn, familjer och missbrukare fortsätter neddragningarna. Inom miljöpolitiken är de nedskärningar vi har sett något i hästvåg. Sällan har väl skillnaden mellan vad Moderaterna säger och gör varit så tydlig som här.

En del av majoritetens politik som vi i Miljöpartiet är mycket oroliga för är den smygslakt på stadsdelsnämnderna som nu pågår. Detta är en väldigt viktig del av den kommunala demokratin. Stadsdelsnämnderna har under de senaste två åren avlövats grundskolorna, gatuskötseln, verksamheterna för att hjälpa arbetssökande och viktiga remissfunktioner. Stadsdelsnämnderna har nästan blivit det som fram till 1996 kallades sociala distriktsnämnder.

Den moderatledda majoriteten håller steg för steg på att centralisera styrningen av de kommunala verksamheterna och samtidigt minska det lokala inflytandet för medborgarna.

Vi anser i stället att Stockholm bör ta efter Norges exempel med direktvalda stadsdelsnämnder. Det skulle innebära ett verkligt lyft för den lokala demokratin. Jag ska ta två exempel, Rinkeby-Kista och Östermalm.

I Rinkeby-Kista röstade ungefär 30 procent på något borgerligt parti, medan på Östermalm nästan 80 procent gjorde samma sak i det senaste valet. Det är klart att känslan av demokratiskt deltagande i Rinkeby-Kista blir lägre när en majoritet av stadsdelsnämndens ledamöter tillhör den moderatledda majoriteten, som mindre än en tredjedel av väljarna i området röstade på. Samma sak fast omvänt gäller Östermalm under den förra mandatperioden.

Anförande nr 61

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Högeralliansens budget får mig att tänka på statyetten med den lilla apan som håller för ögon, öron och mun – inte se, inte höra, inte tala.

Ni ser inte att hela marknadsekonomin är i gungning, att Stockholms driftsekonomi är väldigt osäker och att det aldrig har varit ett sämre läge för skattesänkningar som nu, något som de andra kommunerna ser. Ni ser inte att era privatiseringar leder till högre kostnader och sämre service. Ni ser inte att er politik skapar en segregerad stad med växande klyftor.

Ni hör inte alla de klagomål som kommer från personal och brukare, föräldrar till barn med särskilda behov, oroliga anhöriga i äldreomsorgen, förtvivlade socialsekreterare i stadsdelarna. Nu lyssnar inte på forskning och fakta som strider mot era egna idéer. Ni hör inte de allt högre ropen på hyresrätter. Ni stänger öronen när era egna stadsdelsledamöter påtalar att resurserna faktiskt inte räcker till. Det enda mål man har klarat är att hålla budgeten.

Ni håller munnen stängd när folk kräver besked om vad som ska ske med våra tillgångar i framtiden, hur man ska klara välfärden i stadsdelarna. Ni säger ingenting till stockholmarna om era planer på att gynna företagen framför medborgarna, och ni berättar inte att staden har 20 miljarder i likvida medel.

Stockholms kommunala bolag ska svara för grundläggande infrastruktur till medborgarna. Vi i Vänstern vill använda dem för att ge bästa möjliga service, förvalta och utveckla dem utan vinstintresse. Vi vill också att medborgarna ska ha större insyn och inflytande i bolagen.

Men vad vill ni? Ni vill göra er av med så mycket som möjligt. Ni vill sälja tillgångarna och krympa verksamheterna och minska personalen. Jag tycker att det är bedrövligt att ni har så låga ambitioner för våra gemensamma verksamheter.

I dag måste väl även ni inse att man inte kan lita till marknaden och dess vinstbegäran när det gäller våra välfärdstjänster. Vill de äldre i den här staden vara beroende av riskkapitalbolag? Vill vi att barnen ska vara hänvisade till skolor och förskolor som är beroende av läget på börserna? Tycker vi att skattepengarna ska gå till att täcka upp förluster i börsbolag?

Den här oreglerade marknadsliberalismen kombineras med en orättvis fördelningspolitik, och det kan bli katastrofal för vanliga stockholmaren. I det läget sänker ni skatten och tar ytterligare stryptag på stadsdelsnämnderna. För att slippa möta stockholmarna föredrar ni att fatta de här obekväma besluten i Stadshuset bakom stängda dörrar. Det räcker inte att sitta här och upprepa ordet världsklass som ett mantra utan att behöva se, utan att höra, utan att tala klarspråk med stockholmarna. Det är de som får betala priset, allra mest de stockholmare som har det allra svårast.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 62

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Demokrati, folkvälde, det demokratiska inflytandet är litet när människor genom pengsystem får fatta beslut hemmavid, hörde jag från talarstolen. Jag trodde att det var tvärtom, att när det landade hos en själv så känner man möjligheten att få vara med och påverka det som politiken har gett möjlighet till.

Men Stockholms stad har en stark ekonomi. Det har vi hört redan flera gånger från talarstolen. Genom Stadshus AB kan vi ha kontroll över verksamheten i våra bolag och också möjliggöra satsningar runt om i staden. Kommunala bolag är en möjlighet, men det är som alltid att de hela tiden ska jämföras: Är det bäst att vara kommunalt bolag, eller kan privata bolag göra det bättre? Eller finns de redan på marknaden ska vi inte konkurrera ut privat verksamhet. Privata företag är oftast en motor, de kan vara smörjmedel som kan underlätta och uppmuntra företagande.

Det handlar fortfarande om regelverk som behöver förändras, som är krångliga och som skapar svårigheter när människor i dag vill starta eget.

Genom valfriheten, som vi har infört här, ser vi att nya företag växer fram. Vi ser att människor får möjlighet att starta företag, inte minst är det kvinnor som blir företagsledare när det gäller skola, förskola och äldreomsorg. Det är viktigt att vi får in fler kvinnor som företagare i våra verksamheter.

Stockholms stad ska växa, och vi ser att den gör det. Det attraherar många människor, och då ser vi också det stora behovet av att se till att infrastrukturen förbättras. Vi har fått lite löften om satsningar runt om i staden, men vi vill fortfarande ha besked om förbifarten som ett exempel för att gå vidare och möjliggöra för människors pendlande till Stockholm. Det handlar om naturligtvis kollektivtrafiken, och där ser vi redan att den möjliggör pendlande, inte minst från städer som Västerås, Eskilstuna. Därifrån är det många som arbetar i Stockholm.

Vi ska uppmuntra entreprenörskapet. Det handlar om att vi redan på gymnasieskolan kan lyfta in idéer och tankar om möjligheten att driva eget företag, att se att den är en möjlighet, att inte allt handlar om att komma in i andras företag eller i offentlig sektor utan kan också själv driva verksamheter.

De sänkta skatterna, som vi har varit inne på, vet vi är naturligtvis också viktiga för människor för att kunna driva verksamheter vidare. Därför vill jag åter understryka att vi är på rätt väg, och det arbetet ska vi fortsätta med.

Till sist bara om tjänsteföretag, som ju växer och är den största marknaden inte minst på exportsektorn. Där har vi stor möjlighet att gå vidare. Med bra skolor skapar vi möjligheter för attraktiv arbetskraft att komma hit. Med bra bostäder, förenings- och kulturliv blir Stockholm än mer attraktivt, och det ska vi verka för.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 63

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande, fullmäktige! I den här debatten avhandlas Stockholm Business Region som bland annat har hand om en stor del av näringslivsinsatserna i staden. Det handlar också om samarbetet med Stockholm Business Alliance, ett mycket viktigt redskap för marknadsföringen av regionen och företagen här. Jag har mycket stor respekt för arbetet i Stockholm Business Region, så stor respekt att vi faktiskt har lånat logotyp för samarbetet till framsidan av vår budget och dessutom haft fräckheten att göra om devisen The Capital of Scandinavia till The Green Capital of Scandinavia.

Tanken bakom detta har jag redogjort för i gruppleddardebatterna, så jag tänker inte upprepa mig. Men det finns också en näringslivspolitisk aspekt i det här.

Jag satt för en tid sedan i ett längre samtal med ett par riskkapitalister som är specialiserade på miljöföretag. Jag tror väldigt mycket på svensk miljöteknik men känner också att det saknas en aning uppslutning kring marknadsföringen av just miljöteknikbranschen. De menar att nu när omvärldens ögon är fästa på Sverige och Stockholm under det svenska EU-ordförandeskapet bör vi ta chansen att fylla skyltfönstren med sådant som vi är stolta över och tror på. Jag skickar med det till majoriteten och ledningen i Stockholm Business Region här och nu.

Ett annat medskick från Centern till företagen i Stockholm är att inte tappa kontakt med företagen lokalt på stadsdelsnivån. På sina ställen har avsaknaden av de lokala näringslivssekreterarna varit stor. Det går säkert att kompensera det på olika sätt. Det är viktigt att det verkligen görs också inom det arbete som finns.

Centerpartiet har mycket att säga om näringslivspolitikerna, och vi får återkomma till det i morgon i diskussionen om arbetsmarknad och jobbtorgen. Vi vill bland annat satsa stort på nyföretagande i ytterstaden och i de invandrartäta områdena.

Avslutningsvis vill jag slå ett slag för Pridefestivalen som vi samverkar med i Stockholm Visitors Board. Euro Pride blev en succé i somras trots vädret. Enligt ett telegram som kom så sent i dag inbringade sommarens Pridefestival 100 miljoner kronor i turistpengar till Stockholm. Många Stockholmspolitiker var på olika sätt delaktiga i festivalen.

Nu finns de krafter som vill satsa på World Pride år 2012. Centerpartiet vill understryka vikten av att stötta en sådan ambition. Pridefestivalen är en av stadens stoltheter och ett tillfälle då vi verkligen kan manifesteras kärlek och tolerans.

Med detta står jag bakom vårt budgetförslag som jag yrkar bifall till.

Anförande nr 64

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Fru ordförande, ledamöter, åhörare, lyssnare både här och hemma! Den 1 juli förra året slogs de gamla stadsdelarnas Katarina och Sofia stadsförvaltningar ihop, nämnden började redan den 1 januari. Naturligtvis fanns det många olyckskorpar som talade om bara elände av denna sammanslagning. Det skulle bli en så stor stadsdel, och vad skulle det uppstå för gott av detta? Det var kulturer som skulle slås ihop. Det var två olika sätt att fördela medel ut till verksamheterna. För vissa ute i verksamheterna var det här både omtumlande och oroväckande, eller det fanns väldigt många som var nyfikna, tyckte om nydaning och tyckte att det var utmanande.

Med facit i hand, vad hände? Vi minskade våra administrativa kostnader med nästan en administrativ kostnad sedan tidigare, alltså en administration mindre. Med facit i hand kan vi säga att förvaltningarna har befruktat varandra, och det kan vi framför allt se ute i våra kärnverksamheter. Vi kan se att verksamheterna har givit varandra väldigt mycket positivt, både kunskaper och erfarenheter.

Varför har de lyckats så väldigt bra? Jo, därför att vi har en väldigt duktig personal som kan ta utmaningar och tycker att det också utvecklar deras egen vardag att jobba ute i verksamheterna. Vi har haft en väldigt tydlig ekonomisk styrning och en väldigt tydlig kvalitetsuppföljning som sker hela tiden parallellt. Vilka kommer det till godo? Jo, det kommer våra medborgare till godo, de unga, våra äldre och våra medborgare som har behov av omsorg på olika sätt.

Det här ger också resultat i vår budget, kan jag säga. I år har vi lyckats göra väldigt stora engångsinsatser i våra verksamheter på 10,3 miljoner kronor. 10,3 miljoner har vi kunnat satsa i stora engångsinsatser.

Här får man höra vilket elände det är med stadsdelsnämnderna, men jag vill säga att hos oss pågår många utvecklingsprojekt som kommer våra medborgare till godo. Vi har 34 miljoner i äldreomsorgen. Vi är en försöksstadsdel för att utveckla evidensbaserad social omsorg. Det här med pengssystem som är centralstyrt innebär att våra

medborgare runt om i staden kommer att få samma peng, och även våra utförare kommer att få samma ersättning.

Jag är både stolt och glad att vara ordförande i en stadsdel som har storstadspuls och småstadskärna.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 65

A n n M a r i E n g e l (v): Det var roligt att höra dig tala positivt om stadsdelsnämnderna, som ni ville lägga ned under förra perioden. Jag tror att vi har olika syn på det här med vad stadsdelsnämnderna ska vara och lokaldemokratien. De 110 000 invånarna på Söder känner inte så mycket av att stadsdelsnämnderna skulle vara till för den lokala demokratien. Jag tror att vi är väldigt överens om att vi har en väldigt duktig personal, det har vi alltid haft på Söder. Men inte ens de kan trolla.

De minskade administrativa kostnaderna har man åstadkommit genom att säga upp personal. Jag vill bara nämna till exempel kultursekreteraren. I stället har man gett 100 kronor per barn på Söder, på Östermalm är det 500 kronor per barn. Ni som tycker att det ska vara lika över staden kan förklara det vid tillfälle.

Den tydliga kvalitetsuppföljningen – jag säger bara Vintertullens äldreboende. Hur har det fungerat? Jag blev faktiskt chockad när jag läste i Södertidningen att ni räknar med ett överskott på 16 miljoner i stadsdelen. Jag tycker inte att det är något bra resultat. Jag tycker att pengarna ska användas till välfärden, och det har inte skett på Södermalm. Det fanns väldigt många behov till exempel bland ungdomar som har lite få ställen att vara på. Man kunde använda pengarna till det.

Anförande nr 66

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Det finns flera ställen för ungdomar, förutom Kulturhuset och ungdomsdiskotek där de kan vara.

När det gäller Vintertullen vet du också att vi har åtgärdsplaner och att man har kommit rätt långt. Jag tycker att man ska vara väldigt rädd om skattebetalarnas pengar och inte slösa bort dem. Jag vill påminna Ann Mari Engel om vad hon själv sade under förra mandatperioden: Ja, pengarna räcker inte till allt.

Vi har satsat 10,3 miljoner i år, Ann Mari Engel, i engångsinsatser varav 4,5 har gått till äldreomsorgen, 2,5 till barnomsorgen, 1 miljon till omsorgen om funktionshindrade. Vi har verkligen satsat. Jag tror inte att du gjorde så stora satsningar när du var ordförande.

Anförande nr 67

B i r g i t t a H o l m (m): Mina damer och herrar! Årets budgetföreläsning har precis påbörjats. Minns ni vad vi fick av Vänstern vid förra årets budgetdebatt? Jo, vi fick en trollerilåda. Och vi har använt den trollerilådan, vi har inte bara öppnat den och satt på trollerihatten under året, utan vi har även läst instruktionsboken, precis

Lars Bengt Roland Johansson gjorde vid tolvårsåldern när han fick sin första trollerilåda. Hans artistnamn torde vara väl bekant, jag säger bara: Joe Labero. Ingen kan säga annat än att han har lyckats med sin trollerilåda.

Vår trollerilåda innehåller ökad valfrihet, fortsatt sänkt skatt, ansvarstagande och rejäl satsning på kvalitet i välfärden. Detta är viktigt för att man ska kunna förverkliga sina livsdrömmar.

Vänstern då? Vänstern har däremot itusågade drömmar under barnteater temat De 101. Jag tolkar det som de 101 dalmatinerna. Men er föreställning blir inte så känd för den stora allmänheten eftersom ni tydligen tycker att The Capital of Scandinavia är ”Utomordentligt fånigt och inte speciellt viktigt”, enligt anförande nummer 21 vid förra årets budgetdebatt.

Jag kan lova alla stockholmare att med vår trollerilåda ska vi bli en stad i världsklass där alla har råd med biljetten till vår grandiosa föreställning. Jag vill dock ge tips till den röda röran: Det räcker inte att arrangera allsång mot Högern i Vitabergsparken eller kasta in rosor till publiken samtidigt ni höjer skatten. Det, mina vänner, luktar svartabörsbiljetter.

Vänstern säger att 126 kronor inte är något att oja sig över för en museitjänsteman. Men vem vet, kanske museitjänstemannen vill behålla sina 126 kronor per månad och investera dem i ett trollerimuseum?

Det är uppenbart att skattefrågan har blivit en fars för de röda samtidigt som Miljöpartiet uttalat totalskräck för v-ödlorna trots deras gröna klorofyllfärg. Nej, biljetterna till er buskisföreställning säljs dyrt på Sveavägen eller om det nu är på Kungsgatan och garanterar inte en till lyssnarplats till alla. Kanske får man en plats bakom någon pelare – vad vet jag.

Jag vill därför ge stående ovationer till majoritetens budgetförslag, och jag hoppas på många inropningar under 2009.

Jag yrkar bifall till Stadshusalliansens majoritetsförslag.

Anförande nr 68

S t e f a n N i l s s o n (mp): Jag tycker att det var roande att höra anförandet här nyss om trollerilåda. Sällan har en benämning passat så bra på en budget. Den moderatledda majoritetens budget är en illusion. Man har försökt sälja ut den här illusionen att vi minskar stadens intäkter med en miljard, men verksamheterna förbättras. Den illusionen, som tur är, har stockholmarna inte gått på. Det trolleritricket har inte funkat.

Ute i staden märker föräldrar som har barn i skola försämringarna. De som har barn i förskola märker det på att det är större barngrupper och att barnen mår sämre. Det märks på de enorma neddragningar inom miljöområdet som den moderatledda majoriteten har gjort.

Jag får i alla fall gratulera till en bra benämning på ert budgetförslag – trolleri.

Anförande nr 69

B i r g i t t a H o l m (m): Någon har trollerihatt, någon har trolleristav och någon har en itusågad dam och ändå inte kan få ihop trolleriföreställningen. Det är väl vad man kan säga.

Anförande nr 70

Borgarrådet L i v h (v): Jag uppskattar verkligen att Birgitta har läst våra budgetar, både gamla och nya, så noga. Det hedrar dig. Men jag måste säga att jag ångrar lite att jag gav den här trollerilådan. Det var ett misstag av oss. Vad ni har gjort nu är att ni har trollat bort nästan 3 000 anställda i staden. Ni har trollat bort en massa pengar från barnomsorgen, äldreomsorgen, miljön. Det finns ingen ände på hur ni använder den där trollerilådan, så jag ångrar djupt att vi gav den till er.

Jag tycker att den här presenten som ni fick i år, 101 förslag för barnen, är mycket bättre.

Anförande nr 71

B i r g i t t a H o l m (m): Jag tycker att det hör till en profession att läsa alla budgetförslag. Man måste titta, och det är väldigt viktigt att man tar sig tid till det. Så är det när man väljer parti. Man frågar: Vilket parti står mig närmast, vilken budget står mig närmast? Självklart måste man läsa dem.

Oavsett vad du säger är det inte sant att vi har minskat resurserna. Vi har gjort en historisk satsning trots att vi, eller på grund av och tack vare, kan sänka skatten. Det du säger är helt felaktigt.

Anförande nr 72

L e i f R ö n n g r e n (s): Fru ordförande! Jag måste säga att liknelsen är helt felaktig. Det är ingen trollerilåda. Det är en kemilåda, sådan som man fick som liten och som man med lust experimenterade med, med påföljden att den exploderade och barnen gjorde sig väldigt illa. Det hände en massa olyckor, så man förbjöd de här lådorna.

Är det någonting som är tydligt i den här staden med den borgerliga styrningen är det att det är en experimentverkstad. Är det någonting som folk har fått lida av är det exempelvis när man gett sig in att privatisera samtliga äldreverksamheter i den borgerliga experimentverkstaden. Det kan vi se genom Väduren och andra äldreboenden där man granskat kvaliteten. Där finns oerhört stora brister på grund av den experimentverkstad som ni borgerliga ledamöter inom alliansen har genomfört på stockholmarnas bekostnad, och i många fall de äldres bekostnad.

Det är en mer relevant liknelse än en trollerilåda.

Anförande nr 73

B i r g i t t a H o l m (m): Jag inledde med att säga att Joe Labero faktiskt har gjort en stor succé med sin trollerilåda, och vi har också gjort stor succé. Vi kommer att göra ännu mer succé. Så är det.

Du har helt fel när du pratar om äldreomsorgen, men den får vi komma tillbaka till i morgon och debattera. Det är en historisk satsning vi gjort.

Anförande nr 74

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag har några frågor till Socialdemokraterna, de tilltänkta ledarna av det röda laget. Förutom skattechocken i sig, alltså de 3 000 kronorna per år för en vanlig stockholmare, är det intressant att veta vad vi vill göra med pengarna. Vi har noterat att ni bland annat vill skydda bolagssektorn från våra hemska utdelningskrav, krav som för övrigt motsvarar en vanlig bankränta. Ni vill till och med höja skatten för att minska utdelningen med 221 miljoner från de kommunala bolagen.

Ni ger epitetet bolagskramare ett antal nya ansikten. Ni skriver samtidigt att det är ”sämre tider”. Ska vi alltså förstå er så att ni menar att det är mer okej att i sämre tider höja skatten för stockholmarna så att bolagen ska få behålla ännu mer av sina vinstmedel? Förlåt, men är det stockholmarna eller är det bolagen som är era uppdragsgivare?

Sedan har vi bokslutet 2007, ni vet det som ni vill riva upp för att slippa avsätta 2,8 miljarder till infrastruktur. Ni får gärna berätta hur ni anser att det helt legalt ska gå till att i oktober riva upp 2007 års bokslut från juni. Men ni får ännu hellre berätta om era politiska motiv.

Ni vill alltså omdisponera 2,8 miljarder i 2007 års bokslut från infrastruktur men detta innebär inte att ni vill skjuta infrastrukturinvesteringar på framtiden. Nähä, vilken tur! Det var några här som hann bli lite oroliga. Men då infinner sig frågan: Vem ska betala? Den som är satt i skuld är inte fri, som ni minns. Att ni hyllar förre Nobelpristagaren Dario Fo är charmigt. Vi betalar inte, vi betalar inte. Men vem ska ta springnotan?

Det finns två möjliga svar. Antingen är det här ett fall av så kallad miljöpartism, sannolikt som en del av Mona Sahlin's behov av att ha åtminstone någon kompis. Då betyder det, som vi all vet, inte en krona till ny väg. Eller också ska det vara en ny väg, kanske Norra länken eller en ny E 18 med eller utan tunnel? Då är det otroligt oklart vem som ska betala.

Vad är det som motiverar att vi helt plötsligt och retroaktivt kan vara utan 2,8 miljarder för infrastrukturen? Stå ni för miljöpartism utan nu väg, eller står ni för ny väg fast med springnota? Det är vi många som vill veta.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag och särskilt bestämt avslag på allting som innebär att 2007 års bokslut ska rivas upp.

Anförande nr 75

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Det är alltid roligt när du begär ordet, det blir faktiskt ganska kul.

Man kan säga så här att är det några som använder uttaget från koncernen till att finansiera sina skattesänkningar är det ni. Är det några som har sett till att kommunen, det vill säga våra skattebetalare, får betala mer för infrastruktur än vad som faktiskt behövs, och du borde tala med dina kompisar rakt över sjön, är det ni. Ni säger att ni kan använda ännu mer av kommunala medel för att finansiera infrastrukturen.

I och med ert idoga sätt att sänka kommunalskatten blir det försämrade välfärd, mer uttag av koncernen. Man måste sälja den gemensamma egendomen för att kunna sänka skatten. Men vad ni däremot vill öppna börsen till är mer av kommunal medfinansiering eller egenfinansiering till infrastruktur. Jag säger bara: Citybanan. Ditt argument, Rolf, håller inte, skäms!

Anförande nr 76

R o l f K ö n b e r g (m): Jag ska skämmas. När det gäller Citybanan kanske vi var lite mer överens på den punkten eftersom ni säger er vilja backa upp det. Men problemet är att det är vi på den här sidan av salen som gör avsättningarna, tar ansvaret och rustar oss för olika typer av förhandlingar med andra politiska instanser, det som ni så fullständigt ignorerar. Det ni sysslar med är populism. Ni sätter sprätt på de pengar vi har avsatt, men när ni styr gör ni inga avsättningar. Med den retroaktiva icke-avsättningen ska ni riva upp 2007 års bokslut för att slippa avsätta någonting till infrastruktur. Det är ett lågvattenmärke.

Det är inte så, Elisabeth Brandt Ygeman, att vi står för mer egenfinansiering. Men vi står för en realistisk kommunal inställning till vad som krävs för att det ska bli några vägar byggda. De gör inte ni. Det är en av de stora skillnaderna.

Anförande nr 77

A n n M a r i E n g e l (v): Jag vill bara passa på att säga att som kulturarbetare tycker jag att det är roligt att man i den här debatten har börjat använda artister som förebilder. I den förra debatten var det Joe Labero. Alla vet att det som har gör på scenen inte är verklighet. Det är det trolleri går ut på, att man täcker över det man egentligen vill. Det är en bra bild för alliansen.

Nu var det Dario Fo och Vi betalar inte. Jag vill påminna Rolf om att det är en pjäs och handlar om fattiga italienska människor som gör uppror mot alltför höga matpriser och myglade politiker. Läs och lär!

Anförande nr 78

R o l f K ö n b e r g (m): Herr ordförande! Om det inte vore så djupt allvarligt skulle det här ha varit ganska kul.

Problemet med dessa 2,8 miljarder är att om ni inte kan bli överens i det röda laget om det ska byggas för några pengar över huvud taget, vem ska stå för det? Då kan man tänka sig att om det inte är så, vilket Elisabeth Brandt Ygemans inlägg tidigare tydde på, att vi ska arbeta med kommunal medfinansiering, vem ska då stå för springnotan? Pratar vi helt plötsligt om det globala kapitalet, Ann Mari Engel? Pratar vi om de så kallade flinande finansvalparna? Är det detta som är ert alternativ i det röda laget för att det över huvud taget ska byggas någonting alls?

Anförande nr 79

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Jag har haft förmånen att få vara med i en stadsdelnämnd från start, och jag har kunnat se att det tar tid om man vill arbeta med lokaldemokrati, och det måste få ta tid. Att tillsammans med medborgarna i en stadsdel arbeta fram förslag när det gäller både roliga saker som stadsdelsförnyelse som tråkiga men tyvärr nödvändiga besluts om att lägga ned en skola är oerhört viktigt.

Det är berikande att jobba tillsammans i de här frågorna. Den kunskap som finns bland de boende och yrkesverksamma i en stadsdel är en stor kunskapskälla. Att kunna följa hur verksamheten gått och om man samarbetat mer eller mindre bra eller riktigt dåligt och komma fram till en gemensam grundsyn för att kunna ge en bra service till medborgarna är en helhetssyn som nu saknas speciellt kring verksamhet för våra unga som kan slås sönder mer och mer när det gäller skola, skolbarnomsorg och särskola när de har centraliserats. Tyvärr fortsätter den genom avknoppningar och privatiseringar av parklekar, fritidsgårdar med mera.

Har man som jag också haft förmånen att ingå i ett lokalt brottsförebyggande råd och kunnat följa det arbete som utvecklats genom att det funnits en tydlig organisation och de framsteg som gjorts, känner man oro över att stadens verksamheter slås sönder och splittras. Att tro att lösningen för att kunna skapa bra verksamheter är lika med konkurrens är för att man erkänna sig inte ha förmågan till ett gott och demokratiskt ledarskap. Möjligheten att nära medborgarna utveckla verksamheter genom boenderåd, byalag, ungdomsråd, gårdsråd etcetera och inte minst möjligheten till självstyrande enheter kan skapa den mångfald i verksamheten som majoriteten tror sig skaffa genom val av olika bolag, bolag som ska skapa en vinst för bolaget.

Beslut fattas nära dem de berör. Man kan gå på stadsdelsmöten och klaga. Även om man bara utnyttjar den möjligheten en gång är det oerhört viktigt att man kan göra det, att man verkligen känner att man har en möjlighet att påverka. För att inte tala om att utnyttja möjligheten att fånga de lokala politikerna i till exempel butiker och framföra sina synpunkter.

När jag handlade på torget i fredags var det en av de lokala handlarna som fångade mig och sade att de saknar den lokala tjänsteman som tidigare hade ansvar för torget, som flankerade torget. Man kunde möta denne och framföra synpunkter direkt. De visste också vad det handlade om när man hade problem på torget. Det är också någonting som har centraliserats i dag.

Mitt slutord är: Utveckla stadsdelsnämnderna i stället för att avlöva dem. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets budgetförslag. Jag tror att man håller på att bli av med

Vänsterpartiet genom att frysa ut oss i det här hörnet. Därför skakar jag lite, jag satt under vindar.

Anförande nr 80

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Herr ordförande! Ordförande, fullmäktige, åhörare! Först yrkar jag bifall till Miljöpartiets förslag till budget i dessa debattområden.

Stockholm och Stockholm Business Region har en viktig roll i Östersjösamarbetet, och det finns stora möjligheter till samverkan kring handel, turism, vetenskap och miljökunnande. I det arbetet kan vi utveckla cleantech, miljöteknikbranschen, mycket till gagn för oss själva och för omvärlden. Marknadsföringen av miljöteknikföretagen är något som Miljöpartiet verkligen vill satsa på. Miljöpartiet anser att Stockholm Business Region ska utveckla mångfalden i stadens näringsliv genom att särskilt prioritera stöd till företagande och entreprenörskap bland kvinnor och utrikes födda. Därför vill vi inrätta ett småföretagarcentrum.

Besöksnäringen ligger mig varmt om hjärtat. Miljöpartiet anser att det finns mycket potential inom den näringen. Stockholm är fantastiskt, och besöksnäringen ger mycket arbetstillfällen. Vi har nationalstadsparken, kultur och skärgården. Ja, det finns mycket här.

Vårt varumärke, det lite kaxiga The Capital of Scandinavia, är kanske onödigt grabbigt och lite som om vi hade mindervärdeskomplex, vi måste hävda oss. Centerns variant är kanske lite bättre. Det där behövs egentligen inte, utan det som vi behöver är att vi ska ta hand om vår vackra stad, turisterna, kongressbesökarna och dem som driver evenemangen. Därför ska vi fortsätta att satsa på profilturism, som Pride, ekoturism och skärgårdsturism. Därför vill Miljöpartiet också att Stockholmsguidernas ackreditering ska ses över för att behålla kvaliteten. Därför vill Miljöpartiet återuppta utgivningen av publikationen Utflykter & Äventyr, och jag tjuvar som Cato den äldre: För övrigt anser vi att turistinformationen på centralstationen bör återöppnas.

Anförande nr 81

T o m a s R u d i n (s): Herr ordförande, ledamöter och åhörare! Den här debatten blir ganska spretig och omfattar så många områden. Jag skulle vilja föra den tillbaka till hur ekonomin har förts inför budgeten och konstatera att det stora huvuddraget i den borgerliga majoritetens inriktning i politiken är att åstadkomma en skattesänkning. Det gör man trots att vi befinner oss mitt i en lågkonjunktur, början kanske av en lågkonjunktur, vi vet inte hur djup den kommer att bli. Trots att vi hamnat mitt i ett finansinferno där vi inte heller vet slutet och där uppemot 50 000 anställda i finanssektorn bara här i Stockholm är otroligt oroliga för hur det kommer att utvecklas.

Det här verkar inte påverka den borgerliga majoriteten ett ögonblick, utan man bara trampar på och jobbar vidare. KSL har rekommenderat att man ska skriva ned sina tillväxttal. Det påverkar inte heller den borgerliga majoriteten, utan det är skattesänkningar till varje.

Vad innebär då den här skattesänkningen för stockholmare? En 30 000 kronors inkomsttagare tjänar ungefär 30 spänn per månad, en spänn om dagen. Det här är inte särskilt mycket pengar egentligen om man jämför med vad det skulle kunna ge i kommunens ekonomi. Vi skulle ha kunnat få 2 500 förskollärare, 2 100 lärare i gymnasieskolan för motsvarande pengar. Inte ens en Big Mac på McDonalds får man. Den kostar 35 spänn, men okej, Sten, du får en Big Mac för dessa 30 spänn. Då är det bara att välja: en Big Mac eller 2 500 lärare. Ni har valt en Big Mac för dem som tjänar 30 000 spänn.

När man sedan tittar på hur man ska lägga upp det här för att få det att se snyggt ut i ekonomin ser man att ni tar pengar från bolaget. Det kan tyckas vara ekonomisk teknokrati, men bakom ligger hela er politik med utförsäljningarna. 13 000 hyreslägenheter har sålts. Centrumkompaniet såldes till Boulton. Egenföretagare i området är vansinniga. Vi håller på med en intervju där vi pratar med företagarna. Samfällt är man upprörd över hur man har blivit behandlad av Boulton. Staden har ingenting att säga till de här företagarna längre. Ni får stå ert kast, säger man. De har fått en ny hyresvärd av den borgerliga majoriteten. Pengarna har tagits från Centrumkompaniet, och dem tar ni nu för att sänka skatten.

Stockholm Vatten Utvecklingsplan har ni sålt, USK har ni sålt. Ni säljer ut det ena efter det andra och skapar överskott i bolaget för att sedan kunna sänka skatten och eventuellt skapa opinionsvinster på det. Kvar blir bara ett skal, en yta som inte är menad att skapa kvalitet i välfärden utan bara att genomföra en borgerlig ideologi fullt ut.

Sänk skatten till varje pris: Hellre en Big Mac än lärare i skolan.

Anförande nr 82

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Det verkar inte som att Tomas Rudin lyssnade förut när hans lokala partiledare medgav att skattehöjningen är kännbara belopp. Nu har han stått här och raljerat med att en skattechock för en vanlig familj i Stockholm blir 3 000 om man bara tar kommunalskatten, 1 000 spänn i månaden om man tar Mona Sahlins politik och lägger ovanpå men att det är småpengar. Ja, det får Tomas Rudin tycka. Jag visar större respekt för människor privatekonomi än så.

Sedan förstår jag, Tomas Rudin, att ni behöver er skattehöjning. Nu har jag fått lite förklaring till det väldigt underliga att ni vill höja skatten för undersköterskorna och alla andra. Sedan lägger det in till Stadshus AB 225 miljoner av den skattehöjningen. Det lägger ni in till Stadshus AB av de 14 miljarderna i fritt kapital. Om du börjar ställa ut löften att ni ska köpa tillbaka centrumanläggningar kommer ni att behöva de 225 miljonerna många gånger om.

Jag tror att stockholmarna är förvånade över att ni begär höjd skatt av dem för att ge till den kommunala bolagssektorn.

Anförande nr 83

T o m a s R u d i n (s): Det har väl inte undgått någon vilken ekonomisk kris vi är i nu, möjligtvis Nordin har det undgått fullständigt. Din kollega i landstinget har

reviderat sina bokslut inför kommande år därför att man anser att ekonomin kommer att bli svår i landstinget. Här händer det ingenting.

Stockholms stads bokslut ser ut att bli starkt i och med utförsäljningarna. Ni säljer ut innehållet och behåller skalet och sänker skatten. Det är inte mer än en Big Mac för en som tjänar 30 000 i månaden. De pengarna hade i stället kunnat användas för att stärka kvaliteten i välfärden, med 2 500 förskollärare och 2 100 lärare. Men vi väljer bort det alternativet för att i stället skapa den här typen av skattesänkningar som är bara till för att skapa populära åtgärder för dem som till äventyrs skulle tycka att skatt ska gå före välfärd. Vi vill att välfärdens kvalitet ska gå före den här typen av skattesänkningar.

Anförande nr 84

S t e f a n N i l s s o n (mp): Fullmäktige, åhörare! Stockholms Stadshus AB är moderbolag i en koncern som består av 16 dotterbolag. Ett grundläggande skäl för att ha stadens bolag samlade i en koncern är just att kunna ha ett samlat grepp med utgångspunkt i stockholmarnas intressen.

För oss i Miljöpartiet gäller naturligtvis inte minst miljöfrågorna och frågorna om lika rätt. Vi vill att det ska finnas klausuler om antidiskriminering, och man ska använda det generellt i alla bolags verksamhet, precis som i Stockholms förvaltningar. Det har en väldigt stor betydelse för att motverka diskriminering runt om i Stockholm.

I klimatkrisens spår tävlar alla partier om att vara det mest miljövänliga. Moderaterna har nyligen börjat tala om hållbar utveckling, samtidigt som Socialdemokraterna talar om en grön linje till kommunen. När man synar deras politik inser man att det mest är tomt prat. Alla vill minska stadens energianvändning, men tydliga direktiv till stadens bolag och förvaltningar saknas.

Miljöpartiet har agerat inom miljöområdet långt innan det blev trendigt. I vårt budgetförslag visar vi hur stadens bolag kan användas som en utvecklingsmotor mot ett grönare samhälle. Bolagen ska aktivt arbeta med att ställa om Stockholm till en klimatsmart stad. Miljöprogrammets sex mål ska vara styrande för att göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad. Vi vårt budgetförslag visar vi hur energianvändningen i bolagen kan minska med en tredjedel på bara sex år. Det skulle vara ett viktigt för Stockholm som tar ansvar för miljön och för en hållbar utveckling.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets förslag till budget.

Anförande nr 85

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Kära fullmäktigekamrater! Den som tror att politik är trist och ointressant har inte varit på en fullmäktigedebatt. Dessa är mycket informativa, tycker jag.

Stockholmare är inte smartare än andra människor, det vill jag inte hävda. Däremot tror jag att några av världens mest kapabla människor bor i Stockholm. De har fattat ett aktivt val att komma hit till oss dels från Sverige, dels från andra länder. De har

kommit hit av ett skäl – för tolerans, öppenhet och ett nytt liv och nya möjligheter, en fantastisk kultur, ett sätt att få vara sig själv. Det är en enorm kraft i stockholmarna.

Dessa inflyttade stockholmare, infödda eller inflyttade svenskar, är inte våra invandrare. Det är inte våra pensionärer, inte våra studenter, inte våra företagare, de är inte våra skattebetalare. De är alldeles egna, och vi är deras. Det kan man inte tro när man hör låten i den här salen. Här är omnipotensen fullkomligt magnifik. Här pratar man om medborgarna som att det är vår makt som går till dem. Här bestämmer vi, och vi bestämmer hur de ska vara. Vi ger, ni tar.

Jag tycker att det här språkbruket måste vi fundera väldigt noga över. Det är inte politikerna som skapar en god stad. Det är inte politikerna som ger invandrare rättigheter, och de tär inte politikerna som gör att vi kan fortleva i det fina klimat som vi har här i staden. Men vi skapar förutsättningar, vi krattar manegen, men vi gör inte som Socialdemokraterna som både dresserar, rider in och rider på hästarna för att de ska gå framåt.

Vi har ansvar för en god ekonomi. Det gör vi naturligtvis genom att avsätta resurser inom bolagssektorn, inte konsumera med några miljarder hit och miljarder dit, utan genom att förvalta dem och använda avkastning till något vettigt. Vi gör det genom att sälja det som någon annan kan driva, till exempel Centrumkompaniet. Tänker ni köpa det tillbaka? Ge ett svar på det.

Vi gör det genom att ge medborgarna goda förutsättningar genom ett lågt skattetryck. Är det så, Tomas Rudin, att du ska höja skatten för att köpa tillbaka Centrumkompaniet? Det tror jag att medborgarna är jätteintresserade av att veta. Vi gör det genom att se till att företagarna har goda villkor genom att vi inrättar *one stop shops*. Vi gör det enklare. Men tror ni på vänstersidan att lösningen för Stockholms företagare är fler näringslivskonsulenter? Tror ni att det är dessa de efterfrågar och fler kommunala byråkrater för att få näringslivet att fungera? Det tror inte jag.

Eftersom vi löser allt bäst här i salen, vill jag föreslå för vänsterminoriteten att ni skriver om Sveriges grundlag: All makt utgår från Stockholms kommunfullmäktige.

Anförande nr 86

A n n M a r i E n g e l (v): Jag trodde, Madeleine, att det även hos Folkpartiet hade gått in, åtminstone under de senaste veckorna, att marknaden inte kan lösa alla problem. Det krävs alltså politisk styrning. Jag vet inte vad skattebetalarna i USA tycker som betalar 900 miljarder dollar för att rädda sina banker. De är tydligen överens om att politikerna måste gå in och styra marknaden eftersom den inte klarar av att växa fritt.

Marknaden i sig har ingen empati, den har ingen jämställdhet, ingen solidaritet. Det är politiker som måste tygla och styra verksamheterna, självklart inte människorna. Jag vet inte var du får den uppfattningen ifrån. Politikerna måste faktiskt se till verksamheterna.

Boulton är ett bra exempel, när du nu använder det. När man säljer frånhänder man sig allt ansvar och kan säga: Det är inte vårt fel att Boulton höjer hyrorna för biblioteken. Det är inte vårt fel att 100 hyresgäster i Ringen blir utkastade. Det är inte vårt fel att småföretagen går omkull. Vi har sålt till marknaden, och de sköter det här.

Vi tycker inte att det är politikernas sak att agera så.

Anförande nr 87

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Du har, Ann Mari Engel, helt rätt, det finns bara ett system som var sämre på att ta till vara mänskliga rättigheter och ekonomisk utveckling än en marknadsekonomi som inte verkar under några regler, och det är det ekonomiska system som du står för. Det har varit prövat, och du vet precis vad det innebär. Det var sämre.

Anförande nr 88

T o m a s R u d i n (s): Jag är djupt orolig för hur det kommer att gå till de centrumanläggningar som såldes till Boulton. Jag blir mer och mer orolig för varje dag som är. Vi som verkar i de här områdena och talar med företagare kan vittna om hur illa det här sköts.

I Högdalens centrum står nu fler lokaler tomma än när Boulton tog över. Det är rena moraset som sprider sig. I Bredäng vittnar företagare om att de håller på att trängas ut på grund av så kraftiga hyreshöjningar att de inte vet om de kommer att vara kvar eller inte, men det finns inga nya företag som vill flytta in. Fortsätter denna illavarslande utveckling i centrumanläggningarna efter er försäljning till Boulton tror jag att priset för anläggningarna förhoppningsvis kommer att gå ned. Om priset blir det rätta kanske vi kan köpa tillbaka dem.

Problemet är att ni har avhänt er detta genom att lägga ut dem i händerna på en företagare att sköta dem. Vad är ansvaret inför de företagare som lider under detta förändringstryck som har åstadkommit och som faktiskt går de här centrumanläggningarna emot? Ni tar inget ansvar!

Anförande nr 89

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Ta ansvar gör man när man förvaltar vårt gemensamma bästa till det som gynnar alla bäst. Det måste man göra om man säljer företag i mångmiljardsklassen. Det finns en fri marknad som alldeles utmärkt klarar detta.

Det är inte Stockholms kommunfullmäktiges roll att tala om hur höga hyrorna ska vara för dem som driver näringsliv i Stockholms stads. Jag är mycket förvånad över att detta är Socialdemokraternas uppfattning. Vi är inte de som ska bestämma över allting i Stockholms stad, inte heller över hyrorna i våra företagsområden.

Anförande nr 90

Borgarrådet J ä m t i n (s): Herr ordförande, fullmäktige, åhörare! Stockholm är den viktigaste delen av Sveriges viktigaste tillväxtmotor. Stockholm borde fortsätta att vara den här viktigaste delen av Sveriges viktigaste tillväxtmotor.

Vi har också tagit på oss, och det tycker jag att vi gemensamt kan säga att vi är stolta för, ledartröjan i samarbetet i det som kallas Stockholm Business Alliance, 47 kommuner ända bort till Karlskoga, Ludvika, Trosa som samarbetar för en gemensam positiv näringslivsutveckling i vår region. I hela den här regionen, precis som i Stockholm, finns åtskilliga duktiga små och stora företag, åtskilliga människor som jobbar på de här små och stora företagen men också i alla kommunerna och landstingen. Jobb är jobb på alla ställen där de återfinns. I Stockholms stad finns åtskilliga företagsbyar med små konsultföretag, små enmanskonsultfirmor och några större med svetsare eller vad det kanske handlar om för någonting.

Det jag vill säga med här är att rita en bild av att Stockholm är en viktig del av den del av Sverige som måste få i gång en ny högkonjunktur. Jag hoppas att den kommer snart. Därför blev jag väldigt förvånad när jag läste den borgerliga budgeten, som visar en total brist på konkreta satsningar och nytänkande kring samarbete med näringslivet.

Jag ska ge Moderaterna och Folkpartiet vars representanter just varit uppe rätt på en punkt. Det är inte vi som skapar jobbar i det privata näringslivet. Det är helt riktigt, men vi skapar ibland en liten del av förutsättningarna för att företagen ska kunna anställa några stycken till. Det kan handla om så enkla saker som att det ska vara rent och snyggt i företagsbyarna eller att det blir bättre kollektivtrafik. Det kan handla om att vi bättre kan samordna besöken till den här staden och göra det genom att stärka Stockholm Business Region på olika sätt och det duktiga näringslivskontor som vi har.

Därför förvånar det mig att det enda som finns kring Stockholm Business Region och näringslivskontoret är en nedskärning med 17 personer på kontoret som i stället ska bli konsulter. De behöver stabilitet, och vi behöver ett näringslivskontor som är ett nav i det viktiga stödarbete som staden ska göra.

Vi vill i stället satsa på näringslivet på olika sätt, eller snarare på stadens roll i sin relation med näringslivet. Vi är en stödfunktion, och vi kan fortsätta att vara det. Vi kan vara ett nav i samarbetet med de övriga 46 kommunerna i regionen, och vi kan vara en av de mycket centrala fokalpunkterna i marknadsföringen av Stockholm som besöksmål. Men det kräver resurser, det kräver de delvis lite bespottade tjänstemännen. De var bespottade av er sida av rummet. Tjänstemän i vårt näringslivskontor, tjänstemännen i våra bolag gör ett jättefint arbete, ibland behöver de bli någon till.

Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 91

Borgarrådet N o r d i n (m): Nej, inte bespottas någon tjänsteman från vår sida. Det var ett lite underligt uttalande. Däremot kanske vi inte sätter ett likhetstecken mellan antalet tjänstemän och en aktiv näringspolitik.

Det gläder mig ändå att Carin Jämtin väljer att hålla ett sådant här anförande om näringspolitiken och om frågor som vi i stora delar är ense om. Det är en styrka för Stockholm och en styrka för arbetet i till exempel Stockholm Business Alliance.

Jag skulle önska att ni kunde utsträcka de vänliga orden om företagande och näringslivet även när det gäller alla de kvinnor som bedriver företag inom välfärdssektorn. Där är ni i stället väldigt ifrågasättande och misstänkliggörande. Jag tror att Socialdemokraterna behöver utveckla sin näringspolitik och även välkomna de nya företagen inom välfärdssektorn.

Sedan är det en styrka att kunna gå vidare och se att det är näringslivet som är skapare av de värden som vi alla får glädje av och att vi ser till att de får bra service så att det kan fungera. Frågan är också: Vilken näringspolitik kan Carin Jämtin bedriva med Vänsterpartiet?

Anförande nr 92

Borgarrådet J ä m t i n (s): Vi är ense om Stockholmsmötet och Stockholm Business Alliance. Vi har ett gott samarbete med moderata kommunalråd runt om i regionen, och jag ser fram emot att vi kan fortsätta med det goda samarbetet, tillsammans med Sten Nordin, under den här mandatperioden.

Jag vill ta tillfället i akt och påminna om att det arbetet sattes i sjön under förra mandatperioden. Då styrde vi i den här staden tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet, två partier som ofta har goda idéer om näringslivssamarbetet. Vi ska hjälpa varandra. Jag ska fortsätta att samarbeta med Sten Nordin. Jag ser fram emot det, och jag ser fram emot att privata företag i vår stad får ännu bättre möjligheter att verka.

Anförande nr 93

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Nu är det tredje året i rad som den borgerliga majoriteten under stadsdelsnämndernas uppgifter inleder med följande. Stadsdelsnämnderna har en viktig roll i staden och i dess demokratiarbete. Stadsdelsnämnderna är en lokal länk mellan medborgare och stadens förvaltningsorganisation och förtroendevalda.

Var är det som är kvar av stadsdelsnämnderna? Grundskolan har redan centraliserats, stadsmiljöfrågor likaså, samma sak med arbetsmarknadsfrågor. Anslag 1 och 2 har slagits ihop. De stadsdelar som har höga kostnader för ekonomiskt bistånd får flytta över medel från kärnverksamheter för att klara av det ekonomiska biståndet.

Näringslivssekreteraren, som Centerpartiets ledamot har nämnt, har redan försvunnit, kultursekreterare likaså och Agenda 21-arbetet. Det är ingen hemlighet att Moderaterna inte ville ha stadsdelsnämnderna. Men vad säger Folkpartiet och Kristdemokraterna som en gång i tiden var stora anhängare av just stadsdelsnämndsreformen? Folkpartiet ville i mitten av 70-talet till och med genomföra direktval till stadsdelsnämnder. Kd ville gå mycket längre än dagens opposition. Vad har hänt med de visioner som ni en gång hade? Det verkar som att samtliga dessa visioner har somnat in i moderaternas knän.

Jag yrkar bifall till det socialdemokratiska budgetförslaget.

Anförande nr 94

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det är intressant att höra att du säger att stadsdelsnämnderna inte har någonting att besluta om längre. Det tror jag inte att alla föräldrar som har barn i förskolan håller med om. Det tror jag inte att alla som behöver det yttersta skyddsnätet och som kan ha problem i sina familjer, problem med ungdomar håller med om heller. Jag tror inte att det lokala föreningslivet håller med om det heller. Det kanske du vet som har funnits i Spånga-Tensta som ska fördela föreningsbidrag för över 1 miljon. Där tycker man att stadsdelsnämnderna har en hel del att säga till om. Du tittar på områden där det kan finnas anledning att samordna över staden och tycker att de skulle vara under stadsdelsnämnderna. Men det finns mycket kvar och ett stort ansvar som man kan ta tillsammans med medborgarna.

Anförande nr 95

A b d o G o r i y a (s): Du nämnde bland annat föreningslivet. Under det här året klarade du av att fördela enbart en halv miljon till det föreningsliv som du verkar vara stolt över. Under förra mandatperioden var den totala siffran ca 16 miljoner kronor.

Nästa vecka kommer du bland annat att ta ställning till månadsrapporten i din egen stadsdel. Där står det tydligt och klart att underskottet i försörjningsstödsbudgeten ligger på 13 miljoner kronor. Du kommer att bli tvungen att ta från både skolan, äldreomsorgen, handikappomsorgen etcetera enbart för att klara försörjningsstödsbudgetens underskott eller budget i balans.

Anförande nr 96

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Verksamheter måste utvecklas och jämföras för att se var vi får största effektivitet. Det gäller naturligtvis också våra stadsdelsnämnder. Vi måste se hur vi ska jobba vidare, vilka frågor som ska ligga där och vilka frågor som passar bättre någon annanstans. Det är ingenting konstigt. Om vi vill att verksamheterna ska utvecklas måste de ses över hela tiden.

Anförande nr 97

A b d o G o r i y a (s): Det är mycket intressant att höra kd. De har över huvud taget inte något med av det de sade åtminstone under förra mandatperioden med Hardy Hedman i spetsen. Han ville till och med föra över exempelvis samlingslokaler och de lokala biblioteken för att utvidga demokratin. Men dagens kd har ingenting att komma med när det gäller utvecklingen av stadsdelsnämnderna.

Anförande nr 98

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Jag väntar fortfarande på svar från alliansen om vad man egentligen vill med våra egna bolag. Det som framgår tydligt är att ni vill minska personalen. Det blir uppemot 300. Ni tycker att

det är väldigt bra tajmat att minska med nu när vi vet att arbetslösheten kommer att öka. Man kan fråga sig: Är det väldigt smart att fortsätta att konkurransutsätta och sälja just nu. Vad som står i koncernens budget är att de förändrade förutsättningarna avseende marknaden ska man ta hänsyn till och bedöma. Jag ser inga spår av det i er budget, utan ni kör på precis som tidigare.

Ordet barn nämns för övrigt inte alls när det gäller koncernbudgeten. Man kunde tänkas att de hade någonting med bostadsförmedlingen eller Sisab att göra, men ni har, precis som i budgeten i övrigt, ignorerat de mindre människorna här i staden.

Jag skulle vilja fråga Sten Nordin apropå de ändrade förutsättningarna: Är det inte lite pinsamt att det i en av de stora satsningarna står att hamnen ska ge 49 miljoner till Volvo Ocean Race Stop Over med tanke på hur det ser ut i dag? Det Västra Götaland satsar regionen på Volvoarbetarna för att rädda jobben. I Stockholm satsar staden 50 miljoner på åtta båtar!

När det gäller stadsdelsnämnderna tycker att det är lite pinsamt att höra Ann-Katrin Åslund och Ewa Samuelsson försöka försvara den avlövnings som sker av stadsdelsnämnderna. Det är på två sätt som inflytandet minskar. Dels flyttar ni in många verksamheter i Stadshuset, dels utarbetar ni pengsystem som gör att pengarna redan är låsta när de kommer till stadsdelsnämnderna. De minskar möjligheterna för de förtroendevalda att föra någon sorts dialog med medborgarna om hur pengarna ska användas när det redan är bestämt i Stadshuset hur de ska användas.

Ni har ändå varit för den här reformen och tyckt att det är viktigt med lokal demokrati. Ni har varit med om att arbeta fram olika försök, och i dag säger ni: Man kan bedöma från fall till fall var saker ska ligga. Jag tror att era lokala politiker också tycker att det är lite tråkigt att de mer och mer blir någon sorts gisslan för Stadshuset. Det är vad som håller på att hända. Några pengar att fördela finns inte för föreningslivet. Det finns knappt några pengar kvar till det. Det är bara att läsa svart på vitt i resultatet för stadsdelsnämnderna från förra året.

Jag vill gärna höra om ni tycker att det är dags att lägga ned stadsdelsnämnderna eller om ni vill satsa på dem igen.

Anförande nr 99

J o n a s N i l s s o n (m): Herr ordförande! Det är väldigt intressant att det som kom i förra budgeten, att man slog ihop anslag 1 och 2, det vill säga övrig verksamhet och försörjningsstödet, kommer upp till debatt. Man har två olika bilder av detta beroende på när man styrde i staden. I Tensta-Rinkeby ökade försörjningsstödet med 2 procent de två första åren. Från juni 2006 till juni 2008 har försörjningsstödet gått ned med 17 procent. Det är närmare 2,6 miljoner kronor i minskat försörjningsstöd som man kan använda till annan verksamhet. Det är väldigt bra, kan jag säga till Annette Jansson, som är en ganska okänd person här i salen men sköter det här väldigt bra. I Spånga-Tensta ökade socialbidraget med närmare 2 miljoner kronor de första två åren under förra mandatperioden. Det var 25 procent ökning av försörjningsstödet. Ohyggligt, säger jag. Det har gått ned med Ann-Katrin Åslund som stadsdelsnämndsordförande med 7,5 procent. Det är väldigt bra.

Man kan gå vidare och räkna upp stadsdel för stadsdel och se hur politiken fungerar. Man kan gå till Maria-Gamla Stan, Katarina-Sofia. Där ökade försörjningsstödet med 1,1 miljoner, närmare plus 17 procent, de första två åren som ni styrde där under förra mandatperioden. I dag efter två år har det gått ned 28 procent, närmare 2 miljoner kronor på Södermalm. Det är jätligt bra jobbat, Margareta Björk.

Anförande nr 100

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter! Jonas började prata lite sociala frågor, och det tänker jag också göra. Jag hörde att Sten pratade om överskotten i stadsdelarna, vilket jag blev oerhört beklämd av. Då undrar man om behoven har minskat drastiskt och kommer att göra det nästa år också. Man skulle åtminstone kunna tro det.

När det gäller barn och barn som far illa står det nästan ingenting om det i er budget. Det finns inga reella satsningar, det finns lite ord här och där och retorik à la den vanliga stilen.

Det finns en utredning som visar att antalet anmälningar om barn och ungdomar har ökat med 60 procent i Enskede-Årsta-Vantör och Hässelby-Vällingby sedan 2006. 60 procent! Man kan kanske inte slå sig bröstet inför den siffran.

Man kan också läsa i samma utredning att de allvarliga fallen av barn och unga som far riktigt illa ligger på 80–100 procent av anmälningarna i alla stadsdelar. Samtidigt säger ni att det känns bra att det är överskott i ett antal stadsdelar. Jag måste säga: Ni borde gråta. Fortsättning följer nästa år. Vi kommer att prata mer om detta i morgon. Men jag tycker att ni borde, kanske inte skämmas, men fundera allt i ett barnperspektiv med tanke på att anmälningarna som kommer in till 80–100 procent gäller allvarliga fall och att anmälningarna ökat med 60 procent i Enskede-Årsta-Vantör och i Hässelby-Vällingby. Det är alarmerande. Det handlar om bristande resurser i stadsdelarna, och det är barn som kommer i kläm.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 101

J o n a s N i l s s o n (m): Jag tog upp försörjningsstödet och hur bra det går just nu och att man tack vare de sjunkande kostnaderna i försörjningsstödet kan satsa på övriga verksamheter i stadsdelarna. Det var därför jag tog upp det. Den debatt som ni tar upp ska vi föra i morgon.

Å andra sidan skulle du kunna förklara varför Vänsterpartiet förra året var emot att man skulle föra överskottet på anslag 2 till anslag 1. Du kan väl förklara varför Vänsterpartiet var emot. Socialdemokraterna var inte emot, det förstod att det var bra, men inte Vänsterpartiet.

Anförande nr 102

K a r i n R å g s j ö (v): Tyvärr kommer försörjningsstödet förmodligen att öka drastiskt under nästa år. Vi kommer att prata mer om det här i morgon, men helt

uppenbart är att den politik ni har fört sedan 2006 har slagit väldigt hårt mot utsatta barn och ungdomar. Det finns siffror på det till och med. Så är det, och även ni borde tycka att det är väldigt alarmerande om anmälningarna ökar till 60-80 procent i vissa stadsdelar samtidigt som resurserna saknas.

Personalfrågor, Demokrati och tillgänglighetsfrågor

Anförande nr 103

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte prata om personalen. Stadens anställda är nämligen den viktigaste tillgång vi har när det gäller att se till att stockholmarna får en bra service. Oavsett om vi pratar om barnen i förskolan, om ungdomarna i skolan eller om stockholmarna som på grund av ålder behöver extra stöd för att få livet att fungera, så är det människor som jobbar i våra verksamheter som varje dag ser till att staden fungerar. Utan de anställda skulle i praktiken hela staden stå still, och jag tror att vi ganska ofta glömmer bort vilken enormt viktig roll de anställda har i det sammanhanget.

Naturligtvis ska vi vara en bra arbetsgivare, men den kanske allra viktigaste utmaningen är att se till att stadens verksamheter är bra och att stockholmarna uppfattar dem som bra. Därför måste vi satsa på personalen och se till att de är tillräckligt många för att kunna göra ett bra jobb.

Vi behöver fler anställda i stadens verksamheter för att de ska kunna vara bra. Verksamheterna behöver ju vara bra just för att barnen i förskolan ska bli sedda, för att skolungdomarna och ungdomarna ska få det utrymme och den uppmärksamhet som man behöver när man ska kliva in i vuxenlivet och för att de äldre ska få ett värdigt liv och ett värdigt avslut. För att klara detta handlar det väldigt mycket om människor och om personal som jobbar i den här staden.

Därför ser vi socialdemokrater också den skattesänkning som ni föreslår i dag som helt fel väg att gå eftersom det otvetydigt leder till sämre välfärd med färre anställda och en hårdare belastning på kvarvarande personal.

Vi vill i stället garantera att stadens personal trivs på jobbet. Vi vill att man som anställd i staden ska ha ett inflytande över sitt arbete, och vi vill att arbetsuppgifterna ska vara utvecklande och att lönesystemet ska upplevas som rättvist.

Därför vill vi göra en särskild satsning för att minska sjukfrånvaron. Vi vill att alla anställda ska ha möjlighet till utveckling och känna att man behandlas rättvist och inte utsätts för diskriminering. Vi vill att 1 procent av resurserna i samtliga verksamheter ska användas till kompetens- och metodutveckling. Vi vill också att arbetets förläggning ska organiseras mycket bättre och se till att alla de som ofrivilligt jobbar deltid i dag ska erbjudas heltidsanställning. För oss socialdemokrater är det självklart att heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet.

Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska budgetreservationen.

Anförande nr 104

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Teres Lindberg! Vi kan vara helt överens om en sak: Personalen är vår viktigaste resurs. Men du tar som exempel att det behövs fler förskollärare på våra förskolor, och då har jag en fråga till dig. Varför påverkade du då inte din gamla regering att öka intagningen till förskollärarytbildningen? Du hade chansen när ni var i majoritet förra gången.

Anförande nr 105

T e r e s L i n d b e r g (s): Det blir någon form av lågvattenmärke här. Ni sänker skatten. Vi vill lägga mycket mer pengar för att vi vill se till att barn blir sedda i förskolan. Det handlar om människor hela tiden. Det är klart att vi ska ha förskollärare, men det finns även andra som jobbar inom barnomsorgen som inte är förskollärare men som gör ett minst lika bra arbete som förskollärarna gör. Det är klart att vi behöver ett pedagogiskt ledarskap, men vi behöver också människor som vill jobba med barnen. Vi behöver människor i skolan som vill jobba med skolungdomarna, och vi behöver människor i äldreomsorgen som jobbar med de äldre. Därför avsätter vi också pengar till kompetensutveckling för att se till att alla har en adekvat utbildning.

Anförande nr 106

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Först gläds jag över att höra att också barnskötare gör ett bra jobb. Annars brukar det vara högskoleutbildning som gäller när ni pratar om utbildning.

Kan du, Teres, med ärlighet och gott samvete säga att under er förra mandatperiod med ökade skatter kände all personal att de var rättvist bedömda, vi hade ingen diskriminering och det var skattetrycket som avgjorde hur det fungerade ute på våra arbetsplatser?

Anförande nr 107

T e r e s L i n d b e r g (s): Naturligtvis kan jag inte säga att det var så, men jag kan säga att det var bättre. Vi hade mycket högre ambitioner. Vi avsatte 1 miljard kronor i en kompetensfond för att se till att personalen hade en adekvat utbildning och för att de skulle få utvecklas i arbetet. Vi sänkte inte skatten, utan vi höjde den för att vi också skulle kunna se till att det fanns fler människor i verksamheterna så att stockholmarna skulle få en bra välfärd. Det är det det ytterst handlar om. Jämfört med er avsätter vi betydligt mycket mer pengar till stadens verksamheter. Vi ser till att det är fler personal, och vi satsar också på kompetensutveckling.

Anförande nr 108

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Teres Lindberg! Det finns ett spel som heter Låt pengarna rulla. Det verkar nästan som om du spelar det ibland, för du kan ju inte ens hålla reda på hur mycket ni satsade i kompetensfonden. Det var inte 1 miljard, det var till och med 2 miljarder, men man kan inte säga att världen är idealisk för det.

Du säger också så här: Det är klart att det är viktigt med ett pedagogiskt ledarskap, men det behövs också människor. Skiljer du på dem som har utbildning och dem som inte har det? Är några människor och andra inte?

Anförande nr 109

T e r e s L i n d b e r g (s): Naturligtvis skiljer jag inte på dem. Jag pratade om stadens personal, och jag pratade om det behövs anställda för att staden ska ha bra verksamheter. När man skär ned på stadens personal och när man sänker skatten så är det de som får gå. Under den här mandatperioden har ni faktiskt sett till att göra er av med 2 000 anställda. På vilket sätt bidrar det till bättre verksamheter för barnen? På vilket sätt bidrar det till bättre verksamheter i äldreomsorgen?

Det är ni som försämrar. Jag förstår inte varifrån din kritik kommer över huvud taget.

Anförande nr 110

A b d o G o r i y a (s): Ordförande, fullmäktige! När man läser den borgerliga alliansens budget ser man att önskelistan är mycket lång. Men hur ser verkligheten ut? Ni säger att staden ska vara en attraktiv arbetsgivare så att ni kan säkerställa att de skickligaste vill arbeta i staden. Faktum är att vi har skickliga medarbetare, men deras förutsättningar har försämrats under de senaste två åren. År 2006 hade vi ca 44 000 medarbetare. Detta minskade 2007 med 2 000 totalt, och minskningen fortsätter 2008.

Ni säger vidare att stadens verksamheter ska ha fortsatt hög kvalitet, och ni understryker att kompetensutvecklingen ska prioriteras. Men hur ser verkligheten ut? År 2007 har exempelvis i äldreomsorgen enbart 20 procent av de budgeterade utbildningarna genomförts. Vissa insatser har skett inom kompetensutbildning för lärare, men ska man jämföra detta med hur det har varit under den förra mandatperioden är det ett stort steg tillbaka. Vi satsade 2 miljarder på kompetensutveckling, det vill säga en halv miljard varje år. Siffrorna talar sitt tydliga språk.

Ni säger också att medarbetarna ska stimuleras och stödjas att anta chefsuppdrag. Särskilt angeläget är att öka andelen med utländsk bakgrund. Så stod det i er budget redan 2007. Har vi i dag någon enda med utomeuropeisk bakgrund som är förvaltnings- eller bolagschef? Nej – inte en enda. Det enda ni säger i er budget är att staden ska utreda möjligheten att införa ett mångfaldsindex i likhet med det jämställdhetsindex som påbörjades 2008. Det säger en hel del om ambitionsnivån hos den borgerliga alliansen.

Avslutningsvis vill jag säga några ord om demokratin. För oss är det oerhört viktigt att ha dialog med alla, oavsett om det är föräldrar, anhöriga eller personal. Detta ska ske på ett kontinuerligt sätt. Personalen ska kunna vara kritisk mot politiska beslut när de upplever att deras möjligheter att utföra kvalitativt arbete minskar, utan att bli anklagade för att vara illojala. Detta har skett i Rinkeby-Kista. Vi vill skapa ett bra utrymme för personalens kreativitet och inte tysta ned dem.

Anförande nr 111

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ni bollar med siffror om hur mycket personal som finns kvar eller som har gått. Det har ju skett en omställning här i staden, och mycket av personalen i äldreomsorgen har gått över till privata utförare, men de finns fortfarande i äldreomsorgen.

Därutöver minskar andelen äldre i Stockholm. Det är klart att vi inte kan ha kvar personal om inte arbetsuppgifterna finns kvar. Det är självklart.

När det gäller satsningar gör vi nu enorma satsningar, inte minst när det gäller personalen i äldreomsorgen. Dels lägger vi pengar direkt ut till stadsdelsnämnderna, dels har vi centrala utbildningar via äldreförvaltningen. Det är i alla fall mycket mer sammanlagt än de här satsningarna som Abdo Goriya pratar om när det gäller äldreomsorgen.

Anförande nr 112

A b d o G o r i y a (s): Enligt statistiken är det ca 500 personer och knappt det som har blivit av med sitt jobb eller som helt enkelt har sparkats under förra året inom äldreomsorgen. Under förra fullmäktige hade vi en diskussion kring äldreomsorgen och de privata aktörer som har tagit över i Gamla stan. Totalt har det privata företaget sparkat ca 26 personer, och det säger mycket om hur verkligheten ser ut i äldreomsorgen, Ewa Samuelsson.

Anförande nr 113

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Först måste jag tala om för dig hur verkligheten ser ut på Söder. Vid de tre hemtjänstenheterna som har knoppats av finns 23 personer som valde att inte följa med över till detta privata företag. Dessa 23 personer har nya jobb i stadsdelen. Det finns ingen övertalighet därvidlag.

Jag måste också fråga dig: Du bollar med siffror fram och tillbaka, men du redogör inte varifrån du har fått siffrorna. Den senaste siffran var 500 personer som hade fått sluta inom äldreomsorgen förra året.

Jag vill också fråga dig om vilket recept du har för att minska korttidsfrånvaron i staden som i alla fall på Söder kostar oss 20 miljoner. Jag vill gärna höra vilket recept du har för detta.

Anförande nr 114

A b d o G o r i y a (s): De siffror vi socialdemokrater använder oss av är välgrundade. Vi brukar få dem från olika enheter i staden. Dessa siffror kan vi kolla senare så att du kan få den exakta källan.

Återigen: Ni säger ingenting i era repliker om hur ni kommer att se till att fler med invandrarbakgrund kommer att få de här chefstjänsterna i framtiden.

Anförande nr 115

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Abdo Goriya, det var lustigt att du tog upp just den frågan, för jag skulle ställa en fråga till dig. Vi tycker att det är viktigt att det finns en mångfald på olika sätt när det gäller cheferna i staden. Men det som jag är lite förvånad över är att som chef räknar du bolags- eller förvaltningschefer. Vi har otroligt mycket chefsbefattningar i den här staden, och det finns invandrare och andra som har de här jobben, även om vi måste bli mycket, mycket bättre. Men så länge som man tycker att de enda chefsjobben är förvaltnings- eller bolagschefer kommer det att dröja jättelänge innan vi kommer i kapp.

Anförande nr 116

A b d o G o r i y a (s): Det var intressant att höra det sista du sade: Det kommer att dröja innan vi kommer i kapp. Det är inte så, Ann-Katrin Åslund, att det inte finns folk med utomeuropeisk bakgrund som klarar av även de uppgifterna. Det har blivit något bättre, men det är långt ifrån bra.

Anförande nr 117

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! 2 000 personer har förlorat sina jobb i staden under 2006, och för att förekomma frågan var jag har fått siffrorna ifrån så är det från Stockholms stads årsredovisning. Alliansens motto tycks vara att en bra anställd är en avknoppad anställd eller en som valt frivilliglösningen och så att säga avskedat sig själv.

Det här är naturligtvis en vansinnig politik av två anledningar. För det första behöver vi mer personal i förskola och i äldreomsorgen. Vi behöver lärare, vårdpersonal, fritidsledare – ja, yrkesmänniskor – för att vi ska få en bra stad för barnen och för alla andra som bor här.

För det andra är det ekonomiskt oansvarigt att säga upp personal när vi står inför en lågkonjunktur. Nu om någonsin ska vi, förutom att se till att vi har robusta välfärds-system som i sig kräver personal, se till att vi är med och ger människor jobb.

Ordförande, fullmäktige! Vi tycker att personalen är en tillgång och en resurs. Vi ser nu när vi befinner oss i en kris hur nödvändig vår gemensamma välfärd är, och välfärden fungerar inte utan välutbildad personal som trivs på sina jobb. Att investera i personalen är en av de bästa investeringarna en kommun kan göra. Därför avsätter vi i vår budget 1 miljard av kommunens investeringspengar för kompetensutbildning, med vikarier för dem som utbildar sig.

Ordförande, fullmäktige! Vänstern och alliansen har helt olika syn på personalpolitiken. Alliansen ger chefer tjänstebilar och topplöner. Vänstern vill ha ett tak för de högsta lönerna och höja de lägsta. Alliansen vill att de som har råd ska lösa sina livspussel genom att få bidrag för städning hemma. Vänstern satsar på kortare arbetstid med start inom äldreomsorgen och förskolan så att alla ska kunna lösa sina livspussel, inte bara de som har råd med subventionerad hemhjälp. Alliansen satsar på chefsutveckling. Det gör Vänstern också, men vi menar att det inte räcker. Genom vår personalmiljard ska alla yrkesgrupper få kompetensutveckling. Alliansen vill att

anställda ska avvecklas. Vi vill att de anställda ska få utvecklas. Därför vill vi också pröva självförvaltning på hundra arbetsplatser inom Stockholms stad.

För stockholmarnas skull, fullmäktige, är det dags att Stockholm får en ny personalpolitik. Bifall till Vänsterpartiets budgetförslag!

Anförande nr 118

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ann-Margarethe, du sade att staden gjorde sig av med 2 000 anställda år 2006. Vi kom till makten i oktober 2006. Då undrar jag bara: Var gjorde du av dessa 2 000?

Anförande nr 119

Borgarrådet L i v h (v): Jag menade *sedan* 2006, och för att vara tydlig: Huvudsakligen skedde denna minskning av personal under 2007, det vill säga när ni styrde, enligt Stockholms stads årsredovisning.

Anförande nr 120

B i r g i t t a W a h l m a n (m): Ann-Margarethe, jag blir bara så fascinerad. Vi sitter, trodde jag, och pratar om kommunfullmäktiges budget. Då måste jag fråga: Vem är det som har gett oss vårt uppdrag? Jo, det är faktiskt medborgarna. Det är medborgarna vi verkar för. Det är jättebra att vi bryr oss om personalen, men vi måste se till medborgarnas behov och deras personalbehov. Det är de behoven vi har och inga andra. Vi har inget annat uppdrag; vi är inte Ams. Jag värnar väldigt mycket om de kommunalanställda – jag har själv varit en – men jag måste säga att på dig låter det som att jobba i kommunen är det allena saliggörande. Men vi har så fantastiskt många ställen som vår fina personal har fått gå över till och som de är glada för. Så jag är jätteglad för det som händer nu, och det hoppas jag att du också kan vara.

Anförande nr 121

Borgarrådet L i v h (v): Jag förstår inte riktigt hur det där hänger ihop. Kommunen är till för medborgarna. Vi ska ha en bra verksamhet inom äldreomsorgen, skolan och så vidare för medborgarnas skull. Om vi ska ha en bra verksamhet måste vi ha bra personal. Ska vi ha bra personal måste den personalen ha bra arbetsmiljö och kompetensutveckling. Det här är glasklart för mig!

Anförande nr 122

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Stockholms stad är landets största arbetsgivare. Det förpliktigar. Den höga kvalitet vi har i dag beror i hög grad på medarbetare och chefers kompetens och engagemang. Sveriges huvudstad ska ha de bästa cheferna, och för det behövs mångfald. Duktiga medarbetare ska stimuleras och stödjas för att vilja bli chefer. Vi satsar också särskilt på kompetensutveckling för omsorgspersonal, lärare och förskolepersonal. Sjukfrånvaron måste minska. Det är ett mycket viktigt mål. Det är viktigt för den enskilda

medarbetaren, och det är viktigt för verksamheterna. Målet är en sjukfrånvaro under 5 procent 2010. Det är ett tufft mål, men det är ingen omöjlighet.

I tisdag var jag på ett servicehus som för 1½ år sedan hade en sjukfrånvaro på över 10 procent. Nu låg den på 3,9 procent. De nya cheferna såg människan bakom medarbetaren, hörde av sig till personalen när de var sjuka, uppmärksammade problem och frågade om de kunde hjälpa till att lösa dem.

Men hur är då Stockholms stad som arbetsgivare? För att hålla koll på det genomförs medarbetarenkäter. Den senaste presenterades i våras. Där ger medarbetarna staden ett klart godkänt betyg. Mest nöjd är personalen inom förskolan och medarbetare med utländsk härkomst; de är mer nöjda än dem som är födda i Sverige.

Förra medarbetarenkäten gjordes 2006. På nio punkter är man klart nöjdare i år. Det är något som borde få oppositionen att tänka till, tycker jag. Så här låter det: Jag är nöjd med möjligheterna att påverka förläggningen av min arbetstid. Jag är intresserad av att ta ett större ansvar i mitt arbete. Jag kan få den kompetensutveckling jag behöver för mitt arbete. Jag kan rekommendera en god vän att arbeta inom mitt verksamhetsområde. Jag kan diskutera öppet och fritt på min arbetsplats. På min arbetsplats värderas arbetsinsatserna lika. Det har ingen betydelse om jag är man eller kvinna. Jag går till mitt arbete med lätta steg. Jag kan rekommendera Stockholms stad som arbetsgivare.

På en del områden var det så mycket om 10 procents förbättring.

Stockholms stad ska vara en attraktiv arbetsgivare. Man ska vara stolt över att jobba i Stockholm – Sveriges huvudstad. Då gäller det att ha god personalvård, klara och tydliga spelregler, bra och kontinuerlig kompetensutveckling, flexibla arbetstidslösningar, trivsel och möjlighet att göra karriär.

Flera oppositionspartier har sitt alldeles egna recept: att minska arbetstiden med bibehållen lön. Vi har en något annorlunda syn på den här saken. Vi vill nämligen att människor ska söka sig till staden för att de vill jobba, inte för att slippa jobba.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 123

Borgarrådet L i v h (v): Vi har tittat på samma medarbetarenkät, och om du tittar på helhetssituationen för människor, hur de gör en helhetsbedömning, så är den sämre nu än tidigare. Enligt helhetsbedömningarna är det klart fler av våra medarbetare som är missnöjda med sin arbetssituation enligt medarbetarenkäten 2008. Färre tycker att de arbetar på en fungerande arbetsplats. Arbetsplatsträffarna är betydligt sämre; de får jättedåliga betyg. Man lär inte av varandra som för två år sedan.

Så dystert ser det faktiskt ut i den här medarbetarenkäten.

Anförande nr 124

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag tycker att det är viktigt att man tittar på vad medarbetarna själva tycker och inte utifrån en socialistisk värdering av hur mycket man får prata på arbetsgivarträffarna. Man måste själv avgöra vad man tycker är viktigast. Men om man oftare kan rekommendera Stockholms stad som arbetsgivare till andra än vad man kunde när ni hade makten tycker jag att det säger ganska mycket.

Anförande nr 125

Y v o n n e R u w a i d a (mp): Det är god personalpolitik att tydligt redovisa ökade priser och löner, för vad händer annars? Jo, ni påstår att ni satsar på förskolan som ett exempel. Men det gör ni inte, för ni täcker inte kostnaderna för ökade priser och löner. Då blir personalen orolig och funderar över var de ska spara. Kan ni tänka er en god personalpolitik och i framtiden redovisa pris- och löneökningar och även kompensera dem?

Vi hade arbetstidsförkortning inom flera olika förvaltningar inom Stockholms stad under den förra mandatperioden. Ni har avskaffat den i princip överallt. Det var en väldigt bra personalpolitik. Det gjorde dessutom att man kunde göra ett bättre jobb gentemot brukarna, till exempel inom äldreomsorgen. Om Stockholms stad ska vara en attraktiv arbetsgivare behöver vi arbetstidsförkortning med två timmar inom äldre omsorgen och de andra omsorgsyrkena. Det är en bra personalpolitik!

Anförande nr 126

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Yvonne Ruwaida, det är alldeles sant att vi avskaffade de försök till arbetstidsförkortning som ni hade på lite olika ställen i staden. Det var några stadsdelar som genomförde detta. Men är det inte konstigt att man går till sitt arbete med lättare steg nu, med avskaffad arbetstidsförkortning, än vad man gjorde under er tid?

Anförande nr 127

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det blir inte enkelt: En går upp från er sida och talar om att alla ska heltid. En annan vill ha arbetstidsförkortning. Vi får se var ni landar till slut.

Att staden ska vara en attraktiv och modern arbetsgivare tror jag att vi alla är överens om. Det behöver vi inte gräla om. Vi vet också att det bland våra medarbetare runt om i staden finns en stor kompetens och inte minst en stor erfarenhet. Många har arbetat länge i staden.

Det är viktigt att vi tydliggör att vi är intresserade av att chefer och medarbetare ute på arbetsplatserna tillsammans för en dialog och att man som medarbetare är delaktig i arbetet. Det vet vi är en av de absolut viktigaste punkterna som gör att det är lättare att gå till jobbet, som någon sade här: att man känner att man kan påverka sin situation. Det handlar om arbetssätt, det handlar om arbetstider.

Men medarbetarna har också ett ansvar för att ge stockholmarna en god service och en rättssäker myndighetsutövning. Därför är det naturligtvis ett stort ansvar för oss i staden att se till att våra medarbetare får utbildning och kompetensutveckling. Det är nämligen en förutsättning för att verksamheterna ska kunna utvecklas och för att vi ska kunna förbättra kvaliteten. Vi ska uppmuntra till nytänkande och låta människor pröva nya arbetssätt och arbetsformer ute på arbetsplatserna. Vi ska tillämpa nya metoder och använda teknik när vi ser att det är en förutsättning för att förbättra arbetet mot givna mål.

Cheferna är naturligtvis oerhört viktiga. Det har vi många undersökningar som visar. Bemötandefrågor och hur chefer anger tonen är oerhört viktigt. Därför satsar vi på chefsutbildningar, till exempel chefskörkort. Enhetscheferna inom äldreomsorgen har nu påbörjat sin utbildning. Vi satsar på grundutbildningar runt om i staden, och vi ser inte minst att det finns ett behov inom äldreomsorgen. Utbildning ger trygghet för den enskilda medarbetaren, men det ger också trygghet för personalen i deras arbete när de möter de olika brukarna.

Staden ska vara ett föredöme utifrån att vi är en så stor arbetsplats. Vi ska kunna jämföras med andra och vara ett föredöme när det gäller jämställdhet och diskrimineringsfrågor. I det arbetet ska vi nu samarbeta över regionen, och vi kommer också att se till att vi får del av regeringens satsning på 100 miljoner när det gäller jämställdhetsarbetet. Vi ska jobba vidare med att minska sjukfrånvaron. Det är prioriterat. Dessutom ska arbetet med en rökfri arbetsplats nu sätta fart på allvar.

I fredags hade jag glädjen att vara med på ett par olika samlingar tillsammans med personal från hela staden, då vi hade en kick-off utifrån det avtal som nu är tecknat mellan fack och arbetsgivare, FAS. Stockholm är den första stora kommunen som tecknar det här avtalet. Det ska säkerställa medarbetarnas inflytande och delaktighet och arbetsgivarnas skyldighet att informera om viktiga händelser som rör arbetsplatsen. Det här är inte en fråga om fina ord, utan det handlar om praktisk handling som ska utvärderas. Nu ska man se till att det sker ute i verksamheterna. Avtalet ska också hanteras lokalt, och det ska skrivas avtal.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 128

T e r e s L i n d b e r g (s): Ewa, du pratar om höjd kvalitet och satsningar, men sanningen är den att personalen minskar och kommer att minska under er ledning. I skolan minskade personalen med 544 personer under 2007. I äldreomsorgen minskade personalen under samma period med 468 personer.

På vilket sätt blir verksamheten bättre av färre anställda i välfärden? Hur ska barnen bli sedda? Hur ska du kunna garantera att barnen i skolan och förskolan blir sedda när personalstyrkan hela tiden minskar? Hur ska de äldre kunna få ett värdigt avslut i livet när det hela tiden blir färre människor som jobbar i äldreomsorgen?

Anförande nr 129

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Kvaliteten på en arbetsplats kan aldrig räknas i antalet anställda. Varje enskild arbetsplats och hur arbetet läggs upp där ute måste avgöra hur många som ska finnas där. Det går aldrig att uppifrån säga att det ska vara så och så många på varje enskilt ställe, utan det är tillsammans ute i verksamheterna som man värderar arbetstyngden, arbetsmängden, och till exempel vårdtyngden på ett äldreboende. Det är utgångspunkten för anställningarna.

Anförande nr 130

Y v o n n e R u w a i d a (mp): Man verkligen kan bli förvånad när man hör en kristdemokrat säga att kvalitet inte handlar om antalet anställda. Det förvånar mig. Antalet händer i äldreomsorgen och antalet vuxna i skolan och förskolan har betydelse för kvaliteten. Det vet vi alla. Ni minskade förra året antalet anställda i staden med 2 000 personer varav 1 000 inom äldreomsorgen och skolan. Ni tog bort miljökompetensen. I varje nämnd och bolag har ni skurit ned miljökompetensen. Hur ska Stockholms stad kunna fungera när ni har skurit bort Agenda 21-samordnare, konsumentkunskap och miljökompetens på olika områden?

Ni vägrar också ta ett helhetsgrepp när det gäller diskriminering och utanförskap. Många nämnder och bolag har inte ens en jämställdhets- och mångfaldsplan som uppfyller lagens krav. Det här vet du, Ewa Samuelsson, som sitter i personal- och jämställdhetsutskottet. Personal i staden blir utsatt för diskriminering och trakasserier, och staden har varken lagt resurser eller använder verktyg för att motverka den här typen av diskriminering. Det är inte acceptabelt.

Anförande nr 131

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Bara för att staden inte organiseras så som Miljöpartiet vill innebär det inte att det inte finns kompetens inom olika delar i staden som kan tillgodose det miljöarbete ute i stadsdelsnämnderna som du pratar om.

När det gäller diskriminering vet du mycket väl att det var vår majoritet som tillsatte en diskrimineringsfunktionär och som har arbetat under åren och redogjort i personal- och jämställdhetsutskottet, tidigare personalutskottet, om hur arbetet har sett ut. Men antalet anmälningar har varit så få att man nu funderar över hur arbetet ska fortsätta.

När du sedan pratar om antalet händer kan man på vissa ställen tydligt se detta, men inte överallt. Jag är ute i äldreomsorgen där det finns personal som berättar att de faktiskt under vissa tider har varit för många och då inte organiserat arbetet på ett sätt som har varit av godo för de äldre.

Anförande nr 132

Borgarrådet L i v h (v): Ewa, Socialstyrelsens äldreguide visar att personaltätheten inom äldreomsorgen i Stockholm har sjunkit till en av Sveriges sämsta. På en femgradig skala ligger Stockholm på 1,7. Det är jättedåligt!

Jag vill också ta upp den här medarbetarenkäten. Den allra viktigaste frågan i den är hur helhetsbedömningen av arbetsituationen är jämfört med tidigare. Den får mycket sämre betyg nu än tidigare. Dessa två undersökningar tillsammans måste väl ändå säga någonting om att det inte står riktigt bra till.

Anförande nr 133

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Äldreguiden kommer säkert att bli ett jättebra verktyg, men det är i sin linda, och det arbetet ska utvecklas med de jämförelser som görs där.

När det gäller just Stockholm som har en stor andel privata utförare stämmer inte riktigt den redovisning som är gjord i äldreguiden, och vi har talat om för Socialstyrelsen att de måste titta på detta på ett annat sätt.

Anförande nr 134

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Låt oss tala lite grann om demokrati. I varje demokratidebatt de senaste åren är vi ett antal som har talat om behovet av att stärka fullmäktige som arena, alltså att stärka det direktvalda organet även på bekostnad av indirekt valda organ.

Därför är det oerhört glädjande att kunna konstatera att vi i den här salen nu åtminstone har börjat modernisera våra arbetsformer, vår beslutsordning och våra talarstolar. Det är särskilt glädjande att vi har varit så överens över partigränserna om det här, och jag vill ge en särskilt eloge till förra borgarrådet Leif Rönngren som alldeles nyss satt där borta men inte längre gör det. Han kanske visste vad som var på gång.

Det var nämligen Leif som under 2004 drog i gång arbetet med att utveckla fullmäktiges arbetsformer. Nu har vi fått några resultat av detta. Vi som anser det fint och viktigt att vara folkvalda har ett självklart ansvar för att denna vår gemensamma arena ska fungera så bra som möjligt. Med detta inte sagt att fullmäktige är den enda viktiga arenan, men som flera har varit inne på tidigare i dag så blir ibland det röda lagets mantra om stadsdelarnas alldeles extra fina och viktiga roll för demokratin lite tröttsam. Ibland kan man få intrycket att det är närmast odemokratiskt med andra nämnder, för att inte tala om bolagen.

Jag tror aldrig att vi kommer att bli överens i den här delen men desto viktigare då att vi fortsätter vara överens om hur vi arbetar här i fullmäktige. Det är bra för demokratin, och det är bra för tydligheten vad debatten handlar om. Jag vill, med risk för att betraktas som inställsam vilket i mitt fall vore ett öde värre än döden, tacka det nuvarande presidiet för ert sätt att driva det här arbetet vidare så att vi nu bland annat fysiskt här i dag och även lite tidigare har dessa två talarstolar som vi enades om. När några av oss har lärt oss att vända korten rätt så att vi kan få ordet också så är vi ganska nöjda, vi som enades om de här sakerna i den tidigare arbetsgruppen 2004.

Jag tycker också att man i det här sammanhanget ska notera att vi nu har modernare former för debatt och beslut om budget än vad vi någonsin har haft tidigare. Vi ska samtidigt medge att det här kanske inte är någon palatsrevolution. Det är det som

bekant sällan i kommunala sammanhang. Men det är icke desto mindre två färska exempel på att demokratin blir lite bättre och lite mer levande i flera små steg.

Stort tack för detta! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 135

Å s a R o m s o n (mp): Det verkar som om Rolf blev väldigt förvånad över att det var någon som ville gå upp i den andra talarstolen.

För att inte instämna alltför mycket i ditt inställsamma prat vill jag i stället ställa en tydlig, enkel och rak fråga från Miljöpartiet. Du pratar om att vi ska värna om det direktvalda organet fullmäktige, vilket vi bifaller å det högsta, och vi hade gärna sett en tydligare revolution lite tidigare och lite snabbare i detta fullmäktige. Varför vill du då inte ge samma möjlighet eller delar av samma möjlighet till stadsdelsnämnderna att känna sig sedda och beslutsföra, vilket man är i många frågor, och med stöd av den lokala befolkningen jobba med instrument som direktval i stadsdelarna? Jag tycker att det är ett tråkigt inslag i den moderata politiken: Man är allmänt njugg och säger att man egentligen inte vill ha stadsdelar. Sedan genomför man ändå stadsdelar och har dem i sin regi. Varför inte då också utveckla dem demokratiskt genom direktval?

Anförande nr 136

R o l f K ö n b e r g (m): Vad kul att vi kunde få lite debatt även om det här i dag! Åsa Romson får gärna vid tillfälle berätta om vad hon menade när hon efterlyste en tydligare revolution tidigare. Jag uppfattar att jag inte var fullt så revolutionär som jag kanske brukar vara.

När det gäller direktval måste vi klara ut en sak, Åsa Romson, och det är att vi har direktval. Vi har direktval hit. Det här är nämligen en kommun som har en budget, och då tillämpar vi direktval till det direktvalda organet. Skulle vi ha flera sådana här församlingar och flera budgetar skulle det per definition vara flera kommuner, och då skulle vi antagligen inte kunna ses – i alla fall inte i den här konstellationen i just de här formerna just nu. Jag skulle beklaga att inte få umgås med Åsa Romson i den här formen eftersom vi då troligen skulle sitta i olika församlingar.

Med detta sagt är det självklart så att vi vill att det ska finnas *ett* direktvalt organ, och det är i kommunallagens mening en kommun. Det är vi stolta över, och vi är stolta över att det är den bästa kommunen också – Stockholms stad.

Anförande nr 137

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige och Rolf! Det är jättebra att arbetsformerna har förbättrats i den här salen. Det tar jag inte ifrån dig, men däremot tror jag att du kan hålla med om att lokaldemokratin ändå har skurits ned kraftfullt sedan valet 2006. Ett exempel är möjligheten att bereda medborgarförslag vidare till andra facknämnder. Den möjligheten finns över huvud taget inte. Mig veterligen var det under min tid i stadsdelsnämnden oerhört många kloka förslag som kom från medborgarna, och de bereds inte i dag på ett ordentligt sätt. De kommer

inte heller fram till oss som fattar beslut i den här salen, och det är absolut inte bara i det här rummet som vi ska prata demokrati. Man måste vidareutveckla den lokala demokratin, och det har ni faktiskt inte gjort under den här mandatperioden. Den har tvärtom skurits ned och det ordentligt.

Anförande nr 138

R o l f K ö n b e r g (m): Jag har ingen känsla av att mängden medborgarförslag eller beredningen av dem är så våldsamt mycket sämre, Mirja. Jag tycker tvärtom att det är ganska uppenbart att vi har hittat former för att bereda och jobba med de här medborgarförslagen. Det finns en massa olika sätt att föra viktiga och bra förslag till den här arenan. Jag förbehåller mig rätten att fortsätta att tycka att demokratin på något sätt utgår ifrån den här lokalen, den här salen, det här organet.

Då kan vi konstatera att ni är rätt duktiga på det. Ni har flera gånger tagit till exempel ungdomsparlamentets motioner om olika saker och gjort till era. Där tycker jag att ni har en väldigt viktig poäng, och där vi andra en del att lära hur vi ska kunna ta förslag från andra arenor till den här salen. I den delen är vi överens, Mirja.

Anförande nr 139

Borgarrådet L i v h (v): Jag kanske kan hålla med om en del av Rolfs insmickrande tal om alla förbättringar i den här salen, men jag vill verkligen höra från dig, som har varit med och diskuterat och värnat om demokratin här och suttit i en stadsdelsnämnd, om du tycker att det är bra, att det är nöjaktigt, såsom stadsdelsnämnderna fungerar nu med den här väldigt begränsade demokratin. På de få stadsdelsnämndsmöten som jag har besökt sedan jag slutade som ledamot får nästan alltid medborgarna svaret: Nja, det kan inte vi svara på för det bestäms i staden. Jag tycker att det är högst otillfredsställande. Om vi nu ska vara demokratiska och öppna, vilket jag tycker att vi ska vara, varför ska vi då inte ha öppna möten i alla nämnder?

Anförande nr 140

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Här får man för att man försöker vara "insmickrande". Det ska aldrig hända igen. De frågorna fick ni också när ni styrde, Ann-Margarethe Livh. Ni hade försökt inbilla medborgarna att stadsdelsnämnderna fattade beslut om budgetar och annat. Det ledde till en stor svekdebatt som i första hand träffade er själva. Jag skulle nog vilja säga att det är mycket tydligare i dag att ansvar och befogenheter hänger ihop än vad det var när ni målade upp de bilderna av stadsdelsnämnderna som demokratins sista, om inte enda, utpost. Då skapade ni förväntningar hos medborgarna som per definition övergår i de icke uppfyllda förväntningarnas besvikelse därför att det är och förblir den här arenan som fattar beslut om budget. Varje försök att använda stadsdelsnämnderna för att säga att nu har vi en finare lokal demokrati kommer medborgarna att genomskåda. Skyll er själva, Ann-Margarethe Livh!

Anförande nr 141

Å s a R o m s o n (mp): Jag tänkte också prata om demokrati. Det är få frågor som är så grundläggande för ett fungerande samhälle som levande demokrati. Tittar man

runt omkring i världen tror jag att de flesta håller med. Det är tråkigt att det nästan enbart är budgetdebatten som är ett återkommande tillfälle att diskutera demokrati-frågor i den här salen.

Det är också med dystert hjärta som jag ser att den moderatledda politiken i Stockholm väldigt sällan talar om hur man vill fördjupa och utveckla vårt demokratiska system i Stockholm. Det är alltid glädjande att Rolf Könberg vill gå upp, men det kunde också vara roligt att höra lite mer från centralt håll i partiet om hur man tänker sig detta. Jag menade inte att Rolf inte var central, men det är kul att höra någon annan också.

Jag hör nämligen aldrig moderater i Stockholm prata om hur den växande staden också växer i sin demokratiska robusthet. Vi blir en större och större stad, och med det kommer fler och fler medborgare som också ska vara med och känna att detta är ett samhälle man måste vara med och besluta om. Man kan inte vara *optional* och flytta in till Stockholm och säga: Jag ställer mig utanför. Jag tänker aldrig vara med i några gemensamma beslut.

Alla måste få vara med och måste känna att de kan vara med. Hur ska en allt yngre befolkning engageras i att vara med och bygga ett beslut om hur samhället ska se ut i framtiden? Vi i Miljöpartiet diskuterar de här frågorna ganska mycket. Stefan Nilsson pratade tidigare om direktval till stadsdelsnämnderna. Jag tog också själv upp det.

En annan sak som vi har pekat på är detta med öppna nämndmöten där man gör det transparent. Man tar helt enkelt den stadsdelsreform som vi hade, där vi har öppna nämndmöten, och utvecklar den ytterligare ett steg till de andra nämnderna. Jag tror att det är oerhört viktigt för att medborgarna ska se den här tydligheten när det gäller var frågor ligger någonstans och att man kan engagera sig. Man får inte det i dag. Man stänger möten. Jag har själv suttit på möten där det har varit helt absurt. Vi har slängt ut journalister från möten trots att de har en informationsspridande uppgift i samhället.

Det finns många metoder som många andra städer utvecklar när det gäller demokrati. Det handlar om rådslag och folkomröstningar. Vi har bara haft en lokal folkomröstning i den här stadens historia. Den hade vi under den förra mandatperioden.

Trots att Stockholm är säte för det internationella demokraticentrumet IDEA saknar Stockholm en plan för hur vi ska bli världsbäst på demokrati. Jag skulle vilja höra hur ledningen ser på det.

Anförande nr 142

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige och Åsa Romson! Jag hoppas att jag är tillräckligt central. Vad ska vi som faktiskt tycker att valdagen är den bästa folkomröstningsdagen, vi som faktiskt tycker att Stockholms stad ska fortsätta att vara en kommun, vi som faktiskt att e-demokrati är en viktig väg till ökad demokrati och som lägger lite andra värderingar i det här ordet göra för att inte behöva anklagas för att vara passiva, oengagerade och förvirrade? Vi står – och jag vore tacksam för lite mer respekt för det – för en demokratisyn som är lika legitim, inte mer och inte

heller mindre, än den ni ger uttryck för. Vi är helt enkelt ense på några av de här punkterna. Låt oss konstatera det, och låt oss samtidigt vara ense och glädjas över det som förenar oss i demokratifrågorna. Ni behöver inte alltid mucka gräl även om det också kan vara kul.

Å s a R o m s o n (mp): Jag muckar inte gräl. Jag försöker föra en politisk debatt. Det tillhör det politiska spelet. Om man har de här fina idéerna om sin egen version av demokrati, som Rolf Könberg ger uttryck för, med bland annat e-demokrati vore det jätteroligt om det fanns arbetsformer där vi kunde arbeta tillsammans kring detta. Den arbetsgrupp som har funnits kring fullmäktiges arbetsformer var ett relativt internt arbete där alla partier kunde delta. Det var väldigt bra. Kan vi inte utveckla det, frågar jag, så att fler partier får vara med och diskutera de demokratiska formerna?

Precis som Rolf indikerar är detta ett område där vi per definition måste vara med allihop eftersom det är demokratiska former och styrsystem för framtiden. Det är ingenting som man kan ha patent på från den ena eller andra kanten. Kan vi inte få vara med? Kan det inte finnas arbetsformer för detta? Var sitter de demokratiutskott som har funnits i stadsdelarna? Var finns demokrati med hos arbetsgrupperna centralt i staden? Det finns inga sådana styrformer. Det finns ingen central organisation från den moderata sidan.

Anförande nr 143

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det är alldeles riktigt att demokrati aldrig kan tas för given. Den måste erövas hela tiden. Men frågan gäller just formerna och om det finns några former som är just demokrati. Under 1998–2002 satt jag i Skarpnäcks stadsdelsnämnd, och vi hade öppna nämndmöten. Dessutom införde vi öppna möten veckan före nämndens möten för att man skulle ha möjlighet att vara med och påverka besluten lite innan de skulle fattas. Det kom tre fyra personer varje gång.

Då är det frågan om vi inte måste fundera över andra arbetsformer. Den här demokratiberedningen som fanns hade till slut inga ärenden, och då lades den ned på grund av ärendebrist. Det är det vi måste ta till oss. Hur ska vi arbeta i ett sådant fall? Jag understryker gärna vikten av att arbeta med demokratifrågor, men vi måste komma med olika typer av förslag och inte låsa fast oss vid gamla arbetssätt.

Anförande nr 144

Å s a R o m s o n (mp): Det blev väl knappast fler förslag och ärenden som behandlades när man lade ned demokratiutskottet. Det var snarare så att det fanns en ganska njuugg inställning till att diskutera friare former för demokrati och olika demokrati försök i stadsdelarna, i annan verksamhet eller centralt här i staden från de två största partierna här i församlingen. Det var först när vi fick en så tydlig politisk fråga som trängselavgifterna som vi faktiskt var överens om att just en folkomröstning var en bra metod. Det initiativet kom från medborgarna själva och plockades upp på den borgerliga kanten. Det var väldigt intressant. Det satte också fokus på hur svårt vi har i fullmäktige att diskutera demokratifrågorna därför att vi inte hade några former att falla tillbaka på. Vi hade inte några sådana organisationer och inga sådana strukturer. Jag tycker att det är tråkigt att man i den här budgeten fortfarande tar så

lätt på frågan om demokrati som trots allt är grunden till samhällets tillit och styrsystem.

Anförande nr 145

J o n a s N i l s s o n (m): Fru ordförande! När alliansen talar om utanförskap är det lätt att tro att det handlar om socialbidrag och arbetslöshet, men så är det inte bara. Ungefär 65 procent av utanförskapet handlar om sjukskrivningar och folk som är sjuka. Här tar Stadshuset ett grepp för att vi ska komma ned från 8 procent sjukskrivna till 5 procent sjukskrivna. Det är väldigt bra. När man tittar på ohälsotalet bara i Stockholms kommun, om man lyfter blicken lite grann, under 2003 var det 35,1. År 2007 är ohälsotalet 30,5.

Då undrar man vad ohälsotalet är. Man brukar säga att en tiondel motsvarar ungefär 600 000 arbetsdagar. För Stockholms del, som kanske är en tiondel av Sverige, innebär en tiondel 60 000 dagar som man är hemma och är sjuk. Pratar vi då om 3 procent blir det 1,8 miljoner ohälsodagar. Det är ungefär som om hela Stockholm, det vill säga alla som arbetar i Stockholm, skulle ligga hemma en hel vecka utan att komma in till staden och jobba på sina respektive arbetsplatser. Det illustrerar lite vad vi talar om. Korta sjukfall leder till långa sjukfall, och bara på ett år har vi 700 färre sjukfall i Stockholm. Vi har 350 000 färre förtidspensionärer.

Som jag sade ligger sjukfrånvaron på 8 procent i dag. Vi vill komma under 5. Under den förra mandatperioden var sjuktalet i min stadsdel på Södermalm uppe på 12 procent. Det var väldigt högt, och det fanns de som låg ännu högre inom enheterna. I dag ligger man nere på 7 procent på Södermalm, och det är väldigt bra jobbat. Målet i budgeten är 5 procent, och jag vill yrka bifall till den.

Anförande nr 146

Borgarrådet L i v h (v): Men er satsning på att sänka sjuktalet är en ren besparing. Det ni sparar på i er budget är ju att sänka sjuktalet. I vår budget har vi ett mål om sänkt sjuktalet, och i den mån man kan sänka det får man behålla pengarna som uppmuntran och insatser för personalen.

Anförande nr 147

J o n a s N i l s s o n (m): När jag satt i stadsdelsnämnden i Maria-Gamla stan var det väldigt tydligt att de höga och låga sjuktalet hängde väldigt mycket ihop med ledning, chefskap och ansvaret som arbetsgivaren ska ta för arbetsmiljön och hela den biten. Det är en väldigt tydlig signal i budgeten till cheferna i Stockholms stad att tänka på de här frågorna, att se till att folk mår bra, att höra efter var de anställda är om de inte har varit där på en vecka eller två. Det handlar om att ta tag i de här bitarna och inte bara låta folk falla mellan stolarna. Det är en väldigt tydlig signal från Stadshuset ut till alla chefer att det här är en viktig fråga.

Anförande nr 148

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Det är väl bra att vi gemensamt kan ha en ambition att sjukfrånvaron i staden ska minska, Jonas. Jag tror också att det

många gånger handlar om en ledningsfråga, men för att göra detta måste man ha några verktyg. Man kan inte minska på personalen och tro att de som är där kommer att må bättre och att arbetsmiljön blir bättre. Det finns en orsak till sjukfrånvaron.

Det finns en möjlighet för er att minska sjukfrånvaron, och det är det inte går att vara hemma när man är sjuk längre med tanke på att er regering har sett till att man inte klarar sin ekonomi om man är hemma. Det kanske är så ni har räknat ut det, men det vore bättre om vi hade varit eniga om att vi ska minska sjukfrånvaron genom att offensivt satsa på personalens arbetsmiljö och se till att det är roligt att gå till jobbet.

Anförande nr 149

J o n a s N i l s s o n (m): Jag vet inte om oppositionen tycker att det är att svära i kyrkan och säga att det är bra att man har en allianspolitik som går hand i kommunen, i riksdagen och i regeringen. Regeringen och riksdagen satsar 3,4 miljarder på företagshälsovård, rehabiliteringsgaranti och andra typer av åtgärder. Det är väldigt bra. Det var inte alltid så att man gick i takt och hand i hand under den förra mandatperioden.

Anförande nr 150

M a r i a H a n n ä s (v): Fru ordförande, fullmäktige och stockholmare! Under den här punkten ska vi även prata om tillgänglighetsfrågor. Vi i Vänsterpartiet tycker att man ska lyssna på handikapporganisationerna. De har en unik kompetens. Vi vill också att handikappråden ska komma in mycket tidigt i beslutsprocessen. Så jobbade vi i Vänsterpartiet när vi hade majoritet under den förra mandatperioden och hade det övergripande ansvaret för funktionshindersfrågorna.

Precis som kommunstyrelsens handikappråd konstaterar Vänsterpartiet att det mesta som rådet förde fram förra året inte har lett till några åtgärder från majoritetens sida. Därför är det lika aktuellt i dag.

En stad som inte är tillgänglig är inte demokratisk. Staden har gjort mycket, men mer behövs innan vi kan utropa oss som världens mest tillgängliga huvudstad. För att veta säkert gav vi, när vi styrde, ett uppdrag att ta fram kriterier för att kunna mäta resultatet mot målen. Precis som kommunstyrelsens handikappråd konstaterar vi att budgeten saknar definition på vad majoriteten menar med tillgänglighet. Vi i Vänsterpartiet menar att design för alla är en ganska bra definition.

Tillgänglighetsarbetet måste också samordnas. Precis som kommunstyrelsens handikappråd kritiserar vi i Vänsterpartiet majoriteten för att ni avslutar alla viktiga uppdrag om utvärdering av tillgänglighet som vi gav i budgeten 2006. Kommunfullmäktige har därmed inte fått någon tydlig redovisning av var det övergripande ansvaret för tillgänglighetsarbetet ska ligga. I vår budget tycker vi att det ska ligga under kommunstyrelsen. I dag ligger det under trafikkontoret, men vi anser att det blir väldigt ensidigt.

Resultat måste kunna mätas. Vi har inte fått ta ställning till kriterierna för att nå målet om världens mest tillgängliga huvudstad. Ju närmare 2010 vi kommer, desto svårare blir det. Vi har velat slå fast strävan att bli världens mest tillgängliga

huvudstad, bland annat genom att avsätta mera pengar. Men tiden rinner ut, och den moderatledda majoriteten har ansvaret för att vi inte når målet. Det hade vi kunnat göra med vår politik.

Det bär mig emot att dela ut betyg, särskilt underbetyg, men ni gillar ju betyg i kvadrat på den här sidan. Därför får ni hålla till godo med Icke godkänt även i den här frågan.

Anförande nr 151

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det skulle kunna vara omvända världen. Jag kommer ihåg när jag var i opposition och stod i talarstolen och efterlyste de här kriterierna. Vi är inte särskilt bra på att formulera de här kriterierna någon av oss, skulle jag vilja säga. Jag tycker inte att Vänsterpartiet ska låtsas som om ni skötte de här frågorna så väldigt bra, för så var det faktiskt inte. Jag tänker inte dela ut betyg. Det gör man vid andra tillfällen. Det var inte idealiskt på den tiden heller.

Det finns många viktiga handikappråd som du över huvud taget inte nämner, till exempel ute i stadsdelarna. Det är väldigt viktigt att man har ett nära samarbete innan besluten fattas där, och det tror jag faktiskt att många har. Om jag ska tala för mig själv försöker vi ha nära kontakt med vårt handikappråd och, i beredning av ärenden, inte bara ta ställning till färdiga förslag. Det viktiga är hur man utarbetar förslagen.

Anförande nr 152

M a r i a H a n n ä s (v): Jag sade att vi vill att handikappråden ska komma in tidigt i beslutsprocessen, och då menar jag givetvis alla handikappråd, inte minst stadsdelarnas. Det är ju självklart. Det behöver inte ens nämnas.

Du kritiserade att vi inte hade gjort något åt detta med kriterierna. Det tillsattes faktiskt en person under SLK, en man, som jobbade med de här kriterierna och som också hade referensgrupper, bland annat från handikapprådet och från handikappörelsen, och då även från handikappörelsen på nationell nivå. Det som den personen kom fram till måste ha stoppats i någon byrålåda. Den personen jobbade på SLK, sedan kom det ett val och allting bara blev liggande i den där byrålådan. Och det har inte plockats fram av er majoritet och SLK nu. Så var det med den saken.

Anförande nr 153

B i r g i t t a W a h l m a n (m): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Jag vill gå tillbaka till demokratifrågorna. Jag tycker att de är jättekul. Jag är ordförande i en stadsdelsnämnd. Jag är demokratins enda riddare i Hässelby-Vällingby. Jag bevakar folkviljans sista utpost. Jag kan allt. Jag kan svara på alla frågor. Jag fattar beslut om allting som rör mina 61 000 undersåtars liv och leverne. Nej, så är det ju inte. Det finns en massa olika demokratiska och folkvalda personer som är engagerade och som bestämmer över vad som ska i vår härliga, gröna stadsdel vid Mälaren.

Vi har alla vi 101 ledamöter här i fullmäktige. Var tredje måndag fattar vi beslut som i en massa delar rör västerorts befolkning. Sedan har vi alla ni som sitter i trafiknämnden. Jag minns inte vilka det är. Ni bestämmer över våra gator och torg. Ni är

också politiker. Vi har utbildningsnämnden som sköter skolorna i stadsdelen och äldrenämnden som kvalitetssäkrar våra äldreboenden. Det tackar vi för. Fastighetsnämnden sköter våra kommunala hus. Kulturnämnden kommer säkert att bygga ett bibliotek i Hässelby. Sedan har vi socialtjänstnämnden med Jobbtorgen och Idrottsnämnden som fixar våra idrottsplatser. Det är skönt att ni finns.

Sedan har vi alla bolagen med sina styrelser, och där sitter också politiker. I Stockholmshem till exempel sitter jag. Svenska Bostäder har en kronjuvel som heter Vällingby, och sedan har vi Familjebostäder. SISAB och Micasa fixar våra äldreboenden och dagislokaler. Vi litar faktiskt på er.

Sedan finns det en massa andra valda företrädare. Jag vet att det finns ett jätteengagerat gäng i polisenämnden, och i landstinget finns det jättemånga. De bestämmer över vår hässelbyska sjukvård och samarbetar med våra äldreboenden. I SL:s styrelse sitter det också politiker. De fixar så att bussarna går i tid till Åkermyntan. Kyrkofullmäktige tar hand om vår salighet.

Och som om inte det räckte har vi en hel massa valda eldsjälarna som engagerar sig i den lokala idrottsklubben Hässelby BK, om det nu finns något som heter så, SPF:s pensionärsförening, schackklubben och koloniföreningen ute i Lövsta. I bostadsrättsföreningen finns det en vald styrelse som ser till att vi har det bra där vi bor. Hyresgästföreningen hävdar vår rätt gentemot hyresvärderna. Nu höll jag på att glömma scoutkåren och föräldraföreningen på dagis.

Vad vill jag säga med allt detta? Jo, jag tycker att det är jättebra och trevligt med stadsdelsnämnder. Jag trivs att vara där, men vi är knappast de enda som engagerar oss i vår stadsdels befolkning. Vi kan inte omfamna alla våra 61 000 invånare alla olika frågor. Kommer det sju personer på nämndens öppna möten uttrycker de sin åsikt och inte hela stadsdelens. Jag tycker att det kan bli lite skendemokrati när man hävdar stadsdelsnämndens totala överhöghet och demokratiska betydelse och säger att vi ska vara remissinstans för Gud och hela världen. Vi ska ha kvar stadsdelsnämnderna men inse att vi är en mängd som kan och vill bry sig om vår stadsdel. Alla ska med, inte bara vi stadsdelsnämndspolitiker.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 154

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): När det gäller en så stor stad som Stockholm handlar det om att flytta politikerna närmare de personer som bor i stadsdelarna. Det handlar inte enbart om att lyssna på enskilda individer. Det handlar om att sammantaget lyssna på de rösterna och utifrån den kunskap och lokalkännedom som man har om den egna stadsdelen kunna fatta bra beslut tillsammans med medborgarna och tjänstemännen. Jag förstår inte vad du pratar om över huvud taget. Det handlar inte om att vi skulle vara några övermänniskor som sätter oss över folk. Det handlar om att vi, tillsammans med dem som finns i en stadsdel, skapar ett bra underlag för ett bra beslut. Det måste vara mycket bättre att man har detta i stadsdelsnämnderna än att man blir uppringd som fullmäktigeledamot av en person. Det finns mycket bättre underlag i en stadsdelsnämnd. Det ena utesluter inte det andra, utan det kompletterar varandra.

Anförande nr 155

Birgitta Wahlman (m): Det var precis det som var min poäng. Vi kompletterar varandra. Det räcker inte med oss. Det var det jag ville säga. Ni är jättebekymrade över att vi centraliserar, medan jag tycker att vi bara ser till att det finns fler kloka människor som kan vara med och hjälpa oss alla ute i stadsdelarna. Jag tackar för den här centraliseringen.

Anförande nr 156

Åsa Romson (mp): De flesta i den här församlingen borde känna till att vi har en massa olika områden där det sitter valda antingen från oss i fullmäktige eller direktvalda, men det är bara vi, som hanterar olika frågor. Vi kan ha olika uppfattning om vad stadsdelarna ska använda. Ni på er kant har ju en minimalistisk syn på stadsdelarna. Jag skulle också, precis som Stefan Nilsson, mer och mer vilja likna den sociala distriktsnämnden med en liten förskola eftersom man har flyttat hela grundskolan. Jag uppfattar att väldigt många var intresserade av att komma på möten och ha synpunkter på annat sätt till stadsdelarna. Nu kommer de till en stängd utbildningsnämnd. Tycker du inte att det är tråkigt att hänvisa Hässelbybor som är engagerade och vill ge synpunkter i till exempel en parkskötsel fråga, om torget eller skolan till en stängd nämnd i Stadshuset. Där kan de inte få komma och lyssna på vad politikerna tycker, och de kan inte föra fram sina åsikter på ett vettigt sätt.

Anförande nr 157

Birgitta Wahlman (m): Jag tvärtom att det känns kul att få hänvisa medborgare till alla möjliga slags politiker. När folk ringer till mig eller kommer till stadsdelsnämnden kan jag med trygghet, stolthet och glädje hänvisa dem vidare ibland. Jag vet att de blir väl bemötta, får svar och får framföra sina åsikter till någon som kan just deras frågor. Jag kan inte allt.

Anförande nr 158

Monika Lindh (s): Det var intressant att höra om det folkliga engagemanget i västerort. Men du gjorde ingen distinktion mellan det uppdrag och den befogenhet som finns i de här kretsarna. Uppdraget i styrelsen i Hässelby BK är säkert att se till att det spelas bra fotboll, om det nu är en fotbollsklubb. I stadsdelsnämnden finns det ett annat uppdrag. Du är vald av alla medborgare som har rösträtt att förvalta skattecronan, och den är helig i det här sammanhanget. Det är ditt uppdrag. Sedan kan det vara jättekul att spela fotboll, men det är en helt annan arena och ett helt annat uppdrag.

Anförande nr 159

Mirja Räihä Järvinen (s): Ordförande, fullmäktige! Jag blev nästan rädd att jag inte skulle hinna upp i den här debatten. Att prata om personal är en väldigt kär fråga för mig. Jag skulle vilja koppla detta till den borgerliga alliansens vallöften. Vad var det man sade 2006 när man gick till val? Man sade bland annat att det skulle bli 150 000 nya jobb i Stockholm, Göteborg och Malmö. 20 000 av dessa jobb skulle genereras av satsningar på kommunala verksamheter. Kommer ni ihåg dessa löften, kära vänner?

I Stockholm utlovades fem dagars jobbgaranti. Om det skulle vara så illa att den privata sektorn inte anställde skulle Stockholms stad göra det, och det till avtalsenlig lön. Känner ni igen det löftet?

Nu vet vi att verkligheten ser helt annorlunda ut. Bara under 2007 – jag tror inte att jag behöver upprepa de siffror som vi har upprepat här till leda – försvann nästan 2 000 jobb från den kommunala sektorn. Det skulle ju bli runt 10 000 i Stockholm. Personalantalet minskade i skolan och äldreomsorgen. I stort sett inom så gott som alla verksamhetsområden blev det färre anställda, och dessa anställda är många gånger garantin för den höga kvaliteten för brukarna. Sanningen är ju till slut att de personaltäta verksamheterna inte behöver färre händer utan fler. Ju färre händer, desto mindre tid för brukaren. Ibland när vi står i den här salen har jag en önskan som egentligen borde vara så svår att bemöta, nämligen att majoriteten inser att personal och kvalitet hör ihop. Vi pratar alltid separat om detta.

Jag kan bara konstatera samma sak som jag har gjort så många gånger tidigare från den här talarstolen när vi pratar om anställda inom Stockholms stad. Ni klarar helt enkelt inte av att koppla ihop personalfrågorna med kvalitet, utan ni tror att verksamheterna de facto sköter sig själva.

Äldreborgarrådet, som just nu inte är här, sade i den förra budgetdebatten att de gamla skulle känna vinden i håret med den borgerliga äldreomsorgsbudgeten. Men hur sjutton ska det gå till när ena deltidsanställda avlöser den andra? Det går inte ihop praktiskt inom äldreomsorgen.

Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 160

Borgarrådet L i v h (v): Då vill jag, precis som Mirja, gå tillbaka personalfrågorna. Enligt budgeten ska Stockholms stad vara en attraktiv arbetsgivare. Jag önskar att ni skulle kunna ta på er jämställdhetsglasögonen. Då skulle ni kunna se en hel del saker, till exempel att 75 procent av våra medarbetare är kvinnor, att 19 procent arbetar deltid, varav de flesta är lågavlönade kvinnor, och att 23 procent arbetar deltid och 25 procent är timanställda i äldreomsorgen. Undersköterskornas pensionsålder har sjunkit till 57 år.

Jag tycker att staden måste ha en ny personalpolitik som synliggör kvinnors sämre arbetssituation och slutar utnyttja kvinnor i ofrivilligt deltidsarbete. Kvinnor har samma rätt som män att vara ekonomiskt oberoende. Det handlar om mänskliga rättigheter. Kan vi inte vara överens om det i 2000-talets Stockholm?

Bra arbetsmiljö och god kvalitet är två sidor av samma mynt. Kvinnors kraft måste tas på allvar. Vi har allt att vinna på att skapa verkligt demokratiska arbetsplatser med god bemanning och bra arbetsmiljö. Vi måste skapa ett arbetsklimat där medarbetare uppmuntras till fri debatt i stället för toppstyrda läxförhör à la Vision 2030. Äldreomsorgen måste bli ett attraktivt yrkesval för att våra äldre ska få vara fullvärdiga medborgare även när de behöver samhällets stöd och hjälp.

Vi vill därför investera i våra medarbetare och ge alla rätt till heltid. Vänsterpartiet vill att alla ska orka arbeta till 65 år, även kvinnor, även våra undersköterskor. Vårt recept för en hållbar äldreomsorg är att heltid ska vara 35-timmarsvecka. Vi vill även ha kortare arbetstid i den tunga förskolan. Vänsterpartiet vill att stadens medarbetare ska vara fullt delaktiga i arbetet och vill därför starta försök med självförvaltning på 100 arbetsplatser.

Ordförande, fullmäktige! Med vår politik uppvärderas kvinnors arbete och jämställdheten ökar i Stockholms stad. Det är också bra för våra barn.

Anförande nr 161

B i r g i t t a H o l m (m): Fru ordförande! Våra undersköterskor, våra vårdbiträden säger Ann-Margarethe Livh. Det talar för vänstersidans syn på personal. Det är fria individer. Du vet mycket väl att det finns policy och mångfaldsplaner. Du vet mycket väl att vi på den här sidan ser till att äntligen kan vi kvinnor starta egna företag och välja fler arbetsgivare. Med er skattechock kommer vi kvinnor inte att kunna klara oss, utan vi måste ha en lön till. Kom inte och säg något annat!

Anförande nr 162

Borgarrådet L i v h (v): Jag förstår inte riktigt vad du menar, Birgitta, om jag ska vara riktigt ärlig. Jag säger att vi har en massa kvinnor i vår stad. Många av dem har låga löner. Flera av dem vill jobba heltid, men de får inte det. Pensionsålder för till exempel undersköterskor sjunker därför att de inte orkar med sitt jobb. Vi vill ha alternativ för att till exempel kunna heltid och leva på sin lön. Jag förstår inte riktigt vad det är du tycker är så dåligt med det. Vi vet också att människor inom äldreomsorgen och inom vården har väldigt tunga jobb. Det är därför vi vill sänka normen för heltidsarbete till 35 timmar i veckan.

R I FINANSROTELN

R III STADSBYGGNADS- OCH FASTIGHETSROTELN

**Exploateringsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Fastighetsnämnden
Punkt 7, 14, 8)**

Anförande nr 163

Borgarrådet Alvena (m): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Vi arbetar för en tät, integrerad, miljövänlig och trygg stad. Jag kallar den idén för promenadstaden. Det är en bra bild av vad jag vill åstadkomma, en stad vi kan promenera genom.

Promenadstaden är en stad de upplevda avstånden krymps genom att vi bygger samman områden som blivit åtskilda av barriärer där stadsdel efter stadsdel knyts samman till en sammanhängande väv av kvarter. Promenadstaden är en stad som är miljövänlig därför att täthet skapar förutsättningar för att gå eller åka kollektivt. Promenadstaden är en stad som är trygg, där staden inte sover och där människor återtar döda citykvarter och bakgator. När trafikapparater däckas över och bebyggs skapar vi en stad som är säker att promenera igenom oavsett tiden på dygnet. Staden är inte längre en maskin att leva i. Den är något levande som består av oss alla som valt att bo här.

För att åstadkomma promenadstaden måste vi ha en klar bild av vad vi ska göra. Här vill jag gärna dra paralleller till Albert Lindhagens plan för Stockholm som snart är gott och väl 150 år gammal. Det var en plan som skapade en tydlig vision, en inriktning och ett regelverk för hur Stockholm skulle utvecklas. Promenadstaden är ingen Lindhagenplan så till vida att den inte slår fast en enda kvartersstorlek eller ritar ut boulevarder över vår stad. Promenadstaden är en idé som kan uttryckas på många olika sätt beroende på varje plats egna förutsättningar. I promenadstaden ska det vara möjligt att gå i en sammanhängande stadsmiljö från till exempel Södermalm till Aspudden, över Årstafältet och tillbaka via Gullmarsplan.

Stockholm får nu en modern strategi för sin stadsplanering och sitt stadsbyggande. Tidigare planerades Stockholm som en gles stad där en aldrig sinande skara av nya förorter skulle byggas upp längre och längre från centrum. Utvecklingen skulle ske genom massiva markinköp i andra kommuner, och Stockholm äger fortfarande mycket mark i andra kommuner.

Jag tror inte på att smeta ut staden med nya isolerade förorter. I stället blir staden trivsammare, miljövänligare och tryggare om den byggs tät för små avstånd. Därför säljer nu Stockholm marken i andra kommuner och kan på så sätt använda resurserna till att bygga tätare i centrala lägen. De pengar som försäljningarna ger är därför viktiga i framtidens Stockholm och i vårt byggande av framtidens stad.

Staden slår i år det nästan 50 år gamla befolkningsrekordet. Allt pekar på att inflyttning och barnafödande fortsätter till högre nivåer. Många menar nu att det blir

ännu fler barn i en lågkonjunktur då mindre tid spenderas på krogen. Då ägnar man sig åt andra nöjen.

Enligt stadens beräkningar kommer en miljon människor att bo i kommunen och uppemot tre och en halv miljon i den omgivande regionen om 20 år. För att kunna skapa den sammanhängande staden behöver vi bara i Stockholm planera för 200 000 nya invånare under de två närmaste decennierna. Det är en fantastisk utveckling men inte en lätt uppgift ens i vår tid. Det krävs mod, idériakedom och nya lösningar.

Under den nuvarande mandatperioden kommer vi att bygga 15 000 nya bostäder. Ungefär 6 000 av dem kommer att vara kommunala hyresrätter. Genom att intensifiera arbetet med att bygga billigare kan vi möjliggöra för unga att äntligen flytta hemifrån. Det är jag stolt över.

Behovet av bostäder är ingenting nytt. I en tv-utfrågning inför 1966 års kommunalval ansattes statsminister Tage Erlander hårt med frågan vilket råd han skulle ge till unga par som ville skaffa bostad. Hans råd då var att ställa sig i bostadskön. 40 år senare råder samma situation på bostadsmarknaden. Det visar på ett systemfel som inte enbart kan lösas med mer byggande. Vi måste våga tänka nytt, våga tänka utanför de gängse ramar och våga släppa partipolitiska låsningar. Där finns det mycket intressant som det socialdemokratiska rådslaget presenterade för en tid sedan. Bland annat diskuteras hyressättningsprinciper. Det, fru ordförande, är jag intresserad av att fortsätta diskutera.

Jag tror att framtiden för en promenadstad är positiv för Stockholm. Därmed vill jag gärna yrka bifall till majoritetens förslag till budget angående de här nämnderna.

Anförande nr 164

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Fram till 2030 kommer staden att ha växt med ett helt Göteborg. De utmaningar vi står inför är gigantiska. Vi måste fortsätta att hålla en hög takt i bostadsproduktionen.

Vi socialdemokrater vill att alla stockholmare ska kunna bo bra, ha en bra livsmiljö och nära till områden för rekreation. Fokus ska vara att tillgodose stockholmarnas behov i dag och framtiden. Därför måste vi göra mycket mer för att se till barnens livsrum och perspektiv, inte bara när vi planerar och bygger nytt utan också när vi rustar och förädlar befintliga stadsmiljöer.

Stads- och bostadsplaneringen måste ha som sitt huvuduppdrag att motverka den i dag accelererande segregationen. Planeringen av en stad med blandade upplåtelseformer med bostäder som alla har råd att efterfråga blir därför avgörande och en mycket central uppgift.

Jag skulle vilja lyfta fram tre saker som är viktiga i bostadspolitiken. För det första måste vi se till att det byggs många bostäder. För det andra måste vi se till att det byggs bostäder som attraherar alla. Vi har unga som ska in på bostadsmarknaden, vi har äldre som vill ha mer tillgängliga och kanske mindre bostäder och vi har barnfamiljer som är i behov av större. Det ska finnas en bostad utifrån den livssituation som man faktiskt befinner sig i. För det tredje måste vi se till att bostadsplane-

ringen skapar förutsättningar för att människor möts så att människor också får en ökad förståelse för varandra.

Så här i halvtid kan vi konstatera att högermajoriteten har gjort precis tvärtom. Bostadsbyggandet har bromsats upp. Inte minst allmännyttan kommer att misslyckas med sitt beting på 6 000 bostäder. Man har en markanvisningspolicy där man säljer till högstbjudande. Med den ser vi bara till att det byggs dyra bostäder i trånga kvarter. Mycket medvetet har man sett till att avskaffa allmännyttan i Stockholm. På några år har högern i den här staden avvecklat det som har tagit 70 år att bygga upp.

Vi socialdemokrater vill i stället se till att vi tar fram en ny markanvisningspolicy som avbryter utförsäljningen av stadens mark. Vi vill skapa förutsättningar för ett blandat boende. Vi vill att markanvisningspolicyen ska pressa boendekostnader och stärka miljöarbetet i byggprocessen. Vi ska alltså använda de maktmedel som står oss till buds för att få bra bostäder. Vi vill också se till att det utvecklas former för att lyfta in barnens perspektiv i bostadsplaneringen. Vi ser det som en mycket viktig del. Vi vill värna hyresrätten.

Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska budgetreservationen.

Anförande nr 165

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande, ledamöter! Stockholm är *The Capital of Scandinavia*. Det blir allt tydligare. Det är Stockholm som är navet för stora delar av den skandinaviska handeln och kulturen. Det är till Stockholm alla vägar bär, åtminstone i vår del av Europa. Det är här det händer.

Därför ställs det stora krav på oss som kan forma framtidens Stockholm. Vi ska inte bara bygga för dagens behov och önskemål. Vi måste också se till behoven om 10, 20 och 50 år när vi planerar. Då kan det vara bra att lära av historien. Det blir lättare att se vart man är på väg om man vet var man kommer ifrån.

För några veckor sedan fyllde jag 50 år. Jag föddes 1958. Då var det fotbolls-VM i Sverige. Det var tv:s stora genombrott i landet. Det var det året vi fick kvinnliga poliser. Ikea öppnade sin första butik. I Stockholm bodde då lika många människor som det gör i dag, ungefär 800 000. De allmännyttiga bostadsbolagen stod för 16 procent av bostadsbeståndet i Stockholm. I dag är den siffran 26 procent. Det kan vara bra att ha det perspektivet ibland.

Kraven på oss är som sagt höga, och nu tar den nya bostadspolitikens form i Stockholm. I DN kunde vi i veckan läsa om majoritetens kommande bostadspolitik och hur delar av den framtida bostadspolitikens ser ut. Nyproduktionen av bostäder måste hållas på en hög nivå. De senaste decennierna har det byggts alldeles för lite. Vi måste låta den täta staden växa även utanför tullarna. De glesa och tysta förortsområdena måste stå tillbaka för en stad med liv och puls i varje kvarter.

Vi måste bejaka och uppmuntra arkitekters och byggares uppfinningsriktighet och skapande kraft. Då kan vi skapa moderna och energieffektiva hus i en modern världsstad som är tillgänglig för alla. Vi måste våga släppa fram den utmanande och

nyskapande arkitekturen även i vardagen. Modern stadsplanering handlar inte om märkesbyggnader eller monument. Modern stadsplanering handlar om att utnyttja den senaste kunskapen och tekniken för att förbättra vardagen för dem som bor och verkar i Stockholm varje dag.

Ordförande och ledamöter! Härmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för 2009.

Anförande nr 166

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige och medborgare! Först vill jag yrka bifall till Miljöpartiets förslag till budget i nu berörda nämnder.

Miljöpartiet är ett modernt och tillväxtvänligt parti. Tillväxt är ett ord som fyllas med så mycket olika innehåll. Miljöpartiet säger ja till tillväxt av staden med bra boende för människor, ungdomar och barn, ja till tillväxt av kollektivtrafik och cykelbanor och ja till tillväxt av trottoaryta och fina mötesplatser. Det ska vara en modern tillväxt. Den ska vara klimatsmart och tillvarata de befintliga och unika kvaliteterna med Stockholm. Det var sju stycken tillväxt.

Stockholm kommer att fortsätta att växa. Detta måste planeras smart, modernt och uthålligt. Miljöpartiet vill att ny bebyggelse planeras i nära anslutning till utbyggd kollektivtrafik, vilket i sin tur möjliggör bevarandet av Stockholms gröna struktur, fingerstrukturen, och minskar bilberoendet. Staden ska motverka en utglesning och inte hålla på med utspridd småhusbebyggelse som ni på högerkanten tycks älska. Det ni gör är dålig markhushållning i en stad.

Miljöpartiet satsar 1 miljard i budgeten på att bygga små, billiga och miljövänliga hyresrätter för singelhushåll, ungdomar och studenter. Här finns det en brist. Boende för hemlösa kan också enklare möjliggöras med den här satsningen. Vissa bostäder ska byggas som kollektivhus. Det är en efterfrågad boendeform. Det ska byggas med bra klimatskal. Då blir det låga driftskostnader. Nyproduktionen ska självfallet bli alltmer miljösmart.

Detta är modernt. Det är omodernt med småhusmattor. Det är modernt med bilpool. Det är riktigt omodernt med 1,0 i parkeringsnorm. Det är modernt med bilfria kvarter. Det är omodernt med motorvägar. Det är modernt med vattenvägar. Tänkt modernt?

När vi nu planerar för nya bostadsområden – här har ni några lämpliga områden – vill jag bara peka på att ni har gjort en kardinaltabbe genom att ta bort Bromma som bostadsområde. Det är mycket bättre att planera mängder av klimatsmarta bostäder här än den frimärksplanering som ni har gjort.

När vi planerar för nya bostadsområden måste vi planera för service. Jag tror att alla är ense om att vi ska försöka undvika funktionsseparering. Förskolor, skollokaler och barns och ungdomars behov av lämplig mark för lek och idrott måste ovillkorligen in i planerna redan från början och inte slängas in i efterskott. Det är väldigt viktigt.

Alla Stockholms förorter ska göra attraktiva att leva i. Miljöpartiet eftersträvar en blandad stadsstruktur med arbete, boende och handel integrerat för en levande stadsmiljö.

Anförande nr 167

M a r i a H a n n ä s (v): Fru ordförande, fullmäktige och alla åhörare som lyssnar! Barn och ungdomar äger också staden, vår stad Stockholm. Alltför ofta glöms detta perspektiv bort i stadsplaneringen. Tänk om vi hade ett råd till skydd för Stockholms barn där barn och ungdomar fick påverka sin miljö! Vi menar att barnens och ungdomarnas syn på staden också måste finnas med och genomsyra stadsplaneringen. Men staden ska också byggas för att fungera för alla, även äldre med sämre syn och hörsel, funktionsnedsatta och alla vi andra.

Vi vill skapa en stad där även gröna områden och parker finns kvar med lekplatser och platser där även små barn kan röra sig fritt. Vi vill skapa en norm så att en bra lekmiljö skapas i varje nytt bostadsprojekt, även där det är en hög exploatering.

I Vänsterpartiets budget föreslår vi att 20 000 bostäder byggs under den här mandatperioden. Vi har nämligen tagit fram förslag till platser utöver det som stadsbyggnadskontoret tar fram. Vi måste satsa ännu mer på attraktiva bostäder, smarta hus och fler projekt med miljövänliga byggnadsformer som passivhus. Dessutom måste vi bygga hyresrätter. Det har byggts alldeles för få hyresrätter de senaste åren. Det är en stor skillnad i statistiken mot när vi hade majoriteten.

Vi tycker att det är bra och rätt att bygga i kollektivtrafiknära lägen. Det minskar bilberoendet. Vi tror att stockholmarna mår bäst av att vi stärker stadsdelarnas identitet. Vi vill absolut inte bygga ihop stadsdelar som ni borgerliga politiker planerar. Vi vill inte bygga igen gårdet mellan Gubbängen och Hökarängen, mellan Björkhagen och Kärrtorp och Dalen och så vidare. Vi vill framför allt inte bygga på Årstafältet mellan Östberga och Årsta. Varför det? Jo, därför att vi vill ha en grön mark nära där människor vistas och bor. Därför måste vi bevara Stockholms gröna kilar och inrätta fler naturreservat. Vi måste tänka 200 år framåt.

Vi avsätter mycket mer pengar än ni till anställningar på stadsbyggnadskontoret för arbete med bland annat tillgänglighet, bostadsanpassning, planarbete, stärkt barnperspektiv och omvänd planprocess.

Avväganden i stadsbyggnadsfrågor kan ibland vara svåra. Många vill bevara fina miljöer i staden. Det kan handla om självklara saker som kulturhus. Då tvekar ingen, men när det handlar om 30-, 40- och 50-tal blir det många diskussioner. Ibland blir jag mörkrädd när ni borgerliga partier gör så kraftiga förvanskningar av till exempel blåklassade hus. Ni förstör vår fina kulturmiljö. Därför menar vi att Stadsmuseet måste stärkas och vara den antikvariska kompetens som staden såväl behöver.

Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 168

G ö r a n O l j e q v i s t (kd): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag är född och växte upp Södermalm. Med min familj bodde jag sedan söder om Söder och senare norr om staden. Nu är jag sedan många år bosatt i östra innerstaden på Östermalm. Under nästan hela mitt liv har jag på nära håll och med stort intresse kunnat följa den utveckling som varit.

I dag känns det väldigt bra att vara med och stå bakom det förslag som majoriteten lämnar. Med vårt förslag till budget för 2009 och med vår inriktning inför 2010 och 2011 tar vi nu ytterligare ett steg mot Vision 2030. Vi ska bygga en tätare och miljövänligare stad med en väl fungerande kollektivtrafik. Vi ska minska segregationen, bland annat genom att knyta ytterstad och innerstad hårdare till varandra.

I boendet ska vi ha en blandning av olika boendeformer. Boendet ska vara tryggt och säkert med trivsamma uteplatser och god belysning. Vi ska eftersträva ett levande boende med folk i rörelse. Vi ska även eftersträva en stor variation i vårt byggande. Vårt förslag leder till den mångsidiga, innovativa och växande stad som vi vill ha och till den stad som vi alla vill bo, arbeta, trivas och träffas i.

När jag är ute och går hamnar jag nästan alltid nere vid vattnet ganska snart. Det beror på Stockholms unika geografiska öar – byggt på öar – men det beror framför allt på att jag, i likhet med många andra, tycker om att promenera utmed vattnet. Vi ska bygga sjönära bostäder när tomtmark frigörs, men vi ska se till att stränder och kajer görs tillgängliga för alla. Vi ska även se till att den kollektiva trafiken på sjön, som vi alla vill ha, får den logistik som den behöver i form av bryggor, ramper och möjlighet till tekniskt underhåll.

Låt mig slutligen säga något om plan- och byggprocessen. Vi i Kristdemokraterna anser att det är viktigt att det demokratiska inflytandet säkerställs i den pågående översynen av den processen så att alla får möjlighet att säga sitt.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 169

L u k a s F o r s l u n d (c): Fru ordförande, fullmäktige, stockholmare! Centerpartiet vill att Stockholm ska bli den gröna metropolen – *the green capital of Scandinavia*. Genom byggandet av en tät stad med höga byggnader skapas förutsättningar för den gröna storstaden. När det ansedda magasinet *Monocle* listar världens *top 25 livable cities* ligger Stockholm på en hedrande sjunde plats. Grunden för den placeringen sägs vara att Stockholm har slutat vila på lagrarna och återigen börjat blomstra. Bland annat nämns i motiveringen att 33 skyskrapor ligger i stadens pipeline. Det kan tyckas vara något förvånande. *Monocle*'s redaktion är tydligen lyckligt ovetande om hur ett byggnadsprojekt i Stockholm går från ax till limpa och att goda idéer från arkitekter och byggherrar har en lång och krokig väg till förverkligande. Det vet dock alla vi som är verksamma i stadens plan- och byggprocess. Därför är försöken att förenkla och förkorta planprocesserna i staden välkomna.

Men Stockholm är också i behov av en tydligare rollfördelning när det gäller stadens förvaltningar och remissinstanser. Centerpartiet ser det framtida skönhetsrådet helt frikopplat från staden. På så sätt blir rådet fritt att utveckla sin roll och ha en externfinansierad verksamhet.

Om Stockholm ska vara framtidens *capital of Scandinavia* måste en rejäl attitydförändring till. Att luta sig tillbaka och låta mossan växa på kulturklassade byggnader är inget framgångsrecept för en stad som vill konkurrera internationellt. Vår tids arkitekter måste tillåtas sätta avtryck i stadsbilden. Att Stockholm är en vacker stad är de flesta överens om, men att stadsbyggnadsklimatet inte tillåter ny spektakulär arkitektur är det fler och fler som vittnar om. KTH:s nyutnämnde arkitekturprofessor Anders Wilhelmsson har liknat Stockholm vid ett pudrat lik och gett Stockholm epitetet Europas Gävle. I Centerpartiet tycker vi att Gävle ska få vara Europas Gävle, och ser helst att Stockholm kliver fram på allvar som *the green capital of Scandinavia*.

Centerpartiet vill se riktiga skyskrapor i Stockholm. Därför är det hög tid att staden tillsätter en skyskrapsutredning. På samma sätt som London gjorde 2002 ska staden utreda hur skyskrapor kan arbetas in i stadsbilden. Utredningen ska också se till den ekonomiska betydelsen av skyskrapor och annan spektakulär bebyggelse. Byggande på höjden kan inte bara göras vackert, utan möjliggör också ett expansivt byggande kombinerat med anläggandet och bevarandet av parker och grönområden. Runt om i världen utvecklas så kallade ekoskrapor med avancerade tekniska system för energiproduktion och energibesparing. Det finns arkitekter som utvecklar skyskrapor med vertikala parker där växter blir en del av utformningen med syfte att öka livskvaliteten. Nidbilden av skyskrapor som grå betongklossar är långt ifrån dagens verklighet.

Jag yrkar bifall till Centerpartiets budgetförslag.

Anförande nr 170

P e t t e r L i n d f o r s (m): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Stockholm måste fortsätta att växa både på bredden och på höjden. Bygg tätt, miljövänligt och gärna högt i stället för utsmetat och glest! 800 000 personer ska bli en miljon på 20 år. Det ställer höga krav på oss att fatta väl avvägda beslut för framtiden som möjliggör en växande stad. Nybyggnationen måste kombineras med omfattande infrastruktursatsningar, nya tvärförbindelser och en utbyggd samhällsservice. Vi för en politik för en växande storstad med en mångfald av boende och boendeformer. Samtidigt ska vi skapa förutsättningar för ett långsiktigt och kostnadseffektivt bostadsbyggande i en jämn takt.

Vår målsättning är att fler bostäder och levande kvartersbebyggelse ska byggas även i ytterstaden. Vi vill möjliggöra en blandad levande bebyggelse av flerfamiljshus men även av småhus. Vi värnar blandade upplåtelseformer i hela staden och välkomnar särskilt fler billiga hyresrätter. Där hoppas vi att fler privata aktörer kommer in med kloka förslag. För att kunna hålla en fortsatt hög nivå i bostadsbyggandet fortsätter vi arbetet med att effektivisera stadens interna processer och fortsätter att utveckla kontakterna med byggherrarna. Genom en effektiv,

ekonomisk och miljövänlig markanvändning bidrar vi till en tillgänglig och miljövänlig stad.

Vi har en verklighetsbaserad syn på exploateringsprojekt. Genom att tillåta bebyggelse även på mark som inte är förenad med höga kostnader i form av sanering med mera samt genom att vi vågar öka exploateringsgraden ökar vi även lönsamheten i projekten.

Investeringsplanen för exploateringsnämnden för 2009 ökas med runt 206 miljoner jämfört med i år. I planen ingår renovering av Slussen samt ett flertal större exploateringsprojekt. Särskilda medel om 5 miljoner reserveras för arbetet med Söderortsvisionen.

Vi har flera viktiga beslut framför oss i exploateringsnämnden framöver. Vi ska fatta ett genomförandebeslut om Norra station. Vi fortsätter arbetet med att rationalisera bort sådant som fördyrar och fördröjer bostadsbyggnadsprocessen. Vi arbetar för att ständigt utveckla och förbättra dialogen med byggföretagen i syfte att påskynda bostadsbyggnationen. Vi intensifierar arbetet med att koppla samman ytterstadens stadsdelar med varandra och med omgivande kommuner genom en tätare och mer varierad bebyggelse samt förbättrade kommunikationer.

Vi sätter upp som mål att skapa förutsättningar för nya lösningar för miljö- och energiteknik och att de används i stadsutvecklingsområdena. På detta område är byggarna själva mycket angelägna om att hitta nya lösningar utan att bli påtvingade hot om viten och markanvisningsförbud, som Miljöpartiet förespråkar.

Avslutningsvis yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för 2009.

Anförande nr 171

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Petter och Moderaterna! Om ni nu vill bygga tätt och miljövänligt – varför bygger ni då småhus utspridda i usla kollektivtrafiklägen som i Stora Sköndal vid Skrubba, ute i Hässelby och vid Lövsta kyrkhamn? På vilket sätt stämmer det med att ni skulle bygga miljösmart och i bra kollektivtrafiklägen? Det är ju nonsens.

När det gäller demokratifrågorna är det bra att verkligen ge tid för demokrati. En bra hanterad plan gör att vi slipper begå misstag. Vi är nu nere i en genomsnittlig planeringstid på 12–13 månader. Det är väldigt kort. Det gäller att alla remissinstanser och medborgare kommer in. Vi bygger ju staden för våra medborgare – för dem som bor i staden och för dem som tillkommer. Det är ingen som tjänar på att vi skyndar och har alltför bråttom. Vi gör bara misstag då.

Anförande nr 172

P e t t e r L i n d f o r s (m): Herr ordförande! Det är oerhört viktigt att vi påskyndar planprocessen. Där håller jag absolut inte med Miljöpartiet. Jag fick inte heller något svar på frågan. Jag tror att alla i den här salen är helt överens om att energilösningar som sänker energiförbrukningen i nybyggnadsprojekten är viktiga och bör uppmuntras. Det är positivt att se att byggbolagen har ambitiösa program och

lösningar för att minska energiförbrukningen. Det kan handla om passivhus och lågenergihus med mera.

Att ni från Miljöpartiet då går in och säger att det måste vara högst 45 kilowattimmar per kvadratmeter i nyproduktion gör bara att det blir en tvingande pålaga från staden på byggherrarna. Det kommer säkert att sända fel signaler nu när vi är i en osäker tid. Det kommer helt enkelt att skrämja bort byggarna från Stockholm, och det tycker jag är lite upprörande.

Anförande nr 173

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige och Petter! Det är jätteskönt att höra att också ni vill pressa ned byggkostnaderna så att man kan få fram billiga bostäder som alla kan få del av. Det låter jättebra.

Däremot blir jag lite mer orolig när du pratar om att vi inte ska bygga där det inte är höga saneringskostnader. Innebär det i praktiken att nämnden mer och mer kommer att markanvisa på park- och grönmark? Jag tycker att du ska definiera vad det är för markanvisningar vi ska göra.

Blandade upplåtelseformer är någonting som jag tycker är lite grann av läpparnas bekännelse. Om man tittar på de markanvisningar som har gjorts under min tid i nämnden ser man att vi visserligen har blandade upplåtelseformer när vi markanvisar för bostadsrätter där det finns en majoritet av hyresrätter, men däremot markanvisar vi nästan aldrig för hyresrätter där det finns bostadsrätter och radhus. Jag tycker inte att det visar att man vill ha blandade upplåtelseformer. Då ska det finnas blandade upplåtelseformer överallt.

Anförande nr 174

P e t t e r L i n d f o r s (m): Ordförande! Jag har inte suttit så länge i exploateringsnämnden; jag var med på det första nämndmötet för en vecka sedan. Då tog vi markanvisningar för både hyresrätt och bostadsrätt. Jag tror att det säkert kommer att jämna ut sig.

När det gäller vår syn på hur vi ska bygga staden utåt kommer Stockholm som jag sade i mitt anförande att växa med 200 000 personer på 20 år. Självfallet måste vi se över alla områden inom stadens gränser. Var kan vi bygga och var kan vi inte bygga? Jag ser inget hinder i att man gör sådana utredningar. Årstafältet kan vara ett ställe där vi kommer att få ta ställning till sådant. Där kommer det att vara en arkitekttävling under hösten. Men självfallet måste vi vara öppna för alla lösningar.

Anförande nr 175

M a r t i n M i c h e l (mp): Ordförande, stockholmare! Jag som miljöpartist är orolig just nu för att vi befinner oss i ett slags vägval för Stockholms stads stadsbyggnad. Det handlar om Stockholm som den unika stad i världen som Stockholm fortfarande är och om staden nu med den moderatledda majoritet vi har kommer att gå i en riktning mot en stad som är likadan som de flesta andra.

De unika värden som Stockholm fortfarande har i dag men som är hotade är de gröna kilarna in mot förorterna och naturområdena. Det handlar också om parker och grönområden och om koloniträdgårdarna runt om i staden. Det handlar om bra kollektivtrafik och ett rikt kultur- och föreningsliv. Alla dessa värden är mänskliga värden som många människor i sitt vardagsliv är beroende av och uppskattar. Det som händer med den moderatledda majoritetens politik nu är att många av just de här värdena som är unika för Stockholm minskar eller kanske rentav håller på att försvinna.

Stora jordbruks- och naturegendomar säljs. Koloniträdgårdsområdena riskerar att få arrendavgiftshöjningar på mellan 400 och 600 procent. Det håller man på och förhandlar om just nu. Tydliga nedskärningar genomförs på en rad områden som berör vanliga människors vardag. Därtill ökar segregationen. Den har ju tyvärr pågått även under tidigare majoriteters mandatperioder, vilket bara är att beklaga. Varje idrottsplats och grön plätt i staden riskerar att bebyggas med tätare och högre bebyggelse.

Människor som lever i en storstad har högre blodtryck än folk som bor på landet. Redan detta är intressant, och det har man känt till i 30–40 års tid. Det säger någonting om hur tätt vi kan bygga. Hur ser staden ut i det läge då ohälsotalen blir så höga att folk börjar flytta ut? Hur blir det då staden är direkt skadlig för hälsan?

Stockholm riskerar med nuvarande politik att bli som så många andra städer. Ohälsotalen kommer att öka. För att Stockholm ska bli en stad i världsklass behövs en annan politik än den som förs i dag. Bifall till Miljöpartiets budgetreservation!

Anförande nr 176

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande och ledamöter! Jag har läst Miljöpartiets budget. Budget är inte bara siffror, utan det är också viljeyttring. I Stockholm år 2030 kommer vi att behöva 75 000 bostäder. Alla partier redogör för hur många bostäder man tänker bygga under mandatperioden. Men Miljöpartiet har inte skrivit ett ord om det. Ni måste vara konkreta. Det räcker inte att rida på 1800-talsromantik, blå sjöar och gröna ängar. Ni måste vara konkreta i en demokratiaspekt. Ni måste se konkret på hur ni ska lösa stockholmarnas behov i framtiden. Stockholmarna behöver 75 000 bostäder. Kan du ge konkreta besked? Jag vill ha besked.

Anförande nr 177

M a r t i n M i c h e l (mp): Vi är positiva till en tätare stad, för det innebär miljömässiga vinster. Det finns sådana vinster att göra. Men det måste ske i en takt så att man hinner med att utreda och miljökonsekvensbeskriva de effekter det får. Man kan liksom inte bara sälja rubbet av Stockholms markegendomar som utgör större arealer än vad själva staden har i dag och sedan börja bygga så mycket som helst där och i alla de luckor i staden som finns. Det är den politiken vi reagerar så skarpt emot.

Anförande nr 178

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande och fullmäktige! Martin Michel! Du säger att du är orolig. Jag är orolig å stockholmarnas vägnar när jag hör lite grann om vad visionerna är. Stockholm är unikt; det är korrekt som du säger. Det är också detta som stockholmarna verkligen tycker om – vatten, grönområden, stad och att bo tätt.

Du tar upp ohälsotalet och att många stockholmare har högt blodtryck. Det vet jag ingenting om. Ibland kan man ju få högt blodtryck inne i den här salen. Det kan inte vara hälsosamt. Men någonting som jag vet är att stockholmarna lever längre än människor i Norrlands inland. Och varför är det så, tror du? Jag tror att det beror på att vi har roligare i Stockholm. Vi har nära till saker. Det finns restauranger, kaféer, biografier och teatrar. Vi har mindre stress när det är nära till allting. Vi kan åka kollektivt på ett annat sätt än man gör i Norrlands inland. Jag tror helt enkelt att stockholmarna har roligare än människor som inte bor i Stockholm. Det är någonting som vi ska värna och utveckla, och inte förkasta, i den här staden.

Anförande nr 179

M a r t i n M i c h e l (mp): Jag tror visst att det är som Kristina Alvendal säger på en hel del sätt. Men när man stänger dörren för oppositionen för att över huvud taget diskutera de här frågorna till exempel i fastighetsnämnden känner jag en oro. Det finns ingen dialog över blockgränserna. Medborgarna vill ha en sådan dialog. Det har framkommit många gånger i tidningar och artiklar. Man går alldeles för snabbt fram. Vi måste utreda en så här pass kraftig omändring av stadsbyggandet i Stockholm och gå långsammare fram än vad majoriteten just nu gör.

Anförande nr 180

L u k a s F o r s l u n d (c): Herr ordförande! Det är någonting i Miljöpartiets politik som inte stämmer. Först säger man sig vilja bygga och att vi ska bygga i staden. Men man är också expert på att hitta orsaker till att inte göra det. Är det inte en gammal mur till en fabrik som har legat någonstans på 1700-talet så är det spridningsvägarna för tordyvlar. Det kan vara torvmossor som har legat på ett visst ställe. Det är så absurt många saker som man ska ta ställning till, så med Miljöpartiet vid makten skulle det inte byggas många bostäder och hus i den här staden. Jag är tacksam för att vi inte har er i majoritet.

Anförande nr 181

M a r t i n M i c h e l (mp): Man kan naturligtvis göra sig lustig med sådana argument. Men det jag försöker säga hela tiden är att för att skapa en bra storstad behövs det en bredare diskussion än den som förs just nu. Det är jätteviktigt, och på lång sikt är det oerhört viktigt.

Förhöjt blodtryck hos storstadsinvånare är ett faktum som man har känt till länge, och det är faktiskt inte alls bra att det är på det sättet. Där finns det en hel del man kan göra.

Anförande nr 182

A b i t D u n d a r (fp): Jag tänker fortsätta att kräva från oss i Folkpartiet att ni ska lämna besked. Miljöpartiet har klarat sig och kommit undan alldeles för lätt. Ni bara kramar träd hit och dit. Det är helt okej; ibland kan det vara bra. Jag hittar också mycket om Agenda 21, om konsumentnämnder och så vidare. Men jag hittar inte en enda siffra när det gäller hur ni ska lösa den framtida bostadspolitiken. Behoven för Stockholms utveckling är viktiga. Jag vill att ni ska lämna besked.

Jag vill också gärna ytterligare poängtera det som allianspartierna i förra veckan mycket tydligt klargjorde när det gäller den framtida bostadspolitiken. Det gläder mig att man utformar politiken så kraftigt och effektivt. Vi kommer fortfarande att bygga 15 000 bostäder trots att det nu råder nya kristider. Ändå vill vi stimulera byggandet, och vi tar ansvar för det. Jag kallar det för ledarskap.

Vi vill dessutom bygga bostadsrätter där det inte går att omvandla från hyresrätt till bostadsrätt. Jag tycker att det är ett radikalt förslag. I de områden där det bara finns hyresrätter ger man nu möjlighet för de kommunala bolagen att själva bygga bostadsrätter. Det tycker jag också är ett ansvarstagande som är bra för Stockholm och för framtiden. Det är bra att man vågar fatta de besluten.

Jag undrar var Socialdemokraterna står inför de beslut och de förslag vi har. Det vore väldigt intressant att få höra. Det krävs svar på de frågorna. Vi vill ha konsensus i de här frågorna, för det handlar om det framtida Stockholm. Därför vill jag gärna att vi ska vara konkreta och diskutera de konkreta frågorna.

Anförande nr 183

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Abit, ordförande, fullmäktige och åhörare! Bara för att vi inte har skrivit en exakt siffra för hur många bostäder vi vill bygga betyder inte det att vi är omoderna och inte vill bygga. Ni har gjort en kardinaltabbe när det gäller förlängningen av Brommaavtalet. Bromma är ett fantastiskt område, stort som Östermalm, där man kan bygga en klimatsmart och klimatneutral stadsdel. Det har ni tagit bort.

Jag visade förut en bild här bakom mig. Ni såg den, men jag såg den inte. När jag efterfrågade den var den borta. Det finns massor med områden där vi är helt ense om att vi ska bygga bostäder, och många bostäder. Att däcka över Norra Stationsområdet är fantastiskt. Nordvästra Kungsholmen ska fortsätta att byggas. Vi håller på med Liljeholmen och Årstadal. Hammarby Sjöstad ska byggas färdigt. Det finns många andra områden vi håller på att utveckla, kring Älvsjö till exempel. Det kryllar av områden som vi kan bygga bra på. I nästa stadsbyggnadsnämnd på torsdag kommer vi att titta på Bromstens industriområde, som också ska omvandlas till bostadsområde. Vi vill bygga, och vi vill bygga mycket. Men vi vill bygga smart och i bra kollektivtrafiklägen. Vi vill inte ha någon utsmetad bebyggelse utan kollektivtrafik, för det bidrar bara till klimatproblemen.

Anförande nr 184

A b i t D u n d a r (fp): Jag tycker inte att argumenten duger. Alla partier redogör för hur vi vill bygga. Både Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och vi på den här

sidan redogör mycket konkret för hur vi ska lösa eventuella problem och vad vi tänker göra. Det är viktigt att också Miljöpartiet gör det.

Det duger inte med den här allmänna diskussionen, som jag sade tidigare. Ni går med på projekt där det passar och ni går emot där det inte passar. Det håller inte. Under de år jag har suttit i stadsbyggnadsnämnden har ni varit emot de flesta ärenden. Ni har förlängt hela byggprocessen. Det duger inte. Jag tycker att ni måste lämna ett besked. Det är ett ansvar som ni har gentemot stockholmarna.

Anförande nr 185

T e r e s L i n d b e r g (s): Man blir onekligen lite nervös när man hör Abit säga att omvälvningen av hyresrätter skulle vara någonting bra. Så tolkar jag det utspel ni har gjort. Ni har ju fortfarande inte lämnat ett enda förslag i den här salen. Det är i kväll och i morgon vi beslutar om fullmäktiges budget, och där står det inte ett enda ord om förändringar i bostadspolitiken och ombildningarna.

Det handlar om att det är ni som har fått kalla fötter. Ni är rädda för att folk är oroliga. Ändå spelar det ingen roll, för i praktiken har nästan alla allmännyttiga hyresrätter i innerstaden och i närförort redan lämnat intresse för ombildning. Det är inga förändringar, utan det är bara ni som har fått kalla fötter och backar tillbaka till mål. Situationen kommer ändå att se likadan ut.

Anförande nr 186

A b i t D u n d a r (fp): Jag vill gärna ha en konstruktiv dialog, där vi lyssnar på varandra. Det handlar inte om kalla fötter. Ni opponerar er bara för sakens skull och för retorikens skull. Det håller inte. Ge ett konkret förslag, Teres Lindberg! Är ni emot ett stopp av omvandlingen av hyresrätter? Det är det ena.

Det andra konkreta beskedet jag vill ha är om ni är emot att stadens allmännytta bygger bostadsrätter där det finns en majoritet av hyresrätter. Är ni emot att man stimulerar byggande av hyresrätter av privata byggherrar? Det är mycket konkreta förslag vi har kommit med. Jag vill ha besked i de här frågorna. Är vi överens eller inte?

Anförande nr 187

M a r i a H a n n ä s (v): Herr Dundar! Jag tycker att du generaliserar när det gäller att vi inte skulle vilja bygga. Du sade visserligen här i en replik att även Vänsterpartiet vill bygga, men det är ovanligt att vi går helt emot ett ärende och ett byggnadsprojekt. Däremot återremitterar vi ibland, för vi vill att människor ska ha goda bostäder.

Det är anmärkningsvärt att ni nästan alltid vill ha bostadsrätter. Vi har enormt mycket bostadsrätter i den här staden. Det är bara att titta i tidningarna; det finns hur mycket som helst till försäljning! Vi tycker att det är jätteviktigt att det finns hyresrätter i våra förorter och i innerstaden. Det handlar om att bygga bra. Man kan inte bygga bostäder där det är dåliga ljusförhållanden och där vindarna sveper så att människor knappt kan stå utanför sin bostad. Det är detta det handlar om. Jag tycker

att det är orättvist att säga att vi inte skulle vilja bygga bostäder. Vi har dessutom i vår budget ett förslag på ganska mycket bostäder – 20 000 totalt. Det är ännu mer än vad vissa andra har.

Anförande nr 188

A b i t D u n d a r (fp): Vi tycker också att det är viktigt med bostadsrätter och hyresrätter i blandade former. Det säger vi mycket tydligt. Det är riktigt att ni skriver på ett ställe att ni vill ha 20 000 lägenheter, och på något annat ställe står det 2 000. Jag tror att det har blivit fel siffra där. Men med dessa 20 000 är ni mycket radikalare än andra.

Maria! Jag har under åren noterat att ni precis som Miljöpartiet har varit emot olika projekt. De byggprocesser som vi försöker ta fram vill vi förenkla för att få fram de bostäder som stockholmarna behöver. Dem har ni också varit emot många gånger. Därför undrar jag hur ni ska hinna få ihop de 20 000 bostäderna. Man kan ju skriva 50 000, men det är inte realistiskt.

Anförande nr 189

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande! Jag skulle vilja börja med att gratulera borgarrådet till ett ganska lyckat medieutspel. Hon fick ju in en debattartikel i Svenska Dagbladet där hon i praktiken inte gör något annat än att presentera ÖP -98, som vi alla var överens om här, genom att kalla det för promenadstaden. Jag tycker att det är värt en gratulation.

I verkligheten gör ni någonting helt annat. I en stad som skulle fokusera på att man ska kunna promenera mer och röra på sig mer måste man framför allt tänka på barnen och deras möjligheter att röra sig. Det är i alla fall min första tanke. Men ni struntar fullständigt i barnen. Så sent som på förra fullmäktigesammanträdet behandlade vi Norra station. Där visade det sig finnas tydliga brister när det gäller barnens situation och barnens perspektiv. Vi från oppositionen lyfte fram det tydligt. Men det struntade ni fullständigt i.

Lindhagen är ett jättestort område som staden håller på att jobba med. Exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret har tagit fram en särskild barnkonsekvensanalys för att titta just på barnens perspektiv. Och vet du vad ni gör? Jag kanske ska upplysa dig som ny är ordförande om vad ni gjorde i stadsbyggnadsnämnden. Ni avslog den analysen! Ni avslog den och sade i en beslutstext att ni faktiskt struntar i barnen. Om det inte passar att bo i en tät miljö med ungar kan ni dra härifrån, menar ni. Det är inte ett Stockholm jag vill se.

På Södermalm finns det ett kvarter som heter Plankan. Mitt i Plankan går ett promenadstråk för att barnen ska kunna ha en trygg promenadväg till skolan på Södermalm. Där vill ni bygga bostäder precis i mitten så att inte en unge kan passera utan att tvingas ut i trafiken.

Sätt fart på förbifarten i stället! Se till att få bort bilar från innerstaden så att vi slipper ha en Essingeled där framför allt lastbilar står och trängs och bilar kryssar

igenom och i stället väljer att köra genom staden där människor ska gå och promenera! Sätt lite fart på det i stället!

Jag vill ställa en fråga till Sten Nordin, som är föredragande borgarråd för exploateringsnämnden. Nu ser jag att han sitter där uppe och nallar godis av Eva-Karin Gyllenberg. Jag hoppas att det smakar. Utifrån det utspel du gjorde häromdagen med dina koalitionskamrater antyder ni att ni vill förändra markanvisningspolicyn. Men vad jag kan se i ert förslag till budget nämns det inte ett enda ord om att det ska vara några förändringar. Så, Sten Nordin, fram med förslagen och visa oss dem! Då kan vi också fatta beslut och få se några riktiga förändringar när det gäller bostadspolitiken.

Anförande nr 190

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Fullmäktige och Teres Lindberg! Det är inte alltid man får gratulationer av dig, så det tackar vi för. Jag tycker naturligtvis att det är jätteviktigt, och det var också anslaget både i mitt inledningsanförande och i artikeln i tidningen i dag, att föra en aktiv dialog med stockholmarna om just den nya översiktsplanen. Vilket Stockholm vill stockholmarna ha?

Vi vet dock ganska mycket redan om vad stockholmarna vill ha eftersom vi vet vad som efterfrågas. Det är den täta staden som efterfrågas. Människor vill bo i det som vi kallar för innerstad just nu. Priserna är höga på bostadsrätter. Kön till hyresrätter är lång, och så har det alltid varit därför att människor önskar bo i den täta staden. Många uppskattar också den täta staden på grund av att det är den barnvänliga staden.

Men det finns massor att göra för att göra den täta staden ännu mer barnvänlig. Det handlar om att förädla grönområden och att se till att vi bygger och planerar för nya lekparkar. Och jag håller med dig; hjälp oss att se till att bilarna försvinner från innerstaden. Hjälp oss att se till att vi kan bygga ringen!

Anförande nr 191

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande! Det blir lite märkligt att jag hänvisar till ÖP -98 och borgarrådet hänvisar till kommande ÖP. Men det är klart att det är bra att stockholmarna ska tycka till om den. Det har jag ingenting emot. Jag vill understryka att vi var överens om ÖP -98.

Men dilemmat är – och det var det jag försökte säga – att ni på punkt efter punkt kör över barnen och deras möjligheter att röra sig i den täta staden. Jag har inget emot den täta staden, men till skillnad från er vill jag att barnen också ska få en plats.

Anförande nr 192

A b i t D u n d a r (fp): Teres! Det var jag som sade i medierna att vi bygger i Stockholm och inte i Hudiksvall. Med detta menade vi inte att folk ska flytta. Jag tycker att du tar i lite för mycket när du säger att vi skulle strunta i barnen. Så är det absolut inte. Du pratar om förtätning och så vidare. Jag vet att vi har en gemensam syn på de frågorna. Men det här spelet tillhör kanske rollen.

Jag vill ställa en fråga till dig. Vad tycker du om de förslag som vi har presenterat utifrån den nya bostadspolitiken? Kan du komplettera bilden? Jag vill verkligen innerst inne veta var du står i de här frågorna. Är du emot att vi ska stimulera och skapa bättre förutsättningar för byggherrar att bygga hyresrätter till exempel? Är du emot att våra bostadsbolag bygger hyresrätter i de områden där det behövs? Jag vill gärna ha konkreta svar av dig i dessa frågor. Jag är tacksam om jag får det.

Anförande nr 193

Teres Lindberg (s): Jag är den första att ställa upp för att det ska byggas fler hyresrätter. Det är just det ni inte klarar. Det finns knappt en enda markanvisning för allmännyttan i Stockholm, och de privata hyresvärdarna har inte råd att bygga. De byggen som sker i allmännyttan är på markanvisningar som gjordes under förra mandatperioden. Också då var bostadsbyggandet vikande. I verkligheten har ni sänkt ambitionsnivåerna. Det byggdes 20 000 bostäder under förra mandatperioden, och nu byggs det 15 000. Så ja, jag är för bostäder och jag tycker att det är bra – bostadsrätter också.

Anförande nr 194

Petter Lindfors (m): Teres! Lite sanningsenliga ska vi väl vara. Vi har visst markanvisat till allmännyttan under denna period. Vi har anvisat till allmännyttan och vi har anvisat till privata byggbolag för att de ska bygga hyresrätter. Men självfallet kan den nivån öka, och vi ska öka tempot under de två år som är kvar på mandatperioden.

Anförande nr 195

Teres Lindberg (s): Jag sade inte att ni inte har markanvisat. Jag sade att ni knappt har anvisat, och det är ganska sanningsenligt.

Jag vill skicka med samma fråga till den nya ordföranden i exploateringsnämnden som jag ställde till Sten Nordin, eftersom han inte behagade att svara själv: När får vi se förslagen på det som din gruppledare och de andra gruppledarna i majoriteten ändå antyder i den debattartikel vi har sett? När får fullmäktige fatta beslut? Det tycker jag är en mycket relevant fråga för den här fullmäktigesalen. Om vi ska fortsätta att sälja marken till högstbjudande så kommer det inte att bli några nya hyresrätter. Det har inte varit några av den anledningen, och vi kommer inte att få se några nya.

Anförande nr 196

Borgarrådet Alvendal (m): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är jättebra att Teres Lindberg och Socialdemokraterna helt plötsligt är så ivriga att få fram majoritetens ärenden. Du kommer att få vara med och fatta beslut om de nya tomträttsavgälderna; det kan du vara säker på.

Inför debatten tänkte jag att det vore jättespännande att läsa oppositionens budgetförslag och se om man kunde hitta några spännande förslag och visioner för Stockholm. Men det kom inte ut någonting av den lästunden.

Socialdemokraterna och Teres Lindberg! Var är ert förslag på hur Stockholm ska växa? Vilken är er vision om Stockholm? Ni har en del enstaka idéer om några punkthus här och några punkthus där. Det var så ni åstadkom de lägenheter som byggdes under förra mandatperioden. Det fanns inte speciellt mycket tänk, utan det var kvantitet som gällde före kvalitet. Varför kan inte ni måla upp en vision av vad ni vill åstadkomma med det framtida Stockholm? Jag tycker att det är beklämmande.

Ni har det lite bökiigt. Jag vill ställa dig frågan om vem du tänker bygga framtidens Stockholm med. Det finns ju inga på vänsterkanten som vill delta i ditt byggande av Stockholm. Miljöpartiet vill att staden ska växa, men med förnuft. Vad innebär det? Innebär det att vi ska bygga en ring eller en mur kring Stockholm där man har någon form av inpasseringssystem? Vi har precis infört fri rörlighet mellan de europeiska länderna, men nu ska tydligen bara vissa få flytta till Stockholm. Jag skulle gärna vilja veta vad det innebär att Stockholm ska växa men med förnuft. Vilka är det som vill bo i Stockholm och som i framtiden inte kommer att få göra det om Socialdemokraterna regerar tillsammans med Miljöpartiet?

Jag har också en annan fråga. Den gäller hur ni ska åstadkomma att ta fram alla de här lägenheterna, Teres Lindberg. Vänsterpartiet vill ju att plantiderna på stadsbyggnadskontoret ska bli mycket längre. De tycker att man ska ha massor av olika alternativplaner till alla planer som tas fram. Vi från majoriteten jobbar tydligt med att förkorta plantiderna. Men om ni ska pola ihop er med Vänsterpartiet innebär deras förslag att tiderna för en vanlig plan förlängs från 13 månader till i snitt uppemot 5 år. Hur många planer får Teres Lindberg då när det gäller nya bostäder i Stockholm?

Jag tyckte att det var intressant att lyssna på Cecilia Obermüller som undrade varför vi ska bygga småhus. 10 procent av Stockholms invånare bor i småhus, Cecilia Obermüller. I dag tvingas många som skulle vilja bo i småhus att flytta. Jag tycker faktiskt att det är ganska upprörande att höra dig i princip säga till stockholmarna att valfrihet för er är nonsens.

Anförande nr 197

T e r e s L i n d b e r g (s): Jag ser inga som helst bekymmer med att styra tillsammans med dem på den rätta sidan av fullmäktigesalen. Med en majoritet med oss hade vi haft ytterligare 10 000 lägenheter på Bromma flygplats. Så det är inga problem.

Jag skulle vilja upplysa dig, Kristina Alvendal, om att nästan vartenda projekt du har på stadsbyggnadsnämnden och som vi behandlar här är ett resultat av 20 K – det som vi gjorde förra mandatperioden. Vi lämnade efter oss en planberedskap på ungefär 40 000 lägenheter. Jag undrar vem det är som kan plocka fram planer och vem det är som inte kan göra det.

Anförande nr 198

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Så bra – då vet vi det! Det finns alltså inga bekymmer med att bestämma tillsammans med Vänsterpartiet, som vill förlänga planprocessen från 13 månader till uppemot 5 år för bostadsprojekt. Då kan jag säga,

Teres Lindberg, att du inte kommer att ha byggt en enda bostad under en fyraårig mandatperiod tillsammans med Vänsterpartiet. Med Miljöpartiet ska ni tydligen införa någon form av inpasseringskontroll för stockholmare. Vissa får bo i Stockholm, och andra får inte bo i Stockholm. Det är det nya Stockholm med s, v och mp vid rodret.

Anförande nr 199

Cecilia Obermüller (mp): Kristina! Vi har målat upp vår vision i budgeten. Bygga med förnuft – ja! Hur oförnuftigt vill du bygga, Kristina? Småhus är faktiskt dålig markanvändning i en stad där markresurserna är ändliga. Det är vettigare att bygga flerbostadshus än att bygga en massa småhus, speciellt i perifera lägen där vi inte har kollektivtrafik.

Det var kul att läsa Brännpunkt i dag. Bilens roll kan vara viktig, men den måste underordnas stadens villkor – bravo! Men det stämmer ju inte med den politik ni för. Sänk då p-normen när ni bygger nya bostäder. Annars fortsätter ju bilen att ta fysiskt, hälsomässigt och ekonomiskt utrymme från den promenadstad som du vill skapa. Du måste börja föra politik efter det du säger. Det här stämmer inte.

Anförande nr 200

Borgarrådet Alvena (m): De planer som föreligger och en stor del av vår budgetpresentation handlar i dag om den täta, miljövänliga staden, om Cecilia Obermüller har missat det. Det är dit människor vill flytta. Jag tror att Stockholm med det markinnehav och den storlek som vi faktiskt har också har råd att avsätta en del mark för stockholmare som vill bo i småhus. För närvarande planeras det att byggas över 48 000 lägenheter, så nog borde det vara rimligt att också få in ett antal hundra, förhoppningsvis några tusen, småhus så att stockholmarna slipper flytta från kommunen.

Det är mycket riktigt så att bilen ska inordnas i stadens förutsättningar. Det är därför vi driver så hårt att se till att bygga ringen runt Stockholm och få bort genomfartstrafiken från Stockholm. Men jag har förstått att tillsammans med s, v och mp blir det ingen ringled.

Anförande nr 201

Maria Hannäs (v): Jag börjar nästan längta efter Mikael, för han var i alla fall inte så oförskämd att han började prata om tider från 13 månader till 5 år. Jag förstår faktiskt inte var du får det ifrån; det låter jättekonstigt. Jag förstår verkligen inte vad du menar.

När det gäller alternativa förslag har vi däremot sådana i stadsbyggnadsnämnden ibland. Vi har varit helt överens om att i vissa detaljplaner tycker vi att man när man gör start-pm och i arbetet därefter ska ha två olika förslag på hur husen ska se ut. Men det behöver inte alls förlänga någon detaljplaneprocess. Du har helt missuppfattat detta om du tror det.

Under förra mandatperioden halverade vi planprocessen. Det är viktigt att människor får delta i arbetet. Deltagande demokrati är urviktigt. Det finns processer där människor överklagar länge. Vi hade ett sådant projekt i Björkhagen. Där gick överklagandena ända upp till nationell nivå, och det tog väldigt lång tid.

Anförande nr 202

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag delar uppfattningen att planprocessen ska kortas. Det är jättebra att vi har lyckats gå ned från till exempel 17 månader till 13 månader. Men i den majoritet som sitter nu är vi inte nöjda med det, utan vi vill fortsätta arbetet. Därför tillför vi resurser till stadsbyggnadskontoret på 6,2 miljoner för att vi ska lyckas åstadkomma fler bostäder och andra spännande projekt.

Om man ska ta fram alternativ till planer kostar det naturligtvis pengar. Men det är det marginella problemet. Det tar tid att ta fram alternativen. De ska ju ställas ut och liknande. Jag tycker att en annan del i Vänsterpartiets budget också är kul och spännande. Där hyllar man nämligen och romantiserar miljonprogrammet som det framtida bostadsbyggandet. Det är någonting för Socialdemokraterna att ta med sig när man ska planera s-, v- och mp-koalitionen, som jag inte vet om ni kommer att ha någon gång i framtiden. På riksplanet är det ju lite så och så med den. Är det nya miljonprogram ni vill ha? Vill ni ha punkthus utslängda runt omkring utanför staden eller ska vi gemensamt försöka bygga promenadstaden?

Anförande nr 203

E i e H e r l i t z (mp): Herr ordförande, fullmäktige! Det finns en bok som heter *Hela Stockholm*. Den är visserligen ganska gammal – den skrevs på 10-talet av en journalist på DN som hette Byron Karlsson. Man ska inte stirra sig blind på detaljer, men om man läser boken ser man att den i stort handlar om hela Stockholm och hela staden. Där beskrivs både nöjen och arbeten och allt möjligt som händer. Hela boken kretsar runt detta att folk träffar varandra. Det finns en social samverkan mellan människorna i denna hela stad.

I och för sig tycker jag att begreppet promenadstaden är bra. Men jag tycker att hela Stockholm ska vara det som vi har framför oss. Jag tror på en grön, tät, multifunktionell, riktig stad. Det ska finnas mycket grönt i staden. Vi får inte bygga i de gröna lungorna, till exempel på Järvafältet. De är viktiga, för de för in ren luft mot de tätare delarna. De delar också upp staden i flera olika stråk. Det är den strukturtyp som är bäst om man ska försörja staden med högklassig kollektivtrafik, till exempel tunnelbana. Men i en sådan här stad ska det också finnas mycket mer grönt än vad vi ser i dag. Åk till Barcelona eller Madrid! Där finns knappt en gata utan dubbla trädtrader. Jag tycker att det är väldigt snålt om man går uppe i Vasastan; det finns nästan inga träd på gatorna.

Gårdarna är ofta sönderbyggda av parkeringsanläggningar och andra saker i olika plan. Jag tror att vi i den nya stadsbilden måste få tillbaka den gröna gården – en gård där såväl gräs som höga träd kan växa och där folk om de vill tillsammans kan odla vissa saker på samma sätt som man gör i koloniträdgårdarna. Det har visat sig vara hälsomässigt bra att hålla på med just odling och sådana saker. Det är också en folkhälso grej.

Vi ska ha en stad med mångfald där vi blandar arbete och bostäder. Vi vill inte ha den funktionsuppdelade miljonprogramstaden – usch på dig! Jag måste säga att det under förra majoriteten fanns vissa tendenser att bygga ut dessa punkthus i räta rader i befintliga förorter. Det är någonting som jag upplever som att man återskapar ett nytt miljonprogram.

Staden ska vara varierad. Det ska vara mångfald, krokiga gator, olika höga hus, parker, kommersiell och offentlig service och kultur. Vi ska också ha den bilfria staden eller den nästan bilfria staden där folk kan gå på gatorna och där barnen kan gå på gatorna.

Anförande nr 204

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande och fullmäktige! Ofta när man lyssnar på Eie Herlitz är det fantastiska bilder som han målar upp för Stockholms framtid. Jag delar mycket av det som du tar upp så tydligt om att vi ska ha fokus på hela staden. Det är precis det som jag gärna vill understryka i den nya visionen om Stockholm som en promenadstad.

Man ska ha möjligheter att träffas, ha kul, handla, äta på restaurang, dricka en kaffe latte eller vad man nu vill göra. Man ska få göra det oavsett om det råkar vara i city, på Årstafältet, i Kista eller i Bredäng. Oavsett det är det hela Stockholm som gäller. Jag tycker att det är jättespännande att utveckla det.

Problemet är väl lite grann att du inte alltid har med dig ditt parti på alla de goda planer som du står för. Det här med att det ska vara grönt är ju jättebra. Jag tror att vi ska se till att förädla en del grönområden, till exempel Årstafältet, så att de blir mer tillgängliga för stockholmarna. Nya Hjorthagen är ett annat exempel.

Anförande nr 205

E i e H e r l i t z (mp): Årstafältet är också en sådan här grön lunga, så det måste vi vara rädda om. Det finns ungefär tio liknande sådana ställen i staden som vi bör slå vakt om.

Men om man talar om hela staden måste det vara människornas stad. En stor brist i dagens stadsbild är att det är för mycket bilar. Bilar jagar ut människorna. Folk vågar inte gå på gatorna utan trängs på trottoarerna. I framtiden bör vi ha en stad med ringa biltrafik där de flesta resor går med kollektiva färdmedel. Det gäller då inte bara i innerstaden utan också mellan förorterna. Kom ihåg det! Hela staden handlar i dag om förorterna lika mycket som om innerstaden. Vi ska bygga en hel stad överallt.

Anförande nr 206

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har reflekterat över debatten, och jag tycker att det är lite roligt att komma på att det krävs från majoriteten att vi i dag behandlar en tidningsartikel och inte ett budgetdokument. Man kräver också konsensus från oss. Men för mig är inte konsensus att man går upp i talarstolen och säger åt mig att jag ska hoppa och att jag ska fråga hur högt. Jag tycker att den diskussionen ska föras vidare, men så är det inte i dagens debatt.

Vi vill givetvis också fortsätta med en hög byggnadstakt i Stockholm. Vi vill precis som Moderaterna och många andra partier bygga 15 000 nya bostäder under denna mandatperiod. Men de skillnader som finns handlar om markpolitiken, och de skillnaderna är viktiga för oss. När vi pratar om markanvisningspolicy handlar det om att vi vill ha förändringar i den. Vi vill att man avbryter de generella försäljningarna av marken. Vi säger inte att vi absolut inte ska sälja mark, men de generella försäljningarna tycker vi är fel. Vi vill också skapa förutsättningarna för blandat boende. Det är precis lika viktig som det står i majoritetens budget.

Men det är också viktigt att visa detta i faktiska markanvisningar. Även hyresrätter måste få byggas i attraktiva lägen och inte som bullerskydd för fina bostadsrätter. Det är viktigt att komma ihåg och vara överens om det också. Vi vill givetvis fortsätta att pressa ned boendekostnaden. Men vi vill också fortsätta att stärka miljöarbetet i byggnadsprocessen. Jag måste påpeka att det gick väldigt bra att bygga i den gamla majoriteten. De misstankarna hör alltså inte hit.

Jag och vi vill också att det planeras för kommersiell och offentlig service när vi bygger. Det ska planeras för gröna ytor och för idrott och rekreation – det som är viktigt i människornas vardag. Givetvis måste också barnperspektivet alltid finnas med i planeringen. Vi måste också börja utveckla former för hur barn kan påverka sin omgivning.

Avslutningsvis värnar vi givetvis hyresrätten för att underlätta rörligheten och möjliggöra för unga att etablera sig på bostadsmarknaden. Det är viktigt att markanvisa i attraktiva lägen även för hyresrätter. Så är inte riktigt fallet i dag. Visa det för oss!

Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska budgetreservationen.

Anförande nr 207

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Mirja! Inte debatterar vi väl ändå en debattartikel, utan en vision för Stockholm? Visst är det så? Jag har förstått det på det sättet att Socialdemokraterna inte har någon vision för Stockholm. Därför väljer ni möjligen att debattera en debattartikel. Men det är ert val. Vi har en vision om hur vi ska bygga Stockholm – den nya promenadstaden. Jag ser jättemycket fram emot att höra om er vision. Men om man läser det vi ska ta ställning till finns det ingen vision i ert budgetförslag. Ni pratar mycket om kvantiteten – de 15 000 nya bostäderna. Det är jättebra, men det är knappast en vision för stockholmarna. Det är inte det som gör att man går i gång på att det är kul att bo i Stockholm. Där får ni nog bygga på lite grann om vi ska ha någonting annat än just en debattartikel att diskutera.

Vi ska självfallet bygga hyresrätter också i attraktiva lägen. Men det fanns ett litet problem under förra mandatperioden när ni chockhöjde tomträttsavgälden bland annat för hyresrätter. Där sitter vi i dag.

Anförande nr 208

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Jag ställer en direkt fråga. Jag känner till förslagen till en promenadstad. Men hur går den visionen ihop med den andra vision

som finns i trafiknämnden om tillgänglighet för bilarna när människorna som promenerar över huvud taget inte har plats i trafikpolitiken? Kommer ni att riva upp den delen i stället?

Anförande nr 209

A b i t D u n d a r (fp): Det var jag som sade att vi gärna vill ha konsensus i de frågor där vi är överens. Det handlar om Stockholms framtid. Jag tycker att det är viktigt att det framkommer för stockholmarna vad vi är överens om och vad vi inte är överens om. Det var det jag pratade om.

Du pratade om förra mandatperioden. Utan Folkpartiet och utan Moderaterna skulle ni aldrig ha byggt det ni byggde. Det kan jag lova dig. Du kan läsa i protokollen. Vi har stött de flesta förslagen – 90 procent. Så kom inte här och säg att vi har helt andra uppfattningar när det gäller de stora byggfrågorna! Det tycker jag inte. Jag tycker att det här är viktigt.

Den här tonen och det här käbblat i Stockholms stad gör att många medborgare ibland undrar vad vi håller på med. Vi måste vara lite konkreta också, så att folk kan förstå var skillnaderna ligger.

Anförande nr 210

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag kanske har en annan uppfattning om hur man når konsensus, Abit. Man når inte konsensus med att aggressivt kräva svar på ett fullmäktigesammanträde. Konsensus är ett resultat av en dialog. Därför upplever åtminstone jag personligen dina krav på konsensus så att du säger åt mig att jag ska hoppa och jag ska fråga hur högt.

Anförande nr 211

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande! Nu säger de borgerliga partierna att man vill bygga miljövänligt. Det låter ju helt fantastiskt! Men med tre stora punkter skulle jag vilja säga att detta klingar ganska falskt i den budget som ni föreslår. Redan i den första budgeten under den här mandatperioden föreslog ni att man avskaffar alla krav på att få bort giftiga byggmaterial i byggandet, på att minimera energi- och vattenåtgång och på att effektivisera avfallshanteringen. Ni tog bort de styrmedel som staden hade och som vi hade jobbat med en lång tid tillsammans med byggmästarföreningen för att få att bli bra. Detta missgynnar just de byggare som vill bygga miljövänligt.

Ordföranden i exploateringsnämnden var tydlig här i debatten med att man prioriterar att bygga i naturmark och att man inte vill ta på sig stora saneringskostnader för den före detta industrimarken. Det är dubbelt dåligt för miljön. Det missgynnar naturvärdena eftersom man går in i naturmark och bygger och det gör att vi fortsätter att sprida gifter i de före detta industrimarker där vi har gamla miljöskulder.

Bland andra Abit Dundar diskuterar långsiktig konsensus i stadsplaneringen. Också Alvendal har varit inne på det. Om vi ska få en vettig dialog om de långsiktiga beslut som stadsplanering innebär skulle jag vilja peka på en dimension som ni inte har

tagit upp under hela mandatperioden. Det är det som kanske är det viktigaste långsiktiga beslutet, det vill säga vilken mark och vilka uterum det är som de kommande stockholmarna och de kommande generationerna ska använda för sin rekreation. Vad är det som förskolorna ska gå ut och ha naturlig lek i? Var någonstans finns utrymmena för friluftsliv och för naturlig lek inte bara för småbarn utan även för äldre och andra som vill gå ut i parker, landskapsmiljöer och naturmiljöer? Ni har konsekvent fullständigt strukit hela arbetet i stadsbyggnadsförvaltningen när det gäller naturmiljöer och naturreservat.

Vi borde ha en mycket bättre dialog om de långsiktiga värdena. Den dag vi fattar beslut om att exploatera på en yta vet vi med 100 procents sannolikhet att den ytan inte kommer att återgå. Om vi byter majoritet här i Stadshuset blir den ytan inte bebyggd, utan det blir naturmark där, skulle man kanske kunna tro. Men det händer ju inte, utan det är när man bygger och gör en exploatering som man fattar ett irreversibelt beslut. Det är därför det beslutet borde vara fattat efter en omfattande dialog, särskilt med hänsyn till de marker som vi långsiktigt ser som Stockholms lungor framöver. Det handlar om den attraktivitet, den gröna stad och det gröna guld som centerpartisterna pratade om här. Det gröna och blå guld måste vi ha en gemensam dialog om. Det arbetet har ni lagt ned under den här mandatperioden. Jag undrar varför.

Anförande nr 212

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det finns så väldigt tydligt i majoritetens budgetförslag om att utveckla miljöaspekterna när det gäller byggandet. Miljöprofilsområden ska vi ta fram, två nya minst, har vi sagt. Passivhus ställer vi oss mycket positiva till, och vi har tagit initiativ där. Framtidens byggande är miljövänligt och ska så vara.

Men Åsa Romson! Har du sett Stockholm uppifrån? Du pratar om grönområden och rädsla för att det inte ska finnas några kvar. Det är grönt!

Sedan är jag den första att säga att de grönområden som vi verkligen behöver slå vakt om i dagsläget är till exempel de parker som i dag finns i innerstaden, där det gröna annars lyser med sin frånvaro. Det uppskattar Stockholm. Men i övrigt är Stockholm väldigt grönt. Och vi kan också jobba med att förädla en del grönområden, till exempel genom att anlägga en stadspark på Årstafältet, som vi tänker göra, i ett annars totalt otillgängligt grönområde som ingen, skulle jag vilja säga, uppskattar speciellt mycket i dag.

Anförande nr 213

Å s a R o m s o n (mp): Det är jätteintressant att Kristina nämner just de här sakerna. Ni har sagt ända sedan ni tog makten för över två år sedan att ni ska ha två miljöprofilsområden. Vi har fortfarande inte fått namnet på ett av dem. I miljönämnden har vi ingen aning om vilken miljöstandard som man tänker sig att de här miljöprofilsområdena ska ha. Ni pratar om passivhus på något ställe. Ja, det vore trevligt – Stockholm är väl snart den sista staden i Sverige som inte har passivhus.

Men vi pratar om lägstandarden på allt det byggande som vi gör. Det är på gränsen varför miljöanpassat byggande gäller för allt byggande. Det är en stor skillnad att man höjer golvet eller om man bara har några snygga projekt i taket.

Sedan pratar du om att det är stadsparkerna och deras kvalitet som vi ska satsa på. Vad ni i Moderaterna har gjort är att ni har stoppat landskapsparken på Årstafältet, där ungdomar, stadsdelarna, många andra och ni själva hade varit med och planerat för en landskapspark; just de aktiviteter som både Östbergaborna och Årstaborna ville ha. Det har ni stoppat och lagt i malpåse, och nu säger ni att ni ska ta fram en ny stadsplan och bygga det ni kallar en stadspark.

Det är fint med stadsparker, men det är fullt med skog: När blev det så? Titta på en karta över Stockholm! Hör med turisterna om de tycker att även skogliga värden är bra!

Anförande nr 214

A b i t D u n d a r (fp): Det är helt rätt, Åsa, att det är väldigt viktigt med miljön. Och jag tycker att vi ska bygga klokt.

Men återigen: Stockholm behöver 75 000 bostäder. Och Stockholm ska konkurrera med storstäder. Vi ska inte konkurrera med småstäder. För att vi ska kunna konkurrera, och för att Stockholm ska vara konkurrenskraftigt, måste vi bygga. Då undrar jag: Hur många bostäder kommer ni att bygga? Vi i övriga partier har redan gjort det – varför gör ni inte det? Tycker du att Stockholm är färdigbyggt?

Anförande nr 215

Å s a R o m s o n (mp): Nej, Abit Dundar, jag tycker inte att Stockholm är färdigbyggt. Det tycker jag inte förrän det inte är någon mer som vill flytta hit. Det är som tur är fler än jag som vill bo i Stockholm – ett trevligt Stockholm.

Men det du säger är väldigt tydligt: Visst, det här med miljövänlighet som ni pratar om är bara någon *green off*, bara ett bra marknadsföringsargument just nu. Det ni egentligen är intresserade av är att bygga så fort som möjligt, så mycket som möjligt och konkurrera med andra städer på ett kortsiktigt plan.

Långsiktigt tror jag att Stockholms konkurrenskraft ligger mycket mer i att hitta kvaliteterna med det som är Stockholm, som handlar om luften, vattnet, grönskan, kombinerat med den levande och urbana staden. Det vill du sätta i andra hand. Du tar inte miljön i första hand, det som är den långsiktiga konkurrenskraften, utan du tar det här snabba. Det är kapitalismen i sitt esse. Det är tråkigt att Folkpartiet inte kan tänka längre än så.

Anförande nr 216

P e t t e r L i n d f o r s (m): Åsa Romson! Du missförstod mig helt förut. Vad jag sade i mitt tal var att vi självklart måste fortsätta att sanera mark. Vi ska inte sluta med det, inte bara strunta i det. Vad vi måste göra när vi tittar på nya områden – vi ska växa med 200 000 invånare på 20 år – är att titta på nya områden, på grönområ-

den. Det kan finnas poänger med att bygga på Årstafältet till exempel. Men särskilt nu när konjunkturen avstannar är det oerhört viktigt att titta på områden där det inte är förenat med jättehöga kostnader att sanera marken till exempel.

Anförande nr 217

Å s a R o m s o n (mp): Det är ytterligare ett ganska kortsiktigt tänkande, inte minst om man säger att nu när det är lågkonjunktur – det konstaterade vi för ett år sedan, till och med finansborgarrådet, när vi stod mitt i en högkonjunktur – ska vi gå in och bygga i grönmarker.

Alltså, kära ordförande i exploateringsnämnden! Vi bygger Stockholm för 100, 200 och 300 år framöver. Vi kan inte stå här och säga att just i dag det här året tar vi inte hänsyn till att grönska och miljöområden har långsiktiga värden, att vi måste bygga därför att vi inte har råd att avstå från den marken.

När det gäller saneringen har jag en annan fråga till dig, Petter, som du kan ta med till dina partikamrater: Var i er budget tar ni kostnader för att sanera mark och gamla miljöskulder i Stockholm? Den rödgröna majoriteten var ansvarsfull under den förra majoritetsperioden då vi lade en stor klump pengar, då vi visste att vi behöver pengar också i kommunen för att kunna sanera mark och betala av gamla miljöskulder. Ni har inte lagt några sådana pengar.

Anförande nr 218

L u k a s F o r s l u n d (c): Vi är överens om att vi ska ha parker och grönytor i Stockholm och att de ska kunna utnyttjas av vuxna och barn. Sedan är det viktigt att man kan bygga bostäder hyfsat nära parkerna, och där säger ni nej. Bredvid parkernas park, Nationalstadsparken, tycker ni att ingenting ska få synas från parken. Men då är det ganska problematiskt att kunna utnyttja den, om man ska ta bilen till den.

Hämta lite inspiration från Central Park, som är en fantastisk, blommande park, där man bor in på parken och den verkligen utnyttjas och det är tillåtet att bygga nära! Där undrar jag lite hur ni ser på saker och ting.

Anförande nr 219

Å s a R o m s o n (mp): Miljöpartiet tycker att Humlegården är en utmärkt och fin stadspark. Där står husen uppradade i fyrkanter runt omkring. Den utnyttjas, och det är en fantastisk parkmiljö att vara i.

Alla parker ser inte ut på det sättet. I Centerns Stockholm vill man tydligen att alla parker ska vara fyrkantiga och se ut som Humlegården. Men Nationalstadsparken har andra värden – värden som Centerpartiet var med och fick igenom i en nationell lagstiftning. Det innebär att det inte är en park vi bygger, utan det är en historisk park med de historiska värden som man skulle slå vakt om. Det är de värdena som vi tycker att lagstiftningen ska gälla även framöver.

Det betyder inte att man inte kan bygga i norra Djurgårdsstaden, men det betyder att man måste ta hänsyn i det byggandet, med den känsliga spridningskorridoren för framför allt skalbaggar och ekträd mellan södra och norra Djurgården, och ta hänsyn till hur husen acklimatiserar sig mot staden. Jag trodde att Centerpartiet även här i staden stödde Nationalstadsparken i den delen och inte ville skövla den.

R V YTTERSTADS- OCH BOSTADSBOLAGSROTELN

**Stockholms Stads Bostadsförmedling AB, AB Svenska Bostäder,
AB Familjebostäder, AB Stockholms hem, Brand- och räddningsnämnden,
Kyrkogårdsnämnden
Punkt 24, 22, 6, 11)**

Anförande nr 220

Borgarrådet L a r s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Det är positivt att Stockholm växer. Att många människor i olika åldrar söker sig till Stockholm är något som vi ska vara stolta över. Det bidrar till stadens mångfald och skapar nya förutsättningar men, som alla vet, också utmaningar.

För att möta en önskad utveckling av ett Stockholm som miljonstad år 2030 måste hela staden erbjuda en attraktiv miljö för boende och arbete. Hela Stockholm måste vara en del av stadens utveckling. Jag brukar säga att den som väljer att flytta till Stockholm ska uppleva att det är svårt att välja mellan de olika attraktiva områden som staden utgörs av.

Det är med dessa utgångspunkter som jag gläds över min uppgift att leda arbetet med Stockholms ytterstadsutveckling. För mig är en av de viktigaste egenskaperna för en politiker att lyssna. Därför har jag prioriterat att vara på plats så mycket som möjligt i Järva under det senaste halvåret. Jag har mötts av en enorm initiativkraft och idériakedom, som måste tas till vara.

Det pågår ett brett dialogarbete för att ta fram en gemensam vision för Järva i framtiden, en gemensam målbild av Järva. Förslaget till vision utgår från den gemensamma målbild som togs fram i den politiska enighet som rådde tidigare. Parallellt med den formella remissrundan till stadens förvaltningar, bolag, föreningar, företag, organisationer, institutioner och grannkommuner visas förslaget i utställningar, bland annat på medborgarkontor, bibliotek samt Järvadialogen i Husby. Det anordnas workshoppar där boende kan tycka till, grupper av ungdomar och kvinnor och även workshoppar på andra språk än svenska. 20 000 hushåll fick förra helgen en inbjudan att delta i detta visionsarbete, och det har skett med information på 15 olika språk.

Jag vill att Järvaborna ska känna igen sig i den bild av stadsdelarna som visionen kommer att visa. Visionen ska bygga vidare på områdets möjligheter och samtidigt peka på de områden där man behöver åtgärda en del problem. Det är de boende och de verksamma i området som är experterna.

Jag ser också fram mot att vi i början av 2009 i denna sal ska besluta om den här visionen, som då ska vara konkret förankrad. Vi ska se till att vi delar med oss av det här visionsarbetet och kommer i gång med den södra ytterstaden och på samma sätt där starta arbetet med dem som bor och verkar i södra ytterstaden, ta fram en ny vision för dessa delar. Precis som med Järvavisionen ska detta ske genom att man frågar dem som är experter, dem som bor och verkar där. Det är också arbetet med att ta till vara positiva erfarenheter från Järvalyftet och också lära av misstagen.

Varje förändringsarbete ska utgå från en enskild stadsdels speciella styrkor och bygga vidare på dessa samt åtgärda lokala problem. Stadens tre kommunala bolag är centrala i detta arbete. Dessa har 45 000 lägenheter i Stockholms södra ytterstad och spelar naturligtvis en central roll. Stockholms hem ges i budgeten ett särskilt uppdrag för förnyelsearbetet i söderort. Ytterstadsutveckling är en viktig del av bostadsbolagens aktiva fastighetsförvaltning. Men den aktiva fastighetsförvaltningen innebär också att bolagen ska bygga nytt och upprusta.

Tack vare den bostadspolitik som vi har fört i Stockholm med försäljningar av hyresfastigheter, både till hyresgästerna själva genom friköp och till andra, privata värdar, står stadens tre bostadsbolag nu rustade och starka ekonomiskt. Det är inte minst viktigt i den finansiella instabilitet och den vikande konjunktur som vi just nu befinner oss i. När konjunkturen dippar skapas förutsättningar för dessa bolag att bygga, de som kan bygga, till exempel våra kommunala bostadsbolag, och man får möjlighet att bygga billigare, detta exempelvis genom att det blir större konkurrens när fler entreprenörer kan vara med och delta i upphandlingarna. Det är oerhört centralt, mot bakgrund av att produktionskostnaderna har ökat med 30–40 procent, vilket är en försvårande omständighet för bolagen för att få ekonomin att gå ihop.

Under 2009 ska ytterligare pilotprojekt som syftar till att sänka nyproduktionskostnaderna starta. Det är just så som vi ska använda våra kommunala bostadsbolag, genom att bostadsbolagen kan upprätthålla en hög nybyggnadstakt även i tider när konkurrensen mattas. I högkonjunktur, när det är många som vill bygga, kan vi inta en annan roll. Då kan vi ägna oss åt upprustning, att se framåt när det gäller vad vi vill uppnå med våra bostadsbolag: Hur ska vi bli bäst i klassen?

När det gäller upprustning, ombyggnation och renoveringar kan bostadsbolagen hålla ångan uppe trots vikande konjunktur. Alltför länge har för många hyresgäster fått vänta, och alltför lite underhåll och upprustning har skett de senaste åren. Jag ser fram emot att få denna debatt kring vad bostadsbolagen ska göra i framtiden.

Ordförande! Jag yrkar bifall till majoritetens gemensamma förslag till budget.

Anförande nr 221

T o m a s R u d i n (s): Det här ska bli en riktig debatt om bostadsbolagen och om bostadspolitiken i Stockholm. Den behövs verkligen, därför att vi har en period bakom oss med väldigt mycket oro och väldigt mycket omläggningar av bostadspolitiken hit och dit. Det är ganska breda svängar som har tagits här fram och tillbaka i Stockholm, och det gäller att hänga med.

Hade vi styrt hade vi värnat om bostadsbolagen. De allmännyttiga bostadsbolagen är någonting som vi gemensamt i Stockholm ska vara väldigt stolta över. De har med sin styrka av att vara stora, gedigna och solida byggherrar och förvaltare möjligheter att sätta kvalitetsmärket för resten av bostadsmarknaden. Genom att satsa på de allmännyttiga bolagen och deras verksamhet kan man sätta ribban för alla typer av kvalitetsaspekter i bostadsbyggandet som vi vill sätta, för byggpriserna, för kvaliteten i boendet, för hyror och för andra aspekter som vi vill påverka, till exempel hur vi ska kunna ställa om till ett ekologiskt byggande. Alla de här möjligheterna öppnas när vi använder de kommunala, allmännyttiga bostadsbolagen

som en del av vår bostadspolitik. Vi har inget *social housing* i Stockholm som finns i många andra länder, med slumområden där det är helt oöverskådliga problem, utan vi har väldigt välskötta allmännyttiga bolag som folk gillar att bo i.

Vi vill satsa mer på allmännyttan, och vi vill utveckla de här bolagen över tiden. Vi vill satsa 15 miljarder kronor på att investera i och rusta de områden som byggdes under miljonprogrammets dagar. Vi vill bygga lägenheter med låg kostnad för unga. Vi vill använda allmännyttan för att sänka boendekostnaderna och bygga mer miljö- och energieffektivt.

Framför allt har vi velat och vill vi avbryta ombildningen av allmännyttiga bostäder till bostadsrätter. Det här har varit ett svek ända från början gentemot många i den här staden. Jag skulle vilja säga att ni från den borgerliga majoriteten har begått ett dubbelt svek.

Först svek ni alla de hyreslägenhetsinnehavare som inte ville ombilda. Ni genomförde det i en så rask takt att till och med i föreningar där så få som 30 procent röstade ja skulle det värderas och ombildas till varje pris. Det var ett svek mot dem som ville ha allmännyttan kvar.

Sedan svek ni dem som ville ombilda genom att sälja fastigheter till privata värdar som kunde betala och genom att nu införa ett moratorium för dem som har velat bilda bostadsrätter. Det är ett dubbelt svek.

Nu riskerar ni att göra ett tredubbeltsvek, genom att marknaden nu viker på grund av ett överutbud av bostadsrätter och på grund av den ekonomiska konjunkturen och finanskrisen. Många av de bostadsrättsföreningar som har ansökt om att få bilda bostadsrätter riskerar att gå i konkurs. Tänker ni göra det tredje sveket också från den borgerliga majoriteten? Min fråga till er under den här debatten är: Vad gör ni för att rädda de bostadsrättsföreningar som nu riskerar konkurs på grund av er politik?

Er bostadspolitik går att sammanfatta i fyra bokstäver: s v e k, svek.

Anförande nr 222

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag var lite rädd för att behöva skriva om mitt anförande, men det behövde jag inte. Tomas Rudin inledde på ett väldigt klokt sätt, men han avslutade på det vanliga sättet, nämligen: Oppositionen gal ungefär som tappar när de ska beskriva vår framgångsrika politik. Som tappar vet ni heller inte vilket ben ni ska stå på. Ni sprätter runt med argument som inte har någon bäring. Som alla vet för tapparerna mest oväsen och åstadkommer inte så mycket. Ni kan ju definitivt inte komma överens inbördes heller.

Uppriktigt sagt – och nu är jag riktigt uppriktig – trodde jag att ni från Socialdemokraterna skulle tycka att det var väldigt bra att vi nu säger att det finns en blandad, en balanserad del av olika upplåtelseformer i innerstad och närförort så att de som har skickat in sina intresseanmälningar får dem prövade, men vi sätter streck i den delen den 1 januari 2009.

Men då är det också fel. Som sagt: Ni gal, men ni har inga alternativ själva. Det ni gör är att ni säger nej till ombildning också i ytterstaden. Det sade ni inte för några år sedan. Det sade inte Annika Billström för flera år sedan. Det sade inte Mona Sahlin för ett år sedan. Nu hör man ingenting.

Jag kommer inte att spara någon möda när det gäller att fortsätta att stimulera ombildningarna i ytterstaden.

Jag upprepar min inbjudan till er. Våren 2010 ska vi ha debatter i de här områdena, och då ska ni få förklara hur det kommer sig att ni var emot alla de här bostadsrättsomvandlingarna, ni som talar om blandade upplåtelseformer.

Och ni i Miljöpartiet talar om att ni inte vill ombilda i innerstaden och inte vill ombilda i miljonprogrammen. Nej, ni vill inte ombilda alls. Det är egentligen det som det handlar om.

Jag kan förutse att ni på vänsterkanten tvingas göra en pudel. Och för att ta ännu ett djur som liknelse: Det är som vanligt så att ni som sengångare backar in i framtiden. Det är lite oförargligt, men ni har ingen politik själva.

Omvandlingen av de kommunala bostadsföretagens lägenheter till bostadsrätter är också ett steg i integrationspolitiken. I utlandet är det fullkomligt naturligt att man äger sin bostad.

Nu tar vi nästa steg i reformeringen av bostadsbolagen. Det är nämligen så att vi kommer att pröva för de kommunala bostadsbolagen att bygga både bostadsrätter, hyresrätter och ägarlägenheter. Vi kan göra det i ett och samma projekt, och det är det fina i kråksången. På så sätt kan vi uppnå blandade upplåtelseformer på en enda gång. Och det är ett ytterligare ett steg in i köksbordsdemokratien. Vi kommer senare i Stockholm att pröva det praktiskt i Mariehäll och eventuellt i Solberga. Det här innebär att vi går steget från politiskt styrda hyresfastigheter till bostadshus som vi äger tillsammans. Det är demokrati, boinflytande och integration i ordens rätta bemärkelse.

Bifall till kommunstyrelsens budgetförslag!

Anförande nr 223

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Björn Ljung och alla på den borgerliga kanten där borta! Vet ni vad som händer när man ombildar fastigheter som har ett eftersatt underhåll, som har enorma renoveringsbehov? Jo, staden skickar över kostnaden och ansvaret för upprustningen till de människor som bor i de husen. Det kan bli väldigt kostsamt och väldigt besvärligt.

I miljonprogramsområdena är inte folk särskilt intresserade. Det är därför ni har avsatt pengar från Svenska Bostäder för att aggressivt marknadsföra det här. Ni till och med upplåter plats för högrisklåneföretag att visa upp sig inför de här grupperna. Ni ska veta att den typen av lån som ni förespråkar där ute till människor med dålig ekonomi, högrisklån, är det som har skapat den finansiella kris som världen i dag befinner sig i. Det är den oansvariga politik som ni står bakom.

Joakim pratade här tidigare om Järvalyftet. Tyvärr är det väldigt många Järvabor som pratar om Järvasänket.

I Järva har en skola lagts ned, och en ungdomsgård har lagts ned. Vårdcentralen har minskat i omfattning. Frivilligorganisationer får mindre pengar. Det är mindre aktiviteter och verksamheter. Man ser inte i de sociala perspektiven över huvud taget att det är ett lyft. Ni satsar inte på att få in långtidsarbetslösa i det här området i arbete. Er politik där är helt misslyckad.

När det gäller Järva behöver man lyssna på Järvaborna och utveckla det som finns i Järva; utveckla friluftslivet, kanske ha ett naturum, satsa på Akalla by, Husby Gård och Eggeby Gård. Man kanske ska ha en spårbil som knyter ihop södra och norra Järva men inte förstöra den gröna kilen, som Järvaborna är väldigt stolta över.

Det behövs ett utbildningsstopp i andra delar av staden än där ni har sagt. Men ert utbildningsstopp är bara hyckleri. Det vet ni själva. Allmännyttan i innerstaden kommer, om allt är utbildat när det finns intresseanmälningar, nästan inte att finnas kvar. Det är ingen smart politik för helheten.

En av de frågor som ni missar är nämligen att vi behöver ha blandat boende i staden, det vill säga det måste också finnas boende till låga priser, måste finnas boende för äldre och måste finnas boende för ungdomar och studenter, måste finnas boende för dem som har dålig ekonomi. Men de grupperna struntar ni i, för ni bygger bara för medelklassen. Det är dem ni bygger för och inte för alla människor. De andra människorna ska bo någon annanstans och kanske pendla in från länet. Det är ingen ansvarsfull politik.

Jag återkommer senare om lite miljöfrågor.

Anförande nr 224

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Högeralliansen tycks inte vakna ur den nyliberala bostadspolitik som de har bedrivit sedan de kom till makten 2006. Trots försök med mediala utspel om tillnyktring är de alltjämt paralyserade och handlingsförlamade. På DN Debatt nyligen kunde vi läsa att högeralliansen nu gör en U-sväng och avbryter försäljningen av allmännyttiga hyresrätter i Stockholms innerstad.

Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Vad innebär detta utspel i praktiken? Svaret på den frågan är enkelt: Ingenting! Det är *business as usual*, det vill säga fortsättning av realisation av våra gemensamma hyresrätter.

Ordförande! Högeralliansen kommer att fortsätta att sälja och omvandla de fastigheter och hyreslägenheter som har kommit med intresseanmälningar.

Ordförande, fullmäktige, stockholmare! I princip riskerar hela Svenska Bostäders bestånd i innerstaden att omvandlas och säljas trots utspel om stopp för att omvandla. Svenska Bostäder äger i dag 6 781 lägenheter. Av dessa lägenheter är 6 065 intresseanmälda. Hur många av allmännyttans del som Svenska Bostäder har återstår från spekulation? Det kan ni räkna ut själva.

Ordförande! Högeralliansens bostadspolitik i förorterna har kört i diket och ser inte ut att komma på banan igen. Med massiva kampanjer, resurser och utfästelser om guld och gröna skogar har ni inte lyckats övertyga hyresgäster att omvandla sina bostäder där. Man har till och med samarbetat med oseriösa långivare för att driva igenom försäljning, utan resultat. Då tar man till storsläggan och mer eller mindre skänker bort hela stadsdelar till privata värdar, utan att först fråga om hyresgästerna tycker om att bli sålda till en privat värd. Talet om att stoppa försäljning av allmännyttiga bostäder är tomma ord, läpparnas bekännelse, ohederligt och desinformation till Stockholms invånare.

Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Samtidigt som man i rask takt gör sig av med kommunala lägenheter har byggtakten för nya hyreslägenheter minskat kraftigt, så att den inte ens blir ett nollsummespel mellan försäljningar av bostäder och byggandet av nya. Högeralliansens lösning på problemet att det byggs för få bostäder är att man inför marknadshyror. På så sätt löser man problemet, tycker man. Om högeralliansen förverkligar sitt förslag till marknadshyror kommer det att få katastrofala konsekvenser och följer för de flesta hyresgäster som bor i Stockholm. På Södermalm till exempel måste de flesta hyresgäster lämna hus och hem med deras politik.

Min tid är ute, men jag återkommer gärna.

Innan jag går från talarstolen tänker jag lämna ett kartonghus till finansborgarrådet Sten Nordin som illustrerar vilka som i framtiden kommer att vara mest rörliga på bostadsmarknaden, det vill säga människor som i dag är hemlösa och saknar en bostad.

Anförande nr 225

D i k r a n D i s o n (kd): Ordförande, stockholmare! Jag vill börja med att lägga ett litet golv, om det inte står klart, vilket jag tror att det gör. Men det förtjänar ändå att påpekas.

Kommunen har bland annat ansvar för en väl fungerande bostadsmarknad för sina medborgare. Därför är det ingen tvekan för oss om att hyresrätten är en mycket viktig boendeform som behövs för att möta stockholmarnas bostadsbehov.

Våra tre bostadsbolag ska vara ekonomiskt starka och ha kostnadseffektiva verksamheter. Vi vill att de ska vara världsbäst på förvaltning av husen, service till hyresgästerna, information till medborgarna och energibesparingar.

Vi tycker också att kommunala bostadsbolag är en viktig uppgift i ytterstaden, och vi vill att de ska förnya och utveckla sitt fastighetsbestånd och dess boendemiljö.

Järvalyftet är ett mycket bra initiativ som vi hoppas mycket på. Det som vi nu har sett lovar gott, och vi vill att alla bolagen ska medverka aktivt i Järvalyftet och implementera de goda erfarenheterna från detta projekt på andra områden i staden, men naturligtvis utifrån varje stadsdels specifika förhållanden och möjligheter,

Vi som har suttit i stadsdelsnämndernas sociala utskott har sett att avhysningar är ett kostsamt problem, både ekonomiskt och humant. Staden måste gå in och härbärgera familjer i hotell eller på liknande ställen. De som får lida mest av detta är barnen.

Därför vill vi bekämpa detta problem genom att skapa en avhysningsakut. Vi ska genom samarbete med stadsdelsförvaltningar, socialtjänstförvaltningar och lands-tinget komma till rätta med denna fråga eller förebygga denna problematik. Vi vill att inga barnfamiljer ska avhysas. Alla våra bostadsbolag ska aktivt delta för att den här avhysningsakuten ska bli verklighet och det ska fungera till de svagas fromma.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 226

L u k a s F o r s l u n d (c): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Att bostads- marknaden i Stockholm är fylld av skevheter och orättvisor är knappast någon nyhet. Men i stället för att ta avstamp i problemen och riskera att fastna där tänker jag börja med en vision av en fungerande bostadsmarknad.

Centerpartiet vill se en bostadsmarknad präglad av mångfald. Stockholm är ingen homogen grupp människor, och därför är det naturligt att bostadsbehoven skiljer sig åt. Vi behöver ett mer varierat boende och fler aktörer på bostadsmarknaden. Därför vill vi skapa en marknad med upplåtelseformer till olika priser som möter olika behov. Att tro att allas önskan är att bo i bostadsrätt på Östermalm eller i hyresrätt i Farsta stämmer inte överens med verkligheten.

Centerpartiet vill göra hyressättningssystemet mer rättvist än det är i dag. Det är inte rimligt att hyror i förorten ofta är lika höga som hyror i innerstaden. Hyressättningen måste rimligtvis påverkas mer av efterfrågan, och människors uppfattningar måste få ett större genomslag än i dag. I ett område där många människor vill bo och där invånarna trivs ska det naturligtvis tillåtas högre hyror än i motsatt förhållande.

Med dagens system blir innehavet av ett hyreskontrakt i innerstaden mycket värdefullt. Det har fört med sig en omfattande svartuthyrning. Centerpartiet står fullt bakom de krafttag som staden tagit mot svartuthyrningen inom allmännyttan. Men jag vill också poängtera att om prisbilden fungerat normalt hade problemet varit betydligt mindre. Eftersom attraktiva lägenheter får konstlat låga hyror behålls kontrakten under mycket långa perioder, vilket i sin tur gör att köerna blir extremt långa.

Centerpartiet anser att hyresrätten och möjligheten att hyra en hyresrätt är viktigt på en bostadsmarknad med mångfald. Hyresrätten innebär ett flexibelt boende för många människor som inte har möjlighet att eller vill äga sitt boende. Hyresrätten är också viktig för Stockholms konkurrenskraft. Med en flexibel arbetsmarknad där människor ofta flyttar beroende på arbete är det hämmande för en tillväxtort om det saknas ett snabbt och tillgängligt boende. Tillväxt kräver rörlighet, och då är hyresrätter bra.

På en mångfaldsmarknad för bostäder stärker vi allmännyttan och gör den självständig, frikopplad från kortsiktigt politiskt inflytande. Vi menar att allmännyttan ska bli

en drivande aktör på bostadsmarknaden, där fokus ligger i att driva fram ett ökat byggande. Fler bostäder och god ekonomisk avkastning är huvudmålet för verksamheten. Vinsterna kan sedan användas för att säkerställa att det finns möjligheter till enklare, billigare och mindre lägenheter runt om i hela staden, även i innerstaden. På detta sätt kan man både motverka boendesegregation och stärka utbudet på boendemarknaden.

I och med detta yrkar jag bifall till Centerpartiets budgetförslag.

Anförande nr 227

Borgarrådet **L a r s s o n** (m): Vikten av utbildning i ytterstaden går inte att överskatta. Vi har alltså områden som vi ser som väldigt homogena. Vi måste få fler upplåtelseformer i vissa delar av staden. Vissa delar har väldigt mycket kommunala hyresrätter, och det vore bra om fler bostadsrättsföreningar fick möjlighet att ombilda.

Ni säger att folk inte är intresserade, Yvonne Ruwaida. Hur kommer det sig då att det är just i ytterstaden som vi ser att intresset fortfarande är mycket starkt? Det är där vi ser intresset öka, och det är där vi vill lägga fokus. Intresset i innerstaden är mycket lågt i dag. Precis som flera har sagt här låg man lite på låset. Men i ytterstaden, i större föreningar, fanns det ett informationsbehov. Allt detta gjorde att vi kunde se ett självändamål i att tillåta utbildning i ytterstaden, att få in fler upplåtelseformer och fler aktörer som gemensamt kan ta ansvar för ett områdes utveckling. Det är någonting som är positivt.

Det förvånar mig att socialdemokraterna i den här salen fortsättningsvis och fortfarande är emot utbildning i ytterstaden. Det är ni inte på rikspanet. Jag tycker att ni borde samköra lite där och diskutera lite mer med er partiledare, därför att det är någonting som är viktigt för framtiden. Jag är övertygad om att ni kommer att ändra uppfattning i den här frågan, därför att vi måste få till stånd en utbildning i områden där vi bara har en upplåtelseform eller väldigt få andra upplåtelseformer.

Sedan skulle jag vilja säga ett ord till Vänsterpartiet. Vi ska ju diskutera fler frågor under den här punkten, och låt mig ställa en fråga till Vänsterpartiet.

Det är många på Järvafältet som har eftersökt en lämplig lösning för sina nära och kära som har avlidit. Man har letat efter begravningsplats på norra Järva. Mig veterligt har ni inte haft något direkt emot att hitta en lösning på den här frågan i kyrkogårdsnämnden. Men här ser jag i er budget att ni har föreslagit att ni ska ordna en begravningsplats åt dessa på Bromma flygfält. Stämmer det? Vilken gate har ni tänkt er att ha det här vid? Är det inte en viktig konsumentupplysning i en ganska viktig fråga ute på Järva? Är det inte en viktig konsumentupplysning till dessa som söker en lösning på en ganska viktig fråga? Vilken gate, Ann-Margarethe Livh?

Anförande nr 228

T e r e s L i n d b e r g (s): Borgarrådet pratar om att utbildning skulle vara bra för balansen på bostadsmarknaden. På vilket sätt anser du att vi har en bra balans i innerstaden? Om alla de utbildningar som hittills är intresseanmälda skulle bli

verklighet kommer vi att stå med en innerstad med 3 procent allmännyttan. På vilket sätt är det en bra balans?

Man ska då också komma ihåg att inget utspel i världen från vare sig finansborgarrådet eller hans högerkamrater kommer att förmå den privata ombildningen att upphöra. Den kommer att fortgå alljämt, och vi i den här staden kommer inte att kunna styra över den.

Jag skulle snarare vilja säga att den politik ni för bara skapar en obalans, och den ökar de sociala och de ekonomiska klyftorna mellan stockholmarna. Jag kan inte förstå vad det är för balans du pratar om.

Anförande nr 229

Borgarrådet L a r s s o n (m): Teres Lindberg! Vilka tror du bor hos de privata värdar som har hyresrätter i innerstaden? Vilka tror du bor där? Är det någon viss kategori människor som bor hos privata värdar?

Det är så att 40 procent av bostadsbeståndet i innerstaden är hyresrätter. Vi värnar hyresrätten, ska jag säga. Men kommunen är inte allenaordande i fråga om att bedriva fastighetsförvaltning. Det finns andra som har lägenheter, och det fungerar ganska bra. Jag tror faktiskt att allmännyttan har en del att lära av en del privata värdar också. Det hoppas jag att vi kan göra. Jag hoppas att vi kan få en väldigt bra benchmarking mellan de kommunala bolagen och de privata bolagen, så att vi kan se till att bli bäst i klassen. Det är väl ett bra mål, Teres Lindberg?

Anförande nr 230

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Joakim Larsson tror att enbart genom att omvandla i förorterna kommer man att lösa problemet med att det är övervikt på kommunala hyresrätter.

Vi säger inte nej till blandade upplåtelseformer, ordförande, men vi tycker inte att lösningen på problemet är att avyttra allmännyttan när det råder bostadsbrist. Vi välkomnar förslag från er att bygga där ute, både bostadsrätter och hyresrätter för att balansera, men vi säger kategoriskt nej till fortsatt omvandling.

Dessutom har ni totalt misslyckats att omvandla. Och när ni misslyckades omvandla i de här förorterna sålde ni hela fastigheter till privata värdar fast hyresgästerna där ute var motståndare till det.

Anförande nr 231

Borgarrådet L a r s s o n (m): Mehdi! Familjebostäder och Svenska Bostäder, som du för övrigt sitter i, har sålt till fler boende i ytterstaden än i innerstaden. Jag tror att du ska läsa på lite där. Det är fler ombildningar som har skett i ytterstaden för det bolag där du själv sitter. Det är väl en ganska bra upplysning till dig, om inte annat.

Sedan har du faktiskt fel. Ni säger visst nej till ombildningar. Du säger nej till att lösa frågan om blandade upplåtelseformer på annat sätt. Vänsterpartiet är inte alls

särskilt drivande i byggprojektsfrågor. Vi ser era reservationer i exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden – de har diskuterats här tidigare i dag. Ska man göra någonting kan man redovisa det, men det kan ni inte. Ni har gång efter annan reserverat er mot andra möjligheter att få blandade upplåtelseformer också.

Anförande nr 232

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Du är ordförande i Svenska Bostäder, som faktiskt själv har påpekat att den politik som den borgerliga majoriteten för i Stockholms stad har lett till att man inte har kunnat bygga nya hyresrätter. Ni har inte haft en aktiv politik för blandade upplåtelseformer så att det byggs hyresrätter där det finns mycket bostadsrätter. Tvärtom verkar ni vara mest intresserade av att det skapas fler bostadsrätter. Egentligen är ni mest intresserade av hushåll som har god ekonomi.

Vi har varit jättepositiva till kooperativ hyresrätt, och det har ni sagt nej till. Varför är det inte bra med en ombildning till kooperativ hyresrätt?

Tycker inte du att det är ett problem när man har fastigheter med eftersatt underhåll, där staden egentligen har en skuld till de fastigheterna? När man då har enorma renoveringsbehov skjuter man över kostnaderna och den stora renoveringen till de boende när man ombildar. Tycker du att det är helt oproblematiskt?

Och hur kan ni ligga bakom att aktivt medverka till att folk tar högrisklån, genom bland annat Bluestep? Hur kan Stockholms stad agera på det oansvariga sättet?

Anförande nr 233

Borgarrådet L a r s s o n (m): Yvonne Ruwaida! Miljöpartiet skriver väldigt tydligt i sin budget att ni säger nej till ombildningar i miljonprogramsområden. Nej till ombildningar i miljonprogramsområden innebär faktiskt att vi inte får den mångfasettering och inte den attraktionskraft hos varje enskilt bostadsområde som vi bör ha och som vi önskar. Det finns väl ingen anledning att ha bara en upplåtelseform.

Varför vill ni inte ombilda i Rinkeby? Jo, du hänvisar till att det är dåligt underhåll sedan tidigare. Ja, det kan man ju åtgärda. Varför har ni inte åtgärdat underhållet?

Jag kan säga att värderingen av en fastighet tar hänsyn till var man ligger i den processen. Om man har en fastighet som behöver underhållas påverkar det priset, och sedan blir det upp till den enskilda bostadsrättsföreningen att avgöra om det är rimligt eller ej.

Jag tycker att ni skrämmer upp dem som vill ombilda, och ni får inte riktigt med sanning.

Anförande nr 234

Borgarrådet L i v h (.v): Du frågar, Joakim, varför vi inte vill ombilda i miljonprogramsområdena. Men om man tittar på Södra Järva är det ju inte vi utan hyresgästerna som inte vill ombilda. Trots att ni har pumpat in 20 miljoner i ert Bilda Bostad-

kontor där, som upptar hela nedre delen av Folkets Hus, vill inte folk ombilda. Ni kanske ska lyssna på vad folk vill.

När det gäller den där kyrkogården kan man på grund av ert idiotiska beslut inte göra någonting på Bromma, vare sig det ena eller det andra. Det du har läst är att när vi har diskuterat den här begravningsplatsen har vi diskuterat olika områden. Och någon gång, även om det skulle vara aktuellt att bygga på Bromma, varför inte titta på det? Men det vi är rädda för, och det ni vill göra, är att lägga begravningsplatsen vid Hansta, som är en stor och viktig del av Järvafältet. Vi ville i första hand lägga den vid Hägerstalund, där ni ger denna förfärliga motocrossbana förlängt kontrakt.

Anförande nr 235

Borgarrådet **L a r s s o n** (m): Ann-Margarethe Livh! Är det du eller Järvaborna själva som ska avgöra om man vill ombilda eller ej? Det måste väl rimligtvis vara Järvaborna själva. Du säger att de inte vill. Hur kommer det sig att man i ytterstaden ser ett ökat intresse av just utbildningar? De som inte vill ombilda ska självfallet inte ombilda. Det är en självklarhet – varför ska man ombilda om man inte vill?

Det vore väldigt bra om man fick reda på vad ett annat alternativ innebär. Du vet ganska mycket om hyresrätten om du bor i hyresrätt. Om det bara är hyresrätter i området vet du väldigt mycket om hur det är att bo i hyresrätt i det området. Men hur ska du ta reda på hur det är att bo i bostadsrätt? Där har staden gjort en informationsinsats och sagt: Så här kan man också bo. Avgör själv om du vill vara med i en utbildningsprocess! Det är det man gör. Den friheten tycker jag att vi ska leverera till alla stockholmare. Och det har vi gjort. Det är väldigt viktigt att vi fortsätter med ytterstaden.

Anförande nr 236

G u l a n A v c i (fp): Herr ordförande, fullmäktige! Stockholm är en fantastisk stad. Vi har närmare 1 miljon invånare nu. Stockholm är också en stad i mångfald. Här finns ensamstående, kärnfamiljer, studenter, kollektiv, fränskilda och nykära. Det betyder också att vi har olika önskemål. Vi i Folkpartiet och alliansen vill skapa ett Stockholm där denna mångfald kan leva vidare och utvecklas.

Stockholm är också en plats där många människor vill äga sitt boende. Det handlar om invånare som har bott i hyresrätt men nu vill investera i ett nytt boende. Det handlar om unga som vill flytta till större, om föräldrar som vill rota sig och om stockholmare som vill investera i sitt boende som växer i värde. Det handlar om hyresgäster som gärna vill kunna äga den lägenhet som de i många år har levt i.

Ägandet är också en viktig fråga för oss. Vi vill föra makten från riksdag och stadshus till våra invånare i Stockholm. Samtidigt är vi angelägna om att vår stad behöver en balans mellan olika upplåtelseformer. Vi har hyresrätter, bostadsrätter, radhus, villor och andra boendeformer. Men vi har ett intresse av att det inte bara finns hyresrätter eller bostadsrätter i ett visst område. Om det bara finns en upplåtelseform kommer människor som söker något annat att flytta oavsett hur väl de trivs. Det har vi tyvärr sett en negativ trend av i en del miljonprogramsområden, i synnerhet på den tiden då den andra sidan i salen styrde i staden.

När vi i alliansen tog makten i Stockholm i valet 1998 gav vi grönt ljus till ombildning av kommunala hyresrätter. Vi gjorde det för att vi värderar invånarnas rätt att äga sina lägenheter och för att vi vill se en mångfald i olika boendeformer i staden. Vi fick mycket kritik från oppositionen då, liksom nu. Socialdemokrater och vänsterpartister talade om orättvisor, om segregation och om ett Stockholm för de rika – då som nu.

Men vi har alltid varit förvissade om att denna politik är rätt, därför att den ökar mångfalden i boendet såväl i innerstaden som i förorterna. Nu har vi nått vårt mål om mångfald i upplåtelseformer och en större andel bostadsrätter i innerstaden. Därför fattade alliansen ett mycket klokt beslut i Stadshuset häromdagen genom att säga att vi avbryter ombildningarna från hyresrätter till bostadsrätter i Stockholms innerstad. Jag stöder det beslutet.

Möjligheten att ombilda hyresrätter till bostadsrätter i Stockholms förorter finns kvar. Det går inte framåt så snabbt, men intresset finns, och det är viktigt att man ger alla människor möjligheten att få äga sitt boende. Vårt mål är att få ett Stockholm i balans och ett Stockholm där privat ägande och kommunalt ansvarstagande går hand i hand med varandra.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för 2009.

Anförande nr 237

Z a i d a C a t a l á n (mp): Gulan och alliansen pratar om mångfalden i bostadsbeståndet i Stockholm, och jag undrar då hur den mångfalden ska förverkligas. Vi har redan fått höra fakta. Går intresseanmälningarna för ombildning igenom kommer vi att ha så lite som 3 procent allmännytta i innerstaden. Vem ska bo i alliansens innerstad? Vem ska få lov? Det är miljonärer eller de som har möjlighet att ta de här miljonlånen, för det är bostadsrätterna som är alternativet.

Vilka är då välkomna i innerstaden? Ja, det är i alla fall inte en ensamstående mamma med barn och som inte tjänar 35 000–40 000 kronor i månaden. Det är inte jämställt. Det gynnar inte jämställdheten, det gynnar inte rättvisan och det gynnar framför allt inte mångfalden.

Jag skulle vilja veta vad ni menar med mångfald. Hur gynnar det den ensamstående modern att kunna få bosätta sig i Stockholm och slippa pendla från Södertälje eller något liknande ställe?

Anförande nr 238

G u l a n A v c i (fp): Ja, Zaida Catalán, det är just den politik vi för, för att vi ska kunna se till att människor kan få bosätta sig var de vill. Men enligt er handlar det enbart om att människor måste bosätta sig i ett visst område av Stockholm för att de ska känna att de lever i ett samhälle där det råder mångfald.

Varför kan du inte respektera alla de människor som vill bo kvar i sina områden men som kanske vill ha de möjligheter som människor som bor i innerstaden har fått, genom att se till att möjliggöra för människor att äga sitt boende även i förorterna?

Det är just den politiken som bidrar till att vi får ett mer jämställt samhälle, genom att se till att alla människor får samma förutsättningar.

Det här med att vi skulle sälja ut allmännyttan i innerstaden: Du får nog läsa på lite bättre. Vi stoppar möjligheten till ombildning i innerstaden just nu därför att vi anser att vi har uppnått en balans. Det finns fortfarande över 40 procent av allmännyttans bestånd kvar i innerstaden, och därför säger vi stopp.

Anförande nr 239

M a t t i a s E r i c s o n (v): Jag förstår inte riktigt vad du säger. Man ska ha friheten att köpa sin hyresrätt om man vill bo i en bostadsrätt. Men det finns ju redan en frihet att bo i bostadsrätt – den finns för alla. Om man vill bo i en bostadsrätt i stället för en hyresrätt är det bara att ge sig ut på bostadsrättsmarknaden och köpa en bostadsrätt. Är det inte så? Är det inte så enkelt? Måste allmännyttans hyresrätter omvandlas till bostadsrätter för att man ska få bo i en bostadsrätt? Nej. Man kan titta i bostadsbilagan där det finns lägenheter som man kan köpa, och så går man och lägger ett bud på en.

Det där med balansen: Jag kanske inte får säga det, men balansen hade en otroligt bra tajming med finanskrisen. Det måste man säga. När det blev bostadsbalans i Stockholms innerstad var det också uppenbart och tydligt livsfarligt att köpa en bostadsrätt.

Anförande nr 240

G u l a n A v c i (fp): Det är inte så att det är Stockholm som är orsaken till den globala ekonomiska världskris som vi ser nu.

Men åter till sakfrågan. Den här synen att människor inte ska kunna bestämma över sina egna liv, inte kunna välja om man vill bo i en hyresrätt eller i en bostadsrätt, är en ganska skev syn. Det är också ett sätt att underminera människors egna val och säga till dem: Nej, ni får inte ha egna valmöjligheter.

Jag skulle jättegärna vilja veta hur många av er på den andra sidan av salen som bor antingen i bostadsrätt, i villa, i radhus eller i annan boendeform som inte innebär att det är en hyresrätt. Det skulle vara väldigt intressant att veta. Jag vet att en del av er gör det. Därför tycker jag att det är väldigt magstarkt när ni samtidigt för en politik som säger: Nej, men det är okej för oss förtroendevalda att kunna bo i vissa boendeformer, men ni är inte kapabla nog att kunna ta hand om ert boende. Det är en ganska skev syn på politiken och på människor.

Anförande nr 241

T e r e s L i n d b e r g (s): Jag kan inte låta bli att säga att det är lite märkligt att majoriteten hela tiden tenderar att avsluta sina kontrareplikor med att ställa en fråga till någon som inte kan svara.

Man blir chockad över vilka ord ni använder. Er politik bidrar till en ökad segregering och en ökad uppdelning mellan fattiga och rika, invandrare och svenskar, och

ni säger att det är precis tvärtom. På vilket sätt innebär 3 procent allmännyttan i innerstaden en balans mellan upplåtelseformerna? På vilket sätt innebär 700 lägenheter i det största bolaget i innerstaden och 200 lägenheter i ytterstaden, i Svenska Bostäder där du själv sitter i styrelsen, eller närförort en balans mellan upplåtelseformerna? Det är det naturligtvis inte.

Anförande nr 242

G u l a n A v c i (fp): Teres Lindberg hävdar att segregationen har ökat de senaste två åren. Då vill jag tala om för Teres Lindberg att den ökade när du satt som integrationsborgarråd i den här staden. Du gjorde inget annat än pratade. Det fanns inga konkreta förslag på hur man skulle bryta utanförskapet, hur man skulle se till att människor fick arbete, hur man skulle möjliggöra en mångfald i boendet i miljonprogramsområdena. Kom inte snacka om den politik som vi bedriver, tack!

Förutom att erbjuda människor att omvandla sina lägenheter i förorterna gör vi också andra saker. Vi är till exempel med och rustar upp. Vi ser till att människor får trygghet och känner att vi politiker tar ett ansvar och ser till att det rustas upp i de områden där de bor så att fler människor väljer att flytta dit.

Det är skillnaden mellan den politik som du drev och ytterst var ansvarig för under din tid som integrationsborgarråd och den politik som vi bedriver nu.

Anförande nr 243

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Finansborgarrådet välkomnade morgondagens invånare i Stockholm i sitt inledningsanförande. Det lät väldigt sympatiskt, och jag kan instämma i det. Verkligheten ser dessvärre annorlunda ut med den destruktiva bostadspolitik som förs av högeralliansen i Stockholm. Med denna destruktiva politik kommer inte ens barnen i Stockholm att kunna bo här. Vad finns det för alternativ och valmöjligheter för dagens Stockholmsbarn om man inte kan köpa en bostadsrätt eller hyra en lägenhet med marknadshyra? I kommunstyrelsen har högeralliansen tillstyrkt Allvillutredningens efterfrågestyrda hyressättning, det vill säga marknadshyror. Var ska människor som inte har råd att köpa dyra bostadsrätter eller bo i en marknadsanpassad hyresrätt bo? Ska de bo tre timmar från stadens centrala delar?

Ordförande! När vi lämnade över makten till högeralliansen hade allmännyttan över 100 000 lägenheter. Nu säljer man i rask takt. Många köp har genomförts, och det finns intresseanmälningar på uppåt 40 procent av dessa lägenheter. Vad det får för konsekvenser att stå i bostadsförmedlingens kö får ni räkna ut själva. Högermajoriteten bygger många och gigantiska luftslott till stockholmarna. Medborgare, se till att de själva bor i dessa luftslott!

Ordförande, fullmäktige, åhörare! Stockholm är i akut behov av en ny och fräsch vänsterbostadspolitik som är fri från spekulation och som är rättvis och solidarisk. Det är en politik som bejakar tanken att bostad är den mest fundamentala rättigheten i ett modernt välfärdssamhälle. Allmännyttans främsta uppgift ska vara att långsiktigt bygga och förvalta bostäder för dagens och morgondagens medborgare i Stockholm. Det är en bostadspolitik som möjliggör och är garanten för att människor med olika

bakgrund kan bo och leva sida vid sida. Det är en bostadspolitik som inkluderande och icke exkluderande. Det är en bostadspolitik som minimerar energiåtgången och därmed har minimal negativ miljöpåverkan. Det är en politik som ger reell makt och inflytande via decentralisering och lokala styrelser inom allmännyttan. Det är en politik som tillfredsställer behov och inte tar hänsyn till plånbokens storlek.

Med de orden, ordförande, vill jag yrka bifall till Vänsterpartiets budgetreservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 244

Borgarrådet L a r s s o n (m): Välkommen upp, Mehdi! Jag vill gärna att du ska få utveckla den här fräscha vänsterpolitiken. Det ser jag verkligen fram emot. Den fräscha vänsterpolitiken har möjligen skapat en del problem, och vi försöker åtgärda dem så gott det går.

Du säger att makt och inflytande ska utgå från de boende, så gör du ett tillägg, nämligen de som vill bo i allmännyttan. Men makt över sitt boende måste gälla alla som bor inom allmännyttan. De som vill ombilda ska väl ändå rimligtvis få göra det i de områden som vi har pekat ut, det vill säga ytterstadsområden där vi har väldigt många kommunala hyresrätter. Varför tycker du inte att de ska få ombilda? Varför ser du aldrig att en annan aktör som bedriver fastighetsförvaltning också kan göra detta? Varför ser du aldrig en privat värd? Finns det inga privata värdar i din värld?

Anförande nr 245

M e h d i O g u z s o y (v): Låt mig börja med det sista. Jag har aldrig ondgjort mig över att det finns privata värdar i Stockholm. De gör ett jättebra jobb, och det får de gärna fortsätta med för oss i Vänsterpartiet.

Joakim Larsson frågar varför vi är emot omvandlingar. I Skärholmen, Joakim Larsson, tvingar ni folk att antingen omvandla sina bostäder eller se dem säljas till privata värdar. Tycker du att de som bor där ute får någon valmöjlighet? Det tycker inte vi. Vi tycker att det är helt förkastligt, Joakim Larsson, att ni avyttrar allmännytta till priser som ligger långt under marknadspris. Det är ett hån mot människor som köar för att komma åt en hyresrätt.

Anförande nr 246

D i k r a n D i s o n (kd): Fru ordförande! Det var roligt att höra att du tycker att det finns andra fastighetsägare som gör ett bra jobb, Mehdi. Jag har en fråga till dig. Jag tycker att det är lite svårt att få ihop saker och ting i ert resonemang. I er budget säger ni att de kommunala bostadsbolagen ska vara livskraftiga och ekonomiskt starka föregångare och leda utvecklingen mot framtidens boende. Sedan säger ni att bostadsbolagen ska förvalta och utveckla utan vinstintresse. Vidare säger ni att ingen minskning av personalen får ske. Då är min fråga: Hur kan man vara föregångare om man inte har några ekonomiska muskler, det vill säga har råd med? För mig går det inte ihop. Du får gärna berätta det.

Anförande nr 247

M e h d i O g u z s o y (v): Jag tycker att Dikran gjorde ett tappert försök att referera till vår bostadspolitik. Han verkar ha läst den ordentligt. Jag förstod inte riktigt frågan.

Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att våra allmännyttiga bostadsbolag har råd att anställa och bedriva sådan verksamhet utan att behöva avyttra sitt bestånd.

Anförande nr 248

B j ö r n L j u n g (fp): Fru ordförande! Nu har vi en representant för vänstertupparna här, och han får chansen att svara på frågor om en del av den politik som ni beskriver i ert eget budgetförslag. Det står om självförvaltning i hyresrätterna. Lokala självstyrelser ska få pengar att själva stå för underhåll och upprustning av husen. Om det blir något överskott ska de möjligen kunna få behålla det själva eller använda det till husen. Vad är det? Jo, det är en form kooperativt boende utan att äga eller ta ansvar, och det är väl typiskt Vänsterpartiet. Ni förmenar människorna i ytterstaden att bo i blandade upplåtelseformer därför att ni är rädda för att de ska ta makten över sitt liv och börja rösta på andra partier än ert.

Anförande nr 249

M e h d i O g u z s o y (v): Jag beklagar att Björn Ljung inte har vaknat ur sitt nyliberala rus. Faktum är, Björn Ljung, att man inte behöver äga sin bostad för att ha ett reellt inflytande. Det finns exempel i Sverige i dag där människor utan att äga förvaltar lokala allmännyttiga bostadsbolag där hyresgäster sitter i majoritet. De är med och bestämmer och tar ansvar. Du menar att hyresgäster i de här områdena, vare sig de ligger i centrala delar av staden, ytterförort eller närförort, inte är förmögna och styra och ta ansvar för sina boendemiljöer. Jag tycker att det är förkastligt.

Anförande nr 250

L u k a s F o r s l u n d (c): Det återstår en del frågetecken i ditt resonemang angående hyresrätter och privatvårdar. Du säger dig vilja ha privata vårdar, du utesluter alla förändringar i hyressättningsystemet och du vet att det i dag inte lönar sig att bygga privata hyresrätter. Varför ska de bygga hyresrätter om de tjänar mer på att sätta in pengarna på banken? Hur vill du få privata vårdar att vilja bygga hyresrätter i staden?

Anförande nr 251

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Privata vårdar har fått markanvisning och byggt hyresrätter ganska långt tillbaka i tiden, och det har gått jättebra. Avkastningskraven och nivåerna har varit tillfredsställande för dem. Nu tillstyrker dina partikamrater att man ska införa marknadshyror när man i remissyttrandet säger att efterfrågehyressättning ska gälla. Tidigare har privata vårdar kunnat äga och förvalta bostäder i centrala delar av Stockholm. Varför ska det inte gå nu, Lukas Forslund.

Anförande nr 252

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Alla stockholmare! Jag har fortfarande inte fått något svar från borgerligheten på frågan om de tycker att är ekonomiskt ansvarigt att marknadsföra ett högrisklåneföretag, som Blue Step, till hushåll som har dålig ekonomi. Det är den typen av högrisklån för boende som har skapat den ekonomiska kris som vi ser i dag. Är det verkligen någonting som staden ska stötta. Högrisklån är lån som har en högre ränta därför att man helt enkelt anser att de hushållen har svårare att betala tillbaka. Jag tycker inte att det är ansvarigt. Jag tycker inte staden ska bidra till att marknadsföra den typen av bolag. Det var inte det före den finansiella krisen, och det är ännu mindre det nu med den finansiella krisen.

Sedan vill jag prata lite grann om hur vi använder bostadsbolagen ur miljösynpunkt. Det är tyvärr så att det pratas en hel del – det är mycket pratpolitik – från borgerligheten om att man ska bygga miljövänligt eller att man ska minska energianvändningen, men det finns inga som helst tydliga mål för att minska energianvändningen. När vi har talat med alla bostadsbolagen säger de att det som de har budgeterat kommer att innebära en energiminskning med 10–12 procent. Det är alldeles för lite. Var finns det politiska, gröna ledarskapet i Stockholms stad där man säger att vi måste minska energianvändning i till exempel Svenska Bostäder och Stockholmshem med 40 procent och i Familjebostäder med 30 procent? Det är ett blygsamt mål.

Visste ni att ungefär 40 procent av Stockholms energianvändning sker i samband med byggande, bruk och förvaltning av byggnader? Hela 54 procent av Stockholms stads, det vill säga stadens, kommunens, energianvändning står de tre bostadsbolagen för. Vi har väldigt mycket att göra, men då måste man ha en politik som pekar ut.

När det gäller att bygga klimatsmarta hus, till exempel passivhus, har man några fina objekt som man visar upp. Jag tycker att det är jättebra att vi nu bygger vårt första passivhus i Stockholm. Det är verkligen på tiden, men vi borde ha miljökrav på all nybyggnation. All nybyggnation i allmännyttan borde vara på nivån 47 kilowatt per kvadratmeter och år. Det borde gälla allt. Vi ska både bygga passivhus och aktivhus. Aktivhus är hus som producerar energi med solceller, vindkraft och annat. De kan dessutom vara aktiva för människor. Här behöver vi ett grönt, politiskt ledarskap.

Anförande nr 253

B j ö r n L j u n g (fp): Fru ordförande! Håll i dig nu, Yvonne Ruwaida! Jag håller med dig om det sista du sade. Jag tycker att vi ska bli tuffare när det gäller energisparkraven på våra bostadsbolag. Tyvärr går det inte så fort. Jag kan bara beklaga det. Det är alltid lätt att ställa krav när man sitter i oppositionen, men vi som ska genomföra detta kan konstatera att allting inte går så fort.

Det jag bekymrar mig över i er politik är att ni så hårdnackat säger nej till omvandling till bostadsrätter i miljonprogramområdena. Människor som bor där vill gå vidare och äga sin bostad, vilket är det mest naturliga när man kommer från andra kulturer och andra länder, men ni förmenar dem den rätten. Ni tycker att det är ni som ska bestämma och besluta över deras liv. Det är det som är det oacceptabla i er politik.

Anförande nr 254

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Det här är just den pratpolitik som jag pratar om. Man säger att man har högre ambitioner. När det hände saker under den förra mandatperioden – mycket av det miljöarbetet lever ni på fortfarande – satte man tydliga mål. Man avsatte resurser och anställde miljökompetens. Det är så man ser till att genomföra miljöpolitik. Ni har bara en luddig skrivning om att en energieffektivisering ska ske. Ni säger inte ens hur mycket. Om du läser vår budget väldigt noga kan du se att vi har analyserat exakt vilket mål alla olika bolag, inte bara de tre bostadsbolagen utan vartenda bolag och varenda förvaltning, ska ha. Ni har inte det i er budget över huvud taget. Ni har frågat bolagen vad de skulle kunna göra och haft alldeles för låga mål. Ni har inte tydligt visat med hela handen vilken miljöpolitik som ska gälla.

Anförande nr 255

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag tycker att det är ganska spännandet att det är den här majoriteten som sätter 97 passivhus, Yvonne Ruwaida, som kommunen nu ska bygga. Jag fick nöjet att ta det första spadtaget. Det är ett mycket spännande projekt. Varför gjorde ni inte sådant under den period som ni satt i majoritet? Den här majoriteten kommer att se till att vi får fler passivhus snart. Det kan jag garantera.

Jag tycker att det är lite magstarkt att påstå att Stockholms stad marknadsför en enskild bank. Det gör vi inte. Möjligen marknadsför Sveriges Television den bank du pratar om eftersom de har deras inlåningsräntor i sin rullande tablå, men vi gör det inte. Vi marknadsför inte någon bank. Jag tycker också att det är magstarkt att påstå att det är en *subprime*-bank. Vi har inte den typen av banker i Sverige. Sluta säga det, Yvonne Ruwaida! Det är inte en sådan bank som vi har sett i USA. Sluta komma med påstående som bara har som syfte att skrämma upp folk!

Anförande nr 256

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag måste tolka Joakim Larssons svar så att han tycker att det är oproblemiskt att hushåll med dålig ekonomi tar högrisklån hos bolag som Blue Step, som faktiskt är med på möten som anordnas genom Bilda bostad. Jag tycker inte att den typen av lån är ekonomiskt ansvariga. Jag måste tolka Joakim Larsson så att han anser att de är det.

Vi har drivit frågan om passivhus väldigt länge. I Svenska Bostäders styrelse pratade jag om passivhus för två år sedan. Då fanns det inte någon i bolaget som tyckte att det var en bra idé. Nu sker detta, men det är bara de här husen som byggs. Ni har ingen policy när det gäller all nybyggnation i de egna bostadsbolagen. En vanlig byggherre ser kanske inte någon ekonomi i att bygga miljövänligt eftersom man bygger och sedan säljer. Ett miljövänligt och klimatsmart byggande är lönsamt på lång sikt. Man får nämligen ned energiförbrukningen. Därför är det ännu viktigare att vi i allmännyttan går före och visar vägen. Man ska ha krav på allt byggande och inte bara ha de här miljökraven på några hus. Man ska ha det på all nybyggnation.

Anförande nr 257

D i k r a n D i s o n (kd): Fru ordförande! Jag har ett par positiva kommentarer till era förslag. Ni föreslår mål där ni vill att Stockholms hem och Svenska Bostäder ska minska energiförbrukningen med 40 procent till 2014 och Familjebostäder med 30 procent. Ni pratar väldigt mycket om nya klimatskal. Sedan säger ni att ombyggnader ska göras så varsamt så möjligt. Då är min fråga: Hur kan ni få ihop detta att det ska vara varsamt med en minskning på 40 procent? Det är väldigt mycket. Det skulle vara bra att få höra det.

Anförande nr 258

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Vi har delat upp energieffektiviseringsinsatserna i tre olika nivåer. Det ena är klimatsmart light. Det behöver alla göra. Det handlar i princip om driftoptimering och god ekonomi. Det andra är klimatsmart medium. Då har man lite med klimatskal. Det sista är klimatsmart maximum där man gör mycket mer ut klimatsmartsynpunkt.

Vi vill till exempel att alla miljonprogramsområden ska energieffektiviseras med 50 procent. Det är ett bestånd som har stort upprustningsbehov och som också är en av stadens största energitjuvar. I Svenska Bostäder finns det väldigt många miljonprogramshus i beståndet. Därför kan man uppnå 40 procent. Stockholms hem är väldigt dåliga på energieffektivitet i dag. Därför har man en större potential. Vi ser helt enkelt att det finns tre olika nivåer. I de bestånd, till exempel inom skolan och miljonprogramsområdena, där det finns andra behov ska vi satsa mest på en gång.

Anförande nr 259

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (m): Ordförande, fullmäktige, övriga åhörare! Jag vill en kort stund uppehålla mig vid kyrkogårdsnämnden och dess verksamhet. Vissa delar har varit uppe till diskussion, och jag behöver komplettera lite. Jag behöver också berätta lite om vad kyrkogårdsnämnden gör och vilka satsningar som görs.

Vår uppgift är att förvalta stadens egna begravningsplatser. Vi handhar också frågor som rör begravningsverksamheten i staden i enlighet med begravningslagen. Samtliga partier i kommunfullmäktige har likartade budgetvärden avseende kostnader och investeringar för den här nämnden och dess verksamhet, varför det i stort inte råder några avvikelser i förslag till budget 2009.

Men jag vill särskilt kommentera Vänsterpartiets förslag. Jag har noterat, och det har också borgarrådet gjort, att Vänsterpartiet inte vill ha någon begravningsplats på norra Järvafältet. Det förvånar mig eftersom efterfrågan på gravmark och kistgravplatser just kommer från norra Järvafältet där många vill begrava sina anhöriga i kista på grund av religion och tradition. Nu vet jag, och jag ska inte vara alltför häftig i mitt utfall mot Vänsterpartiet, att ni inte har någon representant i kyrkogårdsnämnden. Jag kan i alla fall upplysa om att alla partier som sitter där är eniga om att vi vill ha en begravningsplats på norra Järvafältet. Förslaget att den skulle ligga i Hansta och Hägerstalund är släppt för länge sedan. Nu är det aktuellt med mark söder om Hästa gård.

De mål som har satts upp av fullmäktige för kyrkogårdsnämnden är just att säkerställa en ny begravningsplats på norra Järvafältet till 2010. Det är ett mål som för övrigt är gemensamt med exploaterings- och stadsbyggnadsnämnden. I år kommer också en startpromemoria till detaljplan att tas upp i stadsbyggnadsnämnden för just den här begravningsplatsen.

Kyrkogårdsnämnden ska också göra en sammanvägd prioritering mellan planerade investeringsobjekt utifrån beslutsläge, genomförbarhet, måluppfyllelse och ekonomi. Det har fullmäktige också bestämt. Vilka investeringar är då aktuella i den här nämnden? Under planperioden investerar vi 135 miljoner. 94 av dessa – det kanske blir något dyrare – avser byggande av ett nytt skogskrematorium. 15 miljoner ska till att börja med gå till att fortsätta arbetet med planering och projektering av Norra Järva begravningsplats. Detta är finansierat fullt ut.

Med den skattekraft som vi har i Stockholm räknar vi med att vi får in alla intäkter, 120 miljoner, till vår budget utan att behöva höja begravningsavgiften. Därför bibehåller vi också sjuöresnivån, som är den lägsta i hela Sverige, även under 2009.

Ordförande! Med de här orden yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget 2009 med inriktning 2010 och 2011.

Anförande nr 260

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande! Med risk för att vara tjugig vill jag upprepa vad jag tidigare har sagt. Vi har ingenting emot en begravningsplats på norra Järvafältet. Vi har kunnat tänka oss en begravningsplats vid Hägerstalund där ni har förlängt avtalet för denna motocrossbana som vi tycker ligger helt olämpligt. Där tycker vi att det skulle ha varit väldigt bra med en begravningsplats. Vi är däremot oroliga när det gäller att lägga en begravningsplats vid Hästa. Det är ett naturområde med en 4 H-gård som är jätteviktig för barnen på Järvafältet.

Anförande nr 261

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (m): Då vill jag bara fråga om den här att-satsen i er budget där ni tar avstånd från detta gäller. Ni säger: Vi tar avstånd från att lägga en ny begravningsplats på norra Järvafältet. Gäller det alltså inte?

Anförande nr 262

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): När jag fick den här Vision Järva 2030 i min hand blev jag väldigt förvånad. Jag har läst den från pärm till pärm. Det stod ingenting om begravningsplatsen. Jag undrade vart Norra Järva begravningsplats tog vägen. Miljöpartiet har ställt sig bakom detta länge, i alla fall om man lägger den vid Hägerstalund där den förbaskade motocrossen nu ligger, och den borde inte ligga där. Det vore betydligt bättre med en begravningsplats, vilket befolkningen faktiskt efterfrågar. Befolkning i Järvaområdet efterfrågar icke denna motocrossbana som envist ska ligga kvar på denna naturmark. Dessutom kan man inte lägga kistbegravningsplatser alltför nära Igelbäcken. Det handlar om liksafter som man måste ta hand om. Man kan inte lägga sådan verksamhet för grunt eller för djupt eftersom det

påverkar grundvattenkvaliteten, och det är inte bra. Jag undrar vart den tog vägen i detta dokument.

Anförande nr 263

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (m): Jag kan lugna er och säga att detta är ute på remiss. Kyrkogårdsnämnden har inte svarat på remissen ännu. Var så säker – vi kommer att svara!

Anförande nr 264

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag skulle vilja att vi i diskussionen om Stockholms stad, och om ytterstaden i synnerhet, försöker undvika de domedagsprofetior som framför allt kommer från Vänsterns sida. Vi, som stockholmarnas representanter här inne, måste rimligtvis vara ganska viktiga i bildsättningen av vår egen stad. Om vi meddelar att stadens olika områden är utarmade, att det är katastrofområden eller att vi har problem i våra egna fastigheter framstår staden som ganska oattraktiv. Det tycker jag i alla fall.

Jag tycker att det är viktigt att man lyfter fram de problem som man behöver åtgärda, och det ska vi också göra. Men jag tror att vi är skyldiga dem som bor och faktiskt trivs i dessa områden som ni beskriver att också berätta om det som är bra och det som gör att många trivs där. Det här är ingenting som var och en kanske har tänkt på alla gånger. Jag har också förändrat min egen bildsättning av delar av Stockholm som jag inte har känt till så bra. Jag är uppvuxen söder om staden och lärt mig väldigt mycket om den norra delen av staden sedan jag tillträdde som vikarierande borgarråd. Det är en resa som jag önskar att flera kunde göra.

Vi behöver ta ansvar för bildsättningen. De känner icke igen sig ute på Järnafältet till exempel eller i Skärholmen i den beskrivning som många står bakom i den här salen och även i medierna. Det finns så mycket som är bra, och det ska vi lyfta fram. Det är därför visionsarbetet är så viktigt. Då kan vi lyfta fram det som är bra, och vi kan lyfta fram det som behöver åtgärdas. Det ska vi göra tillsammans. Jag vill att vi gör det tillsammans och att vi hjälps åt i den frågan.

Jag skulle vilja få ett slutgiltigt svar från Socialdemokraterna i en väldigt viktig fråga. Vi har en process framför oss i områden där vi ser en icke blandad upplåtelseform, och det är i ytterstaden. Vi har en process där ni måste ställa er frågan: Ska vi tillåta att man ombildar i ytterstaden eller ej? Jag tycker att ni ska ta med er den frågan härifrån i dag. Jag begär inte besked just nu, men det skulle vara tacknämligt om Socialdemokraterna i den här salen kontaktade sina representanter på riksplanel och funderade över om det ligger en del i det där att ha blandade upplåtelseformer i ytterstaden. Det skapar förutsättningar för attraktivitet för alla människor som vill bo i Stockholm eftersom man kan välja mellan olika områden att bo i. Hela Stockholm ska vara attraktivt. Det måste vara målbilden.

Anförande nr 265

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Joakim Larsson sade att vi målar upp en domedagsbild när det gäller vissa stadsdelar i Stockholm. Det gör vi

inte, Joakim Larsson, utan vi påtalar de brister som finns i er politik när det gäller ytterstaden. Ni hänvisar hela tiden till blandade upplåtelseformer. I Akalla är allmännyttans andel 32,8 procent och i Husby är den 43,9. Det finns redan blandade upplåtelseformer i de här stadsdelarna, Joakim Larsson. Den ekonomi som du företräder upplever däremot sin värsta domedagskris någonsin. Vi är inte här för att torgföra staden, Joakim Larsson. Vi är här för att föra fram vår politik. Vi är inte här för att marknadsföra Stockholm och tala om vilken fantastisk stad det är. Stockholm är förvisso en fantastisk stad, men den får också många brister med er politik.

Anförande nr 266

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag vill ändå passa på att upplysa dig, Mehdi, om att du också är en representant för väljarna. Väljarna har valt dig att sitta här. Det kanske är en konsumentupplysning för dig om inte annat. Jag tycker att det vore väldigt bra om du representerar väljarna, och det gör du säkert på ditt sätt. Jag vill ändå säga att vi i stadens ledning är skyldiga att inte bara prata om alla problem som vi själva identifierar. Jag tycker möjligen att vi ska prata om de problem som de som bor i respektive område identifierar. Ni sitter och väljer och vrakar i era egna listor över problemområden som ni tycker att vi skapar. Jag tycker att du skulle lyssna lite mer på dem som bor på Järvafältet till exempel och söder om staden och höra efter vad det är de vill att vi ska åtgärda. Det har du uppenbarligen inte gjort, för där finns det väldigt många som vill ombilda, Mehdi.

Anförande nr 267

T o m a s R u d i n (s): Du försöker verkligen lägga om politiken så att den ska låta bättre nu efter en tid av bostadspolitiskt moras från den borgerliga majoritetens sida, Joakim. Ni skrämmer människor med er politik. Först hade vi en situation där hela allmännyttan skulle säljas ut mot majoritetens vilja. Nu ska allmännyttan inte säljas ut längre, i alla fall inte i innerstaden trots att det bara finns 3 procent kvar. Sedan skulle ni riva husen på Järvafältet, och nu ska vi satsa på Järvafältet i stället.

Ni har lagt om hela bostadspolitiken på riksplanet, förändrat fastighetsskatten, infört en reavinstskatt som man kan kalla för Stockholmsskatten. Den innebär att 38 procent av stockholmarna är tvungna att betala den. Nu har ni bestämt er för att införa ett större inslag av marknadshyror. Ni vill överlåta underhållet på hyresgäster i allmännyttan i miljonprogramsområdena för en massa kostnader som vi annars skulle ha tagit i staden i den fortsatta omvandlingen till bostadsrätter.

Ni skrämmer människor med er politik. Det går inte prata bort det i en fullmäktigedebatt.

Anförande nr 268

Borgarrådet L a r s s o n (m): Nej, Tomas Rudin, vi gör det väljarna gav oss i uppdrag att göra. Inom det bostadspolitiska området ser vi resultatet av detta redan nu. Nu går vi vidare. Har vi skrämt in de 40 000 personer som har velat veta mer om vad bostadsrätten innebär som boendeform och som har lämnat in intresseanmälningar? Har vi skrämt in dem, menar du? Är det här skrämde, rädda människor? Nej, de är inte rädda och skrämde, Tomas Rudin.

Däremot skulle jag önska att vi hade fått reda på hur det kommer sig att oppositionen gladeligen spenderar alla de försäljningsintäkter som vi har fått genom försäljningarna till bostadsrättsföreningar och från försäljningar av bolag och bostadsfastigheter. De pengarna använder ni gladeligen. Jag tycker att ni tyvärr har drabbats av ytterligare hyckleri under den här debatten.

Anförande nr 269

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Vad ska jag säga, Joakim Larsson? I Svenska Bostäder fanns det ett dokument. Det var före din tid. Det var under Kristina Alvendals tid. Där stod det hur mycket hyrorna skulle höjas i Husby. Det stod väldigt tydligt vad som var ert syfte. Det var nämligen att byta ut delar av befolkningen. Ni vill avyttra hyresrätter och delar allmännyttan därför att ni inte tycker att det är bra att ha för mycket allmännytta. Sedan vill ni kunna använda pengarna för att göra politiska vinster.

Vi har hela tiden sagt att allmännyttan är viktig och att allmännyttan ska värnas. Du påstår här att de ute på Järvafältet vill ombilda. De som har velat ombilda till kooperativ hyresrätt lyssnar ni över huvud taget inte på. Alla de som inte vill ombilda och som har varit livrädda för den här processen – och det känner du till, Joakim Larsson – verkar inte finnas. Sedan säger du att vi inte lyssnar på dem som bor på Järvafältet. Vi vill att man ska utveckla det som är bra på Järvafältet, friluftslivet, den gröna kilen, föreningslivet, det lokala näringslivet, och där gör ni ingen insats, tvärtom.

Anförande nr 270

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag tycker att det är tråkigt att Miljöpartiet, som i och för sig har en oppositionsroll, inte har deltagit i alla de möten som jag och majoriteten har haft, och där även Socialdemokraterna har deltagit, med hyresgäster i bland annat Husby.

Det som du talar om var ett mycket onyanserat hanterat brev från Svenska Bostäder. Bolagsledning och andra gjort allt vad de har kunnat för att be om ursäkt till de boende. Du grottar fortfarande in dig i det. Det är någonting som hyresgästerna har lagt bakom sig. Det är någonting som vi i samtal om hur vi ska gå vidare har kommit väldigt långt ifrån. Det håller du fortfarande på och grottar ned dig i. Jag skulle vilja rekommendera att ta ett steg från den lilla grottan och kommer med på de samtal som vi har ute på Järvafältet. De har så många bra idéer på hur vi ska utveckla Järvafältet, och det kommer vi att göra med Järvalyftet. Välkomna dit!

R II MILJÖ- OCH TRAFIKROTELN

Trafik- och renhållningsnämnden, Stockholms Stads Parkerings AB, Stadsdelsnämnderna; Stadsmiljöverksamhet, Stockholms Hamn AB, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholm Vatten AB
Punkt 15, 29, 5, 27, 12, 26)

Trafik- och renhållningsnämnden, Stockholms Stads Parkerings AB, Stadsdelsnämnderna; Stadsmiljöverksamhet, Stockholms Hamn AB

Anförande nr 271

Borgarrådet Hamilton (m): Ordförande, ledamöter! Den första gången jag var i Stockholm var någon gång under andra hälften av 1960-talet. Jag åkte då med mina föräldrar från Morgongåva in till den stora huvudstaden. Jag tyckte att det bullrade och luktade stickande av avgaser från bilarna, och så var det faktiskt då också.

Sedan dess har det hänt väldigt mycket. Det bullrar betydligt mindre i dag. Bilarna släpper ut betydligt mindre. Staden är faktiskt mycket renare i dag än på 1960-talet. I dag går till exempel alla bussar i innerstaden på förnybart bränsle. Stockholm har rekord när det gäller inköp av miljöbilar.

Innebär detta då att jag är nöjd med Stockholm som det ser ut i dag? Knappast, men jag tycker att det är viktigt att ha klart för sig att vi befinner oss i en utveckling och att det blir bättre och bättre. Samtidigt ökar också kraven på hur vi vill att det ska se ut, men det är en annan sak.

När jag flyttade till Stockholm för 18 år sedan såg jag också en annan del av Stockholm. Jag såg hur grönt det är och hur nära många stockholmare har till naturen. Det är något som är viktigt att värna om en växande storstad.

När jag var i Stockholm för första gången var Essingeleden nyss invigd. I dag är Essingeleden ett nålsöga i Stockholms infrastruktur. Så fort det blir tjockt stoppar det till, och det är omöjligt att komma igenom. Nålsögat Essingeleden påverkar hela trafiken i staden. Det finns helt enkelt för små marginaler i dag i Stockholms infrastruktur. Blir det stopp någonstans skapar det dominoeffekter, ibland långt ut i grannkommunerna. Det senaste exemplet på detta fick vi i helgen när Tranebergsbron stängdes av.

Vi i majoriteten vill minska sårbarheten, inte öka den, vilket blir effekten av oppositionens förslag att förbjuda biltrafik i innerstaden och säga nej till kringfartsleder. Sårbarheten måste minskas genom att Stockholm får nya vägar. Förbifarten viktig liksom en östlig förbindelse. Dessutom måste det ske ett ständigt arbete för att öka framkomligheten i staden. Då tänker jag inte bara på framkomligheten för bilar. 100 000 stockholmare cyklar till innercity varje dag, och det ska vi vara glada för. Vi måste se till att även de har en bra framkomlighet. Andelen som åker kollektivtrafik är mycket hög om vi gör en internationell jämförelse. Tillsammans med landstinget måste vi se till att kollektivtrafiken utvecklas i takt med att Stockholm växer. Det handlar om bussar, tvärbanor, pendeltåg och tunnelbanan.

Ordförande! Det är ett pussel att vara trafikplanerare i Stockholm eftersom vägytorna egentligen är för små för att tillgodose behov hos bilister, kollektivtrafik, yrkestrafik, cyklister och fotgängare. Vi måste ha alla i åtanke när vi utvecklar stadens infrastruktur. Jag tänker inte delta i oppositionens jakt på de innerstadsbor som har bil. Därför kommer också arbetet att fortsätta med att hitta fler p-platser i innerstaden och även runt om staden naturligtvis.

Underhållet av stadens gator har varit eftersatt under väldigt lång tid. Den nuvarande majoriteten jobbar med att försöka komma i kapp, men det kommer att ta tid. Det kommer dessvärre att bli besvärligt för stockholmarna under tiden, men man kan inte jobba på gatorna utan att det märks. Det är viktigt att det märks så lite som möjligt, och framför allt görs jobbet för att det ska bli bättre när det är klart. Stockholmarna är ett tåligt släkte, så förhoppningsvis har de förståelse för att det här arbetet måste göras.

Det är också viktigt att staden kommunicerar vad det är som görs, varför och när det ska vara klart. Dessutom måste trafikkontoret bli duktigare på att samordna när andra vill gräva i stadens gator så att det inte plötsligt uppstår nya hål där alldeles nyss har lagt igen ett. Det har stockholmarna väldigt lite förståelse för, och det kan jag också förstå. Det måste bli en bättre samordning, och det vet jag att man jobbar med.

Min företrädare Mikael Söderlund jobbade hårt för ett tryggt och snyggt Stockholm. Jag har nu ansvaret för såväl miljö- som trafik- och avfallsfrågorna. Det är en mycket bra kombination, för frågorna hänger helt klart ihop. Stockholmarna och stadens politiker har ett gemensamt ansvar för hur Stockholm ser ut, vilket intryck som kryssningsresenärerna får av staden när de kommer hit eller för den delen affärsbesökare och många andra. Stockholm måste vara ren, snygg och trygg stad. Det är det enda som ska gälla för The Capital of Scandinavia.

Fru ordförande! Med detta yrkar jag bifall till majoritetens förslag till budget.

Anförande nr 272

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! Det finns tre områden där borgerlig och socialdemokratisk trafikpolitik särskilt skiljer sig åt. Det första gäller synen på kollektivtrafik och vägar och vem som ska betala. År 2030 är vi ungefär en halv miljon fler människor i Stockholms län som ska åka till skolor, arbetsplatser och fritidsaktiviteter. Resurser måste fram till spår och vägar. Ni lägger två tredjedelar av pengarna på vägar och tvingar kommuner och landsting att medfinansiera med medel från sjukvård och skolor.

Vi vill lägga mer statliga pengar på kollektivtrafik liksom trängselavgifter. I närtid lägger vi 4 miljarder kronor mer än regeringen och främst då till spårbunden trafik. Mellan 2010 och 2021 lägger omkring 40 miljarder mer på detta område.

Det andra gäller trafiksäkerheten. Den regionala utvecklingsplanen som nu är ute på remiss visar att dagens politik kommer att leda till en ökning av antalet döda och skadade i trafiken på 40–50 procent år 2030. Mycket beror på ökad befolkning och trafik, men prognosen visar att vi måste satsa på att öka trafiksäkerheten. Vi vill få fler människor att åka kollektivt, cykla och gå i trafiksäkra miljöer och få ned

hastigheterna så att stockholmarna verkligen håller rätt hastigheter. Då måste vägar i bostadsmiljöer byggas om med avsmalningar eller gupp, färgläggning eller bättre skyltning så att rätt hastigheter hålls.

Ni har aktivt stoppat nästan alla projekt för säkra huvudgator, vilket visar hur ni prioriterar trafiksäkerhet i praktiken. Jag håller med trafikforskare som säger att ni borde skämmas på det här området.

Det tredje gäller parkeringspolitiken och synen på miljöbilar. Vi måste få fler att byta ut sina bilar till miljöbilar. Detta stoppar ni med ett enda Alexanderhugg. Undantaget för miljöbilar att betala trängselskatt och subventionen av nyköp av miljöbilar tar ni bort. Här i Stockholm tar ni bort hela subventionen för parkering av miljöbilar. Försäljningen av miljöbilar kommer i princip att upphöra, eller i alla fall att minska kraftigt. Det kan vi vara säkra på. Och trafikmiljön kommer att bli sämre.

I vår budget föreslår vi en subvention på 300 kronor per månad för boendeparkerare som har miljöbilar.

Er budget i Stockholm och i riksdagen visar låga ambitionen i trafikpolitiken i Stockholm. Våra budgetar visar motsatsen.

Där med yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 273

Inge - Britt Lundin (fp): Ordförande, fullmäktige! Vi bor i en stad som är en av de vackraste i världen. Vi bor också i en stad där oerhört många åker kollektivt eller cyklar. Det vet vi. Men för att ännu fler människor här ska åka kollektivt eller cykla måste vi se till att framkomligheten för bussar, spårvagnar, tåg och gående blir bättre. En åtgärd som man kan vidta är en stor satsning på spårtrafik.

Spårtrafik är något som just Folkpartiet har jobbat med i många år. Vi tycker att det är jättekul att fler ansluter sig till vår linje när det gäller spårvagnar. Det är en oerhört modern kollektivtrafik för en tät stad. Det tyckte man inte förr. Jag åkte spårvagn till mitt första jobb som var på postkontoret Stockholm 1 på Vasagatan. Då tyckte man inte om det. Man tyckte att det var oflexibelt med spårvagn. Att förlänga spårvagns-linjen från norra Djurgården och Värtan till västra Kungsholmen och Hornsberg är bland det bästa vi kan göra. Det är jättebra att vi kan föreslå det här populära transportsättet. Både tvärbanan och Djurgårdslinjen är ju jättestora succéer. Jag åker alltid. Jag släpar barnvagnen. De får klättra som små apor i de gamla spårvagnarna, men upp ska de. De älskar att åka spårvagn. Folk tycker om att åka både nya och gamla spårvagnar.

Därför har jag inte någon som helst förståelse för Socialdemokraternas konstiga sätt att vara motståndare till de här effektiva, miljövänliga och populära spårvagnarna. Ni kan säga någonting, men ni har hittills inte förespråkats eller föreslagits någonting när det gäller spårvagnarna. Det tycker jag vore intressant att höra.

Om man ska gå till jobbet vill man inte gärna vada mellan trasiga gamla papperspåsar, glasspapper och tuggummin. Man vill ha en ren stad, en välstädad stad. Därför

satsar vi 40 miljoner extra på städningen. Om det var någonting jag tjafsade om oerhört ofta när jag satt i stadsdelsnämnden på Norrmalm tillsammans med Janne så var det städningen. Jag vet att jag ringde till Yngve, som var vår tekniska chef på förvaltningen, och sade: Nu har de inte städat den gatan, den gatan och den gatan. Jag tycker att vi hade en fin städning, och jag tycker fortfarande att vi har en hygglig städning på Norrmalm. Det finns helger och evenemang som gör att man kan behöva städa bättre. Men jag stötte mig med Kungsholmsborna genom att tala om att Vasastaden hade mycket bättre städning än man hade på Kungsholmen. Då blev herr ordförande i stadsdelsnämnden arg och stadsdelsdirektören ännu argare, men faktum är jag tycker att det är så fortfarande.

Det finns många saker till som jag kommer att ta upp i nästa inlägg, och då först tänker jag yrka bifall.

Anförande nr 274

M a t s L i n d q v i s t (mp): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter, övriga åhörare och lyssnare! Alla partier tycks vara eniga om att trafiken i Stockholm är problematisk då igenkorkade gator orsakar bilköer och utsläpp av både partiklar och koldioxid. Trängselskatten, som flera partier var emot i början, har visat sig vara en lyckad åtgärd för att minska problemet. I dag höjs röster även från tidigare i det närmaste fanatiska trängselskattemotståndare att trängselskatten borde höjas.

Det finns dock ett annat hot mot tillgängligheten, nämligen de bilar som står stilla. Den borgerliga majoriteten tror att fler parkeringsplatser ska lösa problemet, vilket är fel. Fler p-platser gör att fler väljer att ta bilen, vilket genererar ännu större behov av parkeringsplatser på stadens redan begränsade gatuytor. Stadens gator kan inte svälja hur många bilar som helst. Det som händer är att staden korkar igen av stillastående bilar. Barn, gamla och andra kan inte ta sig över gatorna på grund av parkerade bilar. Varor kan inte levereras och sopor kan inte hämtas utan att dessa fordon dubbelparkerar.

Genom att höja parkeringsavgiften och införa boendeparkeringsavgifter i hela staden får vi in över 250 miljoner kronor som kan användas till nyttigheter utan att vi behöver höja skatten i motsvarande grad. Avgiften utgår från trängselperspektivet så att det kostar mest i innerstaden där parkeringsträngseln är störst. Detta är ett exempel på grön kommunal skatteväxling som ger många goda effekter. Vi motverkar att stadens gator och kajer korkas igen. Vi ger plats för stockholmare och andra som vill vistas i sin stad. Vackra områden vid våra kajer kan användas för uteserveringar, promenader och annat som skapar en mänsklig stad. Vi gör det enklare att leva utan att äga en bil. Att inte äga en bil innebär inte att man behöver avstå från bilen. Vår politik uppmuntrar bilpooler och annat som ger den enskilda stockholmaren tillgång till bra och trafiksäkra miljöbilar när man verkligen behöver.

Vi satsar 15 miljoner på ökad framkomlighet för fotgängare och cyklister. Vi satsar 60 miljoner på fler och säkrare cykelbanor, andra trafiksäkerhetsåtgärder samt effektivare mobilitet för hållbart resande, logistikstöd till effektivare varuleveranser med mera. Vi satsar på ökad trafiksäkerhet speciellt för barn och unga.

Vi vill även satsa på bättre luftkvalitet och mindre buller i Stockholm där det hittills i trafikplaneringen bedrivits en skriande diskriminering mellan olika stadsdelar. Vi vill vidare att miljöbilsundantaget ska vara kvar till dess att det finns tillräckligt många tankställen för miljöbilarna. Så är det inte ännu. Vi vill dock att miljöbilsundantaget ska utvecklas efter hand så att den senaste och bästa miljöbilstekniken alltid premieras.

Vi satsar även på att renovera och förbättra stadens grönområden varav många är skadade av luftföroreningar. Trafiken förorenar även stadens sjöar där ordentliga reningsanläggningar för trafikdagvatten måste byggas och utvecklas.

Möjligheten att samla in matavfall för att göra biogas av detta måste kraftigt förbättras. Vi lägger 6 miljoner på insamling av detta och 10 miljoner på ett pilotprojekt.

Anförande nr 275

T o r h i l d L a m o (v): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! I dag känns det som om jag upprepar mig. Lite så var känslan när jag började förbereda mig inför dagens budgetdebatt – jag har hört den förr, jag har sagt den förut. När man läser majoritetens budget känns det lite som när man hör före detta skolborgarrådet Jan Björklund hålla samma tal i Almedalen som förra året: Vi har hört det förut.

Visst har tonfallet blivit ett annat. Även Moderaterna har förstått att det inte går att låtsas som om klimatproblemen inte finns. Även Moderaterna har förstått att man måste börja prata om miljöfrågor, fast det kommer liksom inte så mycket längre än dit. Prata är förstås lätt; att agera verkar mycket svårare för den borgerliga sidan.

Vi har sagt det förr: I en stad som Stockholm är trafiken enormt viktig när vi pratar miljöfrågor. Varför? Jo, för att de stora utsläppen kommer från trafiken och för att det är så lätt att göra någonting åt det. Stockholmarena vet detta. De röstade för en trängselavgift där intäkterna skulle gå till kollektivtrafiken. De åker kollektivt genom staden. Det verkar bara vara Stadshusets borgerliga majoritet som inte har förstått.

För Vänsterpartiet är det en självklarhet att vi måste gräva där vi står och göra de saker vi kan göra för att även våra barn och barnbarn ska kunna leva i vår vackra stad. Det handlar om att vi måste våga sticka ut hakan och om att vi måste våga ta ställning. Ingen annan svensk stad har de möjligheter som vi har att växla biltrafik mot kollektivtrafik och att underlätta för cyklande och gående.

Trafikborgarrådet pratade varmt om cyklisters framkomlighet. Men hon glömde sin föregångares bärsärkagång mot cyklisters möjlighet att ta sig lätt genom staden. Vänsterpartiet vågar ta ställning för miljön. Vi säger nej till planerna för den så kallade Förbifart Stockholm. Att öka biltrafiken, köerna och utsläppen är fel svar på vår tids miljöproblem. Därför blir de borgerliga partiernas tal om hur viktiga miljöfrågorna är bara ihåliga floskler. När de medvetet väljer att stödja byggandet av en motorled som kommer att öka utsläppen av klimatgaserna med 40 procent förstår vi att innehållet saknas.

Det finns en annan väg än motorvägen. Vänsterpolitik är att sätta människors behov av en trygg och bra miljö före bilarna. Vänsterpartiet vågar ta ställning för fler cykelbanor och för en bilfri innerstad där stockholmare och tillresta kan röra sig på våra gator, där vi kan byta ut bilarna i city mot spårvagnar. Vi vill satsa de tiotals miljarder som Förbifarten kostar på att bygga ut kollektivtrafiken i Stockholm. Vi vågar satsa på människan. Gör om – gör rätt!

Bifall till Vänsterpartiets budgetförslag!

Anförande nr 276

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, kommunfullmäktigeledamöter och stockholmare! I en storstad finns det massor av möjligheter att förverkliga sina drömmar. Detta lockar människor till vår stad, och överallt där det finns människor uppstår också konflikter och problem. Man kanske skulle kunna säga att vi i Stockholm har en spännande mångfald och intressanta utmaningar.

Det är i den här verkligheten som det är väldigt viktigt att visa hänsyn – hänsyn till varandra och hänsyn till kommande generationer. Vi måste för våra barn och barnbarns skull sköta underhållet på det vi byggt i stället för att bygga nya roliga och flashiga saker. Det är bättre att vårda och laga vinterrocken än att varje höst köpa en ny.

När det gäller investeringar måste vi koncentrera oss på underhåll och bara bygga det vi måste. Vi stockholmare måste också visa hänsyn oss emellan. Vi kommer nämligen aldrig att kunna bygga om våra gator så att alla blir nöjda. Det finns inte plats för väldigt breda trottoarer, cykelbanor, en massa körfält, eget kollektivkörfält, särskilda parkeringsplatser och angöringsplatser överallt. Det går bara inte.

Samma sak gäller städningen. Vi kan inte ha papperskorgar varje meter eller utspridda på gräsmattorna i våra parker. Vi måste i stället visa hänsyn till varandra: slänga skräp där det hör hemma och visa förståelse och respekt för alla andra trafikanter. Först då kan vi få en oskräpig stad, som Pettson och Findus skulle ha sagt, och en stad med flyt i trafiken.

Just för att få en renare stad och flyt i trafiken satsar vi nu 40 miljoner mer på städning, håller hårdare koll på förpackningsindustrin att se efter återvinningsstationerna, inför fler städväggar och förbättrar klottersaneringen. Det är därför vi nu ser över flaskhalsarna i trafiken, trimmar och effektiviserar trafiksystem i kombination med säkerhetsarbetet. Dessutom gör vi det ekonomiskt fördelaktigt att sköta sig, eftersom vi höjer bötesbeloppet för den som felparkerar och låter det kosta när man gräver upp gatan.

Ordförande! Utan hänsyn till varandra i den här staden kommer vi aldrig, oavsett medel, att kunna lösa problemen. Vi måste samarbeta allihop i staden för att lösa konflikterna och utnyttja alla de möjligheter som finns.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 277

L u k a s F o r s l u n d (c): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! För Centerpartiet är en hållbar tillväxt i Stockholm ett centralt mål. Vår vision är att Stockholm ska vara en internationellt ledande stad i att kombinera dynamisk tillväxt med miljömässig hållbarhet. I det arbetet har trafikpolitiken en nyckelroll. Stockholm ska ha en attraktiv kollektivtrafik, goda cykelmöjligheter och utnyttja sjövägarna för båtbinden kollektivtrafik. Samtidigt är det viktigt att slå fast att bilen är en naturlig del av stadens trafikmönster. Vi älskar bilar men hatar utsläppen.

Centerpartiet vill att Stockholm ska ha höga ambitioner när det gäller att göra det fördelaktigt att äga och köra miljöbilar. Därför är det djupt olyckligt att majoriteten föreslår ett slopande av den kostnadsfria nytto- och boendeparkeringen för miljöbilar i staden. Ännu mer olyckligt är det när det kommer samtidigt som regeringen slopar undantaget för miljöbilar i trängselskatten. Att lämna omställningen av Stockholms bilpark till stockholmarnas goda vilja duger inte.

Den mest akuta lokala miljöfrågan i Stockholm är frågan om inandningsbara partiklar. De kan leda till nedsatt lungfunktion hos barn och hjärt- och kärlsjukdomar hos vuxna. Partiklarna kommer främst från fordon och gator när dubbdäck används. En kartläggning visar att 34 procent av invånarna i Stockholms kommun har höga eller mycket höga halter farliga partiklar i sin hemmiljö. Partikelproblemen måste tas på större allvar. Centerpartiet vill att staden arbetar med regeringen och Vägverket om gemensamma grepp för att minska dubbdäcksanvändningen. Där är ekonomiska styrmedel ett viktigt verktyg. Andra åtgärder staden bör överväga är att förbjuda dubbdäck på vissa hårt utsatta gator under korta perioder, sänka hastigheterna och att överdäcka vägar på strategiska ställen.

Förra året utsågs Stockholm av tidningen Readers' Digest till *the world's greenest, most livable city*. Parkerna är Stockholms gröna guld, och de förtjänar ofta ett bättre omhändertagande än i dag. Stadens parker och grönområden behöver på många håll en upprustning. Stockholm har en stolt parktradition som vi kan förvalta bättre än i dag. Genom att återinrätta en chefstjänst som stadsträdgårdsmästare i Stockholm stärker vi stadens kompetens på området. En aktiv och kreativ stadsträdgårdsmästare kan ha stor betydelse för en stad. Nyligen gick Timbros årliga utmärkelse Skåneettan, Skånes ledande inspiratör för förändring och utveckling, till Malmös stadsträdgårdsmästare. Han fick priset för sitt arbete med att göra staden till "vackrare och bättre stad till gagn och nöje för alla Skånes invånare".

Centerpartiet storsatsar också på trygghet, trivsel och renhållning i parkerna. När allt fler barnfamiljer och hundägare drar sig för att utnyttja parker på grund av lösspringande hundar, eller att parkerna blir så nedskräpade att de inte känns inbjudande, är det dags att tänka nytt. Därför inför Centerpartiet parkpatrullen – ambulerande parkvärdar vars uppdrag inkluderar allt från att tillrättavisa människor som missköter sig i parken till att rapportera och åtgärda skador, avlägsna efterlämnat skräp och så vidare. En prioriterad fråga för parkpatrullen är att komma till rätta med hundrelaterade problem som efterlämnat hundbajs och lösspringande hundar i stadens parker.

Anförande nr 278

Å s a R o m s o n (mp): Jag ska prata om lite av det som Lukas tog upp i delar i sitt inlägg. Ett av de svåraste miljöproblemen som vi har med trafiken i Stockholm just nu är luftkvaliteten, och det är inte bara på Hornsgatan, vilket det ibland kan låta som, utan det är – vilket också Lukas refererade till – i stora delar av Stockholms invånares hem- och bostadsmiljö, på deras hemmagator. 34 procent har, som Lukas sade, alldeles för dålig luftkvalitet.

Frågan är vad vi gör åt detta. Det är inget nytt problem. Det är något både jag och andra har stått i talarstolen och pratat om. Men det krävs inte bara prat; det krävs också handling. Problemet är att vi verkar handla väldigt lite på det här området. Läser man den budget vi har att ta ställning till i dag, det vill säga majoritetens förslag, ser vi att de har lagt in samma mening som stod i budgeten förra året, det vill säga: Ytterligare åtgärder för att minska den onödiga dubbdäcksanvändningen ska övervägas. Det är identiskt med meningen i 2008 års budget.

Det känns inte jättebra att det inte görs några åtgärder för att minska dubbdäcksanvändningen. Det jag vet har hänt under 2008 som har påverkat detta är att de borgerliga politikerna i staden äntligen har fått kommunikation med regeringen när det gäller att eventuellt diskutera en kortare tidsperiod av dubbdäcksanvändning i Stockholm än på andra ställen i Sverige. Det är bra. Det var vi, Socialdemokraterna och Vänstern överens om i kommunstyrelsen redan 2004. Då var ni emot, men det är jättebra att det är på väg nu.

Jag tror dock inte att det hjälper så mycket, för Vägverket kommer inte att vilja att vi avviker jättemycket från norrländska eller övriga svenska normen. Vi har höga halter ganska sent på våren och ganska tidigt på hösten, och det finns inga mätningar som säger att det här kommer att hjälpa överlag. Det kunde däremot vara en idé om vi kunde göra det väldigt restriktivt.

Den andra åtgärden man har gjort är att gå ifrån den gemensamma kampanjen med Vägverket mot dubbdäck, den som ni alla såg i tidningarna härom veckan. Den är Stockholm inte längre med på. Man har fattat beslut om att man inte längre ska använda sig av den. En informationskampanj kring att minska dubbdäcken är en av de åtgärder som finns i åtgärdsprogrammet. Stockholm avträder därmed på ytterligare punkter, inte bara på parkeringspolitiken och minskad bilism i innerstaden som är en av de andra punkterna, utan även på informationskravet.

Jag tycker att det här är väldigt allvarligt. Jag tycker att vi sviker inte bara de småbarnsföräldrar och de äldre som har luftvägsbesvär utan även vårt eget regelverk och vår egen meningsfulla verksamhet. Hade biltrafiken i bostadsområdena varit en industri hade vi ställt hårda krav. Vi hade fått krav på att man skulle ha ett kontinuerligt miljöarbete. Nu har vi inte ens ett fungerande miljöarbete på trafikkontoret som är den verksamhetsutövare som har ansvar för de här gatorna. Jag tycker att det är skandal!

Anförande nr 279

A n d e r s B r o b e r g (kd): Jag tycker att vi gör en hel del för att försöka komma åt det här med luftkvaliteten. En sak är dubbdäcken, vilket du är inne på. Där

kan jag för vår del säga att jag gärna skulle se att vi Stockholms stad själva får bestämma hur vi ska hantera detta. Vägverket håller på att titta på det, och vi måste se till att regeringen kan ge besked till oss att vi får göra det. Det är en sak.

En annan sak som inte ni verkar vilja se är att man måste kunna minska trycket på stadens gator genom att bygga andra leder runt omkring så att man inte behöver tvinga bilar och andra in i staden.

Ytterligare ett sätt är att vara väldigt öppen och arbeta för att få in fler trafikslag. Ju fler som tar andra typer av trafikslag desto bättre miljö blir det, och det gör vi med en mängd olika åtgärder.

Det som egentligen är intressant med den sida Åsa Romson företräder är vilken politik som kommer att gälla, för det skiljer ganska mycket er emellan. Det ska bli intressant att senare få reda på detta.

Anförande nr 280

Å s a R o m s o n (mp): Det här med att få bestämma själva har vi försökt tidigare i Stockholm. Vi ville själva kunna bestämma att vi kan använda den här tidsperioden till exempel. Då har inte regeringen varit intresserad.

Nu hoppas vi att Vägverket kommer med ett förslag som gör att vi får lite större spelrum när det gäller detta. Jag tror dock inte att vi kommer att få tillräckligt mycket spelrum för att kunna få bort dubbdäcken i stort sett helt. Det är det vi behöver; vi behöver få en radikal omställning så att väldigt få åker med dubbdäck i Stockholm. Ekonomiska styrmedel hade varit en mycket mer rimlig väg, och det är också den vägen vi föreslår här i fullmäktige. Låt oss testa parkeringsnormer på detta! Vi vet att parkerare är väldigt känsliga för avgifter. Vi vet att om man får en hög avgift för att man har dubbdäck när man parkerar, vilket är väldigt lätt för en parkeringsvakt att se, får vi en stor förändring.

Men detta är ett förslag som ni på er sida hela tiden säger nej till. Ni säger nej till alla förslag som man kan genomföra rent praktiskt. Ni säger bara ja till att någon annan, någon annan gång, någon annanstans ska göra något. Det är skandal!

Anförande nr 281

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Åsa Romson! Ni sade att ni redan i kommunstyrelsen från den förra majoritetens sida sett 2004 var överens om vad man skulle göra för någonting, men varför har ni inte gjort någonting då?

Hornsgatan är en viktig symbolfråga, och det är därför du tar upp den vid varje fullmäktigesammanträde. Jag håller med om att detta är ett bekymmer, och det vi har gjort nu är att avsätta 60 miljoner kronor i budgeten för att vidta åtgärder där eftersom också vi inser att man måste pröva sig fram. Detta är faktiskt till viss del okänd mark. Det vet också Åsa Romson, även om hon inte vill erkänna det här i fullmäktigesalen. Det pågår forskning hela tiden kring hur man ska komma åt dessa problem. Det är ingen exakt vetenskap.

Det vi gör nu är att testa på Hornsgatan. Vi har också en väldigt stor förändring som har skett i och med Stockholmsöverenskommelsen, och det är att kommunförbundet i Stockholms län har inrättat en miljömålspanel som jag är ordförande i. Vi har precis dragit igång det arbetet som syftar till att vi ska få mycket bättre förhållande när det gäller just miljö kvalitetsnormerna i hela Stockholms län.

Anförande nr 282

Å s a R o m s o n (mp): När det gäller miljö kvalitetsnormerna har vi lagar och riktlinjer på det här området. Det är något som Moderaterna kraftigt har motsatt sig, och hittills i budgeterna – inte just den här – har det alltid stått att ni vill förändra miljö kvalitetsnormens funktion, för ni vill inte ha lagar på det området. Det tycker jag speglar att ni egentligen inte vill kännas vid att folk kan ha hälsoproblem på grund av luftkvalitet, men där finns faktiskt en väldigt gedigen kunskap och en allt större forskning som visar på korrelationen mellan partiklar och hälsoproblem till exempel.

Det är möjligen ingen exakt vetenskap där heller, men det som däremot är en exakt vetenskap är att dubbdäcksanvändningen påverkar antalet PM10-partiklar. Du kan inte säga annat än att denna relation finns. De åtgärderna jag efterfrågar finns också, men ni genomför dem inte.

Anförande nr 283

E i e H e r l i t z (mp): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja ta upp det här med den så kallade Förbifarten eller Kungshattsleden eller Västerleden. Den har funnits ända sedan 60-talet, och den byter namn lite då och då. Men det är precis samma led.

Många tror att den ska ge en väldig avlastningseffekt på biltrafiken närmare och till och med i innerstaden. Men det finns väldigt tydliga uträkningar på detta, och det ligger alltså kring 4 procent. Det är knappt märkbart.

I stället får man en effekt på sikt att den nya leden bara ser till att vi får fler bilister i vägnätet och nya typer av bilköer och stopp. Det finns nämligen en grupp som vi kan kalla för marginalbilister. Det är sådana som har tillgång till bil men som ändå åker kollektivt, för det är lite för besvärligt att åka bil. Det tar för lång tid, och de fastnar för mycket. När man då lättar på trycket genom att skapa ny kapacitet för bilarna ramlar de här till. De slutar att åka kollektivt och börjar i stället åka bil.

Jag glömmer aldrig en politiker här i Stockholm – hon tjänstgör inte nu – som sade att dagarna efter att Södra länken öppnade var det så bra, för då kunde hon sitta på tunnelbanan från Farsta. Det hade varit ståplatser tidigare. Det sker alltså en klar förskjutning av folk från kollektivtrafik till biltrafik.

Jag tycker att vi måste slå fast att den här leden är omodern. I stället ska vi ha målet att successivt minskar bilismen i staden, och där måste vi ta fram alternativa kollektivtrafiklösningar. Citybanan är okej, men nästa steg måste skapa ett bra system så att man kan åka mellan olika förorter. Det är som jag sade i ett tidigare anförande om hela staden: Kollektivtrafiken måste vara bra på alla möjliga led

och inte bara in mot city. Då kan man avlasta en hel del av bilåkandet på tvären, både inom de norra och södra delarna och mellan dessa leder.

Jag tror att vi ska ha någon typ av bussar i reserverade filer, alltså där de aldrig hindras av bilar. Samtidigt bör vi vara framtidsinriktade och titta på vad som händer runt i kring oss i världen med sådana här nya automatbanesystem som tunnelbanan i Köpenhamn och provet med så kallad spårtaxi i Uppsala.

Jag tror att det måste se ut så. Vi kan inte få spårtaxi nu, men vi kan få automatbanor. Några av tvärbanorna borde utformas med automatbaneteknik nu, men gjorde på ett sådant sätt att de kan användas även till spårtaxi när vi får det i framtiden.

Anförande nr 284

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Förra mandatperioden var det jobbigt att sitta i trafiknämnden och skriva alla dessa reservationer mot majoritetens negativa inställning när det gällde reparation. Det skulle inte repareras någonstans. Gatorna skulle inte repareras. Tunnelarna skulle inte repareras. Broarna skulle inte repareras. Det var en kapitalförstörelse av jättestora mått. Ni hade fullt upp med att förhindra, försvåra, fördyra och försämma. Det var vad ni ägnade er åt på trafikområdet.

Nu är det jobbigt att sitta i trafik- och renhållningsnämnden, för nu ska vi försöka göra något åt allt det ni försummade under era år. Men det går inte att göra det, för även om vi lyckas skaffa pengar till mycket av det här kan vi ju inte ha hela staden uppgrävd samtidigt, utan nu måste vi prioritera trots att det är ett fortsatt förfall på sina ställen. Vi får försöka med några underhållsåtgärder tills vi kan göra de riktiga insatserna.

Den senaste politiken för att förhindra är att nu ska det inte vara några bilar i Stockholms innerstad. Jag har varit med så länge i fullmäktige så jag kommer ihåg den mandatperiod när ni höll på att planera Hammarby Sjöstad. Då skulle det vara så trångt vid infarterna där att inga bilar skulle kunna komma in – inte ens utryckningsfordon, för det behövdes inte. Brandbilarna har ju slangar som de kan dra in, och ambulanserna har bårar som man kan bära folk på. Poliserna skulle springa som Kling och Klang och jaga bovar och banditer. Skulle de lyckas få tag i några skulle de släpa de gripna och omhändertagna i gatlopp från Hammarby Sjöstad.

Ska det nu bli likadant i Stockholms innerstad? Ska inga bilar kunna köra där? Förr i tiden när man skulle flytta fanns det bärarlag. Det kanske man kan ha nu också?

Jag undrar just var de här över 300 000 människorna i Stockholms innerstad kommer att säga när de får veta att ni vill hindra dem från att komma till sina bostäder. De ska få parkera någonstans utanför staden där ni ska ha så kraftiga boendeparkeringsavgifter att det blir omöjligt att parkera på gatorna. Inne på tomterna får de inte heller parkera. Där ska det bara vara parkeringsnorm 0,5 som högst. Det funkar alltså inte heller.

Hur blir det när ni ska pungslå alla dessa stackars människor i Stockholm med många tusen kronor per år för en vanlig barnfamilj för att de ska kunna få vardagen att fungera?

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsen förslag till budget!

Anförande nr 285

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige och Berthold! Nu orerar du. Så särskilt många reservationer skrev ni inte på de broreparationer vi hade. Visserligen var ni kritiska till att vi flyttade två broreparationer över sommaren för att trängselskatteförsöket inte skulle förstöras. Nu kan vi väl ändå med facit i hand säga att ni har permanentat trängselskatteförsöket, men trafiken är inte mindre eftersom er trängselskatt är betydligt mindre omfattande.

Vad jag ändå skulle vilja säga till dig, Berthold, är att det finns ett väldigt eftersatt gatuunderhåll, men den skulden bärs av flera majoriteter. Den skulden bär vi med oss över både borgerliga och rödgröna majoriteter. Vi har en skuld, men det har ni också.

Anförande nr 286

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Det är bara att konstatera att det var broar och Söderledstunneln och gator och mycket annat som inte skulle göras då. Så är det när ni har Miljöpartiet och Vänstern i knäet, naturligtvis.

Jag vet att ni på vissa områden har högre ambitioner. Ni vill påskynda byggandet av förbifarter, E18 och annat, men ni får inte de andra med er. Det är tur att ni inte fick majoritet en period till, för då skulle alltihop ha avstannat.

Nu säger ni att det ska gå fortare. Men varför gick det inte fortare under den förra mandatperioden? Nej, det handlade bara om att förhindra, försvåra, fördyra och försena. Det var vad som kännetecknade den perioden.

Anförande nr 287

M a t s L i n d q v i s t (mp): Det här med bärarlag verkar vara ett kärt ämne för dig att återkomma till. Jag skulle vilja fråga dig om trängselavgifterna i dag. Skiljer sig dina synpunkter där från övriga partiets, eller hur ska vi tolka det du säger?

Jag har en fråga till. Du säger att ni är ute och reparerar så mycket, men hur många cykelbanor håller ni på att reparera och bygga just nu?

Anförande nr 288

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Det byggs fortfarande en hel del cykelbanor. Jag har en lista här som jag kan återkomma till sedan om du vill se.

Men hur är det nu med att ni vill öka kostnaderna med flera tusen kronor för en vanlig låginkomsttagare, en vanlig barnfamilj, både i innerstaden, närförorten och längre ut i förorterna? Hur har ni tänkt att de ska klara detta? Ni ska också sätta upp alla dessa p-automater. Det kostar över 200 miljoner om det ska vara p-automater,

skyltar och mer folk på trafikkontoret för alla tillstånd till exempel. Var ska de pengarna tas ifrån? Det handlar om 250 miljoner eller mer. Det räcker inte med de miljoner som ni tror att ni ska få in i ökade avgifter på det befintliga, för då kanske folk inte tar bilen. De kanske säljer bilen, och då får ni inte in de pengarna. Så det går inte ihop sig ändå.

Anförande nr 289

T o r h i l d L a m o (v): Berthold, du verkar nästan lite putt här. Att Vänsterpartiet vill satsa på ett mer miljövänligt Stockholm kan inte vara något du blir jätteförvånad över. Att vi vill få bort mer biltrafik från gatorna för att underlätta för cyklister och gående måste väl vara bra för folk så att de faktiskt kan röra sig lite tryggare.

Det ni har gjort under den här perioden är att stoppa upp flera av arbetena kring att säkra stadens gator. Det förra trafikborgarrådet stoppade och försökte lägga om en del av cykelbanorna trots att tjänstemännen på trafikkontoret sade att det skulle komma att leda till fler olyckor och inte var bra för utvecklingen. Trafikborgarrådet försökte ändå föra en sådan politik.

Vänsterpartiet vill snarare satsa på en billigare kollektivtrafik och gratis infartsparkering så att vi kan ta oss snabbt och effektivt genom staden.

Anförande nr 290

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Många gånger brukar partiföreträdare efter ett val säga att nederlaget berodde på att de inte fick ut sin politik. Men vi ska hjälpa er att få ut er politik beträffande att ingen i Stockholms innerstad ska kunna köra bil. Då får vi se hur det går med röstandelen i innerstaden i alla fall. I närförorterna ska det bli flera tusen kronor om året i boendeparkeringsavgifter och p-avgifter, i alla fall om ni ska regera med Miljöpartiet.

Det kan bli väldigt intressant att hjälpa er att komma ut med er politik så att ni får röstandel därefter.

Anförande nr 291

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! Jag beskrev en hel del av majoritetens brister både på regeringsnivå och här i kommunen när det gäller trafik- och renhållningsområdet. Jag ska återkomma till detta. Det finns fler saker på min lista som jag tycker är värda att diskutera.

När det gäller pengarna är det oerhört viktigt att vi får ökade anslag. Man hade förväntat sig att propositionen skulle innehålla någonting till Stockholm, men det fanns nästan ingenting. Där fanns inga besked om statsbidrag till Förbifarten, ingenting till spårvägarna som vi sade förut, ingenting till spårvägen Slussen-Hammarby Sjöstad, Alvik-Ulvsunda-Solna eller Mäljarbanan Tomtebodavägen-Kallhäll. Det fanns i denna proposition heller ingenting om höghastighetsbanor på järnväg.

Lokalt här i Stockholm lovade ni före valet att ni skulle gräva ned återvinningsstationerna. Det gör ni inte. Ni röstade även nej till vårt förslag om att utreda kostnaderna för att ta fram en plan för detta.

Ni pratar om nolltolerans mot klotter och att allt ska saneras inom 24 timmar. Det är mest prat; alla i Stockholm kan ju se att det inte fungerar. Och så ska allting privatiseras även på detta område. Privatiseringsverksamheten kostar skattebetalarna hela 32 miljoner kronor. Det är pengar vi aldrig kan få tillbaka.

Statistiken när det gäller andelen rätt parkerade bilar försämrades också för den privatiserade övervakningen. USK har konstaterat att den nu ligger under 55 procent. Tidigare låg den 12-15 procent över detta. Nu har ni också infört möjligheterna för ett privatiserat bolag, Parkab, att tjäna mer pengar ju fler bilar som lappas.

I budgeten föreslår ni också att man ska upphandla all egenregiverksamhet trots att det endast är vi som har kompetens att hantera trafikljus och liknande. Kostnaderna kommer att öka och skapa privata monopol.

Stockholmarna blir stora förlorare som en följd av er avveckling av kompetens och resurser. Det kommer att bli mycket intressant att efter fyra år summera kostnaderna för skattebetalarna efter alla dessa privatiseringar. Jag tror att det utan problem kommer upp i 150-200 miljoner.

Anförande nr 292

A n d e r s B r o b e r g (kd): Tyvärr är repliken för kort för att ta upp alla de punkter Jan Valeskog går igenom, men jag kan lätt konstatera att jag inte delar din uppfattning.

När det gäller klotter kan det i och för sig bli bättre, och det är därför vi lägger ännu mer kraft på det. Enligt punkt 87 och 88 i valmanifestet 2002, om jag inte minns helt fel, skulle ni ha infört omgående klottersanering. Det var först på slutet ni lyckades börja sätta det projektet. Vi jobbar vidare på det.

Det jag egentligen vill veta är vilken trafikpolitik som kommer att gälla om man nu skulle rösta på partierna på er sida. Ni socialdemokrater bygger vägar, leder och gör en hel del saker där vi är överens. Miljöpartiet och Vänstern vill stoppa lederna. Vänstern vill ha en bilfri innerstad. Miljöpartiet vill ta bort 5 procent av parkeringsplatserna varje år.

Det som förskräcker mig är det som hände när till exempel Annika Billström glatt stod på Hornsgatan och skulle måla bort cykelbanorna. Det var bara en symbolisk bortmålning. Samma sak när det gällde att få bort återvinningsstationerna – Viviann Gunnarsson tog henne i örat, och de blev kvar.

Anförande nr 293

J a n V a l e s k o g (s): När det gäller klottret kan jag konstatera att det inte fungerar trots detta vallöfte, och man får väl ändå göra skillnad på om man lovar en

sak. Det är samma sak med återvinningsstationerna – det har inte hänt någonting alls i det avseendet.

När det gäller vilken politik som kommer att gälla är det ingen dålig gissning. Jag tror att den politik som 85 procent av stockholmarna står bakom också kommer att genomföras, men det är klart att får Miljöpartiet 50 procent av rösterna så blir det den politiken. Får Vänsterpartiet över 50 procent av rösterna får man säkert den politiken. Det är väl också ganska logiskt. Men om det är trovärdigt eller inte kan väl diskuteras.

Anförande nr 294

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Nu får ledamoten Valeskog stanna kvar så att jag kan få hacka lite på dig.

Även om det inte fanns något, som du säger, matnyttigt i statsbidragspropositionen för Stockholm, till exempel spårvägar, skulle jag gärna vilja att du talar om varför ni inte vill ha spårvagnar i den här staden. Är det så att ni inte är sams i ditt parti och att det är därför man inte hör någonting? Det är ju alldeles tyst från Socialdemokraterna. Det skulle jag väldigt gärna vilja veta.

Flera av er har tidigare i debatten varit uppe och pratat om att vi har avlövad våra lokala nämnder och viktiga funktioner, till exempel städning. Jag har väldigt svårt att se att detta är något annat än tjafs, för när nämnderna ansvarade för städningen var och en för sig satt var och en och hade en egen upphandlare, en egen tjänsteman, en egen avdelning. Nu har vi en central upphandling.

Anförande nr 295

J a n V a l e s k o g (s): För att börja i slutet beskrev Inge-Britt Lundin att hon tidigare kunde ringa en tjänsteman när hon ansåg att det inte var städat. Den kontrollen finns inte alls på samma sätt numera, och det visar att när det var lokalt förankrat var det också folk, både människor som bor där, politiker och andra, som kunde reagera när det inte fungerade. Det var en stor fördel.

När det gäller spårvagn tycker vi absolut att det är en utmärkt idé. Problemet i det här fallet var för det första att det var ett förslag som helt frångick Cederschiöldsöverenskommelsen. Där fanns andra prioriteringar för spårvagnar. Det handlade till exempel om att 4:ans linje skulle vara spårvagn. Vi har inte hur mycket pengar som helst. Tjänstemännen på SL var oerhört förvånade över att detta kom fram utan några underlag och utan projektering. Man vet inte ens om det är fysiskt möjligt med framkomlighet, hållbarhet, trafiksäkerhet och annat. Man ska väl ta saker i rätt ordning? Men det första man gör är att hoppa över ett avtal man har skrivit under. Det är också märkligt.

Anförande nr 296

Borgarrådet H a m i l t o n (s): Herr ordförande! Vi har fog för att vara oroliga när Miljöpartiet och Socialdemokraterna ska göra någonting tillsammans. Jag säger bara: Minns 2002 och vad som hände med trängselskatterna! Där var Socialdemokraterna

också väldigt tvärsäkra innan och sade att det är vi som bestämmer, men så blev det inte.

När det gäller klotterstrategin vill jag bara nämna några siffror för att illustrera hur misslyckade vi har blivit på det här området. 24-timmarsregeln uppfylls till 95-97 procent. Antalet polisanmälningar har ökat från 3 000 år 2007 till 5 000 år 2008.

Anförande nr 297

J a n V a l e s k o g (s): Jag kan bara uppmana stockholmarna som lyssnar på detta att titta hur det ser ut. Någon 24-timmarsregel verkar inte fungera i praktiken. Det är ändå den bild som är allmänt gällande.

När det gäller trängselavgifterna var det något som vi socialdemokrater – jag skrev själv en debattartikel före det valet – tyckte var bra att kunna införa. Det blev förstås en förhandling om hur det skulle genomföras, men att det skulle införas var vi positiva till.

När det gäller de frågor som jag har pratat om tidigare tror jag, som jag sade, att det finns ett stort stöd i Stockholm när det gäller Förbifarten och även hur man ska lösa parkeringsfrågorna. Det vet jag att det finns. Men det finns självklart också ett stort stöd för vår, Miljöpartiets och Vänsterpartiets gemensamma syn på en ökad kollektivtrafiksatsning för att få fler människor att åka kollektivt. Där har ni en helt annan uppfattning.

Anförande nr 298

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! För det första vill jag bara konstatera att även vi tycker att kollektivtrafik är väldigt viktigt. Jag sade i mitt inledningsanförande att det är viktigt att vi ser till att bygga ut staden i takt med kollektivtrafiken.

Stockholm växer, och det är positivt. Men det medför också utmaningar. I majoriteten är vi faktiskt eniga kring hur vi ska möta dessa utmaningar. Vi vill tillåta en växande stad. Vi vill göra livet enkelt för stockholmarna. Det ska vara tryggt och snyggt. Vi vill bygga miljömässigt hållbart och minska allas vår klimatpåverkan.

Oppositionen är däremot långt ifrån enig i de här frågorna. Det är näst intill omöjligt att säga vad som är oppositionens samlade uppfattning när det gäller dessa frågor. Budgetarna ger ingen som helst vägledning. Miljöpartiet och Vänsterpartiet vill stoppa Förbifart Stockholm, medan Socialdemokraterna vill bygga den. Vänsterpartiet vill ha en bilfri innerstad med ett ransonerat antal bilpassager. Miljöpartiet vill ta in en kvarts miljard ytterligare från stockholmarna i parkeringsintäkter. Socialdemokraterna och Vänsterpartiet vill höja skatten med 60 öre, vilket i och för sig även Miljöpartiet vill, men med 50 öre, och samtidigt passar de på att ta in en straffavgift på bilisterna med en kvarts miljard kronor.

Socialdemokraterna talar mycket om vikten av att Stockholm har en fungerande infrastruktur, men hur är egentligen er förmåga att leverera? Meritlistan är faktiskt

inte speciellt imponerande. Det är kompisarna som hämmar det här, det vet vi alla, även i framtiden.

Socialdemokraternas infrastrukturlista blir därmed mer av en önskelista än en *to do*-lista. Vi vet detta av erfarenhet eftersom vi också får ta hand om resultatet i form av eftersatt underhåll och uteblivna investeringar – underlåtenheter som är orsaken till den trafikinfarkt som vi ser i dag och som vi nu hanterar.

Därför undrar jag: Hur ställer sig Socialdemokraterna till den avgiftschock som Miljöpartiet vill genomföra? Det handlar om en kvarts miljard kronor i ökade avgifter på parkeringssidan som inom parentes är mycket tvivelaktigt legalt sett, för att inte säga olagligt. Hur ställer sig Socialdemokraterna till att Miljöpartiet vill minska antalet parkeringsplatser i Stockholm med 5 procent per år? Och hur ställer sig Socialdemokraterna till Vänsterpartiets idé om en bilfri innerstad?

Nej, herr ordförande, det är väldigt lätt att inse vilken jakt på Stockholmsbilisterna och fortsatt trängselände det skulle bli om sossarna och deras kompisar skulle få möjlighet att bestämma. Vänsterpartiet vill ha en bilfri zon innanför tullarna, men de är väldigt generösa, mina vänner, för de säger: Boende i staden med bil bör få ett begränsat antal passager per år.

Man tackar så hemskt mycket! Därför undrar jag: Ska ni införa bilransoneringskontor i Stockholm?

Anförande nr 299

J a n V a l e s k o g (s): För att vara konkret och tydlig tror vi inte på den parkeringspolitik som Miljöpartiet har presenterat här. Vi tror heller inte på att stänga av innerstaden för all trafik. Vi tror på Förbifarten. Det är tydligt och klart. Däremot har vi väldigt mycket gemensamt när det gäller satsningar på kollektivtrafik och infrastruktur av den arten.

När det gäller påståendet du inledde med om att vi inte levererade är det helt sanslöst att höra. Är det några som levererar när det gäller infrastruktur är det just Socialdemokraterna. Det gäller både Södra länken och Norra länken som ni tre stoppade i tre år. Ni höll på att försöka stoppa Citybanan också som vi drev hårt. När man tittar på anslagen i de motioner som finns i riksdagen nu ser man också att vi lägger 40 miljarder mer mellan 2010 och 2021. Vi lägger 4 miljarder mer i närtid än vad ni gör, en stor del av detta på spårbunden trafik.

Anförande nr 300

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag vill bara påminna om att dem som gjorde att Dennispaketet över huvud taget inte att förverkliga var Socialdemokraterna i Stockholm. Jag vill också påpeka att vi är väldigt glada – jag glömde att säga det i min tidigare replik – över att regeringen har gett oss den närtidssatsning som man faktiskt har gjort och som gör att det är möjligt att vidta åtgärder där det är akut, vilket den förra regeringen inte såg till.

Anförande nr 301

M a t s L i n d q v i s t (mp): Den parkeringspolitik vi föreslår hänger ihop med att hälften av stadens invånare inte har bil utan skattesubventionerar parkering på gatemark. Vi vill att parkeringsavgifterna ska hänga ihop med markpriserna, det vill säga med marknadsmässiga åtgärder. Borgarrådet har ju ändrat en hel del annan politik, men det kanske är så att marknadskrafterna inte gäller för borgarrådet?

Anförande nr 302

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Nu är det så, vilket Mats väl känner till, att parkeringsavgifterna styrs av ett speciellt regelverk. Där är det också kopplat till att det ska underlätta framkomligheten i trafiken, och när man gör en analys av ert förslag har experter kommit fram till att detta är väldigt tveksamt legalt sett.

Anförande nr 303

T o r h i l d L a m o (v): Hur vill du ha det då, Ulla Hamilton? Du pratade om när du kom till Stockholm med dina föräldrar, och det var så gräsligt mycket föroreningar i luften, men nog förorenar den biltrafik vi har i Stockholm i dag mer än biltrafiken på 60-talet? Nog är det så att den ökade bilism som de motorleder som ni så gärna vill ha runt Stockholm orsakar kommer att öka utsläppen?

Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna är överens om att vi ska satsa pengar på kollektivtrafiken. Vi vill bland annat använda inkomsterna från trängselavgifterna på detta. Vi är också överens om att man ska satsa över en miljard på miljön. På riksplanet har vi tidigare fått igenom en satsning på spårbunden trafik, men det ser ni nu ut att glömma. Ni vill inte satsa på Citybanan. Ni lägger inte pengarna där.

Anförande nr 304

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Bilarna förorenar mycket mindre i dag jämfört med på 60-talet. Det finns väldigt mycket bevis för detta. På miljöförvaltningen finns mycket illustrativa kartor som visar hur många områden som var bullerstörda från trafiken på 60-talet jämfört med hur många områden som är bullerstörda i dag.

Jag tycker att det är väldigt intressant att Vänsterpartiet säger att de ska använda trängselavgifterna till en miljömiljard i Stockholms stad. Ni har ju inte de pengarna över huvud taget.

Anförande nr 305

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande! Många här i dag har pratat en del om kris, och själv närmar jag mig en galopperande 40-årskris. Det är sant – det ger många nackdelar. Man blir tjock och slö.

Det ger dock fördelen att man får lite perspektiv, och man minns faktiskt den borgerliga politiken på trafikområdet från oppositionstiden, vilket inte särskilt många i den här salen verkar göra. Låt mig bara säga att det är en spännande kontrast mot det här dokumentet och mot det vi har att hantera i dag, även om jag kan känna att de stora politiska sveken finns på andra områden. Jobbgarantin har vi inte sett så

mycket av, den historiska satsningen på skolan är omtalad men närmast som ett skämt ute på våra skolor och senast attacken på barnomsorgen är naturligtvis värre saker.

Men det finns en del godbitar på trafikområdet, och det finns en del saker att minnas. Jag minns exempelvis att Inge-Britt Lundin satt i stadsbyggnadsnämnden och bordlade snabbspårvägen i mitten av 90-talet ihop med Moderaterna eftersom ni inte trodde på den då. Det går ju an och sitta och ta åt sig äran för den nu, men då var ni tveksamma. Då trodde ni inte på den. Då ville ni förskjuta och försena den.

Jag minns vad ni lovade när det gällde klotter och affischer. Det skulle saneras på 24 timmar. Än så länge har ingenting hänt. Nu har ni avsatt pengar; kanske kommer någonting att hända.

Jag minns hur ni pratade om belysning. Staden skulle lysas upp. Ni lovade runt. Resultatet har vi sett: Det är 20 miljoner hittills om man jämfört vårt sista år med ert första år. Blir den här budgeten verklighet släcker ni lampor för 10 miljoner till nästa år.

Till sist kan jag inte låta bli att säga någonting om parkeringsfrågor. Ni kommer kanske ihåg att ni på högersidan före valet var bilistens ende vän. När vi i den här salen pratade om möjligheten, *möjligheten*, att höja böter för trafikfarliga parkeringar till 900 kronor skrek ni i falsett om p-terror. I dag ska ni ta in 81 miljoner till på parkeringen. I dag finansierar ni faktiskt halva er skattesänkning med höjda p-böter och höjda p-avgifter.

Jag skulle vilja avsluta med att citera en rapport om parkeringspolitiken i Stockholm: Nu höjer de priserna. Nu höjer de boendeparkeringen. Nu höjer de böterna. Det är förödande.

Rapporten, som jag har en tjugusig bild på här, är skriven av en ung man som heter Sten Nordin. Den heter *P-terrorn är tillbaka*, och jag vill gärna överrätta ett exemplar av den till föredragande borgarråd. Den är aktuell – ni genomför det nu!

Anförande nr 306

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! För det första kan vi konstatera att trafiksituationen har blivit lite mer problematisk sedan 2004. Det har också blivit mer problematiskt med hur man faktiskt följer trafik- och parkeringsreglerna.

För det andra kan man konstatera att era kompisar vill höja det här med en kvarts miljard, så ni är i ett delikat sällskap.

För det tredje kan vi konstatera att när vi behandlade den här frågan på nämnden i förrgår hade Socialdemokraterna samma uppfattning som vi i denna fråga.

Anförande nr 307

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag förstår att ni hellre pratar om andra partier, andra budgetar och andra tider, men om vi förhåller oss till den som nu föreligger står era

löften före valet i väldigt hård kontrast mot detta. Vi förde en diskussion om 900 kronor. Ni skrek i falsett och sade att det var p-terror. I dag gör ni en 180-graderssväng.

Vad går ni till val på nästa gång? Ska ni säga samma sak en gång till eller kommer ni då att säga sanningen: att verkligheten är lite mer komplicerad än vad ni sade 2004?

Du säger att det är svårt att veta vad s, v och mp kommer att göra efter ett val. Jag säger att det är omöjligt att säga vilket samband det finns mellan era påståenden innan ett val och vad ni gör efter ett val.

Anförande nr 308

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Jag vill bara säga till dig, Roger, att åjo, nog förespråkade till exempel både Sten Nordin och jag cykelbanor för en helsikes massa år sedan i gatu- och fastighetsnämnden. Du satt inte där då, men klotter har vi också jobbat med ganska mycket.

Vi har nog inte varit så väldigt lyckosamma med det ändå. Vi i staden är kanske duktigare på att rengöra våra egna fastigheter än att få till exempel Fortum att rengöra sina. Men till skillnad från er jobbar vi med frågan.

Du säger att du helst vill att vi håller oss till den här budgeten, men du för fram det vi gjorde för åtta år sedan eller så. Janne Valeskog ansåg att sossarna inte kunde förespråka spårvagnarna, för de fanns inte med i Calle Cederschiölds förslag. Men Mogert, skrev ni på den överenskommelsen egentligen? Hur är det och var står ni egentligen när det gäller spårvagnar? Jag skulle gärna vilja ha ett svar på det.

Anförande nr 309

Borgarrådet M o g e r t (s): Var Folkpartiet står är tydligt: De är för spårvagnarna när de är klara.

Vi har skrivit på den överenskommelsen, och det tror jag att du mycket väl vet. Däremot har vi inte skrivit på finansieringen. Där har ni skrivit på en lösning som bygger på att det är staden och inte staten som ska bära björmparten av investeringarna. Där har ni också gjort en 180-graderssväng: Från att tidigare ha sagt att detta är statligt och statens ansvar har ni dragit er tillbaka och säger att okej, vi kan väl betala. Det är sväng på sväng på sväng – från före val till efter val.

Anförande nr 310

A n d e r s B r o b e r g (kd): När det gäller klotret gör vi faktiskt ganska mycket. Uppfyllnadsgraden av 24-timmarsregeln ligger någonstans kring 95-97 procent. Det kan självklart bli bättre, och vad man skulle uppmana till är att alla stockholmare verkligen anmäler så att vi kan jaga och komma åt dem som klottrar.

Ni lovade och pratade väldigt mycket, men jag tror att ni led av en 40-årskris förra gången när ni 88-89 lovade det här med 24-timmarssanering. Det kom igång väldigt sent i mandatperioden.

Ni ville varken försöka stoppa SSU på Wallingatan eller få ersättning när de tre gånger vandaliserade gatorna upp till Odenplan med sina affischer trots att ni själva satt i majoritet.

Anförande nr 311

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag antar att du menade 2002 när du sade 1998.

95 procent är en fascinerande siffra. Du vet lika bra som jag att det bygger på att ingen vet var man ska använda saken. Du behöver bara titta utanför. Du kan promenera från Centralen och hit och se. I opposition gjorde du det med kamera. Du fotograferade alla affischer och tog med dig hit. Gör det igen! Det finns massor av affischer, det finns massor av klotter på 200 meters promenad. Du står och säger att saneringsgraden är 95 procent när det gäller de ärenden som någon ringer om. Sätt ut ditt telefonnummer i katalogen så kanske det ökar.

Anförande nr 312

A n d e r s B r o b e r g (kd): Förlåt att jag tar upp frågan igen, men jag håller med om det kan bli mycket bättre. Vi kan bättre visa vart man ska ringa och uppmana att ringa. Det kan vi alla göra. Om jag inte minns helt fel är 6510000, men jag kan ha fel.

Jan Valeskog pratade tidigare om att 85 procent av stockholmarna stöder den politik han bland annat stöder. Om nu mot förmodan Miljöpartiet skulle få 50 procent kan det bli annorlunda. Det låter bra. Men det som gör mig tveksam till vad som verkligen kommer att gälla är erfarenheterna från tidigare. Ett exempel var när Annika Billström glatt efter valsegern i tv och tidningarna och sade att man skulle måla bort cykelbanan på Hornsgatan. Vad hände? Miljöpartiet körde över Socialdemokraterna. Strax senare var hon ute och lovade att återvinningsstationerna omgående skulle bort, senast inom ett år. Det fick miljöborgarrådet Viviann Gunnarsson att bli rasande. Vad hände? Miljöpartiet körde över Socialdemokraterna, och miljöstationerna försvann inte på det sättet.

På den här sidan är det i princip samsyn. Väljarna har oerhört mycket enklare att få ett grepp om det som kommer att gälla om man röstar på något av allianspartierna. Därför skulle jag gärna vilja veta vad det är som kommer att försöka gälla: Är det borttagande av parkeringsplatser, bilfri innerstad, fler motorleder? Vad är det som kommer att gälla om man röstar på något rödgrönt alternativ?

Jag tycker att det är en sakupplysning som medborgarna kräver.

Möjligtvis är det så att ni ska samtala vidare tills ni har bestämt vem ni ska hålla koll med och vem inte, och det ska komma före valet. Men det vore bra om vi fick beskedet så att andra fick någon chans att veta vad alternativet är till alliansen.

Anförande nr 313

J a n V a l e s k o g (s): När det gäller de politiska partierna vill jag minnas att ni inför förra valet visserligen hade ett program, men ni hade inte samma uppfattning i

alla frågor. Framför allt gäller det vallöften som ni gav och som ni sedan struntade i att genomföra på det här området. Ni var inför förra valet väldigt högljudda om alla investeringar som ska ske på infrastruktur och annat. Nu ser vi att Stockholm än så länge inte får just någonting, små smulor, i närtid, skulle jag vilja säga. Det är beklagligt.

Att ni har samsyn och att ni skryter om över det är möjligt. Men den samsynen handlar om att ni satsar väldigt lite på kollektivtrafik. Alla pengar ska investeras på vägar. Ni bryter mot valresultatet i folkomröstningen som ändå gick ut på att pengarna skulle gå både till vägar och till kollektivtrafik. Den samsynen tycker jag inte att det är så mycket att skryta med. Det är en dålig politik.

Anförande nr 314

A n d e r s B r o b e r g (kd): Vi har på den här sidan i alla fall egna program, vi har väldigt mycket gemensamt, vi har haft arbetsgrupper gemensamt för att visa en huvudinriktning. Ni har fortfarande ingenting. Ni har tre fullständigt separata program som dessutom spretar åt olika håll. Med erfarenheten av att Socialdemokraterna har fått ge sig på flera av de här punkterna tidigare är det intressant att få veta vad som kommer att ske.

Vi satsar alla på kollektivtrafik på olika sätt, på olika saker, och får igenom det. Det gäller att vara realistisk och genomföra det i den takt som vi har resurser, tid och möjlighet till det.

Anförande nr 315

M a t s L i n d q v i s t (mp): Apropå samsyn och återvinningsstationer var samtliga partier överens, när dessa en gång infördes, om att detta var en övergångslösning i väntan på att kunna införa fastighetsnära källsortering. Finns den samsynen fortfarande, eller har ni olika syn där i dag?

Anförande nr 316

A n d e r s B r o b e r g (kd): Vi har samma syn fortfarande. Det vore väldigt skönt att kunna få dem fastighetsnära. Sedan vet du också att det är mycket enklare att lösa det när man bygger nytt än man nu ibland tvingas i innerstaden på en del ställen.

Jag skulle vilja uppmana verkligen till att vi sätter tummen hårt på förpackningsindustrierna som jag tycker tyvärr har en arrogant hållning till staden. Man vill på något sätt trycka på en lösning som bättre passar för andra städer och ute på landet än i Stockholm. Om man vill vinna stockholmarnas respekt för återvinning och få dem att i hög grad göra det måste industrin sköta sitt åtagande. Ett sådant exempel har jag som vanligt hemmavid där de flesta lämnar på söndag kväll, men inte bryr sig förpackningsindustrin då att städa eller ta hand om det senare. Nej, man låter stationen översvämmas och tar hand om det senare.

Det finns en samsyn, men vi måste jobba hårdare för att se till att vi återvinner och att detta sköts bra av dem som faktiskt har ansvar för det.

Anförande nr 317

M a l t e S i g e m a l m (s): Under den här punkten döljer sig också Stockholms hamnar, men jag måste först säga något om trafiken. Under förra mandatperioden fick den dåvarande majoriteten utstå mycket kritik och skäll för det här med trängselavgifterna. De samlade högerpartierna i fullmäktigesalen öste galla om bilavgifterna. Vad är det för skillnad på bilavgifterna i dag och när vi införde dem?

Nåväl, jag tänkte säga något om Stockholms Hamn i alla fall, och jag yrkar bifall till den reservation som jag har lagt i kommunstyrelsen.

Vi har jobbat framför allt under förra mandatperioden med att ta fram en vision 2015 för Stockholms hamnar, som innebär att man skulle bygga ut kajerna så att stadens krav på bebyggelser och mycket annat skulle kunna tillgodoses, framför allt att vi skulle hitta möjligheter att flytta containerverksamheten till en ny anläggning i Norvik. Men det verkar dra ut på tiden väldigt mycket.

Man skulle göra Stockholms hamnanläggningar med tanke på kryssningspassagerare, och Nynäshamn och Kapellskär mer skulle bli en terminal för godshantering. Vi vet att det inom hamnen kommer att ske en väldigt stor investering för att man ska göra olika förbättringar, framför allt investeringar i kajerna.

Däremot finns det en fråga som har hamnat lite grann i skymundan, och det är hela oljehanteringen i Stockholm. Det är så att oljebolagen har ett avtal som går ut 2008, med en förlängning fram till 2011. Avvecklingen av hela oljehanteringen har pågått under väldigt många år. I dag är avvecklingen av oljehanteringen en fråga för hela staden. Nu har hamnen varit ganska effektiv med att försöka hitta olika lösningar. Men jag tror att man måste hitta en strategi för att lyfta upp hela avvecklingen av oljehanteringen på en lite annan nivå i staden just för att man ska kunna hitta en lösning och frigöra de ytor som i dag är för oljehantering och framför allt ta bort väldigt mycket av de oljetransporter som sker genom staden.

Vi vill också minska miljöpåverkan från fartygen, och vi vill fortsätta från Socialdemokraternas sida att differentiera hamnavgifterna utifrån den miljöpåverkan som fartygen har.

Ni har också beslutat att stuveriet ska bli ett eget bolag i hamnen. Jag är väldigt orolig för att man i nästa skede säljer ut detta bolag. Jag vet att det har funnits en del diskussioner från majoritetens sida om detta, men jag vill försäkra mig om att ni inte gör det.

Anförande nr 318

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Malte frågar vad vi tycker om bilavgifterna i dag. Då kan vi krama om varandra i en skön förening eftersom vi använder våra försäljningsintäkter till olika typer av verksamheter. Trots att ni är emot detta kan vi konstatera att bilavgifterna har vi här i dag, och dem får vi acceptera. Vi äger dem inte, vare sig sakfrågan eller pengarna tyvärr. Men vi jobbar på att det ska bli en ändring på detta.

När det gäller Loudden kan jag trösta Malte med att jag faktiskt har en plan i den delen. Precis som du säger är det inte en fråga som vi kan lösa i Stockholms stad, för vi behöver en annan lokalisering, och vi vet att den lokaliseringen inte kommer att bli inom Stockholms stads gränser.

Därför behöver frågan lyftas, precis som du säger, upp på en annan nivå. Därför har jag pratat med länsstyrelsen om detta. Per Unckel har tagit sig an frågan, och man jobbar med att se vad man kan hitta för en alternativ lokalisering för oljehantering på Loudden. Det är ingen enkel uppgift. Man står inte i kö direkt för att få en sådan hantering, men arbetet pågår. Jag hoppas att vi ska hitta en lösning.

Anförande nr 319

M a l t e S i g e m a l m (s): Det har varit ungefär 20–25 olika utredningar inom årens lopp för att hitta en bra placering för oljehantering. Jag menar att Stockholms stad måste vara drivkraften bakom. Man har kopplat in länsstyrelsen, men det finns olika sätt för att hitta den alternativa modellen. Men tiden rinner i väg. År 2008, det beslutade man för några år sedan, skulle oljehantering avvecklas. Nu har avtalet förlängts till 2011. Hela frågan brådskar när det gäller att hitta en alternativ lokalisering.

Anförande nr 320

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Cederschiölds finansiering – ja, vi har gått med på en delfinansiering, för annars skulle ingenting hända. Vi är ense om det, vi har samsyn. Hur är det med er samsyn när det gäller Cederschiölds förslag? Har ni det? Har ni till exempel samsyn när det gäller kringfartslederna? Hur är det med er samsyn när det gäller satsningen på spårvagnar, Malte? Jag tjuvar.

Hamnfrågan är oerhört viktig, som Malte sade. Det är ett bra bolag som driver frågorna bra, men jag undrar: Hur är det med samsynen mellan s, v och mp när det gäller Norviksudden?

Anförande nr 321

M a l t e S i g e m a l m (s): Du undrar över vår samsyn när det gäller Norviksudden. Det har funnits en del diskussioner, men nu finns det en majoritet för att man ska bygga ut och fortsätta projekteringen av Norviksudden för att bygga en ny hamn på denna plats. Det drar ut på tiden. Det innebär att hela tidsplanen blir väldigt förskjuten.

När det gäller den andra fråga som du ställde till mig har du fått ett väldigt bra svar från de andra som har varit uppe i talarstolen.

Anförande nr 322

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Herr ordförande, ledamöter, stockholmare! Jag vill återgå till stadsmiljöverksamheten. Stadsmiljöfrågor är någonting som verkligen engagerar människor lokalt, och det är inte att förvåna, för det handlar om

viktiga trivselfaktorer i det område där man bor för att kunna visa upp sin stadsdel med stolthet.

Med er i majoriteten privatiserades i princip allting när det gäller yttre underhåll och renhållning. Vi i Skärholmen fick till slut en möjlighet under förra mandatperioden att pröva att sköta det i egen regi. Det ökade möjlighetsgraden i stadsdelen betydligt. I stället för att nästan jämt ha fått arga samtal började man få uppskattande samtal och även positiva insändare i lokala tidningar.

Det skedde alltså en stor förändring som visar på att man kan sköta någonting nära, man kan ringa och få det ordnat på en gång. Det blir dessutom billigare. Det här är en erfarenhet som ni borde ta till er. I stället centraliserar ni alltihop.

På de möten som sker två gånger om året inom ramen för brottsförebyggande rådet i Bredäng, Skärholmen och Vårberg är den ständigt återkommande frågan stadsmiljön. Det är lite tråkigt när svaren oftast blir att det här sköts av en central nämnd, men vi ska lova att föra det vidare.

Arbetet i stadsdelen handlar inte bara om de vuxna utan även om barnen, speciellt inom förskola deltar man aktivt i att få ett renare och snyggare Skärholmen. Det fungerar när det finns en person av kött och blod som kunde prata med barnen och locka dem med i det här arbetet. Det gäller även att kunna bedriva ett aktivt Agenda-21-arbete, som innefattar alla invånare i stadsdelen.

Det har varit väldigt roligt att se de fina julgransdekorationer som barnen gjorde varje år till granen i Skärholmens centrum och som de dansade runt. Det är kanske små saker men som ändå är betydelsefulla för att få med barnen i ett arbete aktivt. Nu står granen kal, den är fin i och för sig, men den kunde vara extra vacker med barnens dekorationer.

De naturstigar som togs fram i våra områden för våra barn, inte bara för barn utan också för oss vuxna, att gå i skedde i klar samverkan mellan stadsmiljö och förskola och skola. Det är en verksamhet som nu är strikt uppdelad där det inte heller är möjligt att göra det därför att stadsmiljöverksamheten är hårt bantad. Det handlar om att värna både om den lokala demokratin och om vår miljö.

Anförande nr 323

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Jag tror ärligt sagt inte att städjobbaren gör ett bättre jobb bara för att han får lönen från staden. Jag tror att man gör ett bra jobb om man är en bra jobbare och vet att man har gensvar från den man är anställd hos.

Alla diskussioner som jag har haft under årens lopp om städningen har visat att invånarna fullständigt struntar i vem som städar, var städningen upphandlas, och de tycker definitivt inte att det är höjden av demokrati att varje stadsdel upphandlar. De vill ha det rent och snyggt. Det är det viktigaste för dem.

Bara för att vi i dag upphandlar städningen centralt ska inte stadsdelarna strunta i städfrågorna. Jag tycker att det är oerhört viktigt att man har stadsmiljöfrågorna med under stadsdelsnämndernas jobb. Man måste ha någon form av kontrollverksamhet

för att se att det fungerar i deras områden. Lägg inte av att jobba med städfrågor, även om man inte upphandlar kan man åtminstone kontrollera.

Men höjden av demokrati var det definitivt inte, tyckte Pettersson och Andersson.

Anförande nr 324

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Visst är medborgarna väldigt engagerade och vill ha en bra miljö. Men det vi kunde se i Skärholmen var att det blev mycket bättre när vi skötte det i egen regi. Närheten att kunna styra om dit där behoven fanns gjorde att det var enklare när man hade upphandlat verksamheten. Det var mycket mindre regelstyrkt, det var mycket mer spontanitet i det hela, vilket gjorde att man kunde möta medborgarnas behov på ett mycket bättre sätt.

Sedan ska vi komma ihåg när det gäller upphandlingen förra gången att det inte var en mångfald, utan det var några få aktörer som skötte alltihop i Stockholms stad. Visst ska man säga i stadsdelsförvaltningen att man fortsätter med att se till att vi har en bra miljö, men resurserna har minskat oerhört mycket. Tiden räcker knappt till den verksamhet som man är satt att sköta.

Anförande nr 325

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Tror du att våra medborgare har klart för sig att stadsdelsnämnderna ansvarar för att tömma papperskorgarna i parkerna, medan trafikkontoret har det när det gäller gatorna? Det är min första fråga till dig.

Sedan vill jag också fråga dig om du känner till ett telefonnummer dit man kan ringa om man upptäcker en papperskorg som är överfylld? Det fungerar utomordentligt bra, jag har ringt många gånger. Jag skulle gärna vilja veta om du kan det numret, annars kan du få det av mig.

Anförande nr 326

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Det jag säger handlar inte om huruvida medborgaren ska vara medveten om den ena entreprenören eller den andra. Det handlar om att det mest effektiva sättet var då vi skötte det i egen regi.

Jag kan inte telefonnumret utantill, men det sägs vid vartenda möte där vi träffar medborgarna: Ring det här numret. Det kommer upp varenda gång vi har öppna stadsdelsnämndsmöten. Jag har även ringt själv, det är ett jätteviktigt telefonnummer och en bra service till stockholmarna. Men fortfarande kvarstår att vi gjorde det i egen regi både billigare och bättre.

Anförande nr 327

J o n a s N i l s s o n (m): Herr ordförande! Hur kul och sexigt är det med parkeringspolitik? Ja, ganska, i alla fall om man tittar på USA. Där har man lämnat 70-talsdebatten om att vi ska stoppa, förhindra, förbjuda och göra det svårare. Man tittar väldigt mycket på baseball eller hockey. Så kommer det upp statistik hur många

frivarv killen som spelat har slagit sedan han var fem år. Och när det gäller hockey ser man hur många slagskott han har skjutit sedan 1968.

Det är samma metodiska sätt som de har till parkering sedan ett antal år tillbaka. Det finns mycket att hämta på nätet.

Jag var på en konferens, och där var det 20 riktigt stora universitet som redovisade hur universiteten bedriver parkeringspolitik. Det handlar om att få alla de studenter som har sin bil, minst en, att köra färre kilometer. Per garage, per parkeringsplats har man plockat fram hur många kilometer de bidrar till att minska biltrafiken, hur många ton koldioxid det minskar utsläppen från bilarna. Det var en väldigt intressant syn. Allt man gör måste mätas.

När statsministern var i USA åkte han till MIT, Massachusetts Institute of Technology. De har 16 forskningsprogram. Ett av dessa forskningsprogram handlade just om bilism och framför allt om parkering. Det visade sig i deras studie, en studie på forskningsnivå på ett sätt som är helt otroligt, hur mycket av utsläppen kommer från söktrafiken. Då kom MIT fram till att söktrafiken utgör 70 procent av de utsläpp som bilar har. Det slår en när man sitter i parkeringsbolagets styrelse och försöker till exempel få till ett garage som heter Högberget. Högberget har överklagat i ungefär fem års tid, och det är tråkigt, inte för att vi har haft förgäves kostnader på det garaget med 3 miljoner kronor, utan just på grund av att man har fått så mycket utsläpp på grund av att man inte har kommit till skott. Det är tråkigt att Åsa inte är salen, det är hon som har överklagat ett antal gånger och sett till att det blivit kostnader på 3 miljoner kronor plus att det har bidragit till väldigt mycket mer utsläpp just vid Hornstullsområdet. Det är väldigt tråkigt.

Anförande nr 328

M a t s L i n d q v i s t (mp): Söktrafiken kan man minska radikalt genom en bättre parkeringspolitik. Man kan överföra mer efterfrågan till bilpooler och bilhyrföretag så att man använder bilen bara när man verkligen behöver den. När man lockar folk med att det kanske finns en parkeringsplats blir det väldigt mycket söktrafik, eller hur?

Anförande nr 329

J o n a s N i l s s o n (m): Det finns många saker som man kan göra för att få mindre trafik. Det är att förbjuda bilar, att stänga av gator, man kan vara emot motorled mot Stockholm, mot Södra länken, ringled. Man är i praktiken mot nästan all byggnation, man vill ha bredare trottoarer, man vill höja p-kostnaderna, man är mot Norra länken och Österleden. Så där kan man fortsätta när man lyssnar på Miljöpartiets politik.

Det handlar bara om en strategi från Miljöpartiet, tror jag. Det är att på alla sätt man kan motarbeta bilismen. Det tycker jag är rätt tråkigt, för bilen har betytt väldigt mycket för vårt välstånd, inte minst för vanliga människors sätt att röra sig och vara individer, att slippa fråga överheten: Vart får jag åka någonstans? Inte minst för kvinnors liv har bilen gjort väldigt mycket. Det är inte en slump att kvinnor i Saudiarabien inte får köra bil.

Anförande nr 330

D a t e v i g M a r d i r o s s i a n L ö n n (m): Efter att ha tittat på och jämfört oppositionens olika budgetar i trafikfrågorna får man ett väldigt splittrat intryck. Vi har hela spannet från satsningar på infrastruktur till bilfri stad. Då kan man fråga sig hur det här ska gå till om ni skulle få makten.

Hur ser det ut i praktiken med en bilfri stad? Hur ska våra äldre och funktionshindrade transporteras om inte färdtjänsten inte får använda bilar i staden? Hur ska anhöriga besöka sina nära på äldreboenden i staden om den här ransonen är slut? Hur är det tänkt att föräldrar ska kunna skjutsa barn till och från dagis och skola i staden? Hur ska alla näringsidkare göra? Ska elinstallatören ta med verktygen på bussen? Hur ska alla små butiker i staden främjas om man inte ens kan ta sig in till dem i bil?

Det är trots allt lite svårt att transportera matvaror, kläder och inredningssaker i cykelkorgen. Eller vill ni hellre att alla ska handla på stormarknaderna utanför staden och på det sättet bidra till ännu mer utsläpp?

Nej, jag tycker att det här känns väldigt världsfrånvänt. Stockholm är och ska vara en levande stad, och det blir det om man främjar alla trafikslagen.

Själv har jag ingen bil, jag använder kollektivtrafiken flitigt, och jag tycker att det är toppen att vi i den borgerliga alliansen satsar på till exempel Citybanan, en förlängning av Djurgårdslinjen och lånecyklar. Det viktiga är att se till helheten.

Vi är för alla trafikslagen. Det är det som gör staden dynamisk. Det ger oss alla medborgare valmöjlighet att ta cykeln, promenera, åka buss, ta hyrbilen eller ta den egna bilen beroende på situation. Det är en liten frihetsfråga.

Så har vi det här med underhållet. Anledningen till att vi har en massa avstängningar i vägarna är att den förra majoriteten struntade i underhållet av infrastrukturen. Det var roligare att bygga nytt och bespara trafikstörningar under trängselskatteförsöket. Nu har vi fått ta tag i alla de akuta underhållsproblemen. Framöver vet vi inte hur oppositionen ställer sig till det här. De är lite splittrade. Kommer det att bli satsningar på viktig infrastrukturstruktur, eller kommer bilarna att förbjudas i staden?

Anförande nr 331

T o r h i l d L a m o (v): Det är lite tråkigt att hålla fast vid en uråldrig trafikpolitik där man väljer att satsa på de gamla lösningarna, som vi har provat och som har lett till att vi har de miljöproblem och de utsläpp från bilarna som vi har i den här staden.

Vänsterpartiet vill satsa på kollektivtrafiken. Vi vill satsa på miljömässiga infrastrukturåtgärder. Er regering har både bromsat och sedan inte sett till att vi har fått pengar till att bygga Citybanan. Är det bra med tanke på att folk ska åka mer kollektivt?

Vi vill utveckla kollektivtrafiken. Du tror att man inte ska kunna åka om man är rullstolsbunden enligt ett förslag som Vänsterpartiet har om en bilfri stad. Det ska man visst. Vi föreslår undantag för buss, taxi, färdtjänst, för folk som behöver bilen

för sitt yrke. Man ska naturligtvis kunna få varor till affärerna. Du får läsa på lite bättre innan du börjar kommentera.

Anförande nr 332

D a t e v i g M a r d i r o s s i a n L ö n n (m): Jag undrar vilka det är som är bakåtsträvare. Tekniken, utvecklingen och forskningen går faktiskt framåt. Dagens bilar är betydligt miljövänligare än tidigare. Ni får se på vad som händer framöver. Vad ska vi satsa på? Man kan åka bil och åka buss och cykla på ett miljövänligt sätt.

Anförande nr 333

M a t s L i n d q v i s t (mp): Jag undrar också vilka det är som är bakåtsträvare här. Vår vision är att slippa den förlegade diskussionen om bil eller inte bil. Vi vill skapa möjligheter att fokusera på färd sättet. Hur tar man sig bäst från punkt A till punkt B och på bästa miljövänliga sätt? Det är vad man sedan länge gör i Europas redan världsklassade städer.

Anförande nr 334

D a t e v i g M a r d i r o s s i a n L ö n n (m): Men ni vill ju ta bort ett färdmedel. Det är det ni säger, vi vill ha alla färdmedel kvar och satsa mer.

Anförande nr 335

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att majoriteten lyssnar lite dåligt. Ni pratar som underhållsskulden. Den uppstod inte under förra majoriteten. Den uppstod under den, under den förrförra och dessförinnan. Där har vi en gemensam skuld, och jag tycker att ni ska erkänna det.

När det gäller infrastruktursatsningar är det så att över ett år sedan förskottrade denna fullmäktige pengar från stadens kassa för att E 18 skulle byggas om ute i Hjulsta. Regeringen har arbetat med den här frågan – och det är din regering – men vi har fortfarande inte ens sett en grävskopa. Men pengarna har vi gett. Jag tycker att du ska ta igen lite när det gäller infrastruktursatsningar.

Anförande nr 336

D a t e v i g M a r d i r o s s i a n L ö n n (m): Faktum är att väldigt lite gjordes under förra mandatperioden. Nu står vi inför väldigt svåra akuta problemen. Vi måste gräva upp halva staden. Det är klart att det blir störningar i trafiken. Men det är något som vi helt enkelt får ta nu.

Anförande nr 337

H e l e n a B o n n i e r (m): Herr ordförande, ledamöter! Jag har tidigare under många år tyckt att det var lite spännande att läsa de olika partiernas budgetförslag. Även den här gången tänkte jag med nöje kasta mig över att se hur oppositionens förslag såg ut. Men jag måste säga att jag tyvärr blev grymt besviken framför att med tanke på vad som gäller inom området stadsmiljöverksamheten.

I en för stockholmare otroligt viktig fråga som dagligen berör alla på olika sätt har Socialdemokraterna lyckats få ihop elva rader i ert digra budgetförslag. Det kan tolkas på två olika sätt, eller på flera sätt. Antingen är ni ointresserade, eller så saknar ni visioner. Men det kan också vara så att det som vi håller på med och uträttar tycker ni är ganska bra, och jag tolkar det på det senare sättet. Det tackar jag verkligen för också.

Det är inte så konstigt egentligen eftersom vi hela tiden genomför förbättringar genom de satsningar som görs. Vi har infört städgaranti som förvisso inte alltid uppfylls. Detta beror ofta på att detta kräver en aktivitet även från invånarna i dialog med utförarna.

Östermalms stadsdelsförvaltning har under året haft, eftersom finanserna har varit bra, utrymme för en extra satsning. Det väljer vi att lägga på extra städinsatser och renhållning. Det innebär att vi startar en kampanj som ska synas och väcka uppmärksamhet i stadsdelen. Både boende och verksamma ska på ett spännande och effektivt sätt nås av informationen och bli medaktörer, med andra ord ska alla bli städmästare. Det kommer förhoppningsvis också att leda till ett renare Östermalm.

Det ska tydliggöras att skräp inte är någonting som dimper ned på oss från himmelen, utan att vi som vistas i stadsdelen som skräpar ner.

Begreppet stadsmiljö innefattar faktiskt också förhållandet till bilar. Även på den fronten kommer vi att satsa mycket. Och jag välkomnar de förslag till åtgärder som har tagits fram i synnerhet för Östermalms del naturligtvis. Det är klara förbättringar som innebär mindre söktrafik och dessutom bättre framkomlighet. En annan trafikantgrupp som vi också uppmärksammar i budgeten är gångtrafikanterna. Där kommer vi att öka säkerheten vid övergångsställen. Detta kommer att ske genom bättre belysning.

De satsningar som kommer att göras innehåller att nå miljömålen. Där vill jag bara påpeka att Östermalms stadsdelsförvaltning använder miljöbilar till hundra procent, med andra ord: Våra två bilar är miljöbilar.

Jag yrkar bifall till majoritetens förslag.

Anförande nr 338

J a n V a l e s k o g (s): Jag skulle vilja ställa en fråga till Helena Bonnier som mest pratar om Östermalm. I trafiknämnden är det förslag om ganska stora ändringar av hur trafiken ska gå i olika delar i staden, i första hand på Östermalm, med enkelriktningar eller inte, bommar och så vidare. Då bestämde majoriteten i Stadshuset att stadsdelsnämnderna inte ska höras. De får inte säga sin mening om de här förslagen. Det är ett försök, sades det, vilket vi är väldigt kritiska mot.

Jag tycker att du som ordförande i Östermalms stadsdel borde tycka att det var bra som trafiknämnden frågade dig om det var bra att göra de här ändringarna på Östermalm. Vore det inte rimligt att man alltid gjorde det i sådana här typer av ändringar av trafiken? Eller vad är din åsikt?

Anförande nr 339

H e l e n a B o n n i e r (m): Jag kan mycket väl tycka att det hade varit bra om vi fått ett bredare spektrum. Men jag menar att så formella är vi faktiskt inte, utan vi har interna och mycket aktiva nätverk där vi kan göra oss hörda inom de olika nämnderna.

Anförande nr 340

Å s a R o m s o n (mp): Jag tänkte också passa på att ställa en fråga eftersom du pratar så mycket om trafiksituationen på Östermalm. Håller du inte med om att parkeringssituationen även på Östermalm har sina brister i dag? Vi har en jättestor och fin boulevard rakt genom Östermalm där man har en gigantisk parkeringsplats som tar upp ett stort område som står som parkmark i detaljplanen, ett område där vi samtidigt har brister i cykelbanor, stigar och parkområden för förskolorna. Samtidigt har vi tomma parkeringsplatser i en del av garagen på Östermalm, där folk väljer att inte ställa bilarna därför att det är billigare att stå på gatan. Är det inte så att man med en höjd parkeringsavgift på gata skulle få fler att använda de befintliga garagen? Därmed kunde man använda avgiften som en marknadsmässig princip. Är det inte moderat politik?

Anförande nr 341

H e l e n a B o n n i e r (m): Parkeringsavgifterna kommer att betydligt förändras med det förslag till beslut som nu ligger.

Självfallet kommer vi att prioritera i den mån det går att bygga ytterligare garage. Det måste man naturligtvis se över tillsammans med aktörerna som svarar för parkeringsgaragen, i vilken mån de kan bidra till att det blir enklare och billigare att få sådana parkeringar. De parkeringshus som finns inne i city är mycket väl besökta och fyller en viktig uppgift.

Anförande nr 342

M a t s L i n d q v i s t (mp): Jag skulle vilja återkoppla den här diskussionen på en lite högre nivå. Det handlar alltså om själva miljöfrågorna.

Det är sant att vi har allt bättre bilar som är miljövänligare och tystare, men vinsterna äts upp av att mängden bilar ökar desto mer. Om vi dessutom ska bli 200 000 invånare till här i Stockholmsområdet och kanske en väldigt stor av dem tänker ta bil till Stockholm håller det inte. Biltrafiken är fortfarande det största problemet i Stockholm. Det är partiklar och buller, de tar plats och så vidare. Stockholm är en tät stenstad från början som inte är byggd för den här biltrafiken. En tät stad, och ökad biltrafik är två oförenliga storheter. Det går inte ihop. Det är alltså inte en hållbar utveckling.

Vi vill gärna se flera vägar för att folk ska kunna ta sig fram. Därför föreslår vi sådant som spårbilar, som en utveckling för länet, förbättrad kollektivtrafik och båttrafik som tyvärr har röstats ned ett antal gånger.

Jag skulle vilja veta lite mer om promenadstaden i världsklass, som togs upp nyligen. Betyder det att vi åter kan lägga fram de olika förslag på gångstråk som ni på den borgerliga sidan konsekvent har röstat ned? Det måste ha skett en omsvängning i er politik i så fall i den här frågan.

Anförande nr 343

Inge-Britt Lundin (fp): Herr ordförande! Jag har några frågor kvar som jag skulle vilja lyfta fram. En är att vi tänker jobba aktivt med trafiksäkerhetsfrågor, särskilt vid skolor och platser där vi har många utsatta trafikanter. En annan fråga är det viktiga jobbet att hitta nya parkeringsplatser. Om det är någon fråga som berör stockholmarna, särskilt i innerstaden, är det just bristen på p-platser. Den mesta post som jag får som trafikpolitik gäller just bristen på p-platser.

Här vill jag passa på att lyfta fram det fina jobbet med byggandet av parkeringsgarage, som Stockholm Parkering gör. Det är en verksamhet som jag tycker är oerhört viktig. Om man inte har parkeringsplatser använder folk bilarna. Har man möjlighet att parkera kan man stå still emellanåt. Stockholm Parkering är ett välskött bolag där verksamheten flyter bra.

Några ord om renhållningen: På avfallsområdet har vi inga depåer kvar. Med andra ord har vi inga stoptippar kvar inom vår stad. Hushållsavfallet går i huvudsak till förbränning, och energin används i fjärrvärmesystem, och avfall från storhushåll och restaurangavfallet går i stor utsträckning till Henriksdals reningsverk och blir biogas för fordonsdrift.

Sedan kan jag inte låta bli att kommentera Vänsterns förslag om bilfri innerstad. Där avser ni göra undantag för bussar, fjärdtjänst, handikappfordon. Har Vänstern någonsin kollat med medlemmarna inom handikapporganisation vad de tycker om förslaget? Det är ett förslag där man återigen ska göras till undantagsmänniskor. Har ni själva varit ett sådant undantag någon gång? Har ni till exempel hört alla ilska kommentarer från gångtrafikanterna eller fått bilen sabbad för att det är ett bilfritt område?

Är det någonting man vill när man har någon form av funktionsnedsättning är det att bli sedd och få vara som alla andra och inte vara en undantagsmänniska. När ska ni lära er detta?

I övrigt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens budgetförslag.

Anförande nr 344

Torhild Lamo (v): Jag undrar om Inge-Britt Lundin tycker att man ska ta bort de särskilda handikapparkeringsplatserna till exempel?

Det var inte det jag tänkte säga, utan det verkar som att det är väldigt olika människor som hör av sig till dig och till mig. Nu sitter jag inte kvar i trafiknämnden, men jag har ändå gjort det under två års tid. De som hör av sig till mig hör av sig väldigt mycket kring projekten om säker huvudgata som ni i stort sett fullständigt har

stoppat upp. De är oroliga för sina barn och till viss del sig själva också när de ska röra sig på gatorna.

Det är väldigt många som hör av sig kring klottersituationen och hur den ser ut. De undrar förstås hur det går med 24-timmarsregeln? Ni säger att 95 procent tas bort. Men det finns fruktansvärt mycket klotter kvar på våra gator.

Anförande nr 345

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Att de inte hör av sig till dig i till exempel handikappfrågor i trafiken förstår jag då ni är så nonchalanta. Du säger: Jaha, ska vi ta bort parkeringsplatserna för handikappade också? Det antar jag att de har lyssnat på. Grattis då, ni har tappat åtminstone tusen röster. Det önskar jag verkligen.

Anförande nr 346

Å s a R o m s o n (mp): Jag är väldigt nyfiken, Inge-Britt, efter ditt anförande på hur mycket som Folkpartiet tycker att vi i staden ska subventionera parkeringsgaragen. Det hördes en replikväxling om det tidigare – jag var tvungen att gå och äta – som handlade om parkeringsgarage och varför man stoppar bygget att det. Ja, en anledning till att det inte byggs just nu är faktiskt, det främsta, att kalkylerna är väldigt dåliga. Det kostar väldigt mycket att bygga, och man får inte in så mycket pengar därför att vi har en så billig gatuparkering.

Vi i Miljöpartiet vill ha ett sådant system att det lönar sig att ställa bilen i garage och att man inte får ställa den på gatan. Det är en princip som har funnits i staden sedan länge men som inget parti vågar stå upp för. Är det inte bättre, Inge-Britt, att funktionshindrade och varuleverantörer har möjlighet att stå nära portarna på gatan? De borde få det privilegiet, medan alla normalt fungerande boende måste stå i garage, och i så fall måste vi agera med avgifter för att verkställa detta.

Anförande nr 347

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Om du hade tagit bort ”måste” hade jag delvis kunnat ställa upp på. Jag tycker att det vore väldigt skönt om allt fler människor parkerade i garagen. Ner med bilarna och upp med människorna har varit vår paroll i många år. Visst ska det löna sig att stå i ett garage, det tycker jag, men jag har en svag aning av förra budgetdebatten att din partikollega Yvonne Ruwaida pläderade för att vi skulle göra oss av med parkeringsbolaget. Det hade man ingen nytta av. Parkeringspolitiken var inte så himla viktig.

Anförande nr 348

S t e l l a n H a m r i n (v): Jag jobbade förra perioden i renhållningsnämnden. Det var en intressant och lärorik period. Renhållning är ett tekniskt komplicerat område. Det kräver rejäla satsningar, och jag tror att det kräver även en egen nämnd.

Högermajoriteten avskaffade nämnden, och det märks i resultatet. Ingen diskussion förs, och det är väldigt lite handling.

Stockholm har länge haft en underdimensionerad renhållning med alldeles för få återvinningscentraler. För att leva upp till normalstandard borde vi ha åtminstone 15. Och vi borde ha en långt mer utvecklad fastighetsnära insamling.

Vi lyckades under förra perioden få i gång arbete med åtminstone tre nya återvinningscentraler, om jag minns rätt. Vi har ett nytt avtal med förpackningsindustrin, som verkligen inte är lätt att handskas med, det håller jag helt med om. Men man får ändå förbättra situationen runt de gröna behållarna.

Vi i Vänsterpartiet vill gå vidare med detta arbete. Vi vill ta fram betydligt fler återvinningscentraler och se till att det verkligen blir av. Vi vill också bygga ut systemet för mobila stationer till lands och till sjöss. Vi vill permanent lösa problemet med den dåliga insamlingen av förpackningar.

Vänsterpartiet anser att insamling av allt avfall, både förpackningar och annat, ska ske där man bor, och det ska ske tillsammans. Vi tycker att staden ska följa det borgerliga Helsingborgs exempel. Där låter man kommunen ta hand om förpackningarna. Man låter industrin betala, visserligen för lite men ändå. Man slår ihop all insamling till en enda process, uppdelad bara på de fraktioner som det miljömässigt är vettigt att separera. Nu delar vi dessutom upp till förpackningar och annat.

Det här är en viktig fråga som vi vill driva.

Sedan måste jag kommentera majoritetens och sossarnas satsning på nya motorvägar. När vi har en av århundradets värsta finanskriser, när vi snart åker in i en lågkonjunktur industriellt sett vars djup vi inte vet, när hela världen nu inser att klimatkrisen kräver mycket mindre utsläpp och mycket mindre energiförbrukning då satsar man på nya motorvägar för 30 kanske 40 miljarder runt om i Stockholm i stället för att satsa de pengarna på ny, billig och effektiv kollektivtrafik. Det tycker vi är häpnadsväckande.

Anförande nr 349

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Jag vill bara i princip instämma med Stellan om att renhållningsfrågor är väldigt spännande frågor och mycket intressanta och viktiga frågor. Jag har jobbat med dem tidigare, och det känns väldigt roligt att börja jobba med dem igen. Från den tiden vet jag vilket himla elände det rent ut sagt var att hitta nya placeringar för återvinningscentraler. Om Stellan har förslag på några lokaliseringar i bakfickan så får han hemskt gärna tipsa mig om dem. Det skulle vara väldigt intressant att få höra.

Sedan tycker jag att någonting som är väsentligt och som vi bör jobba mer och som vi lyfter fram i budgeten är arbetet med att samla in farligt avfall. Det är det som är miljömässigt mest kritiskt. Där måste vi bli duktigare i Stockholm och jobba med de frågorna. Det tycker jag är oerhört väsentligt.

När det gäller förbifarten tänker jag återkomma till frågan alldeles strax. Men jag skulle vilja passa på att ställa en fråga till Stellan. Jag är bekymrad över att ni från Vänsterpartiet så fullständigt vill ”strippa”, höll jag på att säga, trafik- och renhåll-

ningsnämnden genom att plocka bort en kvarts miljard kronor från den nämnden. Det gör mig väldigt bekymrad.

Anförande nr 350

Stellan Hamrin (v): Jag håller med om att vi hade problem under förra perioden med att hitta utrymmen. Kan vi lösa det tillsammans vore det jättebra. Det är fråga om vilja. Det är klart att det går ut över andra verksamheter. Vi har ont om plats i Stockholm, och vi kan inte få plats med hur mycket som helst. Det är helt enkelt en prioritering. Vi tycker att det är viktigt att ta fram områden till nya återvinningscentraler, och det får ske på bekostnad av någonting annat. Men låt oss titta på det gemensamt.

Anförande nr 351

Borgarrådet Hamilton (m): Jag lovade att jag skulle komma tillbaka till förbifarten. Det är en väldigt viktig satsning för Stockholmsregionen och för Stockholms stad. Den som har studerat vad som händer med Stockholmstrafiken om man inte skulle bygga förbifarten – som inom parentes sagt är en kollektivtrafiksatsning och en bilsatsning, för det kan gå bussar på förbifarten – kan konstatera ganska snabbt att det kommer att bli fullständigt kaos om man inte från politiskt håll vidtar mycket drastiska åtgärder för att se till att stockholmarna kan använda sina bilar. Vissa i den här församlingen tycker att det är helt okej att använda bilen.

Men om man inte skulle tänka sig några åtgärder kommer det att bli än mycket värre än vad vi har i dag i Stockholm när det gäller trafiksituationen. Essingeleden skulle inte ens vara att tänka på. Den byggdes för maximalt 80 000 bilar. I dag trafikeras med mer än 165 000 bilar.

Får vi inte förbifarten och Stockholm samtidigt växer blir det en trafikkatastrof, skulle jag vilja säga. Det är så att många människor vill flytta till Stockholm, och jag tycker att det är positivt att Stockholm växer.

Det är inte bara därför som det är viktigt att få förbifarten, utan det handlar också om att vi ska få en arbetsmarknadsregion som hänger ihop mellan nord och syd, vilket är minst lika viktigt. Då kan vi nämligen utveckla Stockholms läns olika kommuner på ett mycket bättre sätt och kanske till och med minska resandet mellan jobb och boende på ett sätt som det är svårare att göra i dag.

Jag tycker att det är väldigt spännande att Socialdemokraterna helt enkelt viftar bort det med och säger: Det är inget problem med förbifarten. Det kommer vi att lösa. Jag är väldigt orolig över att ni håller på att kampera ihop med två partier som är så väldigt tydligt emot förbifarten. Maria Wetterstrand sade i riksdagen senast i går att det över hennes döda kropp skulle bli en förbifart i Stockholm. Då blir jag orolig. Ni är beroende av stödet från Miljöpartiet och Vänsterpartiet för att driva en politik i Stadshuset.

De bilar som kommer att köra på förbifarten kommer att se helt annorlunda ut än de bilar vi har i Stockholm i dag, och de drivs av helt andra bränslen. Det är den bilden

som man måste ha framför sig när man diskuterar de här frågorna och inte tänka på vilka bilar som fanns i mitten av 60-talet när jag kom till staden från Morgongåva.

Det är positivt att Socialdemokraterna säger att de vill ha en förbifart, men jag är väldigt orolig för vad som blir resultatet.

Till slut: Socialdemokraterna försöker framställa det som att de tycker att miljöbilsundantaget ska vara kvar när det gäller trängselskatten. Ni gjorde ingen reservation i Stockholmsförhandlingarna om detta.

Anförande nr 352

E i e H e r l i t z (mp): Herr ordförande! Jag tror inte att den här förbifarten behövs om man driver kollektivtrafikpolitiken på ett bättre sätt. Vi har ju sagt här, och det brukar sägas på många ställen och i andra kommuner, att vi ska bygga tät. Då blir det olika typer av biltrafik. En som går från ett glest område till ett annat glest område. Det kanske är en trafik som måste ske med bil. Men mellan en tätbebyggd förort och en annan tätbebyggd förort kan man köra buss.

Jag tror att man i stället ska ha någon typ av bussbana från norr till söder. Det kan vara en reserverad fil på Essingeleden. Det kan vara en annan som går över Drottningholm. Då kan man ta hand om så pass mycket av resorna från förort till förort att för det som blir kvar och måste avvecklas räcker det med Essingeleden över centralen.

Anförande nr 353

B o r g a r r å d e t H a m i l t o n (m): Det är fascinerande när man pratar om de här frågorna. Då tänker alltid motståndarna mot förbifarten bort att det går godstrafik på de här sträckorna. De bara finns inte. Alla de varustransporter och den yrkestrafik som går på Essingeleden i dag är bara borta!

Tycker ni att det är en bar idé att den ska gå på Essingeleden? Skulle det inte vara väldigt skönt att få en avlastning via förbifarten?

Anförande nr 354

T o r h i l d L a m o (v): Jag vet inte riktigt vilken värld du lever i, Ulla, i de här frågorna. Titta på de siffror som Vägverket har tagit fram och samordna och se hur mycket utsläpp det kommer att bli, hur stor trafiken kommer att vara med den så kallade förbifarten och jämför det med dagens situation i Stockholmstrafiken. Klimatgaserna kommer att öka med 40 procent, och det tillsammans med att man gör stora ingrepp i en viktig miljö, i vårt naturarv. Det hänger inte riktigt på grepp.

Miljökonsekvensbeskrivningarna har kritiserat förbifarten ganska kraftigt. Vi såg det i de papper som sedan blev friserade och som vi fick upp här. Vi har sett det i de ursprungliga papperen, som sedan blev friserade, från länsstyrelsen, och Sika har också visat på dem. Hur kan du få det till att det skulle vara något slags miljöprojekt. Vi måste faktiskt bestämma om vi tycker att miljöfrågorna är så pass viktiga att vi försöker hålla nere utsläppen eller inte.

Anförande nr 355

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag tycker att miljöfrågorna är väldigt viktiga, och det är just därför som det är viktigt att bygga förbifarten. Om vi inte gör någonting åt trafiksituationen i Stockholm kommer det att bli minst tio gånger värre jämfört med vad vi har i dag.

Då säger möjligtvis Torhild Lamo att det är helt okej att förbjuda stockholmarna att använda bilen, eller man ska få kanske tre passager per år om man bor i innerstaden eller något sådant, generöst. Men det är faktiskt att vi måste göra någonting åt den här situationen, och då tycker vi att förbifarten är en bra lösning. Mycket av den trafik som skulle kunna gå förbi Stockholm går på den gata som nästintill är en innerstadsgata i dag, Essingeleden.

Anförande nr 356

J a n V a l e s k o g (s): Som jag sade tidigare är jag helt övertygad om att det är en fråga där 85 procent av stockholmarna har den bestämda uppfattningen att den här investeringen är helt nödvändig, nämligen förbifarten. Det kommer att styra de politiska besluten. Jag är också övertygad om att de resterande 15 procenten, när man får en klar insikt om Stockholm 2030, att vi är 500 000 fler i länet och att det ställer krav på framför allt kollektivtrafiken och på vägarna, kommer att bli övertygade om effekterna av frågan om förbifarten.

Jag är mest orolig just när det gäller förbifarten hur regeringen hanterar den frågan. Det stod knappt någonting om det i propositionen som lades häromveckan. Det skulle förhandlas vidare, men det står ingenting av det som vi har skrivit i vår partimotion och som jag rekommenderar till läsning, att låna upp pengar för sådana investeringar, eller vad man nu vill ha. Det handlar om att lånefinansiera. Det är ett stort frågetecken.

Anförande nr 357

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Regeringen har lovat att förbifarten ska bli av, och det litar jag på. Det pågår just nu en prövning av förbifarten i Miljödepartementet. Det är möjligtvis därför som man har väntat med att regeringen ska återkomma till våren med mer information kring dessa frågor. Jag är inte alls orolig. Jag är mycket mer orolig över dina kompisar, Jan.

Anförande nr 358

T o r h i l d L a m o (v): Bara en liten kommentar: För oss handlar det om att vi måste satsa på andra framkomlighetsmedel. Vi måste satsa på att bygga ut kollektivtrafiken. Vi tror att lösningen ligger där, inte i att öka biltrafiken.

Men det var inte det jag tänkte prata utan om en fråga där jag hade tro på den borgerliga majoriteten. Det är en fråga som vi har pratat ganska mycket om men inte gjort så mycket åt, och det gäller belysningsfrågan. Vi vet att det framför allt är många kvinnor och tjejer i vår stad som är oroliga att gå ute själva när det är mörkt. Det finns många vrån och ställen som är dåligt belysta och där man inte vågar ta sig.

Vi har pratat och skrivit ganska mycket om den här frågan, och jag hade tro på er och trodde att ni skulle ta tag i den. Men det har inte hänt så mycket. År 2005, vårt senaste år, använde man 150 miljoner på belysning, år 2007 använde trafiknämnden 139 miljoner. I år ser vi en kapning på 10 miljoner på belysningen. Jag tycker att det är ganska allvarligt. Det tillsammans med att man inte tar bort buskage och ser till att man får en öppen miljö.

Det här är frågor som är viktiga för människor, särskilt för kvinnor och tjejer, i deras vardag.

Anförande nr 359

Borgarrådet Hamilton (m): Jag kan trösta Torhild med att hon inte behöver vara orolig. Vi jobbar med den här frågan, så sent som i dag på morgonen pratade jag om detta i Radio Stockholm.

Just nu är det väldigt stort fokus på trygghetsbelysningen i ytterstaden, parkvägar till exempel i Skarpnäck och på andra områden. Häromdagen invigde vi belysningen på Högalidspången för att det är mörkt och behövs bättre belysning i ett trångt utrymme vid Hornstull. Arbetet tillsammans med Fortum när det gäller Humlegården pågår också. Det finns en mängd olika projekt som pågår men som vi kanske inte har skrivit om i budgeten.

Anförande nr 360

Torhild Lamö (v): Det är tråkigt att man kapar på budgeten och lägger mindre pengar på belysningen, det är vad som händer med det här förslaget till budget. Vi har försökt kontakta förvaltningen för att få fram belysningsprogram, som vi tidigare har pratat om, men något sådant program verkar de ha väldigt svårt att få fram på förvaltningen. Det är som sagt tråkigt, för jag trodde att detta var en fråga där vi skulle jobba gemensamt för att skapa en säkrare och bättre miljö.

Anförande nr 361

Inge-Britt Lundin (fp): Ordförande! Om förvaltningen inte hinner med att göra det som känns som världens viktigaste fråga, och det är en väldigt viktig fråga, kommer vi att jaga dem med blåslampa för att det ska hända någonting på området. Belysningen gäller inte bara parker och vägar utan även hur man bygger parkeringsgarage, hur belysningen är där, att se till att inte någon kan gömma sig bakom en pelare eller skrymslen. Det är inte bara kvinnor och tjejer som är rädda, det är lika män som parkerar på gatan därför att det är läbbigt att köra ned i parkeringsgarage ibland.

Det gäller att ta tag i trygghetsfrågan, och belysningen är en stor del av den, en fråga som vi tycker är prioriterad.

Anförande nr 362

Torhild Lamö (v): Då ser jag fram emot att man i trafiknämnden lyfter de här frågorna och ser till att det läggs tryck på dem trots att det har tagits bort pengar.

Jag är lite bekymrad. Det här är en fråga som det är lätt att prata om, men man bryr sig inte så mycket om att göra det man måste göra.

Anförande nr 363

J o n a s E k l u n d (mp): Ordförande, ledamöter, stockholmare! Jag fick lite hopp när jag hörde Inge-Britt Lundin tidigare tala om att man skulle göra en stor satsning på trafiksäkerhetsfrågor. Det låter som en helomvändning. Trots att Folkpartiet enligt uppgift har haft parollen att bilarna ska ner och människorna ska upp har alliansen hittills under perioden inte riktigt kört på den parollen. Bland annat har man tagit bort genomfartsförbuden på en hel rad gator i söderort utan att man har sett till varför de här förbuden infördes.

När det gäller trafiksäkerhetsfrågor vill jag ta om exempel Sandfjärdsgatan, som är en bostadsgata i Årsta och som har haft mycket tung genomfartstrafik trots genomfartsförbudet. Det var ofta en fråga som kom upp i stadsdelsnämnden, och det klagades på det. Vi vidarebefordrade det till trafikkontoret. Sedan vips är genomfartsförbudet borta, och det är ännu mer tung genomfartstrafik på den här gatan som är alltför bred för en förort, det ligger flera stora förskolor vid gatan, och det är många föräldrar som är oroliga för sina barns säkerhet. Sådana misstag kommer alliansen kanske att åtgärda med sin trafiksäkerhetspolitik, och det ser jag fram emot.

Sedan en fråga om hinder för den fria företagsamheten. Varför är de inte några privata företag som vill bygga garage i centrala Stockholm och kommer med ansökningar om att få göra det? Jo, därför att man har en stor aktör på parkeringsmarknaden som dumpar priserna, och det är Stockholms stad som dumpar priserna på gatuparkeringen i Stockholm. Det kommer aldrig att bli lönsamt att driva parkeringsgarage i Stockholm så länge som det är så billigt att parkera på gatorna, mindre än marknadspriset.

Hur kommer det sig att alliansen fortsätter med den här politiken som gör att vi får bilar på gatorna i stället för i garagen, att man hindrar privata företag för att göra investeringar i garage i Stockholm och att man subventionerar bilismen i staden? Det skulle jag vilja veta.

När det gäller att sälja Stockholm Parkering AB är det fortfarande någonting som Miljöpartiet föreslår. Vi anser att Stockholm Parkering borde klara sig alldeles utmärkt som ett privat bolag. På det viset är man säker på att bilismen får bära sina egna kostnader i staden.

Anförande nr 364

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Du talar om att dumpa priserna på parkeringsplatser på gatorna i Stockholm. Om du frågar bilister som kommer på besök till Stockholm tror jag inte att de tycker att vi har dumpat priserna. Jag tror att de tycker att vi är väldigt, väldigt dyra – förvånansvärt dyra, om jag ska använda snälla ord.

Vi tycker att vi någonstans behöver ha kvar en verksamhet som kan hålla nere kostnaden så att inte de privata aktörerna tar över och gör allting. Då blir det så

vansinnigt dyrt. Men det är väl det ni vill, för då har vi inte en enda bil kvar i den här staden. Men se det vill inte vi!

När det gäller försöket med genomfartsförbuden som har tagits bort i flera områden i staden, både på Södermalm och Östermalm och så vidare, kommer vi så småningom att se till att en utvärdering görs av detta försök. Då får vi se vad det är som händer när vi tar bort genomfartsförbuden.

Anförande nr 365

J o n a s E k l u n d (mp): Stockholm är en miljonstad som blir större. Från den borgerliga sidan älskar man att skryta om hur mycket större Stockholm blir. I en så stor stad mitt i centrum är det dyrt att parkera. Det är begränsat med mark, man kan inte använda all mark till parkering och en marknadsekonomisk mekanism gör då att det blir dyrt att parkera. Man kan inte parkera billigt mitt i Stockholm om inte staden går in och subventionerar det kraftigt som man gör i dagsläget; så är det bara. Det tycker inte Miljöpartiet att staden ska göra. Bilismen ska bära sina egna kostnader. Framför allt ska det också finnas lediga parkeringsplatser när man behöver dem, vilket det inte gör när det är så pass billigt att parkera som det är nu. Det är därför man får en massa söktrafik.

När det gäller utvärdering av ändringarna tycker jag att det är bättre att fundera på vad man ska göra innan man gör det än att göra någonting som man inte har tänkt över ordentligt och sedan utvärdera i efterhand. Men det är ju bra att det blir en utvärdering i alla fall.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholm Vatten AB

Anförande nr 366

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Fru ordförande! Det är verkligen ett hästuppass vi har här, vi som sysslar med både trafik- och miljöfrågor. I mitt inledningsanförande på trafikområdet pratade jag om när jag var i Stockholm för första gången – om den bullriga och avgasdoftande staden, eller rättare sagt den avgasstinkande, som jag såg det då. Men mycket har hänt sedan dess. Våra miljöambitioner har ökat betydligt sedan 1960-talet. Och så ska det vara. Vi ska ständigt sträva efter att saker och ting ska bli bättre. Stockholm växer, och vi räknar med att Stockholm ska växa ännu mer framöver. Det är många som vill flytta hit, och det är positivt. Det har vi nästan hört till leda i dag. Detta ställer krav på oss att planera för ett växande Stockholm där människors önskemål om närhet till det gröna och samtidigt önskemål om närhet till det som staden har att erbjuda kan tillgodoses.

I januari var jag i Buenos Aires – en fantastisk stad som likt Stockholm ligger vid vattnet, vid Rio de la Plata. I Buenos Aires finns världens bredaste gata, som går mitt igenom staden. Det kanske inte är så eftersträvanvärt för oss att ta efter. Men det som Buenos Aires har och som jag tycker är viktigt att vi tar efter när vi bygger en tätare stad framöver är att det finns oerhört mycket träd och parker. Inom ramen för trafikkontorets budget kommer det därför att tillsättas en stadsträdgårdsmästare som

ska jobba med de här frågorna. Det är en viktig funktion i en stad – en funktion som har till uppgift att ta hand om stadens lungor.

Det finns många tråkiga miljöer i Stockholm, inte minst gatumiljöer som saknar grönska. Vi har också alltför många träd som mår dåligt, framför allt på grund av att deras rötter inte får tillräckligt stort utrymme. Vi måste vårda träden och se till att de mår bättre. Vi ska dessutom plantera nya träd i Stockholm. New Yorks borgmästare presenterade nyligen ett program där privata företag tar på sig att göra New York grönare. Tajmingen kanske inte är perfekt just nu, men visst vore det trevligt om vi kunde få till stånd något liknande projekt i Stockholm.

Ordförande! Sedan förra årets budgetfullmäktige har staden fått flera utmärkelser för miljöarbetet, inte minst på miljöbilsområdet. Klimatpakten har presenterat sin första årsrapport. Klimatpakten består nu av mer än 30 företag. Ett beslut om att etablera ett fordonsgasbolag har fattats av fullmäktige. AGA har öppnat en backupanläggning för naturgas, vilket gör att fordonsgasmarknaden i Stockholm äntligen fungerar. Miljöförvaltningen har ökat sina tillsynskontroller på livsmedelssidan och hälsosidan med 30–40 procent jämfört med tidigare. Det är en mycket viktig verksamhet för stockholmarna. Vi går vidare i klimatarbetet och har nu målet 3 ton koldioxidekvivalenter per stockholmare och år till 2015. Det är ett jättetufft mål.

Vi har startat ett elhybridprojekt tillsammans med Fortum. Inom en inte alltför avlägsen framtid kommer det att finnas snabbbladdade elbilar. Då är det viktigt att vi har en infrastruktur för det i Stockholm. Elbilar är både tysta och miljövänliga, och snart finns det som sagt ett större utbud på marknaden. Det kommer att betyda mycket för miljön i Stockholm.

För knappt ett år sedan fattade fullmäktige ett beslut om det nya miljöprogrammet. Ett mål i det är att två nya miljöprofilområden ska pekas ut. Jag har hört att den frågan har varit uppe i debatten tidigare i dag. Den arbetsgrupp som jobbar med detta kommer att presentera sitt förslag på profil och på vilket område förutom Norra Djurgårdsstaden, som redan är utpekad, som ska vara de nya miljöprofilområdena inom kort.

Genom det här arbetet kan vi fortsätta att vara det miljöföredöme som Stockholm är, inte minst internationellt. Vi kan också se att det blir alltmer så att stadens olika förvaltningar och bolag jobbar med ett tydligt miljöperspektiv. Just det är en viktig sak för att vi ska nå framgång. Miljöarbete handlar inte om miljöförvaltningens budget. Det handlar om att alla ska med. Jag tycker att det är positivt att vi ser alltmer av det nu i staden. I årets budget fortsätter vi att trycka på vikten av energieffektivisering. Stockholms stad har 12 miljoner kvadratmeter lokalyta. Här finns mycket att göra för att spara energi och miljö. Alltför lite gjordes under den förra majoritetens tid – något som jag inte upphör att förvånas över. Ni gjorde så himla lite trots att det handlar om åtgärder som lönar sig ganska snabbt.

Ordförande! Stockholm är en bra stad att leva i. Vi är internationellt mycket uppmärksammade för vårt miljöarbete, och det är väldigt kul. Majoritetens budget innebär att vi fortsätter arbetet med att befästa den positionen och fortsätter att förbättra miljön i Stockholm. Jag önskar bifall till majoritetens förslag till budget.

Anförande nr 367

E v a - L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Fru ordförande, kommunfullmäktige och lyssnare! Miljö- och klimatfrågorna kräver långsiktiga lösningar. Vi står nu inför ett globalt miljöhot där vi i Stockholm måste ta vår del av ansvaret för omställningen till ett bra klimat och ett ekologiskt hållbart samhälle. Vi som bestämmer i dag måste ta ansvar inte bara för dagens medborgare utan även för kommande generationer – barnperspektivet.

Då duger det inte, Ulla Hamilton, att som ni i den moderatledda alliansen halvera budgeten till miljöförvaltningen och sälja ut forskning, utveckling, kunskap och informationsverksamheter även om du tycker så. Det duger inte. Den borgerliga majoriteten i Stockholm är helt enkelt inte intresserad av de problem vi står inför. Man lägger sig på absolut lägsta ambitionsnivå i miljöarbetet och begränsar insatserna till lagbundna tillsynsverksamheter. Det finns inte längre pengar till utvecklingsarbete, forskning och information till allmänheten. Förvaltningen är beroende av avgifter från företag och privatpersoner för sin verksamhet. Det är avgifter som chockhöjs och som många småföretagare och andra är förtvivlade över.

Stockholm ska vara en föregångare inom miljöarbetet och inte en bakåtsträvare. Vi socialdemokrater vill att kommunen ska driva utvecklingen framåt, arbeta förebyggande och skapa förutsättningar för att förbättra stadens miljö. Vi socialdemokrater har detta som mål i vår politik, och i vår budget satsar vi bland annat på att återinföra Agenda 21-samordnare i stadsdelsnämnderna för att stödja miljöarbetet där. Vi vill införa miljökrav vid stadens upphandlingar, avsätta resurser till införande av ny teknik som utvecklar miljöarbetet och bilda nya bostäder med höga miljökrav. Vi vill omgående återuppta arbetet med miljöcentrum för företagare. Vi vill också återinföra miljömiljarden, som ska användas till att satsa på forskning och utvecklingsarbete, bland annat med att rena våra sjöar och göra staden renare genom utveckling inom till exempel sophantering.

Det krävs nya tankar, idéer och ambitioner och inte minst nya pengar för att stoppa det annalkande miljö- och klimatsammanbrottet. Det krävs med andra ord ett intresserat och engagerat styre i Stockholm. Då krävs det ett nytt sådant. När tänker ni i den moderatstyrda alliansen vakna? Centern är tydligen lite vakna ändå, men de ingår ju inte i alliansen här i Stockholm.

Vi socialdemokrater har insett allvaret. Vi måste ha en ekologiskt hållbar stad att lämna efter oss till kommande generationer. Vi vill att Stockholm återigen ska bli en aktiv miljöstad som är med och driver utvecklingen framåt. Till detta avsätter vi 23 miljoner mer i budgeten än den borgerliga alliansen.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 368

K a r i n K a r l s b r o (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi lever i en globaliserad värld. Beståndsdelarna i en chokladpralin kan komma från jordens alla hörn. I spåren av den katastrofala mjölkskandalen i Kina inser vi att lagstiftning, kunskap hos konsumenter och producenter och inte minst oberoende kontroll av lagarnas efterlevnad är livsviktigt.

Jag känner en tjej som är 8 år. Hon heter Emma. Hon har det rätt tufft. Bara en liten gnutta mjölk eller ett stänk av ett ägg i maten gör henne hur allergisk som helst. Hon kommer inte att glömma den dagen hon fick fel matlåda i skolmatsalen. Pannkakorna hon stoppade i magen var livsfarliga för henne. Det gick bra den gången tack vare att ambulansen kom så snabbt. För Emma handlar maten inte bara om att äta. Det handlar varje gång om en rädsla för att inte kunna andas. Det handlar om att inte våga lita på vuxna, att inte våga äta sig mätt och att inte våga följa med på ett kalas.

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har fokuserat mycket på tillsynen av vissa typer av verksamheter som är särskilt riskfyllda för konsumenter, bland annat restauranger och skolkök. Det är bra inte bara för Emma utan också för alla andra som är allergiker och för alla oss som äter mat. Över huvud taget har miljöförvaltningen utvecklats på ett mycket positivt sätt. Verksamheten håller hög kvalitet. Personalen har hög kompetens. Effektiviteten har ökat. Fler tillsynstimmar kan alltså genomföras för samma pengar.

Vår vision är att Stockholm ska bli en stad i världsklass. Men när det gäller miljöpolitiken är Stockholm redan en stad i världsklass genom konkreta mål, konkreta åtgärder och konkreta resultat. Vid förra årets budgetdebatt minns jag Socialdemokraternas utfall mot alliansen. Det handlade då om att våra partier på den här sidan tydligen inte hade förstått klimathoten. Intressant nog kan man konstatera att Socialdemokraterna, som själva möjligen hade förstått klimathoten, inte ens har förmått tillföra miljödebatten någonting under det år som har gått. Jag tror inte heller att vi får ut så mycket mer här i kväll och i dag.

Men det är okej. Låt oss nu dela glädjen över framgångarna för miljön i Stockholm. Det finns en lång rad. Vi har hört om många här i dag. Ett miljöprogram har antagits av kommunfullmäktige och flera av målen har redan uppfyllts.

Avslutningsvis vill jag säga att det trots alla framgångar också finns utmaningar. Det handlar om luftkvaliteten, som vi måste ta itu med. Det handlar om partikelelendet. Det handlar om många andra saker som vi måste ta tag i för framtiden. Jag yrkar bifall till majoritetens förslag till budget.

Anförande nr 369

Å s a R o m s o n (mp): Fru ordförande! De ökande halterna av växthusgaser i atmosfären är en ödesfråga för den här planeten. Det kommer att vara den enskilt svåraste frågan för de kommande generationerna, inte bara i de mest utsatta områdena bland världens fattiga utan också i hög grad i Sverige, i Sveriges huvudstad och i många andra städer.

Stockholm var tidigt ute och hade ett aktivt och brett arbete för att minska utsläppen av växthusgaser både i sin egen verksamhet och från staden i stort. Redan i början på 2000-talet satte Stockholm målet att bli fossilfritt inom 50 år. Jag ser tre saker som viktiga under den förra mandatperioden när det gällde att utveckla klimatpolitiken. Vi hade ambitiösa men tydliga mål satta av fullmäktige. Vi hade en rejäl finansiering där EU-projekt, statliga klimat- och investeringsstöd och en miljömiljard kompletterade ordinarie medel. Sist men inte minst hade vi ansvarig och kompetent personal på alla förvaltningar och bolag som också fick ett stöd i sitt arbete.

Ulla Hamilton vill som miljöborgarråd gärna ge sken av att klimatarbetet nu har satt i gång. Jag kan delvis förstå det; man vill gärna ge sken av det när man är ansvarig. Sanningen är väl att det är tur att arbetet inte har avstannat helt. Efter det att de borgerliga har avskaffat det tidigare styrdokumentet för klimatarbetet har fullmäktige inte fått ta ställning till något nytt mål när det gäller klimatarbetet i Stockholm.

Kommunstyrelsens mål om tre ton per stockholmare är inte ambitiöst nog för att sporra verksamheterna i staden till mer än att byta glödlampor. Däremot skjuter man upp de riktigt svåra åtgärder som kommer att behövs för att nå fossilfriheten – omställningen av transportsystemet och konsumtionen.

Utan Klimp och den rödgröna miljömiljarden saknar den borgerliga budgeten helt medel för klimatarbete. Det är därmed en skakig budget. Med borttagandet av alla miljöansvariga ute i förvaltningarna finns det inte heller någon uppföljning. Inte heller av miljöprogrammet har det gjorts någon uppföljning ännu, även om Karin Karlsbro tydligen är övertygad om att det redan har uppnåtts.

Den borgerliga alliansen i Stockholm har ägnat sig åt att nedrusta och på sina håll rentav slakta miljöarbetet i staden. Årliga anslag på över 100 miljoner riktade till miljöinsatser har försvunnit sedan 2006. Tjänster med miljökompetens har försvunnit på samtliga förvaltningar och bolag. Det är inte bara miljöförvaltningen som där har fått stryka på foten. Det finns nu en hel del miljöprat i budgeten. Men det renar inga sjöar, det engagerar inte fler förskolebarn i kretsloppstanken, och det hjälper inte företagarna till miljösmarta lösningar.

Ordförande! Det behövs både kunniga tjänstemän och en del pengar för att kunna genomföra en vettig miljö- och klimatpolitik. Där står sig den borgerliga budgeten fortfarande lika slätt som förra året. Jag frågar mig: Var är miljöåtgärderna?

Anförande nr 370

S t e l l a n H a m r i n (v): Fru ordförande! Det är plötsligt inne med miljö. Det är glädjande för ett parti som har tyckt det ganska länge och som under förra mandatperioden var drivande i den miljömiljard som vi tog fram. Men nu pratar också högerblocket om miljö. Tidigare totala förnekanden av till exempel bilismens miljöförstöring inne i Stockholm har tonats ned. Nu erkänner man problemet, men man gör inte så mycket åt det. Det saknas pengar. Man satsar på biogasproduktion efter att i decennier ha motarbetat våra försök med Ecoferm och sedan sålt ut det lilla som fanns kvar.

Vi tycker ändå att det är bra att det går framåt. Efter att man i värsta fall har lyckats satsa 30 miljoner på tillfart Stockholm inser man kanske på högersidan att man hade valt fel väg där också. Lyssna gärna på Naturskyddsföreningen och på *Uppdrag granskning* nästa onsdag så slipper vi kanske alla att förlora de pengarna! De behövs till så mycket annat.

Det som verkligen har gjorts i miljöfrågorna under de senaste två åren och som ni inte skulle ha gjort i alla fall har gjorts med miljömiljarden. Ett strålande exempel är de studier av gifters vägar i Stockholm som nyligen har publicerats. Det är studier av vägen från försäljare till vår miljö och av de skador somgifterna kan åstadkomma.

Vi får en ny sådan redogörelse om ett år när det gäller vattenproblemen. Synd bara att en av de viktiga slutsatserna var att vi inte kan göra så mycket eftersom det är EU som bestämmer, och de har just tillåtit de ämnen vi vill förbjuda. Det är något att tänka på också för Miljöpartiet, kanske.

Det högerblocket verkligen har gjort är att skära ned eftersom miljön principiellt sett anses ligga utanför den så kallade kärnverksamheten. Det är talande. Slakten på Stockholm Vatten är ett tydligt exempel. Forskningsdelen säljs ut, underhållet skärs ned, viktiga delar tas bort och uppföljning och redovisning av miljösituationen är mycket mindre och sämre än förut. Nu fylls styrelsemötena av utförsäljningar, upphandlingar och ekonomiska prognoser. Ibland känner man nästan att Stockholm Vatten har förvandlats från ett internationellt välkänt vattenbolag till en filial till börsern, och då kan vi alla se var det slutar någonstans.

Ett annat exempel är nedskärningen inom miljöförvaltningen, som har gått hårt ut över allt förebyggande arbete och all information både till företagare och till allmänhet. Det är ingen långsiktig satsning att använda resurserna på det viset. Vi vill gärna ge ett välkänt tack till all personal och alla chefer i förvaltningarna. Ni har gjort ett strålande jobb. Håll ut – det stundar bättre tider efter nästa val!

Det vi behöver är en regionalt samordnad vattenverksamhet, avfallshantering och trafikplanering. Det krävs mer pengar till miljön och en ny miljömiljard. Vattenverksamheten måste ta fullt ansvar för alla sina utsläpp i sjöar och vattendrag. Det sker inte i dag. Här behövs mer resurser. Stockholm bör ta ledningen för att restaurera alla förstörda bottenar i sjöar, framför allt i Saltsjön, som späder på fosforbelastningen på Östersjön. Vi vill ha mer syresättning och fler musselodlingar. Avfallshanteringen och kommunikationerna måste förbättras.

Anförande nr 371

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, kommunfullmäktigeledamöter, stockholmare! Miljön är i dag en överlevnadsfråga. Det är därför glädjande att miljöarbetet i dag är en naturlig del av olika verksamheters dagliga arbete. Offentlig verksamhet, privata företag och alla vi människor försöker hela tiden agera mer och mer miljörätt. Det är bra att vi har kommit så här långt. Den stora positiva miljöeffekten får vi när många gör något jämfört med när några få gör mycket. Däremot är det viktigt att olika aktörer jobbar på och drar miljötåget framåt så att bredden hela tiden följer med, får effekt och går framåt.

För att veta vad vi i Stockholm ska satsa på måste vi se vad vi kan bidra med. Var ligger den unika kompetensen och områdena för Stockholms del? Var ligger ansvaret för olika områden? Det är då vi kan få skillnad och effekt för de resurser som vi lägger ned. Det är då vi får ett resultat och valuta för insatta resurser. Jag tycker att staden måste ha högt satta men uppnåeliga mål. Det gäller också att systematiskt gripa sig an respektive utmaning samt att samarbeta med andra.

Det är därför vi nu ser ut att nå målet om 100 procent miljöbilar. Det är nu vi bygger ut biogaskapaciteten. Det är nu hela stadens alla verksamheter arbetar systematiskt mot mätbara miljömål. Det är nu vi tillsammans med företagen tar tag i miljöutmaningar. När man tittar på oppositionens förslag ser man att ni i iveren att tävla om vem

som är bäst missar att koncentrera er på att få verkligt genomförbara resultat på plats. Det är därför stadens borgerliga miljöpolitik är mer konkret när det gäller miljöförbättringar.

Ordförande! Med detta yrkar jag bifall till den borgerliga majoritetens förslag.

Anförande nr 372

L u k a s F o r s l u n d (c): Fru ordförande! Centerpartiet menar att Stockholms stad ska ta på sig ledartröjan i miljöarbetet. Förutsättningarna finns. När Stockholm hyllas i internationella sammanhang handlar det ofta om livskvaliteten, grönområdena och vattnet. På senare år har Sverige och Stockholm också blivit känt och vunnit respekt för miljöteknik och miljöföretagande.

För oss centerpartister är det självklart att miljöaspekter ska ha ett stort inflytande på såväl global och nationell som lokal politik. Samtidigt står Centerpartiet för marknadsekonomiska principer och tillväxt. Miljöpolitiken ska inte hindra människor från att bo och verka i Stockholmsregionen. Tvärtom ska den skapa förutsättningar för livskvalitet och göra det lönsamt att bidra till en god miljö.

Miljöförvaltningen har en viktig roll i stadens miljöarbete. Genom sin expertkompetens kan den effektivt bidra till stockholmarnas förståelse och kunskap i olika miljöfrågor. Utöver den verksamhet som i dag bedrivs föreslår Centerpartiet att miljöförvaltningen ska göra fysiska mätningar av partikelhalterna vid utsatta lekplatser, förskolor och skolor. Många oroliga föräldrar undrar hur utsatta de egna barnen är på dagarna. De har rätt att få veta.

En stad av Stockholms storlek har ett särskilt ansvar att bevaka hur de verksamheter som bedrivs inom stadens gränser påverkar miljön. Som regionens största aktör inom de flesta områden har man också ett ansvar för att vara ledande i miljöarbetet. För att få extra kraft i stadens miljöarbete föreslår Centerpartiet att ett klimatkontor inrättas under stadsdirektören i stadsledningskontoret. Klimatkontoret ska arbeta förvaltningsovergripande med att kontrollera och följa upp miljöindikatorer, mål i miljöprogrammet och särskilda miljöåtgärder i staden. Klimat- och miljöarbetet i Stadshuset ska förankras brett med en politisk styrgrupp där alla partier i fullmäktige ingår.

Ett särskilt fokus för klimatarbetet blir att utveckla stadens utnyttjande av småskalig förnybar energi som sol och vind. En decentraliserad energiframställning innebär en säker tillförsel och kan vara mycket kostnadseffektiv. Centerpartiet föreslår också att staden ska inventera alla fastigheter i syfte att utreda i vilken omfattning man kan installera solceller på taken. Som första åtgärd ska Stadshuset förses med solceller – en handling som skulle ha stort symboliskt värde.

Anförande nr 373

D a n i e l V a l i o l l a h i (m): Fru ordförande! När man sitter här och lyssnar skulle man kunna tro att det är den amerikanska finanskrisen debatten handlar om – att allting är dåligt och allting går nedåt. Men så är det faktiskt inte, utan vi står här och diskuterar miljöarbetet i Stockholms stad. För ett år sedan stod jag också här och

lyssnade och diskuterade. Om man skulle ha trott på det som sades då om att allting var på väg utför och att allting skulle gå dåligt ska vi egentligen vara glada att vi står här i dag. Men så ser det faktiskt ut; jag står här och jag är nöjd och stolt över miljöförvaltningen och miljönämndens arbete! De har gjort ett strålande jobb. Med tydliga mål och nöjda stockholmare tror jag att vi kommer att kunna fortsätta det arbetet även det här året.

På tal om nöjda stockholmare har jag blivit kontaktad av två sådana. Oftast när stockholmarna hör av sig till mig vill de klaga på någonting eller har synpunkter på att de har blivit illa bemötta och så vidare. Men hör och häpna – den här gången var det några som hade blivit väldigt väl bemötta. Två skilda restaurangägare hörde av sig och meddelade hur nöjda de var med besöket från miljöförvaltningen. Inspektörerna hade haft tid, hjälpt till och gjort det lätt för dem att göra rätt. Trots detta fick båda restaurangerna flera anmärkningar. Men efter bara någon veckas fixande fick de båda grönt ljus. Detta visar att miljöförvaltningen tar sitt arbete på stort allvar. De tar sig tid, och de ser till att stockholmare kan göra det rätt för sig.

Arbetet kommer att fortsätta även det här året. Staden kommer att göra sitt för att se till att det onödiga användandet av dubbdäck kommer att minska. Vi kommer att se till att PM 10-halterna minskar. Staden tar sitt ansvar och ser till att förvaltningar, nämnder och fastigheter minskar sin energiförbrukning genom energicentrum.

Bland det roligaste och det jag är mest stolt över är borgarrådet Ulla Hamiltons arbete med klimatpakten där hon ser till att 30 stora Stockholmsföretag tar sitt ansvar, gör rätt för sig och gör det som de kan göra för att göra Stockholm finare och miljön här bättre.

Vad är då oppositionens förslag? Det handlar om bilfri stad, telefonrådgivning och en massa saker som inte alls känns så fräscha och moderna. Det är inte så mycket 2000-tal över det här. Jag är övertygad om att vi kommer att stå här en gång till om ett år och även då vara väldigt nöjda med miljöförvaltningens arbete. Vi kommer förhoppningsvis att ha två miljöprofilsområden. Till 2010 kommer vi att ha 100 procent miljöbilar och energicentrum som ser till att Stockholms stad tar sitt ansvar.

Anförande nr 374

Å s a R o m s o n (mp): Man får passa på att begära replik; det var ju så få borgerliga talare som ville debattera det viktiga ämnet miljöfrågor. Det var lite synd. Men du gör det, Daniel, och det tycker jag att du gör med den äran. Om du har fått uppfattningen att vi anser att miljöförvaltningen gör ett dåligt jobb vill jag bara klargöra att det är fel. Det anser vi inte alls. Jag tycker att både jag som vice ordförande i nämnden och mina kolleger i oppositionen har varit tydliga med att det arbete som genomförs på miljöförvaltningen är ett bra jobb. Det är också ett jobb som vi stöder i stora delar.

Vår kritik av arbetet i miljönämnden gäller snarare vilka delar det är som ni har skalat bort och som ni inte tycker att nämnden ska hålla på med. Det handlar framför allt om information till stockholmarna när det gäller att stödja dem i deras arbete i miljöfrågor. Det handlar om att ni har tagit bort miljöcentrum för företag. Du säger att klimatpakten är jättebra, men samtidigt var du med på beslutet om att helt radera

det tidigare arbetet som handlade bland annat om klimatneutrala företagare. Det syftade till att få små och medelstora företag i Stockholm att jobba just med klimatfrågor. Varför var det arbete som bedrevs då så fel och det ni gör nu så rätt?

Anförande nr 375

D a n i e l V a l i o l l a h i (m): Fru ordförande! Ni kanske inte säger rakt ut att det är dåligt, men när ni säger att det är så synd om miljöförvaltningen och att allt de behöver är mer pengar och att vi måste slänga in 20 miljoner eller 2 eller 3 miljoner till det ena eller det andra projektet tror jag att de uppfattar det som att ni inte tycker att det de gör är bra nog. Med tydliga mål och bra ledarskap har vi sett att miljöförvaltningen har uppnått de mål vi satte upp, och detta med väldigt bra resultat.

Anförande nr 376

S t e l l a n H a m r i n (v): Jag vill gärna understryka det jag sade förra gången jag pratade: Vi tycker faktiskt också att miljöförvaltningen, Stockholm Vatten och andra verksamheter gör ett strålande jobb. Därför tycker vi att de ska ha mer pengar – då skulle de göra ett ännu bättre jobb. Vi vill förstärka miljöförvaltningen så att den kan ta ledningen i kommunens miljöarbete. Vi instämmer helt i det som Miljöpartiet och Åsa Romson sade i sitt inlägg. Även Centerns förslag tycker vi låter riktigt intressant. Det kan säkert utvecklas – gärna ihop med oss någon gång i tiden.

För att bli mer konkret vill vi att vi ska skydda alla återstående större grönområden. Det ska vara ett reellt och kraftfullt skydd som funkar. Sedan finns det en massa små områden som man kan fundera över vad man ska ha till. Vi tycker att vi tillsammans med de boende ska gå igenom alla dessa små obebyggda områden och lokalt bestämma vad som är det bästa användningssättet för dem. Jag tror att det finns många nya idéer man kan plocka upp där.

Vi måste rusta upp och sköta alla grönområden. De sköts dåligt i dag. Vi kanske till och med kan inviga Nackareservatet så småningom när allt har kommit på plats. Vi måste återskapa alla de sjöar och vattendrag som i dag inte åtgärdas tillräckligt med klart vatten, mycket fisk och tillgängliga stränder i alla våra vatten.

Vi tycker att vi ska påbörja restaureringen av Saltsjön, som jag helt kort var inne på. Bottenvattnet i djuphålorna är riktigt dåligt. Det läcker fosfor från alla syrefria bottnar. Det har man gjort väldigt lite åt. Regeringen har tillsatt en utredning på Naturvårdsverket för att ta tag i det här på ett storskaligt sätt så att Östersjön som helhet kan bli bättre så småningom. Men det finns faktiskt mycket som vi som lokal kommun kan göra. Det finns massor med små Östersjödjuphålor inne i våra skärgårdar och även i en del sjöar. Dem borde vi fixa till. Problemen är tekniskt sett inte större än att vi kan hantera dem inom kommunen. Nacka kommun har tidigare gjort det med gott resultat i Järlasjön. Men det hade inget kommersiellt värde, och därför lades det ned. Jag tycker att vi i Stockholms kommun ska ta upp den idén och se till att detta fullföljs och kommer allmänheten till nytta.

Vi måste stoppa alla breddningar och allt skadligt dagvattenutsläpp som i dag sker i små sjöar och vattendrag. De tål inte det här. Antingen ska det stoppas eller ledas ut till större vatten som tål det bättre. Där finns mycket att göra, och det kräver mycket

pengar. Vi måste också garantera luftkvaliteten i staden så att miljö kvalitetsnormerna verkligen uppfylls, inte bara på Hornsgatan utan överallt annars också där detta behövs. Det finns flera sätt man kan göra det på, men vi vill garantera att det görs. I sista hand måste det ske genom att begränsa privatbilismen.

Anförande nr 377

E v a - L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Fru ordförande! Anders Broberg! Du säger att arbetet med miljön är livsviktigt. Det vill jag gärna se lite mer av att ni tycker. Många gör något och få gör mycket, säger du. Det är väl bra om många gör mycket i stället. Då krävs engagemang och stöd från alla.

Karin tycker inte att vi i oppositionen har gjort så mycket. Nej, vi kan bara som opposition opponera och försöka få er att förstå med diverse förslag till beslut och dylikt i miljö- och hälsoskyddsnämnden. Det vore ju roligt om du läste dem några gånger. Då kanske du ser vad vi tycker och tänker. Du kanske till och med vill gå med på våra förslag. Det vore ännu roligare, för det är kloka förslag som vi ofta har tillsammans med våra samarbetspartner Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Dem har vi ett samarbete med sedan många långa år. Läs våra förslag någon gång!

Ulla Hamilton! Pengar betyder inte allt, säger du. Nej, det tycker inte jag heller. Men i stället måste man i så fall ha idéer och ambitioner. Är det ambitiöst, Ulla Hamilton, att man har avskaffat alla ambitioner när det gäller utvecklingsarbetet inom Stockholm Vatten för att i stället öka omvärldsbevakningen? Det har till och med föranlett ett brev från USA som vi har fått. Man har gått över från förebyggande till avhjälpande underhåll i Stockholm Vatten AB – något som vi tror kommer att minska leveranssäkerheten och leda till fler problem med läckage, till exempel.

Ni avbröt tidigt samarbetet med Stockholms Byggmästarförening kring miljöanpassat byggande i Stockholm. Hur ambitiöst är det? Ni väljer att sälja ut Stockholms gröna lungor utan någon ordentlig miljöanalys. Inte bara Naturskyddsföreningen utan också turistindustrin och många andra ser med oro på det här. Det är inte mycket till ambition, tycker jag.

I budgeten lägger ni 200 000 plus, vad jag kan se. Men redan lönekomensationerna blir ungefär 5 miljoner kronor. Miljöförvaltningen gör ett fantastiskt jobb under de här tunga förhållandena – säg ingenting annat! Det är verkligen ett bra jobb de gör, men det tycker jag inte att den borgerliga alliansen gör.

Anförande nr 378

A n d e r s B r o b e r g (kd): Det är självfallet bättre om många gör mycket. Det är bland annat därför klimatpakten är ett så bra initiativ. Där samarbetar man med företag. En del företag har tagit egna initiativ i ett projekt som heter Grön IT, där man jobbar aktivt med miljöfrågor.

Eva-Louise! Du tycker att vi gör för lite; det får jag i alla fall intrycket av att du tycker. Om man läser budgeten kan man konstatera att Socialdemokraterna vill minska växthusgasen med 2 ½ ton. Miljöpartiet vill minska med 2 ton. Socialdemokraterna vill ha en miljömiljard. Miljöpartiet vill ha åtta miljömiljarder plus

ytterligare två. Min fråga blir då: Varför är Socialdemokraternas budget, och inte Miljöpartiets, den bästa miljöbudgeten med det resonemanget?

Anförande nr 379

Eva-Louise Erlandsson Slorach (s): Det var en lite konstig fråga. Men jag tycker nog ändå att den socialdemokratiska budgeten är den bästa budgeten i hela den här salen.

Anförande nr 380

Karin Karlsbro (fp): Representanten från Socialdemokraterna gjorde som sagt redan förra året sken av att ha sett ett ljus som vi andra inte har sett när det gäller miljöfrågor. Jag har inte sett någon konsekvens av det i form av förslag. Jag har faktiskt läst, eller försökt läsa, era förslag. Jag kan säga att det gick väldigt snabbt, för det var inte många.

Anförande nr 381

Eva-Louise Erlandsson Slorach (s): Jag vet inte om du har varit med alla gånger, för vi har haft ungefär fem sex förslag vid varje tillfälle. Det är väl genomarbetade förslag som är gemensamma med våra goda vänner i Miljöpartiet och Vänsterpartiet, som vi som sagt har arbetat tillsammans med i många långa år.

Anförande nr 382

Borgarrådet Hamilton (m): Fru ordförande! Jag skulle vilja att Eva-Louise ger ett enda exempel på vilken lunga det är som vi har sålt. Hon står ju här och påstår det.

Dessutom skulle jag vilja påpeka att Byggmästarföreningen och företrädare för byggbranschen sade till mig när jag träffade dem för inte så hemskt länge sedan att det var det bästa vi har gjort när vi avskaffade det program som ni tvingade på dem. Det har nämligen lett till att de själva har varit tvungna att jobba med att utveckla idéer för att själva lyfta sig i kragen och komma med nya miljötekniska idéer. Det har nu blivit ett nationellt program som de själva kommer att jobba för att förverkliga. Så se där! Så himla illa var det inte.

Anförande nr 383

Eva-Louise Erlandsson Slorach (s): Kan det vara så att de rentav röstade på Moderaterna?

Anförande nr 384

Borgarrådet Hamilton (m): Jag kan med 90 procents säkerhet säga att det gjorde de inte.

Det är rätt intressant att lyssna på oppositionen. När man gräver upp saker och ting som diskuterades för ett år sedan och ingenting har hänt har man inte så mycket att komma med. Men för oppositionen är det en affärsidé att det andra laget alltid har

fel. Jag kan konstatera att i era förslag till budgetar har ni godtagit många av de förändringar som vi har genomfört och som ni ivrigt har bekämpat. Ett tydligt exempel är de förändringar som vi tillsammans med förvaltningen har genomfört inom miljö och hälsa. Oppositionen har med målande krigsrubriker och katastrofscenarier beklagat och bekämpat våra förslag till effektiviseringar. Men om man tittar nu i Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets budgetar ser man att de har samma intäktskrav som vi. Välkomna, säger jag. Då är det trots allt inte så dålig politik som vi för. Är det så man ska tolka det? Eller så är ni tacksamma för att vi har orkat genomföra det som ni själva egentligen skulle vilja göra – effektivisera förvaltningen och minska skattebelastningen – men inte har orkat med.

Vi ser att vår fokusering av verksamheten har gett resultat. På livsmedelskontrollsidan var självfinansieringsgraden 42 procent 2006. I dag är den 73 procent. Samtidigt har antalet inspekterade objekt ökat från 30 till 53 på i princip samma antal medarbetare. Även på hälsoskyddssidan är effektiviseringen påtaglig.

Jag måste erkänna att jag blev ganska förbluffad när den socialdemokratiska gruppledaren begärde ordet på nämnden efter redovisningen av läget i T 2:an och med myndig röst säger att Socialdemokraterna kommer att anslå dubbelt så mycket pengar som i majoritetens budget till förvaltningen. Då anslår Socialdemokraterna 20 miljoner på kostnadssidan med samma intäktsnivå.

För det första kan vi konstatera i dag att det här inte är sant. Det är bara att läsa i budgeten. För det andra är ett sådant uttalande en ordentlig snyting till förvaltningen eftersom det indikerar att Socialdemokraterna anser att förvaltningen inte har gjort ett bra jobb. För det tredje kan man vara lite förundrad över att Socialdemokraterna har något emot att man får ut mer av verksamheten för samma summa pengar. Tar ni inget ansvar över huvud taget för att se till att skattebetalarna får valuta för sina pengar?

I dag har vi facit. Det blev inte dubbelt så mycket pengar. Det blev ett skattebidrag som är lika stort som det som ni anslog förra året. Om man tittar på den budget som ni tillsammans lade fram sist, 2006, har Socialdemokraterna anslagit 1 miljon kronor mer på kostnadssidan än vad den dåvarande majoriteten hade i sin budget. Det är väldigt mycket skrik för lite ull.

Anförande nr 385

E v a - L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Ulla Hamilton! Du säger att vi har samma intäktskrav som ni. Ja, och det har vi tack vare att vi inser att Miljöförvaltningen inte skulle överleva om det inte var så. Tyvärr har vi ingen möjlighet att ändra på det i det här läget. Några 20 miljoner känner jag inte heller igen. I vår budget står det i alla fall 18 miljoner till miljö- och hälsoskyddsnämnden och 5 miljoner till stadsdelsnämnderna. Det är där det är så viktigt att det finns miljöarbete.

För övrigt har vi absolut ingenting emot att man effektiviserar. Det skulle vi säkert också göra. Men våra drömmar är att man går framåt i Stockholm i stället för bakåt när det gäller miljöarbetet. Det är ett oerhört viktigt värv vi har. Jag vet att det inte är så många i den moderata gruppen som är intresserade av det värvet. De är varken

intresserade av utbildning eller konferenser. Det är aldrig någon som vill vidareutbilda sig. Ni har inte det intresset. Men det vill jag hävda att vi har.

Anförande nr 386

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Det är alltså inget steg framåt när antalet inspektioner ökar från 30 till 53 procent av de objekt som ska inspekteras. Det är tydligen inget steg framåt när självfinansieringsgraden ökar från 42 till 73 procent.

Jag skulle vilja be om en liten gnutta ödmjukhet. Det är osmakligt att stå här i talarstolen och säga att vi lägger ut straffavgifter på företagen när ni själva står för exakt samma politik.

Anförande nr 387

Å s a R o m s o n (mp): Jag ska från Miljöpartiets håll korrigera vad som har sagts om oss. Vi har hela tiden stött en ökning av intäktskraven när det gäller finansieringen av tillsynsarbetet – den delen av tillsynen där vi kan ta intäkter. Däremot har vi varit välformulerade när vi har skrivit texter där vi tycker att man bör fundera på den framtida ökningen. Vi kan inte gå mot en hundra procentig intäktsfinansiering av tillsynsarbetet, som vi ser det. Tyvärr har diskussionerna om taxan varit ganska små i nämnden. Det har varit lite diskussion om själva taxans utformning. Där hade vi önskat fler diskussioner, och vi hoppas att vi får det.

Det som Miljöpartiet har kritiserat, som vi står fast vid och som jag tänker fortsätta kritisera så länge ni inte gör någonting åt det är att ni har skurit bort den del av miljöarbetet på förvaltningen som handlar om det proaktiva arbetet. Det förs i dag enbart med den rödgröna miljömiljarden. Där har du som du vet inte anslagit någon ny miljömiljard. Därför lever ni på gamla lagrar och på den gamla majoritetens miljöpolitik. Det är bra att detta genomförs, men det är synd att det inte anslås mer.

Anförande nr 388

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag kan konstatera att även Miljöpartiet tycks acceptera en del av vår politik eftersom ni anslår mindre pengar på kostnadssidan i år än vad ni gjorde förra året. Ni har minskat ert anslag med 36 miljoner kronor när det gäller kostnadssidan, vilket jag ser som ett kvitto på att ni tycker att man inte behöver lägga så mycket pengar på verksamheten som ni trots allt gjorde under förra mandatperioden.

Vi har aldrig någonsin föreslagit något sådant som en hundra procentig taxetäckning, för det inser vi att man inte kan ha.

Anförande nr 389

S t e l l a n H a m r i n (v): Majoriteten har löst problemet med de minskande pengarna till miljöförvaltningen genom att lägga över det på och ta in mer pengar från dem som man utövar tillsyn av. Vi har valt att acceptera det så länge, men vi vill fundera vidare över det. Det får en styrande effekt på verksamheten. Man kan

planera den på annat sätt om man tar inkomsterna på det sätt vi gjorde tidigare. Men vi ska som sagt fundera vidare på vad som är bäst och hur långt man kan gå.

Det är alldeles uppenbart att de minskande intäkterna har lett till mycket sämre planering och mycket sämre utvecklingsarbete, som Åsa sade. Det har lett till dålig eftersyn på grönområden och att det inte finns pengar för att restaurera sjöar och vattendrag. Här behövs resurser för att verkligen göra något.

Anförande nr 390

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Vi anslår 40 miljoner kronor till vattenprogrammet i den budget som vi diskuterar just nu.

Den tidigare majoriteten hade schabloner för avgifterna. Det var inte något bra system, för det innebar att de som skötte sig fick finansiera dem som misskötte sig. Vi har infört ett rent system i dag på avgiftssidan som helt och hållet baseras på miljöbalkens principer: Den som är verksamhetsutövare ska också betala. Vi ska ha *polluter pays*-principen. Det tycker jag är ett sjyst och rent system. Det tycker även de som blir föremål för tillsynsverksamheten, precis som vi hörde Daniel säga här tidigare. De tycker att det är ett mycket mer transparent system vi har i dag än det vi hade tidigare.

Anförande nr 391

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande och fullmäktige! Jag tänkte ta upp två frågor. En av sakerna har varit uppe till diskussion tidigare, nämligen partiklarna. Eftersom majoriteten har skrivit en del om detta och har en lösning till det tänkte jag be att få det förklarat lite grann. Ni skriver att man ska planera träd för att minska partiklarna, om jag förstår det rätt. Det kan knappast fungera med mindre än att man har någon sorts specialträd med gigantiska trädkronor som behåller fukten på marken. Vi vet att spolning av gator inte fungerar. Dammbindning kan fungera, men bara i korta perioder på våren. Det är inte heller någon lösning. Ni pratar om tyst asfalt. Det kan möjligtvis försämra det hela eftersom det är ganska lös sten. Det blir i alla fall ingen skillnad och ingen förbättring.

Ni vill minska hastigheterna där det finns höga partikelhalter. Det kan möjligtvis fungera när det gäller höga hastigheter, men det gör knappast någon skillnad vid 30, 40 eller 50 kilometer i timmen. Det är inte heller någon lösning. Dessutom undrar jag varför ni inte med mer kraft kan se till att få ekonomiska styrmedel som minskar dubbdäcksanvändningen så att vi kan klara både miljön och framkomligheten.

Den andra frågan tror jag inte alls är känd för fullmäktige, och jag skulle vilja göra er uppmärksamma er på den här. Det handlar om gasen och stadsgasen i Stockholm och hur vi ska lösa detta. De flesta av er kanske tror att detta är löst i och med att man ska lägga ned gasklockorna i Hjorthagen och få en ny anläggning i Huddinge. Men det projektet är tills vidare stoppat av Moderaterna i Huddinge, vilket innebär att hela Hjorthagenprojektet riskerar att bli rejält försenat. Vi har ingen försörjning av stadsgasnätet. Vi kommer inte att kunna bygga ut det nätet och använda det till exempel för fordonsgasmackar, vilket var planerat. Det här är ett jättestort problem, som jag ser det. Jag skulle vilja veta hur miljöborgarrådet ser på frågan. Hur ska vi

lösa detta så att vi kan få både biogasproduktion på plats och under en övergångstid naturgas i form av LNG som kan stoppas in i nätet? Miljöborgarrådet sade tidigare att fordonsgasmarknaden fungerar. Det här skulle vara ett viktigt bidrag till det.

Anförande nr 392

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Träd är bra för att ta upp partiklar. Det säger i alla fall den expertis som jag har pratat med, och jag tror att även Åsa Romson instämmer i det. Det är inte den enda lösningen, men det är en del av lösningen. Vi får också fortsätta att jobba med kemisk bindning av dammpartiklarna. Det är inte helt enkelt. Det kan låta som om man bara skulle kunna sprida ut lösningen och att det sedan fixar sig, men det skapar halka. Vi jobbar med att testa de här sakerna.

Jag tycker att man ska testa hastighetsbegränsningar för att se om det gör någon skillnad. Jag tycker inte att man ska avfärda några åtgärder för att man inte tror att de fungerar. Jag tycker att man ska testa om de fungerar eller inte. Vi hoppas på att regeringen ger oss det mandat vi behöver i dubbdäcksfrågan för att kunna hantera den.

När det gäller biogasproduktionen och Huddinge är jag lika bekymrad som du över vad mina partikamrater ägnar sig åt där. Jag försöker övertyga dem om att det inte är något smart agerande. Jag var själv där och träffade dem för två veckor sedan.

Anförande nr 393

J a n V a l e s k o g (s): Om det ska vara någon sorts lösning att plantera träd handlar det om att behålla fukten på något sätt, om jag har förstått det rätt. Det kanske finns någon som kan förklara bättre varför det skulle ha någon markant positiv effekt. Jag tror att det är en högst marginell effekt. När det gäller hastigheter är det ganska väl bevisat att det i så fall är vid höga hastigheter som dubbdäcken är ett problem – knappas om man kör 30, 40 eller 50 kilometer i timmen. Det hävdar jag fortfarande.

Det som gäller Huddinge är en strategisk fråga. Det visar återigen problemet när vi har en bristfällig regional beslutskraft i sådana här viktiga strategiska frågor. Det handlar inte bara om bostadsförsörjningen utan också om energifrågorna när en kommun kan sätta sig på tvären på det här sättet på godtyckliga grunder. Det är enormt stora ekonomiska värden det handlar om både för Hjorthagen och när det gäller möjligheterna att få i gång gasproduktionen, som man nu stoppar. Jag hoppas att miljöborgarrådet med flera kan övertyga sina partikamrater i Huddinge.

Anförande nr 394

A n d e r s B r o b e r g (kd): Förutom att instämna med miljöborgarrådet måste jag säga att vi för vår del, som jag sade tidigare, gärna ser att Stockholm själv får bestämma hur dubbdäcksanvändningen ska fungera här i staden.

Ni i Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänstern har olika förslag. Eva-Louise Erlandsson Slorach sade alldeles nyss att Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänstern är mycket goda vänner och samarbetar bra. Samtidigt lovade du i princip i

trafikdebatten att köra över Miljöpartiet och Vänstern när det gäller synen på bilarna. Det jag tog upp tidigare, men inte fick något riktigt svar på som jag begrep, var att ni vill minska växthusgasen med 2 ½ ton och Miljöpartiet med 2 ton. Ni satsar 1 miljard och Miljöpartiet satsar 8 miljarder plus 2. Varför är Socialdemokraternas budget så mycket bättre för miljön än Miljöpartiets?

Anförande nr 395

J a n V a l e s k o g (s): Hela vår budget är naturligtvis den bästa, om vi ska fortsätta på det temat.

När det gäller frågor om utsläpp och klimatgaser tycker jag att man ska vara på det klara med att den absolut största effekten för att minska klimatgasen handlar om fjärrvärmeproduktionen. Det har också varit uppe i kommunstyrelsen. Det gäller både Värtan och Brista i den här regionen. Det är stora tal som man minskar klimatgaserna med när man går över till biobränslen.

När det gäller trafiken är det största problemet inte privatbilarna utan den tunga trafiken. Även här går det att göra väldigt mycket mer. Om regeringen även där kunde få lite fart på frågan om ett avgiftssystem för lastbilstrafiken, vilket man hoppade över i propositionen, skulle det kunna ha en påverkan för att undvika de långväga transportererna.

Det finns mycket att göra. Vi måste också naturligtvis ta hänsyn till den utveckling som vi har här i regionen med ökad befolkning och så vidare.

Anförande nr 396

Å s a R o m s o n (mp): Jag har en kort fråga till Jan. Den handlar om vilka aktiva åtgärder som Socialdemokraterna vill göra här i Stockholm för att minska partikelhalterna. De har hittills lyst med sin frånvaro även från det socialdemokratiska hållet. Delar av de åtgärder som finns i åtgärdsprogrammet avslogs under den förra majoriteten. Vi hade svårt att gå fram det tillsammans där. Det är därför jag är lite nyfiken på vad ni har för idéer nu.

Anförande nr 397

J a n V a l e s k o g (s): Vad jag förstår är det förslag som jag tror att ni har även i den här budgeten, nämligen att parkeringsvakterna skulle avgiftsbelägga bilar som har dubbdäck på ett annat sätt, inte lagligt. Det är olagligt. Därför föll det förra gången, och jag det tror jag det kommer att göra den här gången också. Det är ingen framgångsväg. Ekonomiska styrmedel måste vara en fråga för regering och riksdag när det gäller vilken metod man ska använda för att minska dubbdäcksanvändningen. Jag tror inte att det är möjligt att göra det till en lokal fråga.

Anförande nr 398

Å s a R o m s o n (mp): Fru ordförande! Det låter ibland på miljöborgarrådet Ulla Hamilton som om miljöförvaltningen nu gör allt det arbete de gjorde tidigare fast bättre och med mindre pengar. Då kan man verkligen ställa sig den fråga som

kommer från borgerligt håll, nämligen: Vad klagar ni på, vi har ju bara effektiviserat?

Jag tänkte att jag ska försöka tydliggöra vår stora kritik här. Det handlar inte om att man har förbättrat, för det har man. Man har gett tydligare riktlinje och varit mycket tydligare i sin styrning av tillsynsverksamheten. Det är bra för tillsynsverksamheten. Det har varit ett bra arbete, men det tråkiga är att man samtidigt har tappat mycket av det andra arbetet. Det har skett därför att man har en begränsad påse pengar, det vill säga hälften av pengarna jämfört med den förra mandatperioden. Därmed har både ledning och förvaltning hälften så mycket kraft att vidta miljöåtgärder.

Det framfördes en väldigt tydlig kritik från Karin Karlsbro under den första miljödebatten vi hade när ni antog den här tuffa besparingen och slaktade miljöförvaltningen på det sätt som ni gjorde. Den stora kritiken handlade om att vi hade för många miljöprojekt. Det är för många miljöåtgärder som vi inte har styrning över och inte koll på. Det var problemet. Det handlade om mängden projekt och mängden åtgärder som vidtogs. Ni vill fokusera och ha en verksamhet. Ni ville ha en tillsynsverksamhet, punkt. Det är det vi har kritiserat, och det är det vi fortsätter att kritisera.

Miljöfrågan är så mycket större och kräver så mycket mer arbete i olika förvaltningar. Det blir lite av en myt att det inte har varit något problem att halvera miljöförvaltningen eftersom vi numera har miljökompetens överallt där det behövs. Trafikförvaltningen har ingen miljökompetens. Det har vi sett under de senaste årens dravel när det gäller trafikens miljöpåverkan. Man har skalat bort från Stockholm Vatten, har vi hört. I stadsdelsförvaltningarna har inte bara Agenda 21-samordnarna försvunnit utan också lokala planerare. Stadsmiljö- och parkansvariga har försvunnit. I samtliga förvaltningar har miljösamordnarna försvunnit. På stadsledningskontoret har det försvunnit väldigt mycket miljökompetens. Där om något behöver vi en riktigt kompetent personal, inte minst för upphandlingsfrågorna.

Denna icke-styrning har man skapat med miljöprogrammet, som vi ännu så länge inte har sett rapporterat till fullmäktige. Ni ser ju de nyckeltal som vi ska skicka ut i dag med den här budgeten från fullmäktige, och det är nyckeltal som till stora delar fortfarande ska utarbetas till 2009. Vi har fått en redovisning för miljöarbetet i Stockholm från 2006, och hittills har inte den nya majoriteten redovisat en enda gång hur miljöarbete i den samlade formen i miljöprogrammet har kommit tillbaka. De nyckeltal som ska ha tagits fram kommer att arbetas på under 2009. Någon gång 2010 före valet får vi i bästa fall en grundplåt för det miljöprogram som vi fattade beslut om förra året. Jag tycker att det är skandalöst att med det säga att man har koll på miljöarbetet i staden och att man har en proaktiv miljöpolitik.

Anförande nr 399

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, åhörare och resten av kommunfullmäktige! Miljöpartiet vill att miljöförvaltningen verkligen ska kunna arbeta med att förbättra luftkvaliteten, vattenkvaliteten samt den biologiska mångfalden. Detta kan göras genom tillsyn, miljöövervakning, information, remisshantering och rådgivning. Vi har haft ett mycket ambitiöst vattenarbete inom miljöförvaltningen och Stockholm Vatten. Det är sorgligt att det är nedmonterat. Vart tog BUS-

programmet, biologisk utveckling i Stockholm, ett mycket bra program med mängder av konkreta idéer, vägen? Om man inte övervakar miljötilståndet och bedriver *monitoring* för att analysera läget vet man inte vilka problem som behöver åtgärdas.

Nämnden och miljöförvaltningen ska aktivt bistå stadsbyggnadsnämnden, fastighetsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden med kompetens när det gäller hälsoaspekter, när det gäller förorenade områden och när det gäller miljö- och naturvård. Hälsoaspekter handlar om partiklar, buller och strålning. Det är komplicerade saker där man verkligen behöver kompetensen i förvaltningen. Tyvärr är det väldigt mycket kompetent personal som har slutat, som inte finns kvar i miljöförvaltningen längre. Dessutom har vi all den kompetens som har försvunnit i annan verksamhet, i stadsdelsförvaltningarna och i andra nämnder. Så fort prefixet miljö- har funnits framför en titel har de människorna sållats bort och döpts om så att man har kunnat gömma dem i verksamheten så att Moderaterna inte ska peta bort dem. Det är sanningen.

Staden är också de små medborgarnas, barnens, livsmiljö. De har mindre kropp. De växer. De är betydligt känsligare för extern påverkan. Vi behöver kompetens från miljöförvaltning för att följa upp hur våra barn påverkas i stadsmiljön.

Förorenade områden är en ganska komplicerad fråga i Stockholm. Visste ni att vi har egen jordart. Nej, jag skojade, men den kallas faktiskt för Stockholmsjorden. Det är tungt förorenade schaktmassor som flyttas från ställe till ställe. Det är det som kallas för Stockholmsjorden. Det är ganska viktigt att fortsätta och utreda och hålla koll på vad vi har i backen. Det blir väldigt dyrt att sanera efter det att man har byggt ett projekt.

Miljö- och naturvården ska miljöförvaltningen självfallet arbeta vidare med. Där behöver vi verkligen deras kompetens. Vi bygger ju överallt i våra närmiljöområden. Väldigt mycket av den biologiska mångfalden försvinner genom att man inte sköter naturområdena och genom att vi exploaterar dem. Här behöver vi deras kompetens.

Jag yrkar alltså bifall till Miljöpartiets budgetförslag.

Anförande nr 400

Borgarrådet Hamilton (m): Jag tror aldrig någonsin att jag kommer att få höra en miljöpartist stå här i talarstolen och säga att vi gör rätta och bra saker och tillräckligt mycket på miljöområdet. Det ligger inte i er affärsidé att säga någonting sådant.

Jag skulle bara stillsamt vilja påpeka att vi för första gången – det gjordes inte någon gång under er mandatperiod – nyligen har fattat beslut om ett miljö- och hälsoprogram där vi har lyft fram de områden som det är mest viktigt att miljöförvaltningen jobbar med. Det gäller farliga ämnen och så vidare. Förvaltningen har prioriterat vilka saker som är viktigast att jobba med. Det är ett mycket medvetet arbete som vi nu kommer att fortsätta med. Det förankrades aldrig på det sättet i politiken under er mandatperiod.

Anförande nr 401

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Vi arbetade på annat sätt, Ulla Hamilton, och satsade betydligt mer pengar via miljömiljarderna på konkret miljöarbete.

Det är i alla fall väldigt roligt att konstatera att Ulla Hamilton talar med betydligt större inlevelse och kunskap om miljöfrågorna i dag jämfört med för något år sedan. Det har hänt mycket. Ni har utvecklats på området. Du talar bland annat om ett grönare Stockholm. Det är väl kul. Det ska vara mer trädplanteringar etcetera. Ni har äntligen förstått vikten och värdet av träd. Men det är väldigt synd att ni samtidigt lägger ned Riddersviks trädskola. I stället ska vi importera träd från olika håll, bland annat från Tyskland. Det är väl inte så miljösmart egentligen.

Anförande nr 402

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag har alltid älskat träd och parker. Det är inte någonting som har uppstått under det senaste året. Det vill jag bara påpeka.

Jag skulle vilja ägna lite tid åt att granska Miljöpartiets så kallade miljöstatsningar i deras budget. Miljöpartiet säger sig satsa 8 miljarder kronor på miljö. Det låter väldigt bra, men det finns ett problem. De har inga 8 miljarder. Vissa av oss har en så kallad *hang-up* som innebär att vi anser att man ska följa lagstiftningen och redovisningsregler när vi budgeterar, men Miljöpartiet saknar denna *hang-up*.

De konstaterar glatt att den avsättning som majoriteten har gjort i bokslutet på 4 miljarder kronor kan man ta och satsa på en modern och miljövänlig kollektivtrafik till sjöss och på spår. Det finns två problem med detta. Man kan inte använda pengarna på det sättet, och det strider mot den kommunala redovisningslagen. Dessutom är det faktiskt landstinget som ansvarar för kollektivtrafiken.

1 miljard kronor av de 8 ska användas för en biogasanläggning. Det ska Stockholm Stadshus AB stå för. Det är inte heller en laglig budgetering.

En annan post på 3 miljarder kronor ska användas för energieffektiviseringar och förbättringar av byggnaders klimatskal samt till solfångare och solceller och för att bygga billiga hyresrätter. Även detta strider mot den kommunala redovisningslagen.

En mer pittoresk sak, och det har vi hört redan tidigare i dag, är att de här pengarna kommer från förväntade reavinster. Snacka om att sälja skinnen innan björnen är skjuten. Och förresten: Var ni inte emot de försäljningarna? Att göra avsättningar i förväg med pengar från försäljningar som inte är genomförda är verkligen innovativ budgetering tycker jag.

Att Miljöpartiets avsättningar strider mot redovisningslagen är en intressant detalj som inte har framkommit tidigare i den här budgetdebatten. Det låter mycket bättre om man säger 8 miljarder än om man säger att man har 8 ofinansierade miljarder.

Utöver dessa 8 miljarder som saknar finansiering kan vi konstatera att om 10 procent av energianvändning i fastighetskontorets lokaler ska komma från solenergi krävs det en investering på ungefär 550 miljoner kronor. Var finns de pengarna i budgeten? Jag behöver inte tillägga att höjningen av parkeringsavgifterna med 250 miljoner

kronor också är oförenlig med lagstiftningen. Det finns alltså ett gigantiskt stort hål i Miljöpartiets budget.

Kära fullmäktige och åhörare! Miljöpartiets storstilade miljöstatsning är en gigantisk önskelista, eller för att citera pastor Jansson: Som en påse – tomt och innehållslöst om man inte fyller den med något. Mp:s penningpåse är tom när det gäller finansieringen.

Anförande nr 403

Å s a R o m s o n (mp): Det är trevligt att miljöborgarrådet intresserar sig för våra förslag eftersom det går alltför snabbt att gå igenom sina egna förslag, de är ju så få på miljöområdet. Om du hade varit här i förmiddags hade du hört vårt borgarråd förklara hur den här finansieringen ser ut. Den är definitivt inte mindre olaglig än den finansiering ni själva har med överuttag från koncernen med mera. Det 3 miljarderna inom bostadskoncernen är ju inom bostadsbolagen. Det handlar helt enkelt om hur man vill finansiera, om man vill använda de intäkter och det kapital man har inom bostadssektorn.

Att vi får använda pengar till kollektivtrafiksatsningar i Stockholm är jag väldigt övertygad om, särskilt efter det gemensamma avtalet som ni också var med på när det gällde Citybanan. Det var faktiskt en medfinansiering av kollektivtrafik av ganska stora mått i Stockholm. Det var bra. Vi vill se mer av det och mindre av medfinansiering av motorvägar.

Både du och jag är jurister, och du har väldigt mycket åsikter om vad som är lagligt och inte lagligt. Jag skulle rekommendera Moderaterna och faktiskt även Socialdemokraterna när det gäller parkeringsavgiften att prata med lite mindre bokstäver.

Anförande nr 404

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Jag konstaterar bara att jag har bett en expert granska er budget, och den experten har kommit fram till just det som jag redovisade här. Ni har inga pengar.

Anförande nr 405

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande, åhörare, fullmäktige! Stockholm Vatten AB är ett av de viktigaste och finaste bolagen som vi har i Stockholm. Sedan den borgerliga majoriteten fått makten 2006 har en omorganisation skett av Stockholm Vatten. Stockholm Vatten har hamnat i basaren för privatisering och utförsäljning utan att man har tagit del av dom från domstol i en stad som är historisk för utförsäljningen av stadens energibolag, Birka Energi, till Fortum.

Nu vill de borgerliga återigen sälja en del av Stockholm Vatten, fordonsgasbiten. Biogasverksamheten var ombildats till ett bolag, vilket man planerar att sälja ut. Konkurrensen på biogasmarknaden är minimal just nu. En utförsäljning av biogasen innebär att vi får ytterligare ett privat monopol där priserna sätts utifrån maximalt vinstintresse. Det riskerar att vända stora delar av miljömarknaden i Stockholm.

Stockholm Vatten har en viktig roll att utveckla behandlingen av organiskt avfall för att öka biogasproduktionen. Miljöpartiets mål är att 2015 samla in 70 procent av stadens matavfall för produktion av biogas. Då köps avfallskvarnar in till oss och kan installeras avgiftsfritt. Stockholm Vatten ska informera och uppmuntra stockholmarna till att installera detta för öka mängden matavfall som förs till avloppsreningsverket så att man kan göra mer biogas. Bolaget ska bistå med pilotprojekt med köksavfallskvarnar i ett område med flerfamiljsbostäder i samverkan med Svenska Bostäder AB.

Klimatförändringarna innebär nya risker i Stockholm, särskilt utifrån stadens vattennära läge. Översvämning av Mälaren och korta intensiva regn kommer att öka, vilket kan orsaka översvämningar i Stockholm. Vattenståndet leder till bräddningen av avlopp och dagvattenledningar, vilket ökar mängden av närsalter, bakterier och miljögifter i Mälaren. Redan nu står det klart att Norsborgs vattenverk påverkas vid översvämning av Mälaren. Här krävs en hög beredskap och anpassad dimensionering av Stockholm Vattens avlopps- och dagvattensystem.

Jag vill ställa några frågor till borgarrådet. Stockholm Vatten är ansvarigt för stadens dagvattenstrategi. Dagvattenstrategin är ambitiös, men det finns inga pengar för att genomföra den.

Anförande nr 406

K a r i n K a r l s b r o (fp): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Miljöfrågan engagerar många väldigt mycket, och det är roligt. Det är en fråga som också är väldigt ideologiskt förankrad. Jag tycker att det är uppenbart att det går en skiljelinje här i mitten när det gäller hur vi ser på hur man ska lösa miljöfrågorna. Jag tror att det står klart för var och en att det finns ett stort engagemang på båda sidor i det här rummet.

Vi tror på tillväxt och på ett växande Stockholm. Vi tror på ett samarbete internationellt med andra europeiska städer. Vi tror att kärnkraft kan vara lösningen på miljöproblemen och en lösning på klimatfrågan. Där har vi från Folkpartiet en hel del synpunkter på hur man använder grön el och hur man definierar det.

Det handlar om skiljelinjer i tron på hur man ska använda ekonomiska styrmedel i miljöpolitiken. Man ska kanske kalla det för att tro på den gröna kapitalismen, om man nu törs säga det i krisens tider. Vi tror att Förbifart Stockholm är en lösning för miljön. Det ger en bättre miljö i Stockholms innerstad och även en bättre miljö utanför. Det blir en vettig situation i trafiken. Ni tror inte på detta. Ni vill blockera och bygga spärrar som gör att det hela inte flyter.

Vi har också fått höra att det handlar om synen på hur man ska budgetera för miljön. Det är väldigt olyckligt att man stirrar sig blind på en nämnds budget för att avgöra en så viktig fråga som miljöpolitiken. Ansvar för miljöfrågorna måste ligga på alla verksamheter i hela staden. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har självfallet ett otroligt stort ansvar för att ha kompetens i frågan och få andra att jobba med den. Att tro att det är det som helt och hållet avgör vilken nivå och vilken ambition vi har på miljöarbetet här i staden är helt fel.

Det var någon som anklagade mig för att vara lite för optimistisk. Vi har ett ambitiöst miljöprogram i staden. Trots att det ännu inte är utvärderat finns det väldigt många glädjeämnen. Försäljningen av miljöbilar överträffar våra förväntningar. Inköpen av ekologisk mat ökar. Stora satsningar på energieffektivisering genomförs konkret i praktiken framöver. Klimatpakten med näringslivet – observera att det är med näringslivet och inte mot – har lett till ett unikt samarbete, utan pekfinger, med företagen för att vara en inspirationskälla och ett exempel på hur man kan arbeta praktiskt för en bättre miljö.

Det händer så mycket i Stockholm. Det är så många som vill komma hit och se vad som görs. Jag förstår att det kan vara lite tufft för oppositionen att inse detta, men låt oss också vara lite glada för allt bra som händer.

Anförande nr 407

S t e l l a n H a m r i n (v): Om jag förstod Karin rätt sade hon att det är positivt med en ökad utveckling därför att det leder till en minskad miljöbelastning. Alla miljöstudier som har gjorts i den här världen har visat på det positiva sambandet att ju mer ekonomisk utveckling vi får, desto större blir miljöbelastningen. Det stora problemet handlar om det man kallar för *decoupling*, det vill säga att koppla bort utvecklingen från miljöbelastningen så att den minskar. Problemet är det leder till ett ökat energibehov. Det finns ingen sådan automatik att utvecklingen minskar miljöbelastningen. Det var varit precis tvärtom, och det måste vi bryta.

Vi har inget emot en Förbifart Stockholm. Det är en Infart Stockholm vi är emot. Alla prognoser och beräkningar visar att de som utnyttjar förbifarten ska in till Stockholm och inte förbi. Bygg en förbifart utan avfarter, så kan vi se vad den är värd.

Sedan säger ni att miljön ska finnas på alla förvaltningar. Det är självklart, och för att styra det behövs en duktig miljöförvaltning. Om den finns på alla förvaltningar, varför plockar ni då bort den från Stockholm Vatten?

Anförande nr 408

K a r i n K a r l s b r o (fp): Ordförande, ledamöter och åhörare! Det är intressant att vi återigen står här och för samma debatt om den ideologiska skillnaden, om vi tror att vi kan skapa system som gör att människor agerar för miljön i miljöns anda eller om vi ska sätta upp hinder, portar och barriärer som gör att vi skapar förbud, minskar tillväxten och skapar ett samhälle i stagnation. Vi har olika syn på detta, och det tror jag är bra att väljarna får veta. I slutändan tror jag att de idéer som bär vår politik, en fri ekonomi med tydliga spelregler och en personlig frihet för individen, är det som är det viktigaste också för en bra miljö i framtiden.

Anförande nr 409

Å s a R o m s o n (mp): Jag tycker att det är trevligt att Karin Karlsbro också tar den ideologiska debatten om miljöfrågorna. Hon säger att allt som vi föreslår i den här kampen är stagnation, förbud och hinder och att hon står för det tydliga alternativet med den fria ekonomin. Men du sade att det ska vara tydliga spelregler. Då

undrar jag vad det är för fel på de spelregler som vi vill sätta, nämligen att vi inte får förstöra för kommande generationer. Det är de spelreglerna vi pratar om här.

När vi pratade om miljöcentrum för företag ville vi jobba med företagen. Ni började med att köra ut den verksamheten. Det finns inte plats för den i er budget. Nu tycker ni att miljöpakten är jättebra. Det är bra. Vi har inte sagt så mycket om den.

Du säger att vi inte ska fokusera på en nämnds budget. Nej, men varför skär du då ned inte bara på Stockholm Vatten utan på samtliga andra förvaltningar inklusive stadsledningskontoret. Där tar ni bort miljökompetens. Då måste vi kritisera och säga stopp och belägg. Ni har inte en seriös miljöpolitik.

Anförande nr 410

K a r i n K a r l s b r o (fp): Ordförande, fullmäktige! Det är roligt att debattera ideologi. Jag gillar att debattera med dig, Åsa. Jag tror att det är otroligt viktigt att miljöfrågan är integrerad i all styrning av den här staden. Det ska vara en viktig del när man utvärderar och summerar vad som händer i alla verksamheter. Det är så hela miljöprogrammet är uppbyggt. Vi kan inte sitta i miljö- och hälsoskyddsnämnden och dirigera vad som ska överallt i en så här stor och gigantisk verksamhet. Är det så att ni tror det har vi ett stort problem. Du nickar, och vi är överens.

Det får aldrig bli så att miljöfrågan blir en fråga som centralstyr människor, andra nämnder och förvaltningar. Det måste vara integrerat. Det måste finnas nära människorna. Då kan vi ta upp full kompetens i de verksamheter som finns. Hur kompetent miljö- och hälsoskyddsnämnden än är kan inte vi lägga oss i och tala om för alla andra exakt hur de ska göra i alla situationer. Det sätt som vi arbetar på nu ger största möjliga kreativitet för att få en bättre miljö i Stockholm.

Anförande nr 411

E r i k W a s s é n (fp): Herr ordförande! Oppositionens hackkyckling nummer ett i budgetsammanhang är Stockholm Vatten. För mig är det fullständigt obegripligt. Det är numera ett mycket välskött företag med jätteduktiga medarbetare som vi ska vara väldigt stolta över. Stockholm Vatten producerar prisbelönt dricksvatten av livsmedelskvalitet för en stor del av Stockholmsregionens invånare, och vi tar hand om deras avloppsvatten inom ramen för de villkor som Miljödomstolen har satt upp.

Under det borgerliga styret har vattenkvaliteten förbättrats. Antalet vattenläckor har minskat, antalet stopp i avloppsledning har minskat, antalet källaröversvämningar som beror på stopp i avloppsledning har minskat, antalet brukartimmar utan vatten har minskat mycket kraftigt, antalet övertidstimmar hos personalen har minskat och sjukfrånvaron har minskat. Allt detta har skett samtidigt som vi har minskat rörelsekostnaden med 100 miljoner kronor per år.

Herr ordförande! Det är inte slakt, som Stellan Hamrin kallade det, utan det är ett välskött företag.

Anförande nr 412

Stellan Hamrin (v): Stockholm Vatten har länge varit ett välskött bolag med duktiga medarbetare. Vi vill att de ska få resurser att utveckla det ytterligare. Stockholm Vatten är väldigt speciellt. Man arbetar med tidshorisont på i alla fall 100 år. Med det underhåll man nu har arbetar med en tidshorisont på 250 år, och det tycker vi inte är så bra. Det innebär att de försämringar som kommer att bli följden av det bristande underhåll och den bristande planering som Stockholm Vatten nu tvingas arbeta med på grund av att man får alldeles för lite pengar märks inte den här mandatperioden. Det märks kanske inte nästa mandatperiod heller, men det kommer att märkas. Det är alldeles uppenbart. Till och med den konsultrapport som bolaget beställde efter att ha blivit utskåpat av stadens tidigare konsultrapport pekade på att underhållet är alldeles för litet och att det måste öka.

Erik hänvisade till statistik över att vissa saker har blivit bättre. Det är alldeles riktigt. Det var lite bättre i år än förra året. Andra saker har blivit sämre, och dem nämnde inte Erik. Det går lite upp och ned. Det är de långsiktiga trenderna som är avgörande, och dem ser vi tyvärr inte nu. Dem kommer vi att se senare.

Anförande nr 413

Erik Wassén (fp): Herr ordförande! Det är helt korrekt att det är de långsiktiga trenderna som gäller, och de är också positiva. När det gäller förnyelsebehovet av ledningsnätet hos Stockholm Vatten talar vi om många hundra kilometer ledningar. Det gäller både dricksvattenledningar och avloppsvattenledningar. Det är riktigt att det finns en extern konsultrapport. Den är inte beställd av oss utan av Stadshuskoncernen. Den visar att vi har full kontroll över läget, Stellan.

Oppositionen kritiserar den nya strategin för underhållsplanering som är tillståndsbaserad och inte kalenderbaserad. Jag vet att Stellan Hamrin är inne på tioårsplaner. Han tycker att man ska planera så. De har lämnats av både Ryssland och Kina. Jag förstår inte att inte ni också kan lämna detta sätt att tänka ekonomiskt.

Anförande nr 414

Rebwar Hassan (mp): Den senaste konsultrapporten visar tydligt att personalens oro ska tas på allvar i samband med övergången från förebyggande till avhjälpande underhåll. Jag vill veta vad ni kommer att göra åt detta. Det är fortfarande Stockholm Vatten som har ansvaret för omhändertagandet av dagvatten, men det finns inga pengar för det. Fastighetskontoret vill inte ge pengar till Stockholm Vatten. Vad kommer ni att göra åt detta? Det är en jätteviktig fråga.

Hur ska Stockholm Vatten arbeta med klimatberedskapen? Det finns inga pengar för det. Självklart ska Stockholm Vatten finnas bland Stockholms bolag. Vi har de bästa bolagen och den bästa kompetensen inom bolagen, men sedan 2006 har många ur vår duktiga personal lämnat bolaget. Du känner till det Erik Wassén.

Anförande nr 415

Erik Wassén (fp): Jag tror att Rebwar Hassan fick svar på sin första fråga under styrelsens sammanträde härförliden. Det gällde personalens oro. Den uppgift

som finns i konsultrapport hänför sig till förhållanden som rådde i bolaget ungefär för ungefär ett år sedan. På sammanträdet påpekade den verkställande direktören att den oron inte finns kvar hos personalen.

När det gäller klimatberedskapen finns det planer inom Stockholm Vatten. Vi pratar om vattennivåförändringar på 50 års sikt. Det är inte någonting som vi behöver fatta beslut om i den här salen för nästa år.

Anförande nr 416

Eva - Louise Erlandsson Slorach (s): Jag vill veta varifrån du har fått den där statistiken, Erik. Jag tycker att du gör en typisk Björklundare, hittar på. Jag har nämligen läste precis motsatsen. Stockholm Vatten har knappt någon personal kvar. Det finns över huvud taget ingen som man kan fråga längre där. Oron finns kvar hos de få som är kvar. Man är till och med upprörd. Underhållet av vattenledningarna har tagits bort, och då förstår väl till och med Erik Wassén att alla blir oroliga, inte bara personalen utan alla som bor i Stockholm.

Anförande nr 417

Erik Wassén (fp): Ordförande! Jag tror nog att referensen till Jan Björklund är helt korrekt. Jag tror att man behöver lite högre läskunnighet på andra sidan. Vi har inte tagit bort några medel för underhåll av ledningar. Vi har ändrat strategi när det gäller underhållet i bolaget. Det är korrekt. De siffror som jag har hänvisat till finns i tertialbokslut nr 2. När det gäller personal, sjukfrånvaro och övertidsuttag finns det i förra årets personalberättelse. Det har ännu inte kommit någon för i år. Den kommer på sammanträdet i december.

Anförande nr 418

Malte Sigemalm (s): Ordförande, fullmäktige! Jag funderar ganska mycket på det här med miljöfrågorna. Ibland kan man fundera på vilka visioner, vilka mål och vilka handlingsplaner man egentligen har för att vi till exempel ska bli en klimatneutral stad. Det borde vara en utgångspunkt för hela den här diskussionen egentligen. Jag funderar också lite grann på det som var varit och de beslut som är fattade när man drog in ganska mycket pengar från miljö- och hälsoskyddsförvaltningen.

Låt oss säga att företag har kommit på att de ska börja jobba för en bättre miljö. Det kostar ganska mycket för företagen att ställa om sin egen verksamhet på olika sätt. Låt oss säga att det börjar svikta för en del företag när vi kommer ned i en lågkonjunktur. Kommer man då att sätta miljön före sin egen lönsamhet? Här tycker jag att staden måste vara föregångare och kunna bereda det spelfält som ska finnas för att företagen också ska fortsätta det miljöarbete som de faktiskt har inlett i dag.

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen fick ett nästan halverat anslag i den senaste budgeten. Man jobbar i dag i stort sett enbart med tillsyn och ett intensivt uppföljningsarbete. Tittar man på förvaltningens ekonomi lite längre fram kan man se att väldigt mycket har byggts upp. Man har haft en buffert framför sig därför att man har haft pengar i den här miljömiljarden. Men vad händer den dagen då den här

miljömiljarden är borta? Då kommer det inte att finnas speciellt mycket pengar kvar med de resurser som man tilldelas. Man kan säga att man gör fler inspektioner och att allt är jättebra på olika sätt, men i dag jobbar personalen väldigt mycket övertid. Hur mycket kan man pressa en förvaltning på att göra bättre resultat och bli mer effektiva med mindre resurser?

De satsningar som Socialdemokraterna gör på att återställa en del av de pengarna som har försvunnit innebär att vi återställer med 18 miljoner, förstärker miljö- och hälsoskyddsförvaltningen med 30 procent och tillför stadsdelsnämnderna 5 miljoner kronor. Jag tror att ett effektivt miljöarbete i den här staden också handlar om vad varje invånare i staden kan bidra med. Jag menar att det också måste till ett otroligt bra informationsarbete för att man som stockholmare ska veta hur man ska kunna bidra till att skapa en bättre miljö.

Med detta vill jag yrka bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 419

Borgarrådet H a m i l t o n (m): En del av vår budget har vi avsatt till en kampanj som vi kallar för Klimatneutrala stockholmare, Malte. Den har också varit föremål för behandling i nämnden. Från och med våren 2009 kommer vi att gå ut till stockholmarna och informera om vad de kan göra för att minska miljöbelastningen på transportområdet, på bostadssidan och på en del andra områden. Det kommer att vara fyra olika teman i den här kampanjen. Du behöver inte vara orolig i den delen.

När det gäller företagen tror jag att vi har sett ett paradigmskifte där, om man kan uttrycka det på det sättet. Jag tror att det ökade intresset för miljöarbetet som företagen väldigt tydligt visar kommer att finnas kvar. Det kommer nämligen också deras kunder att kräva. Jag tror inte att man behöver vara orolig i den delen.

När det gäller konsultinsatser vill jag säga att det finns en jättestor marknad som kan hjälpa till med sådant.

Anförande nr 420

M a l t e S i g e m a l m (s): De ytterligare pengar som vi vill anslå till miljö- och hälsoskyddsförvaltningen handlar också om detta att ska ha en grön linje. Man ska kunna vända sig till förvaltningen för att få information. Framför allt ska man återupprätta Agenda 21-samordnarna som faktiskt är borttagna från det lokala området. Det är otroligt viktigt att den rådgivning som fanns kan få fortsätta. Vi vill också anslå ytterligare medel för att detta ska kunna bli så effektivt som möjligt. Vi vill också anslå pengar för att man ska kunna jobba lokalt, till exempel i stadsdelsnämndsområdena, för att ha ett samarbete med boende, skolor och alla verksamheter som finns. Det här är pengar som vi vill satsa ytterligare för att vi ska få en bra och effektiv verksamhet här.

Anförande nr 421

T o r h i l d L a m o (v): Ordförande, fullmäktige, åhörare! En av Stockholms stora miljöutmaningar är luftkvaliteten. Det är någonting som drabbar astmatiker,

våra barn och barnens uppväxtmiljö. Snart kommer vintern och överskridandena av luftkvalitetsnormerna lär komma som ett brev på posten i år, precis som de har gjort tidigare år. Stockholmarna ska förstås inte få leva med att de har en sämre luftkvalitet än vad man har i andra delar av landet.

Nu hör vi lite andra tongångar än vad vi har gjort tidigare från trafik- och miljöborgarrådet när det gäller de här problemen. Det gläder mig. Tidigare har bland annat jag blivit kallad för miljöfascist här i fullmäktige när jag har pratat om de här problemen. Riktigt så är inte läget. Att dubbdäcken är den verkligt stora boven i det här dramat tror jag att vi är överens om. Jag är glad över att vi har en sådan samsyn i de här frågorna. Jag är också väldigt glad över att det är helt andra tongångarna när det gäller att ta itu med de här problemen.

Jag tycker att det är jättebra att man kör i gång de här informationskampanjerna, men jag tror tyvärr inte att det är tillräckligt. Jag tycker att både borgarrådet och Anders Broberg uttrycker sig lite luddigt. Jag undrar om man är beredd, om regering och riksdag öppnar för det, att lägga en avgift på dubbdäcksanvändande för att verkligen komma åt de här problemen.

Anförande nr 422

Borgarrådet **H a m i l t o n** (m): Du var inte här förra fullmäktige, Torhild. Då ställde Åsa frågor till mig om detta. Jag svarade att jag tycker att det är viktigt att vi får till stånd en möjlighet att förkorta användningstiden för dubbdäck. Jag tror att om vi kan korta den kanske stockholmarna förstår att man ska sätta på vinterdäck från början i stället för att sätta på dubbdäck. Då löser man problemet utan att man behöver lägga några avgifter på det.

Anförande nr 423

T o r h i l d L a m o (v): Det är säkert bra om man får en förkortning, men jag tror inte att man kommer att lösa hela problemet med det. Man har infört dubbdäcksavgifter i flera norska städer. I Oslo införde man det och fick ned dubbdäcksanvändandet. Då tog man bort avgiften under en period, men när avgiften inte fanns återgick folk till att använda dubbdäck. Det visar att det här är ett problem som man måste ta på allvar. Jag tror att vi måste ha ekonomiska styrmedel för att kunna lösa de här problemen.

Anförande nr 424

A n d e r s B r o b e r g (kd): Jag instämmer med miljöborgarrådet. Jag vill att Stockholms stad själv ska få råda över hur dubbdäcksanvändningen ska vara. Däremot är jag inte beredd att i dag säga om en avgift är den bästa metoden eller inte. Det får vi se då. Det viktiga är att få rådigheten och få bättre möjligheter att komma åt det här problemet. Dessutom är det viktigt att satsa på alla möjliga alternativ i detta sammanhang.

Anförande nr 425

T o r h i l d L a m o (v): Jag ser att man fortfarande uttrycker sig ganska luddigt när det gäller om man vill införa en avgift eller inte. Det noterar jag.

Anförande nr 426

M a t s L i n d q v i s t (mp): Herr ordförande! Jag har en fråga om Stockholms sjöar. Hur går det för dem? Vem har ansvaret för dem egentligen? Man har gjort en jämförelse mellan trafikkontorets arbete och Vägverkets angående utsläpp av dagvatten. Den utföll inte alls till trafikkontorets förmån, men då hävdar man att detta egentligen är Stockholm Vattens ansvar. På Stockholm Vatten har man inte råd att göra någonting längre.

I Farsta, där jag bor, håller sjön Magelungen bitvis på att växa igen fullkomligt, vilket gör många människor upprörda. Där har det funnits ett antal projekt för att försöka komma till rätta med detta, men nu har jag fått höra att de inte finns längre. Nu visar även sjön Drevviken, som ligger nedströms Magelungen, samma igenväxningstendenser. Tidigare hade Stockholm Vatten en båt som hette Ester som åkte runt och tuggade i sig den vass som breder ut sig allt mer över sjön. Man kan i och för sig ifrågasätta effektiviteten av detta, men nu fick jag höra att den här båten är till salu. Den ingår inte längre i Stockholm Vattens kärnverksamhet.

Jag vet att det finns ett utmärkt vattenvårdsprogram som har tagits fram tidigare under den förra mandatperioden. Det är ett mycket bra program. Delvis använder man miljömiljardspengar för att driva en del projekt, men vad händer när pengarna är slut? Hur kommer man att göra med sjöarna? Eller är det okej att sjöarna växer igen eller att man inte kommer att kunna bada överallt i Stockholm? Jag vet att den borgerliga majoriteten har som ett av sina mål att skapa fler badplatser, men det kan bli lite svårt om man inte tar tag i detta. Jag upplever inte att det händer någonting alls. Det gör inte heller folk i Farsta som är oroliga för sjön.

När jag träffar folk från andra städer och diskuterar miljöområdet beklagar de att man är stockholmare. Om man ska titta på intressanta byggprojekt åker man till Göteborg i dag. Man åker inte till Stockholm. I Göteborg kan man bygga de hus som våra experter säger inte kan byggas. Ska man titta på intressant källsortering åker man till det sedan länge borgerligt styrda Helsingborg där man källsorterar på ett sätt som våra experter säger är olagligt. Om man ska titta på en bra matavfallshantering kan man åka till Eskilstuna som har en mycket bra sådan hantering. Om man ska titta på intressanta trafikprojekt kan man åka till Heidelberg eller Freiburg och sådana ställen där man har kommit mycket längre.

Är det inte detta som det handlar när man talar om världsklass. Om vi inte är med i den kategorin, vad handlar då detta med världsklass om?

Anförande nr 427

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag tror att jag tidigare nämnde att vi har avsatt 40 miljoner kronor i budgeten för en delfinansiering av vattenprogrammet. Problemet med vattenprogrammet, precis som med väldigt mycket av det som vi har kvar från er tid, är att det är en önskelista. Vattenprogrammet är över huvud taget inte

finansierat. Det är en önskelista. Nu har vi avsatt pengar för att beta av de projekt som finns med här. Jag håller med dig. Jag tycker att det är en viktig fråga att jobba med.

Det finns en fördel med att flera av de verksamheter du räknade upp nu, Stockholm Vatten, trafikkontoret och miljöförvaltningen, finns samlade under en hatt. Då finns det en möjlighet att hitta bra lösningar på just den typ av frågor som du nämnde, till exempel dagvattenhanteringen.

Sedan kan jag också trösta dig med att det finns massor med besökare som kommer till Stockholm för att titta på vad vi gör här.

Anförande nr 428

M a t s L i n d q v i s t (mp): Önskelista och önskelista, det är en lista över sådant man behöver göra för att klara Stockholms sjöar. Den listan behöver givetvis uppdateras lite då och då på grund av utvecklingen. Det är trevligt att det kommer hit folk för att titta på allt vi gör här i staden, men det är tyvärr inte många av dem som kommer för att titta på vårt miljöarbete.

Anförande nr 429

S t e l l a n H a m r i n (v): Du säger att vattenprogrammet är ambitiöst, och det är kanske en av de få punkter där vi skiljer oss från Miljöpartiet. Vi tycker inte det. Vattenprogrammet är faktiskt ganska dåligt. Det uppfyller inte tillnärmelsevis de krav som vattendirektivet ställer. Om man tittar i den bilaga som finns där det talas om vad man ska göra i varje enskild sjö kan man se att det finns sjöar där man bara ska bevara en öppen vattenspegel. Hur det ser ut under vattenytan struntar man fullständigt i. Det här ganska dåliga programmet har den borgerliga majoriteten ärvt, och de gör väl ungefär lika mycket eller lika lite som gjorts innan.

Därför har vi föreslagit en väsentligt ökad satsning på Stockholm Vatten i form av ökad taxa för att möjliggöra en förbättring av ledningarna och de bräddningar som sker, som är en stor orsak till den dåliga vattenkvaliteten. Dessutom har vi föreslagit en ökad satsning på miljöförvaltningen så att man, precis som Ulla säger verkligen kan ta itu med de problem som finns. Och dessutom kräver vi en skärpning av vattenprogrammet så att alla sjöar ska restaureras.

Anförande nr 430

M a t s L i n d q v i s t (mp): Jag tror inte att någon i den här salen är emot en utveckling av det här vattenprogrammet. När det skapades var det en minsta gemensamma nämnare för vad som kunde åstadkommas gemensamt mellan alla olika förvaltningar som hade lite olika inriktningar och uppdrag. Där finns mycket att utveckla. Det håller jag med om.

Anförande nr 431

E r i k W a s s é n (fp): Herr ordförande! Jag är ledsen om jag avbryter den intressanta debatten om vattenprogrammet inom oppositionen. Jag vill bara svara på

Mats Lindqvists fråga om sjön Magelungen och restaureringen av den. Anledningen till att det inte kommer i gång är att vi ännu inte har fått ett myndighetsbeslut, ett myndighetstillstånd, för de åtgärderna, men så fort vi får det kommer det i gång.

Du säger också att det inte är någon som tittar på vårt miljöarbete. Det är inte riktigt rätt. Vi har jättemånga besökare i Hammarby sjöstad och i Glashuset till exempel.

Anförande nr 432

M a t s L i n d q v i s t (mp): Det är jättebra att vi har många besökare. Men det är fortfarande så att ni vilar på gamla lagrar.

Anförande nr 433

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande! Det var skönt att jag hann upp nu, eftersom jag inte hann svara på alla de påhopp som fanns i tidigare anföranden där jag bara hade repliker.

Jag börjar med Ulla Hamiltons och Jan Valeskogs gemensamma kritik mot vårt förslag om att höja p-avgifter för dubbdäck eftersom det skulle vara olagligt. Ni säger det väldigt kategoriskt, och ni säger att det inte är något att göra åt det. Jag skulle vilja säga att samma invändning hade den moderata falangen, dock inte Ulla, och Jan Valeskog när det gällde vårt förslag om gratis boendeparkering för miljöbilar. Det här var ett antal år sedan. Det var ett ärende som byttes ett antal gånger i den här salen och återremitterades. Detta gick sedan igenom. Det är någonting som även den borgerliga majoriteten har fortsatt även om man tänker avsluta det nu, om jag har förstått det rätt.

Däremot testade det, inte i Stockholm utan i en av de andra svenska städerna där hade infört det, och det stod sig väl i domstol. Det var alltså inte olagligt. Då sade vi att det var värt testa att man ska kunna premiera bilar som har en miljönytta. Det ryms inom det regelverket, och det gjorde det.

Att det skulle vara kategoriskt olagligt att använda det åt andra hållet, det vill säga ha en högre avgift för dem som har högre miljöpåverkan skulle jag faktiskt tala om med väldigt små bokstäver om jag var ni.

Men låt oss höra! Ni har en massa andra bra förslag, eller hur, för hur de här partiklarna och luftföroreningarna kan försvinna. Vi har också föredragit en annan variant i miljönämnden som man borde titta på eftersom vi gillar att komma med flera idéer och se om det är någon annan som nappar på dem. Det handlar om att titta på möjlighet att ha en miljözon eller en hälsozon för personbilar. Det finns redan en möjlighet att begära detta hos regeringen enligt miljölagstiftningen i det fall man har ett trängande behov att värna hälsan hos sina medborgare. Det är precis det vi behöver i den centrala delen där vi har ett hälsoproblem på grund av luftkvaliteten. Den skrivelsen har tyvärr miljöförvaltningen tappat bort, men de har lovat ett svar inom kort.

Låt sedan gå över till att granska majoritetens budget, vilket jag kan tycka är lite av oppositionens huvuduppgift även om det är roligt att majoriteten uppfattar den här

budgetdebatten som en anledning att granska oppositionen. Jag kan konstatera att man vill lägga tillbaka en verksamhet kring information till stockholmare. Det är väldigt positivt. Man ser nu inte alls lika negativt på informationsarbetet. Tidigare var man ganska kategorisk och tyckte att det var ett flumarbete. Det var ingenting vi skulle hålla på med. Det var ingen kärnverksamhet för staden och så vidare. Nu säger man att detta är viktigt i samband med klimatförändringar och annat. Det tråkiga är att man bara använder de här Klimppengarna, som vi gemensamt har sökt och fått från staten, för att genomföra det här arbetet. Vi skulle behöva lite mer pengar till informationsarbetet för att kunna stödja de som stockholmare som nu vill veta vad de kan bidra med när det gäller både konsumtionen och transportsituationen. Där har ni anslagit för lite för att nå de ambitioner som finns i programmet.

Anförande nr 434

J a n V a l e s k o g (s): Det var en juridisk bedömning som gjordes på flera håll i landet. Nu säger Åsa Romson att det finns en dom som skulle vara prejudicerande på något sätt. Jag skulle gärna vilja se den. Jag vet att både stadsjuristen i Göteborg och Stockholm sade, om detta med miljöbilar, att så länge ingen överklagar går det bra, och det gjorde ingen heller. Men det vore intressant att veta vilken stad som man har överklagat och fått en dom. Det vore intressant att få se den.

Anförande nr 435

Å s a R o m s o n (mp): Jag minns att Jan Valeskog var en av dem som var väldigt kritiska till det här och tyckte att det var väldigt att enbart lyssna på våra kommunala jurister när det gällde om det här var lagligt eller inte. Jag är glad att vi gick vidare och lyckades få igenom det. Vi är en av närmare 35 städer i Sverige som har genomfört den här typen av åtgärder. Man har underlättat för boendeparkering när det gäller miljöbilar. Om jag inte minns fel är det i Södertälje som det överklagades av moderata politiker. Där testades det i domstol, och där höll det. Vi är politiker. Vi ska ha idéer och testa åtgärder. Vi ska inte begränsa oss själva genom att lägga restriktioner för vad som går och inte går. I så fall är det bara politisk propaganda, och det är det ni för ibland.

Anförande nr 436

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande, åhörare och ledamöter! Under det senaste årtiondet har oönskade föroreningar i behandlat avloppsvatten som kan hänföras till läkemedel, personliga hygienprodukter, rengöringsmedel med mera kommit att uppmärksammas och kopplats till oönskade effekter i vattenmiljön. Man har kunnat identifiera läkemedel och andra organiska föreningar i sjöar, vattendrag, grundvatten och till och med i dricksvatten. De mest omtalade effekterna är feminisering av hanfiskar och superfeminisering av honfiskar kopplat till så kallad endokrin påverkan.

Jag vill fråga miljöborgarrådet hur man ska minska läkemedlen i vårt vatten. Har hon någon plan, någon tanke, för detta? Det var den första frågan.

Den andra frågan handlar om Stockholm Vatten. Förut var Stockholm Vatten mycket aktivt internationellt. Vi var närvarande vid Stockholm Vatten symposium, men nu

har det gått två år. Många utländska besökare som närvarat vid symposiet har frågat var Stockholm Vatten finns. Jag undrar varför Stockholm Vatten inte har varit på det senaste symposiet med utställningar om sina verksamheter.

Anförande nr 437

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Ordförande! Jag vill fortsätta min lilla granskning av Miljöpartiets budget. Då tänkte jag uppmärksamma församlingen på vad det här målet två ton koldioxidekvivalenter per invånare till 2015 skulle innebära. Socialdemokraterna hamnar delvis med på den här vagnen eftersom de har föreslagit två och ett halvt ton. Det är ett väldigt radikalt förslag, skulle jag vilja säga. Det innebär att alla personbilar måste bytas ut till etanolbilar till 2015. Vi har ungefär 360 000 bilar i Stockholm. Vidare innebär det att uppvärmningsbehovet för alla fastigheter i staden minskas med 25 procent. Därtill kommer en minskning av allt trafikarbete i hela Stockholm till 2015. Då har vi nått ungefär halvvägs till 2 ton per stockholmare. Det handlar om alla bilar, 25 procent av hela uppvärmningsbehovet i alla fastigheter – nu pratar jag inte om stadens fastigheter, utan om alla fastigheter i hela staden – och en minskning av allt trafikarbete i Stockholm med en fjärdedel. Hur realistiskt känns det förslaget, mina vänner? Kan ni tänka er vad det skulle innebära? Vem har ni tänkt ska finansiera den här gigantiska omstruktureringen av bilparken i Stockholm under sex år?

Anförande nr 438

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande! Det var trevligt att miljöborgarrådet tog upp klimatfrågan också. Jag tog upp den i mitt inledningsanförande där jag kritiserade majoritetens 3 ton per stockholmare för att vara ett mål som innebär att det finns verksamheter som inte behöver göra något annat än att byta ut glödlampor. Det baserar sig på den rapport som kom fram i miljöförvaltningen när Ulla Hamilton skulle ta fram det här uppdraget. Det absolut viktigaste styrmedlet som Sverige har på det här området är koldioxidskatterna. Så länge vi håller fast vid en grön skatteväxling med koldioxidskatter i rikspolitiken, såsom de här stått sig hittills, kommer vi att nå 3,1 ton per stockholmare till 2015. Det var vad den rapporten sade.

Det oerhört fantastiska målet som Moderaterna hamnar på är 3 ton. Man behöver alltså effektivisera bort ytterligare 100 000 kilo. Vi räknar med ett högre mål. Vi måste ned till fossilfrihet snabbare. Vi lagt upp ett program för bostadsbolagen med 20–40 procent beroende på hur deras bestånd ser ut när det gäller energieffektivisering.

Anförande nr 439

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Åsa Romson vet att det inte bara handlar om att byta glödlampor. Det är en grov överdrift, Åsa, och det står också i den rapporten att det krävs mycket tuffa tag för att man ska komma ned till tre ton per stockholmare. Det är inte snutet ur näsan.

Poängen är att det ni själva föreslår i er budget kommer inte ens i närheten av det som man behöver göra. Alla 360 000 bilar i Stockholm måste föras över till

etanoldrift eller någonting annat till 2015, på sex år. Hur ska ni fixa det? Det är bara en liten del. Det är 205 000 ton av de 913 000 som behövs.

Anförande nr 440

Eva-Louise Erlandsson Slorach (s): Herr ordförande! Vi socialdemokrater har satt ett mål på 2,5 ton. Jag tycker inte alls att det finns någon anledning att inte tro att det går att genomföra. Det har funnits värre saker och mer besvärliga saker att genomföra än det här. Jag har några exempel här, till exempel förnybara bränslen i stället för kol i Värtaverket. Är det så svårt att genomföra? Effektivisering av varmvatten i flerbostadshus, effektivisering av elanvändning i alla typer av lokaler, effektivisering av elanvändning inom industrin och rötning av matavfall är alla förslag som är väl genomförbara om bara viljan och engagemanget finns, och om vi som politiker kan leda det engagemanget.

Anförande nr 441

Borgarrådet Hamilton (m): Kära Eva-Louise, det där inlägget visar att du inte har någon aning om vad du pratar om. Du är inte ens i närheten av det som krävs för att du ska nå 2,5 ton med de saker som du tog upp där. Jag säger bara igen att alla bilar ska gå på etanol senast 2015 och uppvärmningsbehovet i alla fastigheter i staden måste minskas med 25 procent för att ni ska komma i närheten av det. Ni har inte ens analyserat vad det där förslaget innebär. Det är faktiskt ganska anmärkningsvärt.

Anförande nr 442

Åsa Romson (mp): Skrämseltaktik kan löna sig ibland, Ulla Hamilton. Sanningen är du lade fram en skrivelse i miljönämnden. Jag tror att de flesta här som sitter i nämnder vet hur man hanterar en skrivelse i en nämnd. Oavsett vilket parti den kommer från lägger man in den för beredning. Den här skrivelsen var dock lite speciell. Det var ingen skrivelse i vanlig mening. Det var ett uppdrag att ta fram vilket mål som vi skulle kunna ha i Stockholm, antingen 3,5 eller 3,0. Det var uppdraget. Miljöförvaltningen och Energicentrum fick en ganska detaljerad redovisning av hur de skulle genomföra det här uppdraget, det vill säga att de verkligen skulle gå på djupet, och man gjorde det med olika forskningsrapporter och liknande.

De kom till oss i nämnden, och jag hoppas att de även kom till kommunstyrelsen, för det var ju där ärendet hamnade. Det finns inget miljömål eller klimatmål som är satt här i fullmäktige. Hade vi fortsatt på växthusgasprogrammet hade vi kunnat sätta ett sådant mål. Då hade vi fått en bättre debatt i fullmäktige och en genomlysning av vilka åtgärder som behövs och vilken finansiering de här åtgärderna kräver.

Nu sätter du ett mål på 3 ton per stockholmare till 2015, som för övrigt är en udda siffra som ligger bortom miljöprogrammet och bortom valperioden. Den borde ligga vid 2020, som man planerar för på riksnivå. Hur kommer vi ned till fossilfrihet till 2050 eller, som i Miljöpartiets vision, till 2030? Det är där vi måste vara Ulla, och då är det svåra områden att komma åt transporterna och konsumtionen i Stockholm. Det är där vi har de svåra områdena när det gäller att minska utsläppen.

Miljöpartiet har på många områden i sin budget föreslagit hur vi både kan få en bättre uppfattning om de här växthusgasutsläppen och hur vi kan göra någonting åt dem i närtid. Vi måste gå ned på bostadsbolagsnivå, vi måste titta på energieffektiviseringen och vi måste ta kontroll över Fortum Värme. Det är en skam att det fortfarande förbränns kol i Värtan. Stockholm är en av få städer i Sverige som fortfarande har kol i sin fjärrvärmeanläggning. Bara ett byte av detta skulle få ned utsläppen i Stockholm till 2,6 ton per stockholmare. Men den åtgärden, de tumskrubarna, vill inte Moderaterna sätta på Fortum Värme. De är glada att det är ett fritt bolag som själva kan välja att använda sitt bränsle där.

Vi har många åtgärder, och vi har genomlyst den här rapporten, Ulla. Du kan vara säker på det. Vi tycker inte att ert mål duger. Vi tycker inte att det duger för att nå ett fossilfritt Stockholm. Och vi tycker inte att det duger för att göra Stockholm till den miljöhuvudstad som vill att Stockholm ska vara.

Anförande nr 443

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Det kan möjligtvis vara lite intressant att veta vad de 360 000 stockholmare som måste byta bil inom sex år tycker om ert mål. Den här beräkningen för att komma ned till 3 ton förutsätter en förändring av kraftvärmeverket i Värtan. Det ingår i beräkningen för att komma ned till 3 ton. Därför är det en väldigt viktig sak. Det är bland annat därför som jag säger att det inte är snutet ur näsan att vidta en sådan här åtgärd.

Det är väldigt enkelt att säga: Nu säger de 3 ton, och sossarna säger 2,5. Då tar vi 2 ton. Man har inte gjort någon analys av detta, och det konstaterar jag. Det innebär väldigt kraftiga förändringar. Ni kanske tycker att det är bra. Ni tycker möjligen att det är bra, men jag tycker att det är rätt viktigt att stockholmarna känner till vad er politik faktiskt innebär i verkligheten när den ska genomföras.

Anförande nr 444

Å s a R o m s o n (mp): Jag tror att Ulla Hamilton och stockholmarna kan vara helt lugna. Vi vet vilka miljökrav som behöver ställas för att vi ska uppnå den hållbara staden. Jag tror att de flesta stockholmare är mycket medvetna om vad klimathotet faktiskt innebär i dag. Det gäller inte bara här i vår egen stad utan även globalt där de största effekterna kommer.

Jag tror att vi behöver vara betydligt tydligare i kommunikationen när det gäller vad Stadshuset gör för att möjliggöra minskade klimatutsläpp, och då gäller det inte bara minskade klimatutsläpp i stadens verksamheter, vilket är vad du i huvudsak fokuserar på. Jag tycker att det är bra, men jag tycker inte att det räcker. Vi måste få en större dialog i Stockholm om de utsläpp som görs av transporter och konsumtion, och dem vill inte du ta i. Vi vill ta i dem, och därför har vi mer radikala mål än vad du har.

Men jag välkomnar debatten. Jag hade önskat att vi hade fått debatten om målen här fullmäktige och fått upp ett ordentligt växthusgasprogram. Det hade varit en ära för ett miljöborgarråd att ta fram.

Anförande nr 445

E v a - L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Du behöver inte höja rösten åt mig, Ulla. Jag hör så bra ändå. Det jag läste upp för dig har jag fått av en expert, som du kallar det, det vill säga en person i miljöförvaltningen. Jag förstår inte varför du blir så arg och varför du inte i stället vill ta till dig det här och tänka att detta kanske är något som är bra för framtiden, för invånarna och för kommande generationer.

Anförande nr 446

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Eva-Louise Erlandsson Slorach gav mig ett utmärkt tillfälle att påpeka en sak som jag faktiskt har glömt bort i debatten, och det är att den miljömiljard som Socialdemokraterna har är lika tom innehållsmässigt som den som Miljöpartiet har. Ni har nämligen också finansierat denna på fel sätt. Det är alltså en icke-finansierad miljömiljard.

Anförande nr 447

E v a - L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Det är självklart att vi har den finansierad. Vi har haft den miljömiljarden, och jag berättar gärna för Ulla Hamilton allt som har gjorts under det gångna året för den miljömiljard som du påstår inte finns.

R V YTTERSTADS- OCH BOSTADSBOLAGSROTELN

**Stockholms Stads Bostadsförmedling AB, AB Svenska Bostäder,
AB Familjebostäder, AB Stockholms hem, Brand- och räddningsnämnden,
Kyrkogårdsnämnden
Punkt 24, 22, 6, 11)**

Anförande nr 448

L e i f R ö n n g r e n (s): Herr ordförande! Man blir inte populär genom att använda sin rätt att hålla anföranden här i salen vid den här tiden, men å andra sidan brukade klockan vara tre på morgonen förr i tiden, och jag brukade ändå gå upp. Mycket har förändrats med den nya anläggningen.

Jag skulle vilja säga några ord. Jag tänker inte hålla alla de anföranden som jag hade förberett, men jag vill ändå säga något utifrån den diskussion som var under den här punkten. Vi på den här sidan tycker att det finns mycket övrigt att önska när det gäller den borgerliga bostadspolitiken. Det har blivit mycket fokus på ombildningarna och privatiseringarna, och senast har vi utspelet från finansborgarrådet när det gäller procentalen och att vi nu har vi uppnått balans och jämvikt och därför är det stopp.

Jag har en ögonblicksbild som jag gärna vill förmedla till fullmäktige i kväll. Det gäller de möten vi hade med Handelskammaren 2005. Det var det första året då de i sina barometrar över företagandet och hinder för företagandet fick fram att det var bostadsbristen som var det största hindret för att Stockholm skulle kunna utvecklas och använda sin tillväxtpotential. De var riktigt oroade. Det låg med i hela tänket kring 20 K. Det var skatterna som orsakade den stora oron längre, utan nummer ett var bostäderna och bostadspolitiken i Stockholm.

Det här perspektivet har försvunnit när vi har diskuterat fördelningen mellan hyresrätter och bostadsrätter. Det absolut viktigaste är att vi bygger generellt oavsett upplåtelseform och oavsett procentsatser. Vi måste fortsätta att bygga så mycket vi kan bygga. Det är den enda lösningen på de utmaningar som Stockholm står inför. Det är en siffra som är ögonblicksbilden som jag vill skicka med nu när finansborgarrådet har sagt att vi har en bra balans, och då ska vi observera att det är innan de här intresseanmälningarna har löpt ut. Det kommer att bli avsevärt mycket värre när vi är framme vid att de har gått igenom och vi har 3 procents allmännyttan kvar i innerstaden. Sedan har vi privata hyresrätter, och där vet vi att det förs stora diskussioner om och finns bekymmer för att de också successivt försvinner, ombildas och säljs ut.

I dag fanns det 62 lediga hyreslägenheter i hela Stockholm. 7 av dem ligger i Stockholms innerstad. När jag gick in på Familjebostäders internkösidea – ni vet alla de som skulle få möjlighet att byta till sig en kommunal bostad när ni sålde ut fastigheter därför att man vill bo i hyresrätt – fanns det 2 lägenheter. Fler är det inte. Då är frågan: Hur har ni egentligen tänkt när det gäller Stockholms utmaningar, de demografiska frågeställningarna och det offentliga och privata näringslivets behov av

arbetskraft framöver? De måste ju ha någonstans att bo. Det är en jätteviktig fråga som jag vill lyfta upp i denna sena timme.